

UNIVERZITET U SARAJEVU
STOMATOLOŠKI FAKULTET SA
STOMATOLOŠKIM KLINIČKIM CENTROM

PLAN I PROGRAM INTEGRIRANOG STUDIJA
I – XII SEMESTAR

Sarajevo, 2024.

I godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti I semestra	P	VJ	S	P	VJ	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOM0101	Hemija	30	15				45			4
SFSOM0204	Fizika	30	15				45			5
SFSOM0104	Humana genetika i biologija stanica	45	0				45			5
SFSOM1011	Anatomija čovjeka 1	30	30				60			6
SFSOM1012	Histologija i embriologija 1	30	30				60			5
SFSOS1015	Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom 1	30	15				45	4	1	5
	Obavezni predmeti II semestra									
30	Medicinska biohemija				30	30	60			7
SFSOM1021	Anatomija čovjeka 2				45	45	90			7
SFSOM1022	Histologija i embriologija 2				30	30	60			5
SFSOM0202	Higijena				15	30	45			5
SFSOS1023	Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom 2				15	15	30			3
	Izborni predmeti II semestra									
	Izborni predmet 2.1						30(45)			3
	Ukupno						615(630)			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti II semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS0106	Uvod u stomatologiju sa historijom stomatologije			30	0	30			3
SFSIO0203	Zdravstvena informatika			30	15	45			3
SFSIM0107	Uvod u eksperiment i laboratoriju			30	15	45			3
SFSIS1024	Biologija zubnog organa			30	15	45			3
SFSIS1025	Opšta i socijalna dentalna medicina			15	15	30			3
SFSIS1026	Osnovni principi naučno-istraživačkog rada			15	15	30			3

II godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti III semestra	P	VJ	P	VJ	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOM2031	Fiziologija čovjeka 1	60	30			90			7
SFSOM0303	Mikrobiologija i imunologija	60	30			90			6
SFSOS0302	Javno oralno zdravlje	30	30			60			7
SFSOS0304	Stomatološki materijali i oprema	45	0			45			5
SFSOS2032	Karijesologija	15	0			15			2
	Izborni predmeti III semestra								
	Izborni predmet 3.1					30(45)			3
	Obavezni predmeti IV semestra								
SFSOM2041	Fiziologija čovjeka 2			30	30	60			3
SFSOM0401	Patologija			60	30	90			8
SFSOM0402	Patofiziologija			60	30	90			8
SFSOS0403	Gnatologija			15	30	45	5	1	6
SFSOS1016	Etika u dentalnoj medicini			30	0	30	2	0	2
	Izborni predmeti IV semestra								
	Izborni predmet 4.1					45			3
	Ukupno					690(705)			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti III semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS2033	Stomatološka propedeutika i dijagnostički protokol	30	15			45			3
SFSIS2034	Profesionalna oboljenja doktora dentalne medicine	15	15			30			3
SFSIS0404	Zakonski aspekti stomatološke prakse	30	15			45			3

Šifra predmeta	Izborni predmeti IV semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS0406	Menadžment u stomatologiji			30	15	45			3
SFSIO0405	Obrada podataka u stomatologiji			30	15	45			3

III godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti V semestra	P	VJ	P	VJ	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOM0505	Farmakologija	45	30			75			4
SFSOS3051	Pretklinička i laboratorijska mobilna protetika	30	60			90			5
SFSOM0503	Interna medicina	45	60			105			8
SFSOM0504	Osnovi radiologije	45	30			75			4
SFSOM0506	Anesteziologija i reanimacija	15	15			30			3
SFSOS3052	Pretklinička restaurativna stomatologija 1	15	30			45			4
	Izborni predmeti V semestra								
	Izborni predmet 5.1					30(45)			2
	Obavezni predmeti VI semestra								
SFSOS3061	Pretklinička i laboratorijska fiksna protetika			30	60	90			4
SFSOS3062	Pretklinička restaurativna stomatologija 2			15	30	45			4
SFSOM0601	Hirurgija			45	45	90			9
SFSOS2045	Psihologija			15	15	30			3
SFSOS0506	Stomatološka anesteziologija			30	15	45	4	1	5
SFSOM3063	Dermatovenerologija			15	15	30			3
	Izborni predmeti VI semestra								
	Izborni predmet 6.1					30(45)			2
	Ukupno					765(795)			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti V semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIM3053	Neurologija	15	30			45			2
SFSIS0603	Javno zdravstvo	30	15			45			2
SFSIS3054	Oralna higijena	15	30			45			2
SFSIS3055	Kontrola infekcije u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji	15	15			30			2

Šifra predmeta	Izborni predmeti VI semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS3064	Kompleksne restauracije			15	30	45			2
SFSIS3065	Psihoaktivne supstance i oralno zdravlje			15	15	30			2
SFSIM0604	Infektivne bolesti			30	15	45			2
SFSIM0602	Oftalmologija			30	15	45			2

IV godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti VII I VIII semestra	P	VJ	S	P	VJ	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOS0701	Oralna hirurgija	30	45		30	45	150	8	2	10
SFSOS0702	Restaurativna stomatologija	15	45		15	90	165	7	2	9
SFSOS0703	Mobilna stomatološka protetika	30	75		30	75	210	12	2	14
SFSOS0704	Oralna medicina patologija I	15	14	1	30	30	90	7	2	9
SFSOS0707	Dentalna radiologija	30	15				45			5
SFSOM0708	Pedijatrija	15	15				30			2
SFSOM0709	Fizioterapija	15	10	5			30			2
SFSOS0705	Predklinička endodoncija (VIII semester)				15	30	45	4	1	5
	Izborni predmeti VII semestra									
	Izborni predmet 7.1						30			2
	Izborni predmeti VIII semestra									
	Izborni predmet 8.1						30			2
	Ukupno						820			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti VII semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS0801	Profilaksa oralnih bolesti	15	15			30			2
SFSIS0706	Orofacijalna bol	15	15			30			2
SFSIS4071	Stomatološka zaštita trudnica	15	15			30			2

Šifra predmeta	Izborni predmeti VIII semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS4081	Savremene metode obrade korijenskih kanala			15	15	30			2
SFSIS4082	Farmakološki protokoli u oralnoj medicini			15	15	30			2

V godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti IX i X semestra	P	VJ	P	VJ	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOS0901	Preventivna stomatologija	30	30	30	30	120	6	2	8
SFSOS0903	Fiksna stomatološka protetika	30	75	30	75	210	10	2	12
SFSOS0904	Osnovi parodontologije	15	30	15	30	90	6	2	8
SFSOS0905	Endodoncija	15	45	15	45	120	6	2	8
SFSOS5091	Pretklinička ortodoncija (IX semester)	30	30			60	3	1	4
SFSOS5102	Gerontostomatologija (IX semester)	15	15			30			2
SFSOS5103	Oralna medicina patologija II (IX semester)	15	30			45			2
SFSOM1102	Otorinolaringologija (IX semester)	15	15			30			4
SFSOM1103	Onkologija			15	10	30			2
SFSOS5101	Klinička ortodoncija (X semester)			30	30	60	3	1	4
	Izborni predmeti IX semestra								
	Izborni predmet 9.1					30 (45)			2
	Izborni predmet 9.2					30 (45)			2
	Izborni predmeti X semestra								
	Izborni predmet 10.1					30 (45)			2
	Ukupno					840(885)			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti IX semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS5091	Radiologija u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji	15	15			30			2
SFSIS0906	Stomatološka zaštita osoba sa poteškoćama	15	30			45			2
SFSIS0907	Epidemiologija oboljenja parodonticijuma	15	15			30			2
SFSIS0908	Klinička gnatologija	15	30			45			2

Šifra predmeta	Izborni predmeti X semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS5103	Interceptivna ortodoncija			30	15	45			2
SFSIS1001	Povrede usta i zuba u djece			15	15	30			2
SFSIS5104	Temporomandibularni poremećaji			15	15	30			2

VI godina studija

Šifra predmeta	Obavezni predmeti XI i XII semestra	P	VJ	S	P	VJ	S	Kontakt sati	T	Pr	ECTS
SFSOS1101	Maksilofacijalna hirurgija	45	30					75	5	2	7
SFSOS1105	Dentalna implantologija	30	30		30	30		120	6	2	8
SFSOS6111	Savremena ortodontska terapija	30	15					45			4
SFSOS1104	Klinička parodontologija (XI semester)	15	30					45	4	1	5
SFSOS6112	Pedodoncija I (XI semester)	15	30					45			4
SFSOS1103	Forenzička medicina i stomatologija (XI semester)	30	15					45	4	1	5
SFSOS1206	Digitalne dentalne tehnologije	15	5	5				25			3
SFSOS1205	Klinička praksa				0	180	1	181		9	9
SFSOS1202	Pedodoncija II (XII semester)				30	45		75	4	1	5
SFSOS1203	Završni rad (XII semester)										5
SFSOS1204	Estetska stomatologija				30	30		60			3
	Izborni predmeti XI semestra										
	Izborni predmet 11.1							30 (45)			2
	Ukupno							645(660)			60

Šifra predmeta	Izborni predmeti XI semestra	P	VJ	P	VJ	Ukupno	T	Pr	ECTS
SFSIS1106	Rekonstrukcija endodontski liječenih zuba	15	30			45			2
SFSIS1107	Urgentna stanja u stomatologiji	15	15			30			2
SFSIS6113	Stomatološki principi liječenja po sistemima	15	15			30			2
SFSIS1002	Prehiruska ortodontska terapija	30	15			45			2
SFSIS6114	Endodontska terapija zuba sa kompleksnom morfologijom	15	15			30			2
SFSIS1108	Fiksna ortodoncija	30	15			45			2
SFSIS1109	Ambulantna oralna i maksilofacijalna hirurgija	15	30			45			2

P – predavanja, V – vježbe, S – seminar, T – teoretska nastava, Pr – praktična nastava

Šifra predmeta: SFSOM0204	Naziv predmeta: FIZIKA		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa elementima mehanike materijala, elastičnim svojstvima biomaterijala, čvrstoćom koštanog tkiva, elementima lokomotornog sistema, polugama u lokomotornom sistemu.		
Tematske jedinice:	<p>Uvod u fiziku i biomehaniku. Predmet, metode i zadaci biomehanike. Historijat biomehanike. Značaj biomehanike u stomatologiji. Osnove mehanike: kinematika, dinamika (zakoni mehanike, sile, momenti sila, momenti inercije, gustoća biomaterijala, energija, rad, snaga). Biostatika. Pojam težišta i ravnoteže. Stabilnost i ravnoteža ljudskog tijela i njegovih dijelova. Težište ljudskog tijela i dijelova tijela. Raspored masa ljudskog tijela. Analiza pokreta ljudskog tijela po segmentima.</p> <p>Poluge u lokomotornom sistemu čovjeka. Vrste poluga. Donja vilica kao poluga. Proračun sile ugriza. Modeli poluga lokomotornog sistema. Most u stomatološkoj protetici. Zglobovi kao elementi lokomotornog sistema. Vrste zglobova, podjela zglobova prema osovini kretanja, modeli. Sile trenja u biomehanici i njihova uloga u stomatologiji.</p> <p>Seminar I modula: osnove geometrijske optike, oko, model oka, laseri, laseri u stomatologiji</p> <p>Deformacione osobine čvrstih tijela, Vrste i oblici deformacija, Hookeov zakon, Linearne i nelinearne elastične deformacije, plastične deformacije, Struktura i mehanička svojstva stomatoloških materijala, legure u stomatologiji. Krtost, puzanje materijala, relaksacija naprezanja, zamor materijala, tvrdoća materijala, termičko naprezanje materijala, mehanička svojstva polimera</p> <p>Hidrostatika i hidrodinamika fluida, viskoznost, površinski napon, površinska svojstva i adhezija. Viskoeleastična svojstva tjelesnih tekućina. Površinska napetost tjelesnih izlučevina.</p> <p>Seminar II modula: Spektar elektromagnetnog zračenja, (Ne)jonizirajuće zračenje, radioaktivnost, X-zračenje, interakcija zračenja sa tvarima, radijacijske doze, djelovanje zračenja na čovjeka, ALARA princip, radiodijagnostika u stomatologiji.</p>		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Razumije osnove biomehanike i svojstva materijala koji se koriste u stomatologiji</p> <p>Vještine:</p> <p>Kompetencije:.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i računske vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra:</p> <p>Prvi parcijalni ispit (50 bodova, 27.5 minimalno za prolaz)</p> <p>Drugi parcijalni ispit (50 bodova, 27.5 minimalno za prolaz)</p> <p>Završni ispit (50/100 bodova)</p> <p>Napomena: studenti koji su tokom semestra položili oba parcijalna ispita ne izlaze na završni ispit. Ukoliko su tokom semestra položili samo jedan</p>		

	<p>parcijalni ispit, u terminu završnog ispita polažu parcijalni ispit koji nisu položili.</p> <p>Ukoliko tokom semestra nisu položili nijedan parcijalni ispit, u terminu završnog ispita polažu integralni ispit.</p> <p>Ocjenjivanje:</p> <p>10 (A) - 95-100 bodova;</p> <p>9 (B) - 85-94 bodova;</p> <p>8 (C) - 75-84 bodova;</p> <p>7 (D) - 65-74 bodova;</p> <p>6 (E) - 55-64 bodova;</p> <p>5 (F, FX) – manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materijali sa nastave <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • M. Busuladžić, A. Čerkić, A. Gazibegović-Busuladžić, E. Hasović, J. Stahov, FIZIKA I sa primjenama u biologiji i medicini, Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, 2015. • A. Čerkić, A. Gazibegović-Busuladžić, M. Busuladžić, E. Škaljo, FIZIKA II sa primjenama u biologiji i medicini, Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, 2018. • M. Busuladžić, H. Osmanović, A. Čerkić, A. Gazibegović-Busuladžić, ZBIRKA ZADATAKA IZ FIZIKE sa primjenama u biologiji i medicini, Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, 2019. • J. Brnjas Kraljević, D. Krilov, Fizika za studente stomatologije, Medicinska naklada – Zagreb, 2007.

Izvedbeni plan predmeta Fizika

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Opći uvod u fiziku i biomehaniku. Predmet, metode i zadaci biomehanike. Historijat biomehanike. Značaj biomehanike u stomatologiji. Računske vježbe	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Osnovemehanike: kinematika, dinamika (zakoni mehanike, sile, momenti sile, momenti inercije, gustoća biomaterijala, energija, rad, snaga). Računske vježbe	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Biostatika. Pojam težišta i ravnoteže. Stabilnost i ravnoteža ljudskog tijela i njegovih dijelova. Računske vježbe	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Težište ljudskog tijela i dijelova tijela. Raspored masa ljudskog tijela. Analiza pokreta ljudskog tijela po segmentima. Računske vježbe	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Poluge u lokomotornom sistemu čovjeka. Vrste poluga. Donja vilica kao poluga. Proračun sile ugriza. Računske vježbe	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Modeli poluga lokomotornog sistema. Most u stomatološkoj protetici. Računske vježbe	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Zglobovi kao elementi lokomotornog sistema. Vrte zglobova, podjela zglobova prema osovini kretanja, modeli. Sile trenja u biomehanici i njihova uloga u stomatologiji. Računske vježbe	2 1

Sedmica 8.	Seminar I modula: osnove geometrijske optike, oko, model oka, laseri, laseri u stomatologiji. Računske vježbe	2 1
Sedmica 9.	I parcijalni ispit	3
Sedmica 10.	Predavanje: Deformaciona svojstva čvrstih tijela. Vrste i oblici deformacija. Hookeov zakon. Linearne i nelinearne elastične deformacije, plastične deformacije. Računske vježbe	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Struktura i mehanička svojstva stomatoloških materijala. Legure u stomatologiji. Krtost, puzanje materijala, relaksacija naprezanja, zamor materijala, tvrdoća materijala, termičko naprezanje materijala, mehanička svojstva polimera. Računske vježbe	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Hidrostatika i hidrodinamika fluida, viskoznost, površinski napon, površinska svojstva i adhezija. Računske vježbe	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Viskoeleastična svojstva tjelesnih tekućina. Površinski napon tjelesnih izlučevina. Računske vježbe	2 1
Sedmica 14.	Seminar II modula: Spektar elektromagnetnog zračenja, (Ne)jonizirajuće zračenje, radioaktivnost, X-zračenje, interakcija zračenja sa tvarima, radijacijske doze, djelovanje zračenja na čovjeka, ALARA princip, radiodijagnostika u stomatologiji. Računske vježbe	2 1
Sedmica 15.	II parcijalni ispit	3
	Završni ispit	

Šifra predmeta: SFSOM0101	Naziv predmeta: HEMIJA		
Ciklus: integrisani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u I godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	osposobiti studente za primjenu temeljnih znanja o hemijskoj strukturi, fizikalno-hemijskim procesima koji su neophodni za razumijevanje biohemijskih i fizioloških procesa - postići kod studenta razumijevanje osnovnih principa i mehanizama reakcija jednostavnih i složenihorganskih/bioloških molekula - osposobiti studente za primjenu klasičnih i instrumentnih metoda hemijske analize		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o: - Molekulske osnove živih sistema, Nastanak života – hemijska evolucija, Karakteristike živih organizama, Elementarni sastav živih organizama, Glavni bioelementi, Hemijske veze zastupljene u biomolekulama:		

<p><i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<p>Polarizovane kovalentne veze Koordinativno – kovalentna veza; Biološki značajni helatni kompleksi , Metalna veza - Osnovi termodinamskih promjena pri hemijskim reakcijama u biološkim sistemima: Energetske promjene pri hemijskim reakcijama; Entalpija (H), Hessov zakon; Energetska vrijednost nekih supstanci (ugljičnih hidrata, proteina) Entropija; Spontani i nespontani procesi; Uticaj entalpije i entropije (S) na spontanost hemijskih procesa, Gibbsova slobodna energija (G) i spontanost hemijskog procesa; Egzergone i endergone reakcije; Hemijski potencijal, Združene reakcije i njihov značaj za održavanje života, ATP kao glavni intermedijer u transportu energije u živim organizmima - Kinetika biohemijskih reakcija, Brzina reakcije, Uticaj pojedinih faktora na brzinu reakcije, Kataliza – reakcijski mehanizam, kinetika katalizirane i nekatalizirane reakcije, Biološka kataliza Opšti aspekti enzimatske katalize, Mehanizam i kinetika enzimatske katalize, Energetski profil hemijske i biohemijske reakcije, Inhibicija enzimatske aktivnosti - Voda kao disperzna sredina organizma;Fizikalno–hemijska svojstva vode u zavisnosti od njene strukture,Disperzni sistemi u odnosu prema organizmu: Jonsko – molekularni disperzni sistemi, Koloidni i grubo disperzni sistemi, Otopine elektrolita: kiseline, baze, amfoliti, soli - Ravnoteže u disperznim sistemima: Jonizacija vode, pH vrijednost, Hidroliza soli, Pufer sistemi – mehanizam djelovanja biološki značajnih pufera - Oksido – reduktivni procesi:Elektrohemijski elementi, Elektroliza, Promjena slobodne energije u oksido – reduktivnim procesima - Osobine i biološki značaj elemenata PSE i primjena njihovih jedinjenja u stomatološkoj praksi, Osobine metala, Legure - Osobine atoma ugljika; Funkcionalne grupe; Biohemijski značajne reakcije, Izomerija, Alkoholi i eteri - Aldehidi i ketoni, Karboksilne kiseline: mono i dikarboksilne kiseline - Supstituirane karboksilne kiseline, Oksikarboksilne kiseline, Amino kiseline - Peptidi i proteini: Osobine peptidne veze; Struktura proteina; Konformacija i dinamika strukture proteina - Aromatski spojevi: fenoli; aromatski amini (lokalni anestetici); aromatske kiseline - Ugljični hidrati: monosaharidi; disaharidi, Polisaharidi – škrob, glikogen - Lipidi: trigliceroli; steroli – holesterol; Fosfolipidi; Žučne kiseline</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Student će moći: Objasniti teoriju hemijskih veza i međumolekularnih sila u biološkim molekulama, svojstva vodenih otopina, anorganskih tvari u usnoj šupljini, elektrolita, neelektrolita. Analizirati hemijske procese prema konceptima fizikalnih zakona hemijske termodinamike, elektrohemijskih procesa, kinetike i ravnoteže Primjeniti teoretska znanja u rješavanju računskih zadataka Klasificirati i opisati organske molekule važne za izgradnju bioloških makromolekula Povezivati svojstva molekula (na temelju hemijske strukture) i mehanizme hemijskih promjena bioorganskih molekula Primjeniti fizikalno-hemijske veličine, jedinice i metode koje se koriste u biomedicinskim naukama. Prikazuje i samostalno računa rezultate hemijske analize</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku: - predavanja - vježbi - seminara Metode podučavanja:</p>

	Interaktivno, teoretsko i praktično podučavanje
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenta vršit će se kontinuirano kroz semestar i na završnom ispitu. Svi dijelovi ispita će biti obuhvaćeni evaluacijom. Kontinuirana provjera znanja uključuje parcijalni ispit I i II u 7 i 15 sedmici nastavu, te uspješno odbranjen seminarski rad (minimalno 2 od 5). Smatra se da je student položio parcijalni ispit ako je ostvario minimalan broj bodova za prolazak (55 bodova od 100 bodova). Nepoloženi dijelovi ispita će biti evaluirani na završnom ispitu. Student koji položi parcijalni I i II dužan je izaći na završni ispit ako nije uspješno odbranio barem 2 seminarska rada. Prisustvo i aktivnost na nastavi 5 bodova, parcijalni ispit I- 40 bodova, parcijalni ispit II- 40 bodova, seminarski rad 3 boda (maksimalno 15 bodova).</p> <p>Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Meliha Lekić, Fehim Korać: Fizikalno – hemijski procesi u biološkim sistemima i Specifična neorganska hemija; Medicinski fakultet, Sarajevo 2005.</p> <p>Meliha Lekić: Struktura i hemijska svojstva organskih biomolekula; Medicinski fakultet, Sarajevo 2007.</p> <p>Dopunska: Steven Zumdahl: Chemistry; Third edition, D.C. Heath and Company P. W. Atkins/ M. J. Clugston: Načela fizikalne hemije; Školska knjiga Zagreb. 1989. J. I. Kroschwitz and M. Winkour: Chemistry; Secund edition; Mc Graw – Hill, Inc., 1990.</p>

Izvedbeni plan predmeta Hemija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Modul 1: Fizikalnohemijski procesi u biološkim sistemima Predavanje: Molekulske osnove živih sistema, Nastanak života – hemijska evolucija, Karakteristike živih organizama, Elementarni sastav živih organizama, Glavni bioelementi, Hemijske veze zastupljene u biomolekulama: Polarizovane kovalentne veze Koordinativno – kovalentna veza; Biološki značajni helatni kompleksi, Metalna veza	2
Sedmica 2.	Predavanje: Osnovi termodinamskih promjena pri hemijskim reakcijama u biološkim sistemima: Energetske promjene pri hemijskim reakcijama; Entalpija (H), Hessov zakon; Energetska vrijednost nekih supstanci (ugljičnih hidrata, proteina) Entropija; Spontani i nespontani procesi; Uticaj entalpije i entropije (S) na spontanost hemijskih procesa, Gibbsova slobodna energija (G) i spontanost hemijskog procesa; Egzergone i endergone reakcije; Hemijski potencijal, Združene reakcije i njihov značaj za održavanje života, ATP kao glavni intermedijer u transportu energije u živim organizmima	2
Sedmica 3.	Predavanje: Kinetika biohemijskih reakcija, Brzina reakcije, Uticaj pojedinih faktora na brzinu reakcije, Kataliza – reakcijski mehanizam, kinetika katalizirane i nekatalizirane reakcije, Biološka kataliza Opšti aspekti enzimatske katalize, Mehanizam i kinetika enzimatske katalize, Energetski profil hemijske i biohemijske reakcije, Inhibicija enzimatske aktivnosti Vježba 1. Rad u laboratoriji i računanja u hemiji	2 3

	Uvod i upute u laboratorijski rad: mjere opreza i prva pomoć; Otopine i procesi vezani za otapanje i razblaživanje; Različiti načini izražavanja kvantitativnog odnosa komponenti otopina; SI (sistem jedinica); Stehiometrijska računanja	
Sedmica 4.	Predavanje: Voda kao disperzna sredina organizma; Fizikalno–hemijska svojstva vode u zavisnosti od njene strukture, Disperzni sistemi u odnosu prema organizmu: Jonsko – molekularni disperzni sistemi, Koloidni i grubo disperzni sistemi, Otopine elektrolita: kiseline, baze, amfoliti, soli Vježba 2. Kinetika hemijskih procesa, Principi kinetičkih određivanja: eksperimentalno praćenje kinetike hemijskih reakcija i faktora koji utiču na brzinu hemijske reakcije	2 3
Sedmica 5.	Predavanje: Ravnoteže u disperznim sistemima: Jonizacija vode, pH vrijednost, Hidroliza soli, Pufer sistemi – mehanizam djelovanja biološki značajnih pufera	2
Sedmica 6.	Predavanje: Oksido – reduktivni procesi: Elektrohemijski elementi, Elektroliza, Promjena slobodne energije u oksido – reduktivnim procesima Vježba 3. Principi potenciometrijskog određivanja: određivanje pH vrijednosti kapaciteta puferskih sistema	2 3
Sedmica 7.	Modul 2. Specifična neorganska hemija Predavanje: Osobine i biološki značaj elemenata PSE i primjena njihovih jedinjenja u stomatološkoj praksi, Osobine metala, Legure	2
Sedmica 8.	Predavanje: Osobine i biološki značaj elemenata PSE i primjena njihovih jedinjenja u stomatološkoj praksi Vježba 4. Principi fizikalno – hemijskih metoda: spektrofotometrijsko UV/ VIS određivanje Fe ³⁺ jona	2 3
Sedmica 9.	Modul 3. Struktura i svojstva organskih biomolekula Predavanje: Osobine atoma ugljika; Funkcionalne grupe; Biohemijski značajne reakcije, Izomerija, Alkoholi i eteri	2
Sedmica 10.	Predavanje: Aldehidi i ketoni, Karboksilne kiseline: mono i dikarboksilne kiseline	2
Sedmica 11.	Predavanje: Supstituirane karboksilne kiseline, Oksikarboksilne kiseline, Amino kiseline	2
Sedmica 12.	Predavanje: Peptidi i proteini: Osobine peptidne veze; Struktura proteina; Konformacija i dinamika strukture proteina	2
Sedmica 13.	Predavanje: Aromatski spojevi: fenoli; aromatski amini (lokalni anestetici); aromatske kiseline	2
Sedmica 14.	Predavanje: Ugljični hidrati: monosaharidi; disaharidi, Polisaharidi – škrob, glikogen Vježba 5. Kvalitativno dokazivanje funkciolanih grupa biološki značajnih spojeva: mliječna kiselina, fenol, alkohol, aceton, glukoza, protein	2 3
Sedmica 15.	Predavanje: Lipidi: trigliceroli; steroli – holesterol; Fosfolipidi; Žučne kiseline	2

Šifra predmeta: SFSOM0104	Naziv predmeta: HUMANA GENETIKA I BIOLOGIJA STANICE		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	U skladu sa uslovima pohađanja nastave za 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Savladati koncepte sa osnovama bioloških nauka čija su dostignuća danas neophodna za istraživanje, razumijevanje, dijagnostiku i terapiju stomatološkog pacijenta.		

	<p>Upoznati osnove biologije stanice, molekularne i razvojne biologije, humane genetike sa posebnim naglaskom na važne molekularne mehanizme koji su neophodni u znanju i radu doktora stomatologa.</p> <p>Razviti kritičko mišljenje o naučnoistraživačkim rezultatima na polju molekularne medicine i stomatologije, te uslovima njihove primjenjivosti u praksi;</p>
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Biologija stanice - Tipovi stanične organizacije , struktura, molekularna organizacija i funkcija genetičkog materijala. - Molekularna genetika ljudskog genoma. - Molekularno-genetički mehanizmi reprodukcije. - Osnova i principi protoka genetičke informacije. - Transkripcija, translacija, genetička regulacija u tim dešavanjima. - Čelijska i molekularna osnova nasljeđivanja. - Zakonitosti nasljeđivanja, mehanizmi nastanka monogenskih i poligenskih oboljenja, njihova dijagnostika koja je nezaobilazna u svakodnevnoj praksi doktora stomatologa. - Nasljedni poremećaji orofacijalnih struktura. - Mutageneza, karcinogeneza, teratogeneza. - Genska terapija, genetičko inženjerstvo i biotehnologija. - Genetičko savjetovanje, prognoza toka i ishoda bolesti.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: poznavanje teoretskih osnova građe i strukture ćelije/stanice i genoma; molekularno-bioloških procesa u osnovi ćelijske diobe, biološkog nasljeđivanja (osobina) i evolucije genoma. Uzroci i porijeklo mutacija i njihov efekat na fenotip; Genetičko testiranje i savjetovanje; Genska terapija, molekularna i regenerativna medicina na bazi matičnih ćelija;</p> <p>Vještine: Prepoznavanje tipova nasljeđivanja, uočavanje nasljednih poremećaja, sindromskih i nesindromskih poremećaja kraniofacijalnih struktura;</p> <p>Kompetencije: Prepoznavanje izvora i molekularno-biološke osnove nasljeđivanja osobina, porijekla oboljenja i specifičnosti terapijskog pristupa.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi sedmično, kroz interaktivni odnos sa auditorijem, a nastoji se razviti logično zaključivanje i povezivanje nastavnih jedinica, te sinteza postojećih znanja iz oblasti biomedicine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • predavanja na kojima se prezentiraju aktuelne teme i otvara diskusija kao prilika za ocjenjivanje studentske aktivnosti; • demonstracija i izrada praktičnih zadataka. Pristupa se raspravljanju i rješavanju problema/slučajeva u grupi i samostalno. • seminar/radionica – povezivanje teoretskih i praktičnih aspekata genetike čovjeka.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ukupnu ocjenu čini zbir bodova iz sljedećih komponenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohađanje nastave_5% ukupne ocjene, - angažiranost tokom nastave_10% ukupne ocjene, - zadaće_15% ukupne ocjene, - samostalni rad_15% ukupne ocjene, - parcijalni ispit I i II ILI integralni_55% ukupne ocjene. <p>Svaku od pojedinačnih komponenti student je dužan ostvariti sa minimalno 55% bodova da bi se uopće uzimalo u obzir za prolaz. Sa manje od 55% bodova iz bilo koje komponente student ne ostvaruje uslov za prolaznu ocjenu.</p> <p>Konačna ocjena se određuje prema zbiru bodova svih komponenti kako slijedi:</p>

Ocjena	Broj bodova (%)	Opis ocjene
10 (A)	95-100	izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama
9 (B)	85-94	iznad prosjeka, sa ponekom greškom
8 (C)	75-84	prosječan, sa primjetnim greškama
7 (D)	65-74	općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima
6 (E)	55- 64	zadovoljava minimalne kriterije
5 (F,FX)	< 55	ne zadovoljava minimalne kriterije

Parcijalni ispit tokom trajanja semestra: Za studente koji uspješno polože prvi parcijalni ispit ($\geq 55\%$ bodova) omogućeno je polaganje drugog parcijalnog ispita u terminu samo prvog finalnog ispita kao olakšica, čime se student oslobađa integralnog polaganja. U suprotnom, student polaže ispit integralno u terminu finalnog (završnog) ispita u regularnom ili popravnom roku.

Literatura:

Obavezna:
 Diklić V. et al.(2001): Biologija sa humanom genetikom. Medicinska knjiga, Beograd. (odabrana poglavlja)
 Pojskic, L. (Ed) (2014): Uvod u genetičko inženjerstvo i biotehnologiju. INGEB, Sarajevo. (odabrana poglavlja)

Dopunska:

- Berberović L.J., Hadžiselimović R.(1986): Rječnik Genetike. Svjetlost, Sarajevo.
- Cooper M. i sar.(2010): Stanica – molekularni pristup. Medicinska naklada, Zagreb.
- Emery Alan E. H. (2009): Osnovi medicinske genetike. Data Status. Beograd.
- Genomes.Sixth Edition-John and Bartlett Publishers,INC.USA
- Hartl D.L., Jones W.E. (2005): Genetics.Analysis of Genes and
- Kičić M. , Krajinčanić B. (1989): Medicinska genetika. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Beograd. **Proširena**
- Redžić A.(2001): Hromosomi i ćelijski ciklus – uvod u citogenetiku. Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo.
- Smajilagić A., Redžić A., Gavrankapetanović I. (2008): Molekularno-biološki aspekti tkivnog inženjerstva kosti. Institut Za NIRR KCU Sarajevo, Sarajevo.
- ostala recenzirana literatura iz pripadajuće oblasti.

Šifra predmeta: SFSOM1011	Naziv predmeta: ANATOMIJA ČOVJEKA 1
-------------------------------------	--

Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Anatomija proučava normalnu građu ljudskog tijela. Cilj predmeta je savladavanje materije potrebne za dalje osposobljavanje iz teoretskih i kliničkih predmeta studija stomatologije, kroz sistemsku i topografsku anatomiju. Kroz modul 1 student će savladati anatomske nomenklaturu i latinsku terminologiju, morfologiju kostiju glave, skelet glave kao i cjelinu, kao i zglobni sistem glave i vrata. U ovom dijelu student će usvojiti znanja o kostima trupa i ekstremiteta, te osnovnim elementima građe muskularnog sistema. Kroz modul 2 student će savladati morfološke principe i građu kardiovaskularnog, respiratornog, digestivnog, urogenitalnog, endokrinog i integumentalnog sistema vasakularizacije, te topografski odnos istih.		
Tematske jedinice:	Uvod u anatomiju, podjelu anatomije, anatomske nomenklaturu, orijentacione ravni ljudskog tijela. Opšta i specijalna osteologija. Opšta i specijalna syndesmologia. Opšta myologia. Systema vasorum et lymphaticum - opšti dio. Cor i mediastinum, morfologija, položaj i podjela. Systema respiratorium, morfologija, položaj i podjela. Systema digestorium, morfologija, položaj i podjela. Systema uropoeticum, morfologija, položaj i podjela. Systemata genitalia masculina et feminina, morfologija položaj i podjela. Endokrini sistem i koža, morfologija, položaj i podjela.		
Ishodi učenja:	Kroz nastavu iz predmeta Anatomija čovjeka1 student će usvojiti sljedeća znanja: Modul 1. Lokomotorni sistem. Uvod u anatomiju, podjelu anatomije, anatomske nomenklaturu, orijentacione ravni ljudskog tijela. Opšta i specijalna osteologija. Opšta i specijalna syndesmologia. Opšta myologia. Modul 2. Splanchnologia. Systema vasorum et lymphaticum - opšti dio. Cor i mediastinum, morfologija, položaj i podjela. Systema respiratorium, morfologija, položaj i podjela. Systema digestorium, morfologija, položaj i podjela. Systema uropoeticum, morfologija, položaj i podjela. Systemata genitalia masculina et feminina, morfologija položaj i podjela. Endokrini sistem i koža, morfologija, položaj i podjela. Kroz nastavu iz predmeta Anatomija čovjeka1 student će ovladati sljedećim vještinama: -Razumjevanje anatomske nomenklature latinske terminologije -Orijentacija kostiju glave sa posebnim osvrtom na poznavanje topografskih prostora lobanje -Mehaniku kretanja u zglobovima glave i vrata pojedinačno, veze među zglobnim tijelima. -Prepoznavanje makroskopske građe srca, organa respiratornog, digestivnog, urogenitalnog, endokrinog sistema i kože Vještine koje student treba znati praktično izvesti nakon odslušane nastave: -Orijentacija na preparatima. Prepoznavanje organa pojedinačno. -Prepoznavanje anatomske strukture i njihovih međusobnih odnosa.		

Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: -predavanja za sve studente, -vježbe za grupe ne veće od 10 studenata. Vježbe -nadgledano učenje na humanim preparatima, vježbanje na izoliranim dijelovima skeleta, organima i zglobovima. U toku trajanja nastave studentu će biti omogućeno samostalno učenje na izoliranim dijelovima skeleta zglobova i organa.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela. Evaluacija studentskog znanja u modulu 1 (prvi parcijalni ispit) vrši se usmenim ispitom uz identifikaciju anatomskih struktura na anatomskim preparatima. Položeno gradivo iz modula 1 priznaje se na završnom ispitu. Evaluacija znanja u modulu 2 (drugi parcijalni ispit) vrši se MCQ testom od 40 pitanja. Položeno gradivo iz modula 2 priznaje se na završnom ispitu. Maksimalan broj bodova na drugom parcijalnom ispitu je 50, minimalno 25. Studenti koji nisu zadovoljili na parcijalnim provjerama znanja izlaze na završni ispit. Završni ispit se sastoji od praktičnog i usmenog dijela (identifikacija struktura i elemenata na humanom preparatu). Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i usmeni test) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi : FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) – izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama, 95-100 bodova, 9(B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova, 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, 75-84 bodova, 7(D) – općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74 bodova, 6(E) – zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova, 5(F,FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada, ispod 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Kulenović A, Kapur E, Voljevića A. Lokomotorni sistem, DES, Sarajevo, 2008. Hasanović A. Anatomija unutrašnjih organa, Institut za naučno-istraživački rad i razvoj Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, 2011. Sobota J. Atlas anatomije čovjeka, Slap, Jastrebarsko, 2013. Netter F. Atlas anatomije čovjeka, Data status, Beograd, 2004. Dopunska: Krmotić Nemanjić J, Marušić A. Anatomija čovjeka, Medicinska naklada, Zagreb, 2004. Perović D. Anatomija čovjeka I i II, Glas Medicinara, Sarajevo, 1965. Thieme: Color atlas of human anatomy: Vol. 1 (Platzer, 2014), Vol. 2 (Fritsch, 2014), and Vol. 3. (Kalhe, 2015).

Izvedbeni plan predmeta Anatomija čovjeka 1

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u anatomiju. Istorijski razvoj. Podjela anatomije. Anatomske položaj i orijentacione ravni. Anatomska terminologija. Podjela sistematske anatomije. Lobanja kao cjelina, podjela i građa, os frontale, os parietale. Vježbe : Lobanja kao cjelina, os frontale, os parietale.	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Os occipitale, os sphenoidale. Vježbe: Os occipitale os sphenoidale	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Os temporale, kanali u temporalnoj kosti, cavitas tympani. Vježbe: Os temporale, cavitas tympani, kanali u temporalnoj kosti	2 2

Sedmica 4.	Predavanje: Os ethmoidale, lobanjska duplja (podjela, basis cranii fossa crani anterior, media et posterior, calvaria), meki tjemenci. Vježbe: Os ethmoidale, lobanjska duplja (podjela, basis cranii, fossa crani anterior, media et posterior, calvaria), meki tjemenci	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Maxilla, os palatinum, os zygomaticum, os nasale vomer, concha nasalis inferior, os lacrimale. Vježbe : Maxilla, os palatinum, os zygomaticum, os nasale, vomer, concha nasalis inferior, os lacrimale.	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Mandibula, os hyoideum, kranijo-facijalne duplje (nosna i očna duplja, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pterygopalatina). Vježbe: Mandibula, os hyoideum, kranijo-facijalne duplje (nosna i očna duplja, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pterygopalatina).	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Opšta sindezmologija (podjela spojeva među kostima, podjela i karakteristike nepokretnih spojeva, zglobovi, elementi zgloba, podjela zglobova). Opšta miologija (vrste mišićnog tkiva, karakteristike poprečno prugastog mišićnog tkiva, pripoj i vanjski izgled skeletnog mišića, pomoćne strukture, funkcija mišića). Vježbe: Podjela spojeva među kostima, podjela i karakteristike nepokretnih zglobova, zglobovi, elementi zgloba, podjela zglobova).	2 2
Sedmica 8.	Predavanje: Vezivni i hrskavični spojevi među kostima glave, art. temporomandibularis, art. atlantooccipitalis, art. atlantoaxialis. Spojevi kralježaka. Vježbe: Vezivni i hrskavični spojevi među kostima glave, art. temporomandibularis, art. atlantooccipitalis, art. atlantoaxialis. Spojevi kralježaka.	2 2
Sedmica 9.	I parcijalni ispit	
Sedmica 10.	Predavanje: Sistematska anatomija. Podjela i značaj. Organi glave i vrata. Respiratorni sistem, osnovne anatomske karakteristike, funkcija. Gornji dio respiratornog sistema-nasus externus et internus, sinus paranasales, larynx, trachea (pregled). Digestivni sistem, osnovne anatomske karakteristike, funkcija. Usna duplja, podjela, granice, zidovi. Usne, obrazi, desni, zubi. Prava usna duplja (tvrdo nepce i meko nepce, jezik), velike i male pljuvačne žlijezde, pharynx (pregled). Vježbe: Gornji dio respiratornog sistema-pregled, nasus externus et internus, sinus paranasales, larynx, trachea. Usna duplja, podjela, granice, zidovi. Usne, obrazi, desni, zubi. Prava usna duplja (tvrdo nepce i meko nepce, jezik), velike i male pljuvačne žlijezde, pharynx	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Grudni koš i grudna duplja (pregled muskularnih i sudovno-živčanih elemenata) Opšta angiologija, osnove građe krvnog i limfnog sistema, veliki i mali krvotok. Srce, morfologija, položaj, građa, vaskularizacija, inervacija limfna drenaža. Dušnice i pluća (morfologija, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža), plućna maramica. Stražnji medijastinum (jednjak, ductus thoracicus, ductus lymphaticus dexter, aorta, v. cava inferior). Vježbe: Srce, morfologija, položaj, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža dušnice i pluća, plućna maramica.	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Trbušna i karlična duplja (podjela i osnovne anatomske karakteristike). Jednjak, gaster, intestinum tenue, (duodenum, jejunum, ileum), intestinum crassum, hepar, izvodni žučni vodovi, pancreas, lien (morfologija, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža). Vježbe: Jednjak, gaster, intestinum tenue, (duodenum, jejunum, ileum), intestinum crassum, hepar, izvodni žučni vodovi, pancreas, lien (morfologija, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža).	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Urinarni sistem-pregled, bubrezi, makroskopska anatomija, građa, ureter, vesica urinaria, urethra feminina. Spolni organi muškarca (morfologija, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža). Vježbe: Bubrezi, mokraćovod, mokraćni mjehur, ženska mokraćna cijev, testis, izvodni kanali za sperm, akcesorne žlijezde muškog spolnog aparata	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Spolni organi žene. Endokrini sistem (morfologija, građa, vaskularizacija, inervacija, limfna drenaža).	2 2

	Vježbe: Jajnik, jajovod, materica, rodnica, vanjski ženski spolni organi, hipofiza, epifiza, štitnjača, paraštitne žlijezde, nadbubrežna žlijezda	
Sedmica 15.	II parcijalni ispit	
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM1012	Naziv predmeta: HISTOLOGIJA I EMBRIOLOGIJA 1		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je steći znanja o morfofunkcionalnim karakteristikama stanica i tkiva ljudskog organizma za čiju se opservaciju na nivou svjetlosne i elektronske mikroskopije usvajaju i osnovna znanja iz histotehnologije. Steći znanja o normalnoj strukturi tijela kroz integracije istovrsnih i raznovrsnih staničnih populacija, te specifičnosti strukturnih elemenata intercelularnog matriksa i vlakana.		
Tematske jedinice:	Uvodno predavanje, plazmalema, endosomi, lizosomi i peroksisomi, endoplazmatski retikulum i ribosomi, Golgi aparat i mitohondrije, citosol i njegovi sastojci, nukleus i celularne veze, epitelno tkivo, vezivno tkivo, hrskavično i koštano tkivo, krv i limfa, koštana srž, mišićno tkivo i nervno tkivo.		
Ishodi učenja:	Na predavanjima i vježbama iz predmeta Histologija i embriologija 1 student usvaja teoretsko znanje iz histologije i embriologije čovjeka i savladava vještine mikroskopiranja histoloških preparata adultnog i fetalnog doba kao i analizu elektronsko-mikroskopskih snimaka. Kroz nastavu iz ovog predmeta student će usvojiti sljedeća znanja o funkcionalnoj citologiji i histologiji tkiva: - normalna mikroskopska i submikroskopska građa ljudskih stanica sa pozicija njihove morfološke i funkcionalne raznolikosti. - značaj povezanosti promjena strukturnih elemenata stanica s brižljivo izabranim klinički manifestnim poremećajima, a na bazi različitih histotehnoloških pristupa, kao i distribucijom u okrilju organa odnosno organskih sistema. Vještine koje student treba znati praktično izvesti (zna kako i čini): promatrati i analizirati citološke i histološke preparate. Vještine koje student treba poznavati (zna kako): histotehnološki postupci izrade preparata za nivo raspoloživih histoloških tehnika i osnovnih metoda. Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti sljedeće stavove: ispravno promatranje citoloških i histoloških preparata preduslov je za dobru analizu.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: Predavanja ex catedra Praktične vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Na vježbama se vrši kontinuirana provjera usvojenih znanja i pratećih vještina. Tokom nastave provjera znanja se vrši kroz dva parcijalna ispita i jedan praktični ispit. Prvi		

	<p>parcijalni ispit obavlja se pismeno u formi eseja iz oblasti citologije uz usmenu interpretaciju napisanog teksta. Drugi parcijalni ispit podrazumijeva pismeni segment za teoretski dio iz oblasti tkiva (u formi eseja) uz usmenu interpretaciju napisanog teksta. Praktični ispit iz cjelokupnog gradiva (citologija i tkiva) se polaže u terminu drugog parcijalnog ispita i podrazumijeva obradu 2 histološka preparata i jednog elektronomikrografa.</p> <p>Student mora zadovoljiti minimum iz svakog pojedinačnog segmenta teoretskih i praktičnog dijela da bi položio ispit. Student koji nije ostvario dovoljan broj bodova za prolaz bilo u jednom ili više segmenata ispita, pristupa polaganju nepoloženog segmenta u okviru završnog i popravnog ispita. Završni i popravni ispit se odvijaju prema prethodno definisanim kriterijima parcijalnih i praktičnog ispita. Konačna ocjena se formira tako što se saberu svi osvojeni bodovi s vježbi, parcijalnih i praktičnog dijela ispita.</p> <p>FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) – izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama, 95-100 bodova, 9(B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova, 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, 75-84 bodova, 7(D) – općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74 bodova, 6(E) – zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova, 5(F,FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada, ispod 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anđelković Z, Danilović V, Smiljanić Milutinović S, Kapić D, Šahinović M (Urednik Z. Anđelković). Opšta i oralna histologija i embriologija. Niš: Galaksijanis; 2022. 2. Mornjaković Z, Aličelebić S, Kapić D, Čosović E, Arnautović-Halimić A, Šahinović M. Praktikum za vježbe iz Histologije 1. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu; 2009. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nikolić I, Todorović V, Lačković V. i sar. (Urednik I. Nikolić). Osnovna i oralna histologija i embriologija. Beograd: Data Status; 2022. 2. Mornjaković Z, Aličelebić S, Čosović E, Šahinović M, Kapić D, Begeta F. Signirani fotomikrografi histoloških preparata tkiva s komentarom. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu; 2014.

Izvedbeni plan predmeta Histologija i embriologija 1

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Uvodno predavanje - Historijat, kadrovi i organizacija rada Katedre. Uvod u predmet. Hijerarhijski model morfofunkcionalne organizacije ljudskog tijela. Osnovni principi histoloških tehnika i metoda.</p> <p>Vježbe : Histološki laboratorij - oprema laboratorija i demonstracija etapa izrade rutinskog histološkog preparata, tehnika mikroskopiranja i analiza artefakta</p>	2 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Plazmalema. Indirektni i direktni dokazi o postojanju plazmaleme i izgled na elektronskom mikroskopu. Molekularna organizacija plazmaleme i osnovni podaci o hemijskom sastavu. Matriks plazmaleme i njegove funkcije. Integralni i periferni proteini. Plazmalema. Funkcionalne karakteristike plazmaleme - akveusni i jonski proteinski kanali. Jonofori. Proteinski nosači: uniport, simport i antiport. Karbohidrati bioloških membrana i njihov funkcionalni značaj. Egzocitoza- konstitutivna i regulirana. Endocitoza. Pinocitotazna faza i receptorima posredovana faza. Klatrinske i neklatrinske obložene vezikule. Fagocitoza. Transcelularni transport malih molekula i transcitoza</p> <p>Vježbe: Oblik ćelije - okrugla stanica (SM) , piramidna stanica (SM) Plazmalema - stanična membrana (TEM) , mikrovili (TEM)</p>	2 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Endosomi, lizosomi i peroksisomi. Endosomi: vizualizacija, tipizacija, struktura i funkcija. Uloga endosoma u distribuciji pinocitotazom unesenog materijala. Lizosomi: granična membrana, pH i enzimski sastav lumena organele. Način identifikacije. Tipizacija, funkcija lizosoma i njeni poremećaji:</p>	2

	inkluziona celularna bolest. Peroxisomi. Vježbe: Membranske organelle - lizosom (TEM), endosom (TEM), peroksisom (TEM)	2
Sedmica 4.	Predavanje: Endoplazmatski retikulum i ribosomi. Granulirani i agranulirani ER (SM, TEM i druge tehnike koje omogućuju međusobnu diferencijaciju). Ribosomi i sinteza proteina. Ostale funkcije RER-a: glikozilacija proteina, sinteza oligosaharida, modeliranje i remodeliranje peptidnih molekula i sinteza fosfolipida. Funkcije SER-a. Vježbe : Membranske organelle - granulirani i agranulirani endoplazmatski retikulum (TEM), granulirani endoplazmatski retikulum (SM – indirektno), agranulirani endoplazmatski retikulum (SM – indirektno)	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Golgi aparat i mitohondrije. Golgi aparat: fotomikroskopska obilježja. Ultrastruktura, cis, media i trans zona. Funkcija pojedinih zona. Sekretorne vezikule. Mitohondrij: Mikroskopska diferencijacija. Ultrastruktura, građa i funkcija. Teorija porijekla mitohondrija. Mitohondrijalne bolesti. Vježbe: Membranske organelle - Golgi-jev aparat (TEM), žljezdana stanica (gl. thyroidea – SM, TEM), mitohondrij (TEM)	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Citosol i njegovi sastojci . Opće odlike i sastav citosola. Citoskelet. Aktinski filamenti: građa, distribucija, funkcija s posebnim osvrtom na celularni korteks i mikrovile. Mikrotubuli. Centrosom. Centriol i cilije: ultrastruktura i funkcija. Intermedijerni filamenti, njihovi tipovi i medicinski značaj. Specifični sastojci citosola: glikogen, masne kapljice i pigmenti Vježbe: Citosol i njegovi sastojci - mast u citosolu (SM), pigment u citosolu (SM), aktinski filamenti (TEM), mikrotubuli (TEM), kinocilije (SM, TEM).	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Nukleus i celularne veze. Svjetlosnomikroskopske i ultrastrukturne karakteristike nukleusa. Celula-celula i celula-matriks veze. Vježbe: Nukleus i celularne veze - nukleus (SM – demonstraciono, TEM), celularne veze (shema, TEM).	2 2
Sedmica 8.	Prvi parcijalni ispit (teoretski dio iz oblasti citologije) + Repetitorij vježbi	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Epitelno tkivo. Definicija i klasifikacija tkiva. Jednostavni pokrovni epitel: pločasti, izoprizmatični, prizmatični. Složeni pokrovni epitel: pločasto slojeviti epitel, epitel prelaznog tipa i pseudostratificirani prizmatični epitel. Žljezdano epitelno tkivo: morfofunkcionalne karakteristike žljezdanih epitelnih stanica. Žljezdani ciklus i klasifikacija žlijezda. Vježbe: Pokrovni i žljezdani epitel - bazalna membrana (TEM), jednoslojni pločasti epitel (SM), jednoslojni cilindrični epitel (SM), pseudostratificirani epitel (SM), mnogoslojni pločasti epitel (SM), epitel prelaznog tipa (SM), egzokrine žlijezde - tubulusna, alveolarna (SM).	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Vezivno tkivo. Uloga i klasifikacija. Mezenhim. Rijetko vezivno tkivo: morfološke, funkcionalne i ultrastrukturne osobine. Hemijski sastav i tipovi vlakana. Celule rijetkog vezivnog tkiva. Morfološke, funkcionalne i hemijske osobine intercelularne supstance, njena mehanička i fizikohemijska svojstva. Retikularno, gusto, elastično i sluzno vezivno tkivo. Masno tkivo: unilokularno i multilokularno. Vježbe: Vezivna tkiva u užem smislu i s posebnim karakteristikama - mezenhim (SM), retikularno vezivno tkivo (SM), neformirano gusto vezivno tkivo (SM) , formirano gusto vezivno tkivo (SM), unilokularno masno tkivo (SM), fibroblast (TEM).	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Hrskavično i koštano tkivo. Hijalina, elastična i vlaknasta hrskavica. Ultrastrukturne, hemijske i funkcionalne osobitosti hondrocita, intercelularne amorfne mase i vlakana. Fizičke osobine i rasprostranjenost hrskavičavog tkiva. Koštano tkivo. Celule i intercelularna supstanca koštanog tkiva. Periost: građa i uloga. Mrežasto i lamelarno koštano tkivo. Kompaktno i spongiozno koštano tkivo. Arhitektonika cjevastih i pljosnatih kostiju. Osteogeneza: intramembranska i endohondralna. Mehanička i metabolička uloga koštanog tkiva. Vježbe: Potpuno vezivno tkivo - hijalina hrskavica (SM), elastična hrskavica (SM), lamelarno koštano tkivo (SM), endohondralno okoštavanje (SM), osteocit (TEM).	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Krv i limfa, koštana srž .Krv: krvna plazma i uobličeni elementi krvi. Crvena krvna zrnca: oblik, veličina, građa, hemijski sastav i uloga. Leukociti: granulociti – neutrofilni, eozinofilni, bazofilni, agranulociti – limfociti i monociti. Krvne pločice: porijeklo i građa. Tinktorijalna i ultrastrukturna svojstva uobličениh elemenata krvi. Limfa: limfna plazma, celularni sastav limfe i njeno porijeklo. Koštana srž. Lokalizacija i rasprostranjenost u zavisnosti od životne dobi. Histološka građa produktivne koštane srži. Razvoj uobličениh elemenata krvi. Vježbe: krv i koštana srž - razmaz periferne krvi (SM: demonstraciono), limfocit (TEM), neutrofilni granulocit (TEM), eozinofilni granulocit (TEM), trombocit (TEM) , razmaz koštane srži (SM: demonstraciono)	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Mišićno tkivo. Definicija i podjela mišićnog tkiva. Skeletno mišićno tkivo. Nastanak, oblik i veličina poprečnoprugastog mišićnog vlakna. Svjetlosnomikroskopske i elektronmikroskopske osobine. Hemijski sastav i molekularna organizacija miofibrila. Mehanizam mišićne kontrakcije. Srčano mišićno tkivo. Radna muskulatura srca: morfološka i ultrastrukturna svojstva srčanih mišićnih celula (kardiomiocita).	2

	Specifične intercelularne veze. Miofibrili: sličnosti i razlike u odnosu na skeletno mišićno tkivo. Sprovodna i endokrini muskulatura srca. Glatko mišićno tkivo. Oblik, veličina i građa glatke mišićne celule. Specifičnosti u građi i mehanizmu kontrakcije glatkog mišićnog tkiva. Vježbe: Mišićno tkivo - glatko mišićno tkivo (SM), skeletno mišićno tkivo (SM, TEM), srčano mišićno tkivo (SM, TEM), endokrini kardiomiociti (TEM)	2
Sedmica 14.	Predavanje: Nervno tkivo. Neuron: tipizacija i distribucija. Perikarion – oblik, veličina, sastav. Dendriti i aksoni – izgled, sastav i funkcija. Ultrastruktura, histoemijske karakteristike i histofiziologija neurona. Struktura nervnog vlakna. Sinapse. Glij: tipizacija, distribucija. Morfologija, ultrastruktura i funkcija glij. Mehanizam i značaj degeneracije i regeneracije nervnog vlakna. Neuroglandularne celule. Vježbe: Nervno tkivo - multipolarni neuron (SM), pseudounipolarni neuron i amfociti (SM), astrociti (TEM), oligodendroglija (TEM), mikroglia (TEM), nervna vlakna (SM, TEM).	2 2
Sedmica 15.	Drugi parcijalni ispit (teoretski dio iz oblasti tkiva) Praktični dio ispita	2 +2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1015	Naziv predmeta: Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom 1		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa svim karakteristikama stalne i mliječne denticije čovjeka.		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student nauči osnove prepoznavanja karakteristika zuba mliječne i stalne denticije, uređenosti zubnih lukova, te osnove dentalne antropologije. Plan izvođenja nastave da je po sedmicama u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavati anatomiju zuba mliječne i stalne denticije, osnove uređenosti zubnih lukova i odnosa među zubima Vještine: Savladati nomenklaturu i terminologiju makroskopske građe zuba, te moći prepoznavati mliječne i stalne zube Kompetencije: Biti u mogućnosti razumjeti i nesmetano pratiti buduće kliničke predmete koji tretiraju patološke promjene na zubnom organu		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente: Prva provjera znanja tokom semestra podrazumijeva praktični zadatak koji se sastoji od tačnog prepoznavanja, imenovanja te upoređivanja jednog stalnog zuba i usmenog odgovora. Prepoznavanje i imenovanje je eliminaturnog karaktera da bi student mogao pristupiti usmenom opisivanju zuba stalne denticije. Ova provjera znanja nosi od 5 do 10% ukupne ocjene. Druga provjera znanja tokom semestra podrazumijeva praktični zadatak koji se sastoji od tačnog prepoznavanja, imenovanja te upoređivanja jednog mliječnog zuba i usmenog odgovora. Prepoznavanje i imenovanje je eliminaturnog karaktera da bi student mogao pristupiti usmenom opisivanju zuba. Ova provjera znanja također nosi od 5 do 10% ukupne ocjene.		

	<p>Studenti koji ne zadovolje na parcijalnim provjerama znanja, iste moraju polagati kao praktični dio u okviru završnog ispita na isti način kao što je prethodno opisano.</p> <p>Završnom ispitu pristupaju studenti koji polože oba praktična zadatka, a sam ispit sastoji se od testa koji se polaže pismeno. Da bi se test smatrao položenim i bodovao, potrebno je da sadrži minimalno 60% tačnih odgovora. Završni test nosi 45 do 80% ukupne ocjene. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i završnog testa) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama 95-100 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom 94-85 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama 75-84 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 74-65 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije 55-64 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 55 5 (FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 50</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Vuković A. i saradnici. Osnovi morfologije zuba i dentalne antropologije, Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2013.</p> <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Woelfel J. Dental Anatomy. Baltimore, USA, 1997. 2. Gašperčić D. i sar. Anatomija zob. Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Ljubljana, 2002.

Izvedbeni plan predmeta Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom 1

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Uvodne napomene o predmetu; pojam i značaj dentalne morfologije, naročito u vezi sa kliničkim radom. Stomatognati sistem. Zubni organ, grupe zuba, funkcije zuba, zubni lukovi, denticije.</p> <p>Vježbe: Stomatognati sistem. Opis zubnog organa, grupe zuba, zubnih lukovi i denticije.</p>	2 1
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Orjentacijske ravni u usnoj šupljini (transverzalni, sagitalni i vertikalni pravac). Načini obilježavanja zuba (staro-evropski, staro-njemački, američki te po FDI sistemu).</p> <p>Vježbe: Organum dentale – crtanje i gledanje modela. Nomenklatura zubnih površina.</p>	2 1
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Anatomske dijelove zuba; nomenklatura zubnih površina i anatomskih detalja; topografsko-anatomske znakove zuba (znak ugla, luka i korijena).</p> <p>Vježbe: Načini obilježavanja zuba (staroevropski, američki i FDI sistem). Pravila ugla, luka i korijena – vježbe na modelu i prirodnim zubima.</p>	2 1
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Opće karakteristike stalnih sjekutića; Anatomske-morfološke karakteristike prvog i drugog gornjeg sjekutića.</p> <p>Vježbe: Crtanje stalnih gornjih sjekutića. Vježbe za raspoznavanje gornjih stalnih sjekutića na prirodnim zubima i uočavanje morfoloških varijacija.</p>	2 1
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Donji prvi i drugi sjekutić. Opće karakteristike očnjaka ; Gornji i donji očnjak.</p> <p>Vježbe: Crtanje stalnih donjih sjekutića. Vježbe za raspoznavanje donjih stalnih sjekutića na prirodnim zubima i uočavanje morfoloških varijacija.</p>	2 1
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Opće karakteristike pretkutnjaka; Pojedinačan opis prvog i drugog gornjeg pretkutnjaka.</p> <p>Vježbe: Crtanje i raspoznavanje stalnih očnjaka. Vježbe na prirodnim zubima.</p>	2 1
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Anatomske-morfološke karakteristike donjeg prvog i drugog pretkutnjaka. Opći opis kutnjaka.</p> <p>Vježbe: Crtanje gornjih pretkutnjaka, i vježbe za raspoznavanje na prirodnim zubima.</p>	2 1

Sedmica 8.	Predavanje: Pojedinačan opis prvog, drugog i trećeg gornjeg kutnjaka. Vježbe: Crtanje donjih pretkutnjaka, i vježbe raspoznavanja na prirodnim zubima. Uočavanje morfoloških varijacija drugog donjeg pretkutnjaka.	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Pojedinačan opis prvog, drugog i trećeg donjeg kutnjaka. Vježbe: Crtanje prvih i drugih gornjih kutnjaka, i vježbe raspoznavanja na prirodnim zubima	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Kanalski sistem stalnih zuba i značaj njegovog poznavanja za klinički rad. Vježbe: Crtanje donjih prvih i drugih kutnjaka, i vježbe na prirodnim zubima.	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Opće karakteristike mliječnih zuba. Pojedinačan opis mliječnih sjekutića i očnjaka. Vježbe: Treći gornji i donji kutnjaci – vježbe na prirodnim zubima. Uočavanje morfoloških varijacija gornjih i donjih kutnjaka.	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Mliječni gornji i donji molari. Važnost poznavanja morfološko-anatomskih svojstava mliječnih zuba u kliničkoj praksi. Vježbe: Raspoznavanje zuba mliječne denticije, vježbe na prirodnim zubima	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Kontaktne tačke i interdentalni prostori. Fiziološko i patološko“putovanje“ zuba. Nekariozne lezije tvrdih zubnih tkiva: abrazije, atricije, erozije i uzure. Vježbe: Modeliranje pojedinačnog zuba	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Uvod u dentalnu antropologiju i komparativna odontografija. Vježbe: Modeliranje zuba po izboru.	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Filogenetski i ontogenetski razvoj denticija. Vježbe: Sistematski opis endodontskog prostora stalnih zuba, varijacije kanalskog sistema, prirodni uzorci, modeli, crtanje osnovnih tipova kanalskih sistema.	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM0103	Naziv predmeta: MEDICINSKA BIOHEMIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 7
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj je omogućiti studentu:</p> <p>Sticanje dobre osnove za praćenje nastave iz srodnih medicinskih i stomatoloških predmeta</p> <p>Upoznavanje biomolekularnih konstituenata ćelija, njihove uloge i učešća u metaboličkim procesima</p> <p>Razumijevanje biohemijskih procesa koji se odvijaju u pojedinim tkivima i organima i uticaj hormona na te procese</p>		

	<p>Razumijevanje mehanizama nastanka pojedinih bolesti pri poremećaju navedenih procesa.</p> <p>– Upoznavanje sa osnovnim analitičkim postupcima određivanja konstituenata tjelesnih tečnosti ljudskog organizma, uključujući indikatore bolesti</p>
Tematske jedinice:	<p>Tematske jedinice predmeta Medicinska biohemija su strukturane na način koji omogućava studentu da se upozna sa bazičnim aspektima medicinske biohemije, ulogama tjelesnih konstituenata, metabolizmom nutrijenata i njihovom značaju za organske sisteme i tkiva. Tematske jedinice su detaljno predstavljene u sedmičnom izvedbenom planu nastave, a glavne jedinice su sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biohemija pljuvačke 2. Enzimi; stvaranje i pohrana metaboličke energije. Transport kroz ćelijsku membranu. 3. Metabolizam ugljenih hidrata 4. Metabolizam masti 5. Metabolizam proteina i aminokiselina 6. Regulacijski mehanizmi i međusobni odnosi intermedijarnog metabolizma. 7. Antigen – antitijelo reakcije <p>Medicinsko-biohemijske specifičnosti tkiva i organa oralne sredine</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanja: student će znati osnovne strukturne karakteristike i uloge glavnih biomolekula, temeljne principe metaboličkih procesa kao i njihov značaj.</p> <p>Vještine: Student će znati samostalno prezentirati glavne metaboličke puteve ljudskog organizma. Student će vladati osnovama rada u medicinsko-biohemijskom laboratoriju, te mjerama opreznosti u laboratoriju.</p> <p>Kompetencije: Student će razumjeti međusobnu povezanost različitih metaboličkih procesa kao i mehanizme osnovnih metaboličkih poremećaja. Znaće izvesti osnovne kvalitativne i kvantitativne metode koje se koriste u biohemijskim laboratorijama, uključujući izračunavanje koncentracije analita iz jednadžbe pravca kalibracione krive.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava predmeta Medicinska biohemija je u ukupnom fondu 60 sati, a izvodiće se u obliku predavanja (30 sati) i vježbi (30 sati) kako slijedi:</p> <p>– interaktivna predavanja – vježbe - praktične (dijelom teorijske i računske)</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Kontinuirana provjera znanja vrši se kroz: vježbe (praktične, dijelom teorijske i računske) i ispite iz teoretskih dijelova gradiva.</p> <p>U toku svakog oblika provjere znanja student dobiva određeni broj bodova.</p> <p>Za svaki oblik provjere znanja definisan je minimalan broj bodova koje student mora osvojiti.</p> <p>Praktični dio</p> <p>Vježbe će biti provedene po principu interaktivnog učenja. U terminu svake vježbe iz Medicinske biohemije biće provjereno poznavanje materije. Nakon odslušanih i uredno ovjerenih vježbi studenti su dužni polagati kolokvij koji se odnosi na cjelokupno gradivo. Kolokvij sadrži računske zadatke i teoretska pitanja.</p> <p>Teoretski dio</p>

	<p>Parcijalni ispit I (Test 1) polaže se u VIII sedmici nastave, a parcijalni ispit II (Test 2) polaže se u XV sedmici nastave, a nakon odslušanih preostalih nastavnih jedinica. Testovi mogu obuhvatiti esejska pitanja, dopunu rečenica, zaokruživanje tačnih odgovora, objašnjavanje pojmova i biohemijskih procesa.</p> <p>U terminu završnog odnosno popravnih ispita, koji se polažu nakon odslušane kompletne nastave iz Medicinske biohemije, student polaže dijelove gradiva koje nije položio u okviru kontinuirane provjere znanja. Uslov za pristupanje polaganju završnog odnosno popravnih ispita je ostvareno pravo na potpis.</p> <p>Bodovi koji se postižu na testu: Kolokvij (max. 10 bodova, min. za prolaz 6 bodova) Test 1 (max. 45 bodova, min. za prolaz 25 bodova) Test 2 (max. 45 bodova, min. za prolaz 25 bodova) Ukupno: max. 100 bodova. Da bi student dobio završnu prolaznu ocjenu mora potrebno je ostvariti 55% bodova tokom svih provjera znanja.</p> <p>Završne ocjene na osnovu prikupljenih bodova</p> <p>10 (A) - 95-100 bodova 9 (B) - 85-94 bodova 8 (C) - 75-84 bodova 7 (D) - 65 - 74 bodova 6 (E) - 55-64 bodova 5 (F) – 49-54 bodova</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jadrić R, Hasić S, Kiseljaković E. Medicinska biohemija – teorijski pregled sa praktičnom nastavom, drugo prerađeno i dopunjeno izdanje; Perfecta, 2018. Smith C, Marks AD, Lieberman M. Marksove osnove medicinske biohemije: klinički pristup; Data status, Beograd, 2008. Todorović T. Oralna biohemija, Čigoja, Beograd, 2006. Miholjčić M i suradnici. Biohemija, Svjetlost, Sarajevo, 1990. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Winterhalter-Jadrić M i suradnici (2007). Medicinska biohemija organa i tkiva, skripta. Koračević D i suradnici (2003) Biohemija; Savremena administracija, Beograd. Andić J. (2000) Oralna homeostaza, II izdanje; Nauka, Beograd. Murray, R.K. (2003) Harper's Illustrated Biochemistry Twenty. The McGraw-Hill Companies, Inc. Horn, F. (2009) Biochemie des Menschen: das Lehrbuch für das Medizinstudium. Georg Thieme Verlag. Hames, D., & Hooper, N. (2006). <i>Instant notes biochemistry</i>. Taylor & Francis.

<p>Šifra predmeta: SFSOM1021</p>	<p>Naziv predmeta: ANATOMIJA ČOVJEKA 2</p>		
<p>Ciklus: integrirani</p>	<p>Godina: I</p>	<p>Semestar: II</p>	<p>Broj ECTS kredita: 7</p>
<p>Status: obavezni</p>		<p>Ukupan broj sati: 90 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45 Vježbe 45</p>	
<p>Učesnici u nastavi</p>	<p>Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet</p>		

Preduslov za upis:	Svi student upisani u 1. godinu studija.
Cilj (ciljevi) predmeta:	Anatomija proučava normalnu građu ljudskog tijela. Cilj predmeta je savladavanje materije potrebne za dalje osposobljavanje iz teoretskih i kliničkih predmeta studija stomatologije, kroz sistemsku i topografsku anatomiju. Kroz modul 1 student će steći znanje o regiji glave i vrata u cjelini, mišićima, krvnim sudovima, limfi i inervacionim područjima kapitalnih živaca, kao i znanje o topografskim prostorima glave i vrata sa projekcijama i odnosima organa. Kroz modul 2 student će savladati osnovne morfološko-funkcionalne principe organizacije i značaja centralnog i perifernog nervnog sistema, kao i senzornog sistema našeg organizma
Tematske jedinice:	Topografska anatomija glave i vrata. Anatomsko-hirurške regije sistematske i topografske anatomije. Anatomske hirurške regije glave (muskulatura, krvni sudovi i živci glave, limfni sudovi i čvorovi glave, anatomske odnose sudovno-živčanih i koštanih struktura. Neuroanatomija i anesthesiologia, anatomska i funkcionalna podjela. Neuroanatomska terminologija. Orijentacije u CNS-u. Elementi građe (neuron, neuroglia, sinapsa). Morfologija CNS-a. Nn. capitales. Pregled glavnih senzibilnih, motornih i senzornih puteva CNS-a. Vaskularizacija i ovojnice CNS-a Opšti principi organizacije perifernog nervnog sistema. Vegetativni nervni sistem. Organum visus, organum vestibulocochleare, organum gustatorium i organum olfactorium.
Ishodi učenja:	Kroz nastavu iz predmeta Anatomija čovjeka 2 student će usvojiti sljedeća znanja: Modul 1. Topografska anatomija glave i vrata. Anatomske hirurške regije sistematske i topografske anatomije. Anatomske hirurške regije glave (muskulatura, krvni sudovi i živci glave, limfni sudovi i čvorovi glave, anatomske odnose sudovno-živčanih i koštanih struktura. Modul 2. Neuroanatomija i anesthesiologia, anatomska i funkcionalna podjela. Neuroanatomska terminologija. Orijentacije u CNS-u. Elementi građe (neuron, neuroglia, sinapsa). Morfologija CNS-a. Nn. capitales. Pregled glavnih senzibilnih, motornih i senzornih puteva CNS-a. Vaskularizacija i ovojnice CNS-a Opšti principi organizacije perifernog nervnog sistema. Vegetativni nervni sistem. Organum visus, organum vestibulocochleare, organum gustatorium i organum olfactorium. Kroz nastavu iz predmeta Anatomija čovjeka 2 student će ovladati sljedećim vještinama: Prepoznavanje mišića, krvnih sudova i limfe glave i vrata te inervacionih područja moždanih i spinalnih živaca. Prepoznavanje topografskih prostora glave i vrata, projekcije i odnosi organa glave i vrata. Prepoznavanje morfologije i topografije struktura CNS-a i čula. Vještine koje student treba znati praktično izvesti nakon odslušane nastave: Disekcija topografskih regija glave i vrata na kadaveru. Orijentaciju na horizontalnim, frontalnim i sagitalnim rezovima u regijama glave i vrata. Praktična orijentacija u skeletotopskim i holotopskim odnosima unutrašnjih organa na anatomskim modelima.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: -predavanja za sve studente, -vježbe za grupe ne veće od 10 studenata. Vježbe-nadgledano učenje na humanim preparatima, vježbanje na izoliranim dijelovima skeleta, organima i zglobovima i disekcija regija glave i vrata na kadaveričnim preparatima, uz prethodnu provjeru znanja studenta za disekciju određene regije.

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Evaluacija studentskog znanja u modulu 1 (prvi parcijalni ispit) vrši se usmenim ispitom uz identifikaciju anatomskih struktura na anatomskim preparatima i slikama. Položeno gradivo iz modula 1 priznaje se na završnom ispitu. Maksimalan broj bodova na prvom parcijalnom ispitu je 50, minimalno 25.</p> <p>Evaluacija studentskog znanja u modulu 2 (drugi parcijalni ispit) vrši se pismenim ispitom (esej). Položeno gradivo iz modula 2 priznaje se na završnom ispitu. Student može maksimalno osvojiti 50 bodova, dok je minimalna granica 30 bodova.</p> <p>Studenti koji nisu zadovoljili na parcijalnim provjerama znanja izlaze na završni ispit. Ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i usmeni test) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) – izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama, 95-100 bodova, 9(B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova, 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, 75-84 bodova, 7(D) – općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74 bodova, 6(E) – zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova, 5(F,FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada, ispod 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Topografske regije ljudskog tijela, Medicinski fakultet Sarajevo, Štamparija Fojnica, 2012. 2. Kulenović A, Kapur E, Voljevica A. Lokomotorni sistem, DES, Sarajevo, 2008. 3. Hasanović A. Anatomija unutrašnjih organa, Institut za naučno-istraživački rad i razvoj Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, 2011. 4. Kapur E, Kulenović A. Klinička anatomija kranijalnih živaca. Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2012. 5. Hasanbegović I, Lujinović A, Kapur E, Kulenović A. Klinička anatomija spinalnih nerava. Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2017. 6. Šećerov D, Hidžar-Špirić I. Anatomija centralnog nervnog sistema, Svijetlost, Sarajevo, 1989. 7. Sobota J. Atlas anatomije čovjeka, Slap, Jastrebarsko, 2001. 8. Netter F. Atlas anatomije čovjeka, Data status, Beograd, 2004. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krmotić Nemanjić J, Marušić A. Anatomija čovjeka, Medicinska naklada, Zagreb, 2004. 2. Perović D. Anatomija čovjeka I i II, Glas Medicinara, Sarajevo, 1965. 3. Thieme: Color atlas of human anatomy: Vol. 1 (Platzer, 2014), Vol. 2 (Fritsch, 2014), and Vol. 3. (Kalhe. 2015).

Izvedbeni plan predmeta Anatomija čovjeka 2

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Usna duplja, podjela granice, zidovi. Usne, obrazi. desni zubi. Prava usna duplja (tvrdo nepce i meko nepce, jezik).</p> <p>Vježbe : Regije lica: regio oralis, regio facialis, regio parotideomasseterica, regio nasalis, regio infraorbitalis, regio orbitalis (granice, topografija, mišići, krvni sudovi, živci, limfa, sadržaj očne duplje).</p>	<p>3</p> <p>3</p>

Sedmica 2.	Predavanje: Velike i male pljuvačne žlijezde. Anatomska podjela nosa (vanjski nos i nosna duplja), paranazalni sinusi. Vježbe: Regio frontalis, regio auricularis, regio occipitalis, regio temporalis (granice, topografija, mišići, krvni sudovi, živci, limfa, meki oglavak)	3 3
Sedmica 3.	Predavanje: Ždrijelo (položaj, granice, vanjski izgled, građa, dupljaždrijela). Fossa infratemporalis, fossa pterygopalatina (zidovi i sadržaj, mastikatorni mišići, n. trigeminus, a. et v. maxillaris). Spatium parapharyngeum et retropharyngeum (zidovi i sadržaj sa posebnim osvrtom na četiri posljednja kranijalna živca i truncus sympathicus). Vježbe: Regio cervicalis anterior, granice, topografija, suprahioidni i infrahioidni mišići, krvni sudovi, živci. Projekcione tačke pharynx a il arynxa, gl. thyroidea, pristup na larynx i cervikalni dio tracheae. Regio cervicalis lateralis, granice (topografija, mišići, krvni sudovi, živci, limfa). Regio cervicalis posterior (granice, topografija, mišići, krvni sudovi, živci, limfa).	3 3
Sedmica 4.	Predavanje: Grkljan (položaj, granice, vanjski izgled, građa, dupljagrkljana). Dušnik (položaj, granice, vanjski izgled, građa). Regije vrata, topografija vrata na koronalnim, sagitalnim i horizontalnim presjecima. Vježbe: Regio submandibularis, region carotica, regio retromandibularis (granice, topografija, mišići, krvni sudovi, živci, limfa).	3 3
Sedmica 5.	Predavanje: Pregled arterijskog i venskog sistema glave i vrata. Limfatici glave i vrata. Vježbe: Pregled regija glave i vrata u cjelini.	3 3
Sedmica 6.	Predavanje: Kranijalni živci (funkcionalne karakteristike, tokovi iperiferna distribucija. Anatomska osnova regionalne anestezije na glavi i vratu. Spinalni živci. Plexus cervicalis i plexus brachialis. Pregledsimpatikusa i parasimpatikusa glave i vrata. Vježbe: Kranijalni živci (funkcionalne karakteristike, tokovi i periferna distribucija. Plexus cervicalis i plexus brachialis.	3 3
Sedmica 7.	I parcijalni ispit	
Sedmica 8.	Predavanje: Podjela nervnog sistema, neuroanatomska terminologija, elementi građe nervnog sistema (neuron, neuroglija, sinapsa), razvoj. Medulla spinalis (vanjska morfologija, siva i bijela masa, vaskularizacija, ovojnice, organizacija spinalnog nerva, živčani pleksusi-pregled, anatomska podloga refleksnog luka. Vježbe: Dijelovi CNS-a, periferni nervni sistem, orijentacione osovine, medulla spinalis-vanjska morfologija. Medulla spinalis-unutrašnja građa, kičmeni živci, pleksusi i periferni živci.	3 3
Sedmica 9.	Predavanje: Truncus cerebri, položaj, dijelovi, medulla oblongata, pons, mesencephalon (vanjska morfologija, organizacija sive i bijele mase). Vježbe: Medulla oblongata, pons, mesencephalon, vanjska morfologija, unutrašnja građa, retikularna formacija i relejna jedra, presjeci.	3 3
Sedmica 10.	Predavanje: Cerebellum (položaj, vanjska morfologija, funkcionalna i filogenetska podjela, građa malog mozga). Diencephalon (položaj i podjela, thalamus, morfologija i unutrašnja građa). Epithalmus, epiphysis cerebri, metathalamus, subthalamus, hypothalamus, hypophysis cerebri, morfologija i unutrašnja građa. Vježbe: Cerebellum, morfologija i unutrašnja građa, neuronski krugovi Diencephalon, podjela i vanjska morfologija, diencephalon na presjecima, thalamus. Diencephalon, građa (preparat), hipotalamo- hipofizna osovina.	3 3
Sedmica 11.	Predavanje: Telencephalon (položaj, podjela i vanjska morfologija, unutrašnja građa, funkcionalna organizacija moždane kore, commissurae i asocijativni putevi telencephalona, bazalna jedra). Vježbe: Telencephalon (položaj, podjela i vanjska morfologija). Unutrašnja građa velikog mozga - sagitalni, koronalni i aksijalni presjeci.	3 3
Sedmica 12.	Predavanje: Senzitivni i motorni putevi, senzorijski putevi i limbički sistem. Ovojnice CNS-a, liquor cerebrospinalis, komorni sistem. Vaskularizacija CNS-a. Vježbe: Pregled puteva CNS-a i njihov funkcionalni i kliničkoanatomski značaj, ovojnice mozga i kičmene moždine, komore, subarahnoidalni prostor lubanje i kičmenog kanala. Sistem unutrašnje karotide i vertebrobazilarni sistem, površne i duboke vene mozga, sinusi durae matris.	3 3

Sedmica 13.	Predavanje Organum visus. Vježbe: Ovojnice oka, dioptrički aparat oka, pomoćni aparat oka.	3 3
Sedmica 14.	Predavanje: Organum vestibulocochleare, organum gustatorium et olfactorium. Vježbe: Auris externa, auris media, cavitas tympani, antrum mastoideum, auris interna. Organum gustatorium et olfactorium, okusni i olfaktivni put.	3 3
Sedmica 15.	II parcijalni ispit	
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM1022		Naziv predmeta: HISTOLOGIJA I EMBRIOLOGIJA 2	
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 1. godinu studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenta nauči osnovama morfofunkcionalnih karakteristika organa i organskih sistema na razini svjetlosne i elektronske mikroskopskopije, u okviru hijerarhijskog modela organizacije organizma čovjeka. Istovremeno, kroz osnovna saznanja iz domena embriologije student proučava razvoj zametka, što mu omogućuje razumijevanje složenih odnosa u građi čovječjeg tijela. Ovo ima i praktično medicinsko značenje kroz tumačenja načina nastanka anomalija razvitka. Usvojena znanja iz Histologije i embriologije osnova su za razumijevanje patomorfoloških promjena u etiopatogenezi bolesti na celularnom, tkivnom i organskom nivou.		
Tematske jedinice:	Muški spolni organi, Ženski spolni organi, Opća embriologija, Histologija probavnog sistema, Histologija probavnog sistema, Embriologija probavnog sistema, Histologija i embriologija kardiovaskularnog sistema, Histologija i embriologija respiratornog sistema, Histologija urinarnog sistema i razvoj urinarnog i sponog sistema, Histologija imunog sistema, Endokrini system i razvoj endokrinih žlijezda, Histologija i embriologija nervnog sistema, Histologija i embriologija kože i čula,		
Ishodi učenja:	Na predavanjima i vježbama iz predmeta Histologija i embriologija 2 student treba da savlada građu čovjekova tijela i intrauterini razvitak shvati kao cjelinu sastavljenu od pojedinih međusobno integriranih strukturnih komponenti i njihovih organizacionih modaliteta, te da na temelju vlastitog iskustva mikroskopiranjem i analizom substrukture stekne sigurnost u prepoznavanju važnih citoloških i histoloških struktura. Takođe usvaja temeljna znanja iz histologije organa i organskih sistema te njihova embrionalnog razvoja s pozicija normalne i defektne morfogeneze i diferencijacije. Vještine koje student treba znati praktično izvesti (zna kako i čini): analizirati i interpretirati elektronomikrografe, samostalno nacrtati histološke preparate organa i zametka, samostalno obilježiti strukturne dijelove na crtežima histoloških preparata organa i zametka i ispravno interpretirati uočene morfološke strukture formiranih organa i organa tokom razvoja. Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti sljedeće stavove: ispravno promatranje citoloških i histoloških preparata preduslov je za dobru analizu, dobra		

	analiza preparata preduslov je za dobro upoznavanje njegove građe, dobro poznavanje normalne mikroskopske i submikroskopske građe stanica i tkiva preduslov je za razumijevanje njihovih funkcija, poznavanje normalne građe i funkcije stanica i tkiva neophodan je preduslov za bolje razumijevanje brojnih poremećaja.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: Predavanja ex catedra Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Na vježbama se vrši kontinuirana provjera usvojenih znanja i pratećih vještina. Tokom nastave evaluacija usvojenog znanja se vrši kroz dva parcijalna ispita, od kojih se svaki sastoji od teoretskog i praktičnog dijela, koji se boduju na jednak način. Teoretski dio se obavlja pismeno u formi eseja uz usmenu interpretaciju napisanog teksta, a praktični dio podrazumijeva obradu 2 histološka preparata i jednog elektronomikrografa. Student mora zadovoljiti minimum iz svakog teoretskog i praktičnog dijela da bi položio ispit. Položen parcijalni ispit podrazumijeva položen teoretski i praktični dio, a bodovi se izražavaju kao srednja vrijednost. Student koji nije ostvario dovoljan broj bodova za prolaz bilo u jednom ili više segmenata ispita, pristupa polaganju nepoloženog segmenta u okviru završnog i popravnog ispita. Završni i popravni ispit se odvijaju prema prethodno definisanim kriterijima parcijalnih ispita. Konačna ocjena se formira tako što se saberu svi osvojeni bodovi s vježbi i srednje vrijednosti parcijalnih ispita. FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) – izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama, 95-100 bodova, 9(B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova, 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, 75-84 bodova, 7(D) – općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74 bodova, 6(E) – zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova, 5(F,FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada, ispod 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Anđelković Z, Danilović V, Smiljanić Milutinović S, Kapić D, Šahinović M (Urednik Z. Anđelković). Opšta i oralna histologija i embriologija. Niš: Galaksijanis; 2022. 2. Sadler TW. Langmanova Medicinska embriologija. Prijevod američkog izdanja desetog izdanja. Zagreb: Školska knjiga; 2008. 3. Mornjaković Z, Kundurović Z, Čosović E, Kapić D, Šahinović M, Arnautović-Halimić A. Praktikum za vježbe iz Histologije 2 i Embriologije. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu; 2010. Dopunska: 1. Nikolić I, Todorović V, Lačković V. i sar. (Urednik I. Nikolić). Osnovna i oralna histologija i embriologija. Beograd: Data Status; 2022. 2. Mornjaković Z, Čosović E, Aličelebić S, Kapić D, Šahinović M, Begeta F, Kekić A, Čustović S. Signirani fotomikrografi histoloških preparata organa s komentarom. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu; 2015.

Izvedbeni plan predmeta Histologija i embriologija 2

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Muški spolni organi. Testis: ovojnice i parenhim. Sjemeni epitel: sjemene i Sertolijeve celule, odjeli, ciklus i stadiji sjemenog epitela i njihova regulacija. Morfologija i ultrastruktura spermatozoida. Tkivnovaskularni elementi intersticija testisa s naglaskom na ultrastrukturu i funkciju Leydig-ovih celula. Histološka struktura spermiofornih kanala. Histofiziologija penisa. Pomoćne žlijezde muškog spolnog sistema.	2
	Vježbe: testis (SM), epididimis (SM), penis (SM, demonstracioni preparat), prostata (SM)	2

Sedmica 2.	Predavanje: Ženski spolni organi. Ovarium: histološka organizacija i dobne razlike. Razvojne i regresivne forme ovarijalnih folikula i žutog tijela. Građa i funkcija jajovoda, uterusa, vagine i vanjskih spolnih organa. Ovarijalni i menstruacioni ciklus. Vježba: ovarijum (SM), uterus (SM), vagina (SM, demonstracioni preparat)	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Opća embriologija. Oplodnja. Trajanje trudnoće, razvojna razdoblja i određivanje dobi zametka. Brazdanje, blastocista, implantacija. Formiranje i diferencijacija zametnih listića. Embrionalne i decidualne ovojnice. Placenta: razvoj, građa i funkcija. Embrionalni mjehur. Blizanci. Podjela, uzroci i tipizacija anomalija razvoja. Vježba: placenta (SM, TEM), pupčanik (SM)	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Histologija probavnog sistema Usna šupljina: usne, obrazi, meko i tvrdo nepce, jezik, zubi, periodontium, gingiva. Gustativni korpuskuli. Ždrijelo. Jednjak. Stratifikacija, histološka građa, ultrastruktura, inervacija, vaskularizacija i histofiziologija segmenata digestivne cijevi (želudac – analni kanal). Vježba: usna (SM, demonstracioni preparat), zub (SM), razvoj zuba (SM), jezik (SM), jednjak (SM)	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Histologija probavnog sistema Pljuvačne žlijezde – parotis, submandibularis i sublingualis. Egzokrini i endokrini pankreas- histološka građa i ultrastruktura: acinusa, izvodnih kanala i Langerhansovih otoka. Jetra: lobulus, portobilijarni prostor, hepatociti, Kupfferove celule, Itove celule. Nutritivni i funkcionalni krvotok. Intrahepatični i ekstrahepatični žučni vodovi, žučni mjehur. Vježbe: korpus (fundus) želuca (SM), epitel želuca (TEM), duodenum (SM), tanko crijevo (TEM), kolon (SM)	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Embriologija probavnog sistema. Razvoj usne šupljine i njenih organa. Razvoj i diferencijacija probavne cijevi. Razvoj žlijezda priključenih uz probavnu cijev i slezene. Vježba: Žlijezde priključene uz probavnu cijev, gl. parotis (SM), mješovita pljuvačna žlijezda (SM), jetra (SM, TEM, SEM), pankreas (SM)	2 2
Sedmica 7.	Prvi parcijalni ispit (teoretski + praktični dio)	2+2
Sedmica 8.	Predavanje: Histologija i embriologija kardiovaskularnog sistema Kapilarni krvni sudovi: kontinuirani, fenestrirani i sinusoidni kapilari. Arterija elastičnog i mišićnog tipa: građa i funkcija. Vene. Lokalne razlike endotelnih celula. Srce: endokard, miokard, epikard. Histološke karakteristike sprovodnog sistema srca. Endokrini kardiomiociti. Struktura limfnih sudova. Razvoj srca i krvnih žila. Embrionalni i fetalni krvotok. Vježba: elastična arterija (SM), mišićna arterija (SM), vena (SM), kapilare (TEM)	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Histologija i embriologija respiratornog sistema Nosna šupljina, paranazalni sinusi, olfaktivna sluznica. Grkljan, dušnik, primarni bronhusi. Bronhalno stablo: arborizacija i histološka građa. Plućni režnjic. Plućne alveole. Vaskularizacija i inervacija pluća sa osvrtom na barijeru krv-zrak. Pleura. Razvoj respiratornog sistema. Vježba: olfaktivna sluznica (SM), dušnik (SM), epiglotis (SM), pluća (SM, TEM, SEM)	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Histologija i embriologija urinarnog sistema Bubrež: kora i srž. Nefron: morfologija i topografija osnovnih sastavnih dijelova. Bubrežno tjelašće. Ultrastruktura filtracione membrane. Sabirni kanalići i papilarni duktusi. Jukstaglomerularni aparat: jukstaglomerularne celule, macula densa i ekstraglomerularne mezangijalne celule. Intersticijum bubrega. Vaskularizacija i inervacija bubrega. Građa mokraćnih puteva. Razvoj urinarnog sistema. Razvoj spolnog sistema. Indiferentni stadij i spolna diferencijacija tokom razvoja gonada, spolnih kanala i vanjskih spolnih organa. Vježba: bubrež (SM), filtraciona membrana (TEM), ureter (SM), mokraćni mjehur (SM)	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Histologija imunog sistema. Celule i tkiva imunog sistema. Organizacija limfatičnih organa. Migratorne i sesilne celule. Histološka organizacija timusa, limfnog čvora i slezene. Sa sluznicama asocirano limfatično tkivo. Vježba: tonzila palatina (SM), limfni čvor (SM), slezena (SM), timus (SM)	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Endokrini sistem. Strukturna tipizacija endokrinog tkiva. Hipofiza. Epifiza. Tiroidna žlijezda. Paratiroidna žlijezda. Nadbubrežna žlijezda. Hormoni, regulacioni mehanizmi sekretorne aktivnosti s kratkim prikazom kliničke slike hiper i hipofunkcionalnih stanja. Difuzni	2

	endokrini sistem: rasprostranjenost, tipizacija, morfofunkcionalne osobitosti. Razvoj endokrinih žlijezda. Razvoj hipofize, epifize, tiroidne žlijezde, paratiroidne žlijezde, ultimobranhijalnog tijela, nadbubrega, timusa. Vježba: hipofiza (SM), štitna žlijezda (SM, TEM), paraštitna žlijezda (SM), nadbubrežna žlijezda (SM), enteroendokrina celula (TEM)	2
Sedmica 13.	Predavanje: Histologija i embriologija nervnog sistema. Veliki mozak: građa sive i bijele supstance s osvrtom na regionalne razlike. Mali mozak: građa sive i bijele supstance. Medula spinalis: građa sive i bijele supstance, regionalne histološke razlike. Građa ganglija, nerava i osjetnih tjelašaca. Moždano-kičmene opne, horoidne resice. Morfogeneza i histogeneza nervne cijevi. Nervni greben i njegova diferencijacija. Vježba: cerebrum (SM), cerebellum (SM), medula spinalis (SM), nervus spinalis (SM), korpuskulum lamelozum (SM, demonstracioni preparat), razvoj nervne cijevi (SM, demonstracioni preparat)	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Histologija i embriologija kože i čula. Histološke karakteristike kože sa derivatima. Histološke karakteristike oka i uha. Razvoj kože, oka i uha. Vježba: koža i njeni derivati (SM), mliječna žlijezda (SM), retina (SM), gl. lacrimalis (SM, demonstracioni preparat), razvoj oka (SM, demonstracioni preparat), Cortijev organ (SM, demonstracioni preparat)	2 2
Sedmica 15.	Drugi parcijalni ispit (teoretski + praktični dio)	2+2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM0202	Naziv predmeta: HIGIJENA		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja : 15 Vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Glavni cilj predmeta Higijena je usvajanje mogućnosti sagledavanja kako faktori vanjske sredine djeluju na zdravlje ljudi i zajednice, i koje se aktivnosti trebaju provesti kako bi se preveniralo ili ograničilo negativno djelovanje. Cilj predmeta je da pomogne studentima da steknu bazična znanja o utjecaju socijalno medicinskih faktora na zdravlje i bolest te načinu organiziranja i funkcioniranja zdravstvenog sistema i zdravstvene zaštite.		
Tematske jedinice:	Sljedeće teme bit će pokriveno tokom Modula: Modul 1. Životna sredina i zdravlje stanovništva Modul 2. Utvrđivanje ekspozicije, industrijska higijena i upravljanje životnom sredinom Modul 3. Komunalna higijena		

	<p>Modul 4. Veza između ishrane i hroničnih oboljenja</p> <p>Modul 1. Zdravlje i determinante zdravlja</p> <p>Cilj modula je shvatanje socijalne medicine kao zdravstvene discipline, koja ističe značaj zdravlja pojedinca i društva, upoznaje modele zdravlja, definiše osnovne determinante zdravlja i rizično zdravstveno ponašanje pojedinca i sticanje znanja i vještina za provođenje promocije zdravlja, prevencije bolesti i zdravstvenog odgoja.</p> <p>Kroz nastavu predmeta «Socijalna medicina» student će usvojiti sljedeća znanja:</p> <p>Modul 1. Zdravlje i determinante zdravlja</p> <p>Cilj modula je shvatanje socijalne medicine kao zdravstvene discipline, koja ističe značaj zdravlja pojedinca i društva, upoznaje modele zdravlja, definiše osnovne determinante zdravlja i rizično zdravstveno ponašanje pojedinca i sticanje znanja i vještina za provođenje promocije zdravlja, prevencije bolesti i zdravstvenog odgoja.</p> <p>Modul 2. Stanovništvo i njegove socijalno medicinske karakteristike sa socijalno medicinskim pristupom rješavanju osnovnih zdravstvenih problema u stanovništvu Cilj modula je shvatanje važnosti socijalno medicinskog pristupa u rješavanju osnovnih problema pojedinca, primarnih zajednica i populacionih grupa uz podršku osnovnih informacija o zdravlju i bolesti i izrada programa stomatološke zaštite</p> <p>Modul 3. Zdravstveni sistem, resursi, organizacija i upravljanje, sa osvrtom na stomatološku zaštitu</p> <p>Cilj modula je sticanje bazičnih znanja o karakteristikama, organizaciji i upravljanju zdravstvenim sistemom i potrebnim zdravstvenim resursima za funkcioniranje; sticanje osnovnih znanja o načinima finansiranja zdravstvene zaštite, načinu plaćanja zdravstvenih usluga, te cijeni koštanja zdravlja i bolesti; evaluaciju i kontrolu kvaliteta u stomatološkoj zaštiti</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Studenti će steći znanja neophodna za razumijevanje kako sredinski faktori mogu ugroziti ljudsko zdravlje i kako se mogu utvrditi, prevenirati i kontrolirati takvi efekti.</p> <p>Moći će analizirati problematiku povezanu sa fenomenima koji imaju potencijal da djeluju na zdravlje stanovništva na različitim nivoima: u zatvorenom prostoru, zajednici ili globalno (klimatske promjene).</p> <p>Tokom predavanja studenti će steći sljedeća znanja i kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevanje veze između zdravlja stanovništva i ekosistema i primjena ekosistemskog pristupa u upravljanju savremenim ekološkim problemima. Sagledavanje najznačajnijih posljedica po zdravlje uslijed globalnih promjena u životnoj sredini. 2. Utvrditi osnovne tipove i izvore hemijske, mikrobiološke i fizičke kontaminacije određene sredine (vazduha, vode, zemljišta). Objasniti specifičnosti zdravstvenog efekta kod vulnerabilnih populacija. 3. Poznavanje osnovnog pristupa u procjeni, prevenciji i kontroli ili upravljanju zdravljem i štetnim faktorima. 4. Evaluiranje uloge ishrane u održavanju zdravlja i prevenciji bolesti. <p>Kroz praktični rad studenti će steći sljedeće vještine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Odabiranje adekvatne metode uzorkovanja u okviru monitoringa izloženosti 2) Prikupljanje adekvatnih informacija u skriningu nutritivnog rizika <p>Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti sljedeće stavove:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Najvažniji zadatak stomatologa je održavanje i unapređenje oralnog zdravlja pojedinca i zajednice 2. Individualno oralno zdravlje je preduslov općeg zdravlja

	<p>3. Zdravlje i bolest su ekonomske kategorije</p> <p>4. Zdravlje je društvena kategorija</p> <p>5. Dobro organiziran zdravstveni sistem je jedan od preduslova dobre stomatološke zaštite jedne zemlje</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku :</p> <p>-predavanja</p> <p>-vježbe</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenata će se vršiti kontinuirano u toku semestra i kao završni ispit. Kontinuirana provjera znanja provodit će se na osnovu radnih zadataka, aktivnog učešća.</p> <p>Praktični ispit će se iz dva dijela: MCQ testa (pitanja višestrukog izbora) i ERQ testa (esejskih pitanja).</p> <p>Završni ispit sastojat će se iz dva dijela: MCQ testa (pitanja višestrukog izbora) i ERQ testa (esejskih pitanja).</p> <p>Učešće pojedinih oblika provjere znanja je kako slijedi: Prisustvo, radni zadaci, aktivno učešće na nastavi: 30 bodova Praktični ispit: 30 bodova Završni ispit: 40 bodova.</p> <p>Prema navedenom, skala ocjena je sljedeća: $\left[\begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 4 \\ 5 \\ 6 \\ 7 \\ 8 \\ 9 \\ 10 \end{matrix} \right]$</p> <p><55 bodova – ocjena 5 55-64 bodova – ocjena 6 65-74 bodova – ocjena 7 75-84 bodova – ocjena 8 85-94 bodova – ocjena 9 95-100 bodova – ocjena 10</p>
Literatura:	<p>Preporučena:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćatović S, Kendić S, Ćatović A. Higijena (univerzitetski udžbenik), Bihać, 2004 2. Ćatović S, Kendić S, Ćatović A, Kasumović M. Sanitarna zdravstvena zaštita, (univerzitetski udžbenik), Bihać, 2006 3. Nikšić D. Kurspahić Mujčić A. Praktikum iz socijalne medicine sa teorijskim osnovama. Univerzitet u Sarajevu. Medicinski fakultet Sarajevo, 2007. <p>Proširena:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakšić Ž. i saradnici. Socijalna medicina. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2000. 2. Simić S. Socijalna medicina. Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. Beograd 2012. <p>Dopunska:</p> <p>Izvještaji Svjetske zdravstvene organizacije iz oblasti socijalne medicine i organizacije zdravstvene zaštite</p>

Izvedbeni plan predmeta Higijena

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Socijalna medicina i njen značaj, poimanje zdravlja, determinante zdravlja, rizično zdravstveno ponašanje, veliki riziko faktori bitni za oralno zdravlje</p> <p>Vježba: Zdravstveno ponašanje - anketiranje zdravih pojedinaca u odnosu na rizično zdravstveno ponašanje - stil života</p>	

Sedmica 2.	Predavanje: Unapređenje zdravlja - definicija, koncept, principi i praksa promocije zdravlja; Zdravstveni odgoj - definicija, koncept, principi i praksa zdravstvenog odgoja u stomatologiji; motivacija, metode i sredstva u stomatologiji Vježba: Razrada elemenata za izradu jednog zdravstveno- odgojnog sredstva sa temom «oralno zdravlje»	
Sedmica 3.	Predavanje: Stanovništvo i njegove socijalno medicinske karakteristike; zdravlje i oralno zdravlje stanovništva u FBiH i svijetu; Socijalno medicinski pristup rješavanju vodećih problema u oralnom zdravlju; indikatori zdravlja opći i u stomatologiji Vježba: Socijalnomedicinske determinate u oblasti oralnog zdravlja, anketa porodice	
Sedmica 4.	Predavanje: Uvod u zdravstveni sistem i njegovu organizaciju, karakteristike zdravstvenog sistema i principi njegove organizacije, nivoi zaštite i organizacija stomatološke zaštite. Vježba : Analiza dobijenih rezultata anketiranjem porodica	
Sedmica 5.	Predavanje: Konstrukcija zdravstvenog sistema, zdravstveni profesionalci - obrazovanje i usavršavanje; zdravstvene ustanove - institucionalizacija zdravlja; osnove menadžmenta u zdravstvu. Vježba: Mreža zdravstvenih ustanova na području općine	
Sedmica 6.	Predavanje: Ekonomski aspekti zdravlja i bolesti, modeli finansiranja zdravstvene zaštite, načini plaćanja zdravstvenih usluga u zdravstvu, posebno u stomatologiji Vježba: Izdvojena sredstva za zdravstvenu zaštitu po korisniku u FBiH	
Sedmica 7.	Predavanje: Legislativa u zdravstvu; funkcije države u zdravstvenoj zaštiti, evaluacija i kontrola kvaliteta u stomatologiji Vježba: Prikaz slučaja o nepoštivanju zakonske regulative u FBiH	
Sedmica 8.	Predavanje: Pojmovi i definicije iz oblasti životne sredine Vježbe: Fizikalni faktori koji djeluju posredstvom mehanizama termoregulacije Predavanje: Legislativa u zdravstvu; funkcije države u zdravstvenoj zaštiti, evaluacija i kontrola kvaliteta u stomatologiji Vježba: Prikaz slučaja o nepoštivanju zakonske regulative u FBiH	
Sedmica 9.	Predavanje: Klima i uticaj na zdravlje Vježbe: Mjerenje fizikalnih faktora	
Sedmica 10.	Predavanje: Aerozagađenje Vježbe: Polutanti u vazdušnoj sredini	
Sedmica 11.	Predavanje: Radijacija Vježbe: Mikroklimatska mjerenja	
Sedmica 12.	Predavanje: Komunalna higijena Vježbe: Kontrola rizika	
Sedmica 13.	Predavanje: Industrijska higijena Vježbe: Metode kondicioniranja vode za piće	
Sedmica 14.	Predavanje: Higijena ishrane Vježbe: Metode ispitivanja ishrane i stanja uhranjenosti	
Sedmica 15.	Predavanje: Sigurnost hrane Vježbe: Trovanje hranom	
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1023	Naziv predmeta: MORFOLOGIJA ZUBA SA DENTALNOM ANTROPOLOGIJOM 2		
Ciklus: integrisani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 1. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa mikroanatomskim (histološkim) i razvojnim (embriološkim) karakteristikama tvrdih i mekih tkiva zuba i potpornih struktura		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student nauči osnove normalne histologije i embriologije zuba mliječne i stalne denticije, kako bi mogao prepoznati odstupanja i patološke promjene. Plan izvođenja nastave da je po sedmicama u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavati histološku građu zuba i potpornog aparata, te embriološki razvoj zubnog organa Vještine: Savladati nomenklaturu i terminologiju mikroskopske građe zuba, moći prepoznavati histološke preparate zubnih tkiva, te prepoznavati razvojne anomalije zuba Kompetencije: Biti u mogućnosti razumjeti i nesmetano pratiti buduće kliničke predmete koji tretiraju patološke promjene na zubnom organu		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente:</p> <p>Prva provjera znanja tokom semestra podrazumijeva praktični zadatak koji se sastoji od tačnog prepoznavanja, imenovanja i usmenog opisivanja jednog histološkog preparata. Prepoznavanje i imenovanje je eliminaturnog karaktera da bi student mogao pristupiti usmenom odgovoru iz oblasti histologije zubnih tkiva. Ova provjera znanja nosi od 5 do 10% ukupne ocjene.</p> <p>Druga provjera znanja tokom semestra podrazumijeva praktični zadatak koji se sastoji od tačnog prepoznavanja, imenovanja i usmenog opisivanja jedne dentalne anomalije. Prepoznavanje i imenovanje je eliminaturnog karaktera da bi student mogao pristupiti usmenom odgovoru iz oblasti razvoja zuba. Ova provjera znanja također nosi od 5 do 10% ukupne ocjene.</p> <p>Studenti koji ne zadovolje na parcijalnim provjerama znanja, iste moraju polagati kao praktični dio u okviru završnog ispita na isti način kao što je prethodno opisano.</p> <p>Završnom ispitu pristupaju studenti koji polože oba praktična zadatka, a sam ispit sastoji se od testa koji se polaže pismeno. Da bi se test smatrao položenim i bodovao, potrebno je da sadrži minimalno 60% tačnih odgovora. Završni test nosi 45 do 80% ukupne ocjene. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i završnog testa) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama 95-100 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom 94-85 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama 75-84 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 74-65 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije 55-64</p>		

	5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 55 5 (FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 50
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vuković A. i saradnici. Osnovi morfologije zuba i dentalne antropologije, Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2013. 2. Avery JK, Chiego DJ. Osnovi oralne histologije i embriologije – klinički pristup. Datastatus, Beograd, 2011 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Berkowitz BKB, Holland GR, Moxham BJ. Oral Anatomy, Histology and Embriology. Mosby, St. Louis, 2002. 2. Nikolić I et al. Osnovna oralna histologija i embriologija. Data Status, Beograd, 2019. 3. Vojinović O. i sar. Biologija zuba. Naučna knjiga, Beograd, 1986. 4. Gašperčić D, Cvetko E, Jan J. Histološki atlas zobnoga organa. Medicinska fakulteta, Ljubljana, 2000.

Izvedbeni plan predmeta Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom 2

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Organum dentale; Tkiva zubnog organa – ektodoncij, endodoncij, parodoncij; Histofiziološke osobine cakleni – fizičke i hemijske karakteristike;</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata organuma dentale i cakleni sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Caklen; Submikroskopska struktura cakleni – caklenske prizme; Strukturne linije cakleni (Retzius-ove linije, neonatalna linija, Hunter-Schreger-ove pruge), caklensko-dentinski spoj; Hipomineralizirane zone u cakleni (caklenski grmovi, caklenske lamele, caklenska vretena) – klinički značaj. Fluor i caklen – remineralizacija</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata cakleni sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Histofiziološke osobine dentina – fizičke i hemijske osobine dentina; Submikroskopska struktura dentina – dentinski kanalić i njegov sadržaj, oblik i broj dentinskih kanalića; Struktura i histofiziološke karakteristike predentina (cirkumpulpalni i pokrovni dentin).</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata dentina sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Dentin – mineralizacija dentina, inkrementalne linije u dentinu; Intertubularni i peritubularni dentin; Tomasov zrnati sloj i hijalini dentin; Struktura i nastanak fiziološkog sekundarnog i tercijarnog dentina – klinički značaj; Inervacija dentina.</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata dentina sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Histofiziološke osobine zubne pulpe; Pulpa – odnosi i veze sa ostalim tkivima; Mikromorfološke karakteristike – osnovna supstanca (vlakna) i ćelije pulpe (odontoblasti, fibroblasti, nediferencirane mezenhimalne i ćelije RES-a).</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata zubne pulpe sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Zubna pulpa – krvotok i inervacija; Biologija pulpe; Regresivne i degenerativne promjene pulpe – klinički značaj.</p> <p>Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata zubne pulpe sa digitalnih fotografija.</p>	1 1
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Histofiziološke osobine zrelog parodoncijuma – tkiva parodoncijuma; Cement – struktura, fizičke i hemijske osobine. Varijacije cementno-caklenskog spoja; Funkcionalne promjene u cementu. Histofiziološke osobine periodontalnog ligamenta – struktura, hemijske i fizičke osobine. Vlakna i ćelije periodontalnog ligamenta. Krvni i limfni sudovi, inervacija i fiziologija periodontalnog ligamenta.</p>	1

	Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata zubnog cementa sa digitalnih fotografija.	1
Sedmica 8.	Predavanje: Histofiziologija alveolarne kosti – fizičke i hemijske osobine, struktura, fiziologija, klinički značaj. Histofiziologija gingive – epitel i lamina propra; Vlakna gingive. Histofiziologija parodontcija – vaskularizacija, inervacija, mehanička svojstva potpornog aparata zuba, traumatska oštećenja parodontcija, ortodontsko pomjeranje zuba. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata zubnog cementa sa digitalnih fotografija.	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Razvoj zubnog organa – lamina vestibularis i lamina dentalis. Segmentacija lamine dentalis. Stvaranje caklenskog organa, diferencijacija dentalne papile. Sacculus dentis. Fiziološki procesi koji prate morfološke stadije zubnog zametka. Gredice zubnog zametka. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata periodontalnog ligamenta sa digitalnih fotografija.	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Caklenski organ u stadiju zvona. Histologija pojedinih struktura zubnog zametka u stadiju zvona. Amelogeneza – razvoj ameloblasta, stvaranje i sazrijevanje caklenske matrice. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata alveolarne kosti i gingive sa digitalnih fotografija, sa posebnim osvrtom na funkcionalno jedinstvo tkiva parodontcija.	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Zubna papila - razvoj endodontcija, nastanak odontoblasta i stvaranje predentina, poseban osvrt na razvoj pulpalnih struktura. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata razvoja zubnog zametka sa digitalnih fotografija – dentalna lamina, segmentacija, do stadija zvona.	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Razvoj korijena jednokorijenih i višekorijenih zuba. Razvoj cementa, periodontalnog ligamenta i alveolarne kosti. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata zubnog zametka u stadiju zvona i diferencijacije caklenskog organa sa digitalnih fotografija.	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Nepravilnosti razvoja zuba, etiologija, patogeneza. Razvojne anomalije zuba i njihova povezanost sa promjenama u fiziološkim procesima razvoja zuba (inicijacija, proliferacija, morfodiferencijacija) – anomalije broja, veličine i morfološke anomalije. Vježbe: Posmatranje i crtanje svjetlosno-mikroskopskih i elektronsko-mikroskopskih preparata razvoja zubnog zametka sa digitalnih fotografija – svi stadiji razvoja.	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Nepravilnosti razvoja zuba, etiologija, patogeneza. Razvojne anomalije zuba i njihova povezanost sa promjenama u fiziološkim procesima razvoja zuba (histodiferencijacija i apozicija) – strukturne anomalije. Vježbe: Razvojne anomalije zuba i njihovo prepoznavanje na prirodnim ekstrahiranim zubima.	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Klinički značaj razvojnih anomalija Vježbe: Radiografski snimci razvojnih anomalija.	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0106		Naziv predmeta: UVOD U STOMATOLOGIJU SA HISTORIJOM STOMATOLOGIJE	
Ciklus: integrisani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni		Ukupan broj sati: 30 Predavanja 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenta sa organizacijom studija na Stomatološkom fakultetu, poslovima i kompetencijama doktora dentalne medicine, mogućnostima usavršavanja nakon završenog studija, te radnim mjestom doktora dentalne medicine. Upoznavanje studenata sa historijom nastanka stomatološke struke i najpoznatijim imenima u stomatologiji
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o historijskom razvoju stomatologije kao naučne discipline, nauči način i organizaciju nastave na Stomatološkom fakultetu, osnovne principe stomatološke struke i upozna se sa radnim mjestom doktora dentalne medicine. Plan izvođenja nastave da je po sedmicama u prilogu.
Ishodi učenja:	Znanje: Imati realnu predodžbu o samom studiju i o svom budućem zanimanju. Razumjeti kako je razvoj društva i naučne misli utjecao na razvoj stomatologije, posebno poznajući razvojni put medicine i stomatologije u Bosni i Hercegovini Vještine: Razumjeti mogućnosti razvoja karijere i cjeloživotnog usavršavanja Kompetencije: Razviti pozitivne stavove prema dentalnoj medicini, te biti u mogućnosti primjenjivati adekvatnu terminologiju u svakodnevnoj stomatološkoj praksi
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Seminari
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Usvojeno znanje se procjenjuje kroz parcijalnu provjeru znanja i završni ispit. Provjere znanja i završni ispit su u formi testa, koji mora sadržavati najmanje 60% tačnih odgovora da bi bio bodovan. Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Ahmić A. i sar. Uvod u stomatologiju s historijom i etikom. Sarajevo: Izdavač Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2018. Dopunska: 1. Vodanović M, Alt K et al. Essentials of Dental Medicine, Naklada Slap, 2022. 2. Williams JR. Dental Ethics Manual. France: FDI World Dental Federation;2007

Izvedbeni plan predmeta Uvod u stomatologiju sa historijom stomatologije

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu, Definicija stomatologije i njen položaj unutar medicine i društva. Motivacija za studij. Način organizacije stomatološkog studija (nastavni, naučno-istraživački i stručni rad). Upute za pisanje seminarskog rada	2
Sedmica 2.	Predavanje: Značaj poznavanja historije stomatologije. Palaeodontologija.Prethistorijsko doba Medicina Starih naroda: Mezopotamija, Stari Jevreji, Egipat, Feničani	2
Sedmica 3.	Predavanje: Medicina Antičkih naroda: Grčka, Rim, Etrurci; Medicina Orjentalnih naroda: Kina, Japan, Hindusi	2
Sedmica 4.	Predavanje: Srednji vijek: samostanska i skolastička medicina; Arapska medicina. Uticaj samostanske i arapske medicine na razvoj medicine i stomatologije u BiH i regionu	2
Sedmica 5.	Predavanje: Medicina i stomatologija u periodu renesanse i baroka; Stomatologija u doba racionalizma i u industrijsko doba. Historijski pregled razvoja stomatološke opreme i instrumentarija.	2

Sedmica 6.	Predavanje: Historijski razvoj medicine i stomatologije u Bosni i Hercegovini.	2
Sedmica 7.	Predavanje: Oralno zdravlje kao dio ukupnog zdravlja čovjeka. Preventivno-promotivni i kurativni aspekt oralnog zdravlja.	2
Sedmica 8.	Predavanje: Poslovi i zadaci doktora stomatologije – smjernice u edukaciji i osnovne kompetencije budućeg doktora stomatologije. Interdisciplinarna saradnja u oblasti dijagnostike i terapije oralnih bolesti. Stručno usavršavanje stomatologa i specijalističke oblasti u stomatologiji.	2
Sedmica 9.	Predavanje: Radno mjesto doktora dentalne medicine- oprema i instrumentarij. Stomatološki tim. Analiza mogućnosti usavršavanja doktora dentalne medicine	2
Sedmica 10.	Predavanje: Dezinfekcija i sterilizacija. Upoznavanje sa stomatološkom ordinacijom	2
Sedmica 11.	Predavanje: Organizacija zdravstvene zaštite, organizacija stomatološke zaštite (primarna, sekundarna i tercijarna)	2
Sedmica 12.	Predavanje: Strukovna udruženja, državna i međunarodna (US FBIH, KL/DS FBIH, WHO, FDI, BaSS, WMA, IDEALS..). Pretraživanje baza podataka, selekcija relevantnih informacija Smjernice razvoja stomatološke djelatnosti po preporuci SZO i FDI-a.	2
Sedmica 13.	Predavanje: Pristup informacijama i njihovo korištenje u savladavanju gradiva te u smislu obrazovne, kliničke, naučne i praktične primjene. Časopisi, publikacije, baze podataka. Društvene mreže u dentalnoj medicini. Primjeri promotivnih kampanja	2
Sedmica 14.	Predavanje: Profesionalne bolesti i bolesti vezane uz rad	2
Sedmica 15.	Predavanje: Dentalni turizam. Digitalne tehnologije i vještačka inteligencija u dentalnoj medicini	2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIO0203	Naziv predmeta: ZDRAVSTVENA INFORMATIKA		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Laboratorijske vježbe 15 <i>Seminar 15</i> <i>Praktični rad 15</i> Ukupno opterećenje studenta: 75	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni ciljevi predmeta Zdravstvena informatika su da omogući studentima medicinskih/zdravstvenih nauka, sticanje bazičnih znanja i vještina informatike u zdravstvu, kao i osnovnim metodama zdravstvenog odlučivanja koje omogućuju definisanje okvira zdravstvenog problema, s jedne, definisanje problema samog		

	<p>istraživanja, s druge, i identifikaciju informacija koje će u njihovom rješavanju igrati važnu ulogu, sa treće strane. Vještine pretraživanja iz, ali i generisanja podataka za, različite baze podataka i znanja, obezbeđuju dobijanje relevantnih informacija, ali te vještine istovremeno pretpostavljaju i kritičku evaluaciju i sintezu informacija u njima. Stečena bazična znanja i vještine informatike u zdravstvenoj zaštiti neophodne su za:</p> <p>(a) adekvatno korištenje podataka, znanja i informacija u sistemu zdravstvene zaštite neophodnih za razumjevanje mehanizama prisutnih u zdravih i bolesnih ljudi (grupa);</p> <p>(b) razumjevanje i usklađivanje zahtjeva zdravstvenih informacionih sistema u zdravstvenom odlučivanju koje je nezaobilazno u dijagnozi, terapiji i prevenciji.</p> <p>(c) primjenu informacionih tehnologija radi unapređenja zdravlja stanovništva potrebnih za sistemski pristup organizaciji, obradi i komunikaciji podataka, informacija i znanja u zdravstvenom sistemu.</p>
<p>Tematske jedinice:</p>	<p>UVOD U ZDRAVSTVENU INFORMATIKU Primjena informatike u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Prednosti i nedostaci kompjuterizacije. Pojam zdravstvene i farmaceutske informatike. Uvod u Word. Primjer pisanja CV.</p> <p>ZDRAVSTVENI PODACI, INFORMACIJE I ZNANJE Pretraživanje, pronalaženje, obrada, prenošenje i generisanje medicinskih podataka, informacija i znanja. Izvori naučnih i stručnih informacija; prikupljanje, publiciranje i pretraživanje stručnih i naučnih informacij. Uvod u Excel.</p> <p>ELEKTRONIČKI RAČUNAR. OPERATIVNI SISTEMI I KORISNIČKI PROGRAMI. Arhitektura računara (John von Neumann); Podjela elektroničkih računara (s obzirom na vrstu podataka, prema namjeni i snazi); Historijski razvoj računara; Znakovi u računaru (bit, bajt, riječ, kod); Sklopovi računara (središnja jedinica za obradu, memorija, ulazno/izlazni sklopovi, sabirnice, ostali dijelovi); Računarske mreže; Operativni sistemi (MS DOS, Windows, ostali operativni sistemi); Korisnički programi (programi za obradu teksta, za rad s proračunskim tablicama, za izradu prezentacija, komunikacijski programi, neželjeni i štetni program, te programi zaštite računara). Uvod u Powerpoint.</p> <p>INTERNET I INFORMACIJE O LIJEKOVIMA Pojam i razvoj interneta; Povezivanje na internet; Mrežne usluge (elektronička pošta, poštanske liste, mreža, servis za prijenos podataka, novinske skupine, ostalo); Mogućnosti i uloga interneta u zdravstvenoj nauci i struci (bibliografske baze podataka i elektronički časopisi, tematski portali); Internet na području lijekova (mogućnosti, prednosti, rizici); Internetske (“online“ apoteke). Uvod u Internet.</p> <p>BAZE PODATAKA Studija slučaja - Kreiranje baza podataka. Manipulacija podacima u bazama podataka.</p> <p>ZDRAVSTVENI SISTEM BOSNE I HERCEGOVINE. MEDICINSKE KLASIFIKACIJE. INFORMACIJE O LIJEKOVIMA. Tipični (pod)sistemi u BiH zdravstvenom sistemu; Podaci u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (koji se podaci prikupljaju, razlozi prikupljanja, obaveza vođenja elektroničkog zdravstvenog zapisa); Javnozdravstvena djelatnost – Zavod za javno zdravstvo (registri); Zdravstveno osiguranje – (identifikacija osiguranika; internetski pristup uslugama); Medicinske klasifikacije (Međunarodna klasifikacija bolesti, Anatomsko terapijsko-kemijska klasifikacija lijekova); Informacije o lijeku (komercijalni i nekomercijalni izvori). Zakonski propisi o lijekovima i medicinskim sredstvima u Bosni i Hercegovini.</p> <p>STANDARDI, INTEROPERABILNOST, SIGURNOST, KVALITET I ETIKA U ZDRAVSTVENOJ INFORMATICI.</p>

	<p>Identifikacioni standardi, standardi transakcija, terminološki standardi, interoperabilnost, osnovni sigurnosni principi, etika u informatici, etičko donošenje odluka, etičke dileme i moral.</p> <p>ELEKTRONIČKI ZDRAVSTVENI ZAPIS</p> <p>Identifikacija informacionog procesa, struktura podataka, klasifikacije i nomenklature, standardizacija, tajnost i bezbjednost. Podaci o bolesniku.</p> <p>INFORMACIONI SISTEMI</p> <p>Zdravstveni informacioni sistemi: eapoteka, ekarton, erecept, enaručivanje, eambulanta, AIS, BIS, KIS, LIS, RIS</p> <p>INTEGRIRANI ZDRAVSTVENI INFORMACIONI SISTEMI</p> <p>Studija slučaja – elektronska zdravstvena dokumentacija, primjeri, korištenje, evaluacija.</p> <p>MEDICINA ZASNOVANA NA NAUČNIM DOKAZIMA (EVIDENCE BASED MEDICINE). VJEŠTAČKA INTELIGENCIJA U ZDRAVSTVU.</p> <p>Studija slučaja – vještačka inteligencija, mašinsko učenje, fuzzy logika.</p> <p>ANALIZA BIOMEDICINSKIH SIGNALA</p> <p>Studija slučaja – EKG i EEG analiza.</p> <p>TELEMEDICINA, DIGITALNO ZDRAVSTVO I TRENDOVI U ZDRAVSTVENOJ INFORMATICI</p> <p>Studija slučaja – Telemedicina, telekonsultacije, telemonitoring i trendovi u zdravstvenoj informatici. Medicinsko snimanje (Medical Imaging), PACS sistemi, Mobilne tehnologije u zdravstvu.</p>
Ishodi učenja:	<p>Spoznavanje značenja, sadržaja i razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT), te njihova primjena u zdravstvenoj nauci i struci.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje temeljnih informatičkih pojmova i normizacije u zdravstvenoj informatici; 2. Razumijevanje i mogućnosti korištenja informacionih sistema u zdravstvu; 3. Stjecanje znanja o operacijskim sistemima i posebnim programima za poslovanje u zdravstvu; 4. Poznavanje primjene interneta u zdravstvenoj nauci i struci; 5. Sticanje znanja o prikupljanju i primjeni naučnih i stručnih informacija u zdravstvu.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje i laboratorijske vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	
Literatura:	<p>Obavezna: Zdravstvena informatika, Badnjević, Gurbeta-Pokvić, Univerzitetski udžbenik, Sarajevo, 2022. godina</p> <p>Dopunska: Kern J, Petrovečki M, urednici. Medicinska informatika. Zagreb: Medicinska naklada; 2009.</p>

Šifra predmeta: SFSIM0107	Naziv predmeta: UVOD U EKSPERIMENT I LABORATORIJU		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	<p>Ukupan broj sati: 45</p> <p>Opciono razraditi distribuciju sati po tipu:</p> <p>Predavanja 30</p> <p>Vježbe 15</p>		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da kroz izravni pristup većem broju laboratorija kao i kroz teoretska predavanja student objektivizira osnovna znanja o nauci, naučnoj metodi i naučnom istraživanju kako bi bila povećana njegova motivacija za usvajanje znanja
Tematske jedinice:	Prema izvedbenom planu predmeta
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavu ovog izbornog predmeta student će dobiti relevantne informacije o dizajniranju eksperimenta i objektivizaciji rezultata kroz laboratorijski rad, a na bazi upoznavanja sa hronologijom specifičnih faza rada na kliničkim i animalnim uzorcima, te kroz dizajn različitih biomedicinskih laboratorija. Također će se uvesti u bioetička načela znanstvenog rada, zakonske regulative, pretraživanje bibliografskih podataka, standardizaciju uslova rada u laboratoriju, te zdravstvene hazarde pri eksperimentalnom radu i postupcima njihove blokade.</p> <p>Kroz nastavu iz predmeta Uvod u eksperiment i laboratoriju student treba usvojiti sljedeće vještine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pretraživanje baza podataka 2. dizajniranje eksperimenta.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku : -predavanja -vježbi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>uredno prisustvo na nastavi 10 bodova seminarski rad na zadatu temu 35 bodova završni ispit u pisanoj formi na postavljeni upit 55 bodova</p> <p>5(F) ≤ 54 ne zadovoljava minimalne kriterije 6(E) 55-64 zadovoljava minimalne kriterije 7(D) 65-74 općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 8(C) 75-84 prosječan, sa primjetnim greškama 9(B) 85-94 iznad prosjeka, sa ponekom greškom 10(A) 95-100 izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama</p>
Literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marušić M. ur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 5. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada, 2013. 2. Interna skripta-u pripremi

Izvedbeni plan predmeta Uvod u eksperiment i laboratoriju

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Nauka, naučni metod i naučno istraživanje s akcentom na edukaciju studenata i naučnoistraživačkog kadra	2
	Vježbe : Anketa i analiza motiva za pohađanje nastavnog predmeta	1
Sedmica 2.	Predavanje: Bioetika i dobra naučna praksa s akcentom na preporuke međunarodne komisije za profesionalno samoregulisanje nauke i intelektualno nepoštenje u nauci	2
	Vježbe: Analiza bioetičnosti na izabranom primjeru	1
Sedmica 3.	Predavanje: Pretraživanje bibliografskih podataka s akcentom na naučne napise i naučne časopise	2
	Vježbe: Biblioteka i baze podataka	1

Sedmica 4.	Predavanje: Opservacione i eksperimentalne studije s akcentom na hronološki slijed faza rada i biostatistiku Vježbe: Statistički testovi	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Klinički i animalni uzorak. Dizajn laboratorija Vježbe: Vivarij: njega životinja tokom eksperimenta	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Biotehnologija s akcentom na kulturu tkiva, ćelija i organa Vježbe: Dizajn laboratorija za molekularnu medicinu	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Laboratorij za eksperimentalne studije na animalnom modelu s akcentom na standardizaciju uslova rada i zaštitnom opremom osoblja Vježbe: Laboratorij za citogenetiku	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Mikrobiološki i biomedicinski laboratorij Vježbe: Mikrobiološki laboratorij	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Histotehnoški laboratorij za fotomikroskopiju i izrada fotodokumentacije Vježbe: Histotehnoški laboratorij za fotomikroskopiju	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Histotehnoški laboratorij za elektronsku mikroskopiju Vježbe: Histotehnoški laboratorij za transmisiju i skening elektronsku mikroskopiju	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Histotehnoški laboratorij za imunocitohemiju Vježbe: Histotehnoški laboratorij za imunocitohemiju	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Histotehnoški laboratorij za fluorescentnu mikroskopiju Vježbe: Laboratorij za fluorescentnu mikroskopiju	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Zdravstveni hazardi pri eksperimentalnom radu Vježbe: Zaštitna oprema, smještaj hemikalija i uklanjanje otpada	2 1
Sedmica 14.	Seminar: Izabrana poglavlja Vježbe: Primjena sistema multiplikacije na koži čovjeka	2 1
Sedmica 15.	Seminar: Izabrana poglavlja Vježbe: Izrada foto dokumenta	2 1
Sedmica 16.	Završni ispit	

Šifra predmeta: SFSIS1024	Naziv predmeta: BIOLOGIJA ZUBNOG ORGANA		
Ciklus: integrisani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 1. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Nadgraditi stečena znanja o mikroanatomskim (histološkim) karakteristikama tvrdih i mekih tkiva zubnog organa Omogućiti sticanje detaljnog znanja o strukturi tkiva, odnosima između ultrastruktura, i o ponašanju zubnih tkiva zahvaćenih patološkim i imunološkim reakcijama.		

Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem stvaranje mogućnosti da student, na osnovu usvojenih znanja, nesmetano prati buduće kliničke predmete, na kojima će biti upoznat sa patološkim promjenama zubnog organa, i mogućim terapijskim procedurama.
Ishodi učenja:	Znanje: u potpunosti savladati histofiziološke karakteristike svih tkiva zubnog organa Vještine: Ovladati mehanizmima odgovora tkiva na štetni podražaj, te imati vještinu izbjegavanja jatrogenog oštećenja organuma dentale tokom stomatoloških procedura Kompetencije: Biti u mogućnosti poznavati i razumjeti odbrambene mehanizme tkiva zubnog organa
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente: Usvojeno znanje se procjenjuje kroz parcijalnu provjeru znanja i završni ispit. Parcijalni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 5, a maksimalni broj bodova 15. Položenim parcijalnim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Završni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 55, a maksimalni broj bodova 85. Položenim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz obje provjere znanja (praktični ispit i završnog testa)prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi : 10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama 95-100 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom 94-85 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama 75-84 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 74-65 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije 55-64 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 55 5 (FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 50
Literatura:	Obavezna: 1. izvori pravnih normi relevantnih za stomatološku praksu (Zakon o zdravstvenoj zaštiti FBiH; Zakon o stomatološkoj djelatnosti FBiH, Zakon o pravima, obavezama i dužnostima pacijenata u FBiH, Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, i drugi 2. autorizovana predavanja - handsout 3. Smajkić A. Nikšić D; Bahtijarević R. Ljudska prava na život, zdravlje i socijalnu egzistenciju u Bosni i Hercegovini Fokus- medical d.d. Sarajevo, 2004 Dopunska: Odabrani članci o medicinskoj deontologiji

Izvedbeni plan predmeta Biologija zubnog organa

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Cakle-substancija ili tkivo? Vježbe: Pregled kliničkih procedura na caklini	2 1

Sedmica 2.	Predavanje: Modeli demineralizacije, remineralizacije i precipitacije u cakleni; Teorije nastanka zubnog karijesa. Vježbe: Histološki preparati karioznih lezija	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Nekariozne lezije cakleni – nomenklatura i etiologija Vježbe: Histološki preparati nekarioznih promjena	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Normalna struktura i fiziologija pulpo-dentinskog kompleksa; Dentinski i pulpalni bol Vježbe: Diferencijalna dijagnoza boli	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Karijes: karakteristike lezije i reakcije pulpo-dentinskog kompleksa Vježbe: Histološke karakteristike reakcije pulpodentinskog kompleksa na kariozne lezije	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Inicijalne reakcije na preparaciju kaviteta Vježbe: Uzroci jatrogenih oštećenja pulpodentinskog kompleksa	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Upalne reakcije u pulpi – podjele i posljedice Vježbe: Histološke karakteristike inflamirane pulpe	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Reakcije na restaurativne materijale; Veza zub – ispun i adhezivne tehnike Vježbe: Razmazni i hibridni sloj	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Promjene na tkivu pulpo-dentinskog kompleksa povezane sa nekarioznim lezijama i traumom Vježbe: Odgovor dentalnih tkiva na traumu	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Otvorena pulpa Vježbe: Histološke i biološke osnove regenerativne endodoncije	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Histofiziologija cementa; Resorpcija i reparacija cementa; Hiper cementoza Vježbe: Histološke i biološke karakteristike cementa	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Karijes korijena – klinički aspekti biologije tvrdih tkiva korijena zuba Vježbe: Veza restaurativnih materijala i cementa	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Histofiziologija periodoncija; Procesi resorpcije i remodelacije. Vježbe: Uzroci jatrogenih oštećenja parodontalnih tkiva	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Histofiziologija alveolarne kosti Vježbe: Biološki potencijal kosti	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Reparacioni procesi u apikalnom parodonticiju Vježbe: Uzroci jatrogenog oštećenja apikalnog periodoncijuma	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1025	Naziv predmeta: OPŠTA I SOCIJALNA DENTALNA MEDICINA		
Ciklus: integrirani	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita:3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Odabir predmeta kao izbornog u prvoj godini studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je osposobiti studenta da:		

	Prepozna i razumije osnovne faktore koji utječu na oralno zdravlje ljudi, uključujući socijalne, kulturne, ekonomske i političke odrednice zdravlja i način na koji oni utječu na cjelokupno zdravlje.
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Teorijski koncept zdravlja i najznačajniji faktori koji utiču na zdravlje stanovništva. - Procjena zdravstvenog stanja stanovništva i socijalne bolesti. - Sistemi zdravstvene zaštite i njihovo financiranje. Ekonomski aspekt zdravlja i bolesti. - Menadžment u zdravstvu i Kvalitet u zdravstvu. - Preventivne mjere za zaštitu oralnog zdravlja - Promocija zdravlja - Legislativa u zdravstvu sa aspektom na stomatološku zaštitu. - Utjecaj medija na javno oralno zdravlje
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Nakon odslušane nastave student će znati da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shvati organizaciju, funkcioniranje i financiranje zdravstvenog sistema, te zakonodavne aspekte zdravstvene zaštite kao i standarde i normative vezane za stomatološku zdravstvenu zaštitu <p>-Poznaje i razumije strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te da procjeni njihove prednosti i nedostatke.</p> <p>Vještine:</p> <p>Nakon odslušane nastave student će moći da:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Identificira i opiše različite vrste istraživačkih projekata: deskriptivne, analitičke i eksperimentalne - te usvoji načela kliničke oralne zdravstvene njege utemeljene na dokazima, -Primjeni rezultate naučnih studija, utemeljenih na činjenicama, u procesu razvijanja sistema zdravstvene zaštite orijentirane prema pacijentu, sa usvojenim visokim etičkim principima <p>Kompetencije:</p> <p>Poslije odslušane nastave student treba da ima kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> -da planira, organizira i učestvuje u istraživanju oralnog zdravlja stanovništva na lokalnom i nacionalnom nivou, -da poznaje i razumije strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te da procjeni njihove prednosti i nedostatke.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predavanja za sve studente; • praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu; • interaktivnog učenja za sve studente (u sklopu predavanja i praktičnih vježbi);
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Studenti nakon izvođenja i ocjenjivanja svih oblika nastave i završnog ispita mogu osvojiti maksimalno do 100 bodova. Završna ocjena će biti formirana na sljedećim elementima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnost na vježbama do maksimalno 30 bodova. Vježbe se sprovode kroz pet zadataka (edukativno predavanje i seminari). Rad na vježbama će se ocjenjivati kontinuirano tokom njihovog izvođenja i ocjenjivanjem prezentacije i strukture seminarskog rada. Svaki zadatak nosi maksimalno šest bodova. 2. Jedan parcijalni ispit koji nosi do maksimalno 40 bodova. Parcijalni ispit polaže se pismeno u formi PBL seminarara na zadatu temu. Polaganje parcijalnog ispita nije uvjet za polaganje završnog ispita. Ukoliko student ne položi parcijalni ispit cjelokupno gradivo polaže na završnom ispitu. Završni ispit se polaže pismeno i nosi maksimalno 30 bodova. Ukoliko student ostvari prolazan broj bodova u okviru aktivnosti na vježbama i parcijalnom ispitu, nije obavezan pristupiti završnom ispitu, osim ako želi postići bolju konačnu ocjenu.

	<p>Ukoliko student završni ispit polaže integralno, tada može osvojiti maksimalno 70 bodova.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da se broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Selimović-Dragaš M, Huseinbegović A, Bajrić E, Marković N, Arslanagić Muratbegović A. Javno oralno zdravlje. Stomatološki fakultet sa klinikama. Sarajevo 2020. (dostupno na www.sf.unsa.ba) ;</p> <p>Dopunska: Špalj S. "Oralna epidemiologija". Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, elektroničko izdanje (dostupno na https://bib.irb.hr/datoteka/764648.oralna_epid)</p>

Šifra predmeta: SFSIS1026	Naziv predmeta: OSNOVNI PRINCIPI NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA		
Ciklus: integrisani	Godina: I (prva)	Semestar: II (drugi)	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 (15+15) Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja – 15 Vježbe – 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Definisani pravilima studiranja; odabir predmeta kao izbornog u prvoj godini studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastave je da studenti usvoje znanja i vještine potrebne za: - učenje korištenjem informacija zasnovanih na dokazima; - izradu, prikazivanje i predstavljanje rezultata istraživačkog rada primjenom temeljnih naučnih postulata i informatičke tehnologije; Daljnji je cilj da se studenti, budući doktori dentalne medicine, pripreme kako bi na višim godinama studija bili sposobni prepoznati i koristiti: - medicinske spoznaje (informacije) utemeljene na dokazima; - potrebu stalnog razvijanja naučnog načina mišljenja pri studiranju u predmetima pretkliničke i kliničke dentalne medicine; - ulogu i zadatke doktora dentalne medicine u zdravstvenom timu uz primjenu temeljnih naučnih načela u razvoju i unapređenju dijagnostičiranja bolesti i liječenju bolesnika.		
Tematske jedinice:	Uvodna razmatranja; naučni način razmišljanja; naučna informacija i navođenje izvora korištenih informacija; internet i stomatološka zdravstvena pismenost; plagijarizam; istraživanje zasnovano na dokazima; naučno istraživanje i vrste; analiza, tumačenje i prezentacija dobivenih rezultata; naučno djelo i izrada.		
Ishodi učenja:	Znanje: prikupljanje, razlikovanje i klasifikacija vrsta podataka; adekvatno pretraživanje literature, baza podataka; tumačenje temelja statističkog zaključivanja; etički pristupi izradi naučnog rada; plagijarizam, prepoznavanje i posljedice Vještine: sinteza i analiza dosadašnjih istraživanja iz određenog polja istraživanja; osmišljavanje, organizacija i provođenje naučnog istraživanja utemeljenog na postulatima zasnovanim na naučnim dokazima i postulatima timskog rada. Kompetencije: pisanje, argumentacija i prikaz naučnog rada.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku:		

	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja za sve studente; • praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu; • interaktivnog učenja za sve studente (u sklopu predavanja i praktičnih vježbi).
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Prisustvo i aktivnost na nastavi je obavezno i ispunjenje podliježe propisima koji regulišu ovu oblast.</p> <p>Studenti nakon izvođenja i ocjenjivanja svih oblika nastave i okončanja i ocjenjivanja završnog ispita mogu osvojiti maksimalno do 100 bodova. Završna ocjena će biti formirana na sljedećim elementima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnost na vježbama do maksimalno 30 bodova. Vježbe se sprovode kroz zadatke (edukativno predavanje i seminari). Rad na vježbama će se ocjenjivati kontinuirano tokom njihovog izvođenja i ocjenjivanjem prezentacije i strukture seminarskog rada. 2. Jedan parcijalni ispit u toku semestra (9. sedmica nastave) koji nosi do maksimalno 40 bodova. Parcijalni ispit polaže se pismeno u formi MCQ testa. Polaganje parcijalnog ispita nije uslov za polaganje završnog ispita. Ukoliko student ne položi parcijalni ispit cjelokupno gradivo polaže na završnom ispitu. Ako je tokom aktivnosti na praktičnoj nastavi i na parcijalnom ispitu ostvareno dovoljno bodova za prolaznu ocjenu, smatra se da je ona postignuta i student nije u obavezi da polaže završni ispit, osim ako želi da postigne bolju završnu ocjenu. 3. Završni ispit se polaže pismeno u formi MCQ testa i nosi maksimalno 30 bodova. Ukoliko student ostvari prolazan broj bodova u okviru aktivnosti na vježbama i parcijalnom ispitu, nije obavezan pristupiti završnom ispitu. Ukoliko student završni ispit polaže integralno, tada može osvojiti maksimalno 70 bodova. <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da se broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <p>10 (A) – 95-100 bodova 9 (B) – 85-94 bodova 8 (C) – 75-84 bodova 7 (D) – 65-74 bodova 6 (E) – 55-64 bodova. 5 (F, FX) – ispod 55 bodova</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konjhodžić F. Uvod u metodologiju naučnoga istraživanja. Sarajevo: Visoka zdravstvena škola Univerziteta; 2004. • Marušić M i suradnici. Uvod u zdravstveni rad u medicini. Drugo, obnovljeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Medicinska naklada; 2000. • Delibegović S. Kako pisati medicinski znanstveni članak. Priručnik za studente medicinskih fakulteta. Sarajevo: Interliber; 2008. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dizdar S. Oblici umijeća akademskog pisanja. Acribia et Scriptura Academica. Sarajevo: Filozofski fakultet; 2015.

DRUGA GODINA STUDIJA

Šifra predmeta: SFSM2031	Naziv predmeta: FIZIOLOGIJA ČOVJEKA I		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita:7
Status: Obavezan predmet	Ukupan broj sati: 90, Sedmično opterećenje (4+2) - Predavanja 60 sati (4 sata sedmično) - Vježbe 30 sati (2 sata sedmično)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje znanja i praktičnih vještina iz: a) opšte fiziologije, b) fiziologije mišića i nerava, c) fiziologije krvi, d) imunologije, e) fiziologije kardiovaskularnog sistema, f) fiziologije respiratornog sistema i f) fiziologije probavnog sistema, neophodnih za nastavak edukacije i kasniji rad u praksi		
Tematske jedinice:	<p>Predavanja (4 sata sedmično)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ciljevi, zadaci i sadržaj predmeta Fiziologija čovjeka. Osnove funkcionalne organizacije ljudskog tijela. Odjeljci i karakteristike tjelesnih tečnosti. Homeostatski mehanizmi. - Funkcionalna građa bioloških membrana, jonski kanali. Vrste i karakteristike transporta kroz staničnu membranu. - Osnove fiziološke građe i funkcije podražljivih tkiva. - Mirujućí membranski potencijal, akcioni potencijal. Načini vođenja kacijskog potencijala. Zakonitosti membranskih potencijala. -Vrste mišića i njihove fiziološke karakteristike (skeletni, srčani, glatki). Molekularni mehanizam kontrakcije skeletnog i glatkog mišića. Motorne jedinice. Tipovi mišićnih kontrakcija. Metabolički sistemi mišića. -Neromuskularna transmisija akcijskog potencijala. Tonus mišića. - Sastav i fiziološke uloge krvi. Hematopoeza. Eritrociti. Hemoglobin. Eritropoeza i njena regulacija. Fiziološka hemoliza. - Krvne grupe. Fiziologija trombociti. Hemostaza. - Leukociti i odbrana organizma od infekcije. Fiziološke osnove imunosti. - Funkcionalna organizacija kardiovaskularnog sistema Fiziološke karakteristike i akcijski potencijal srčanog mišića. - Automatizam i regulacija srčanog rada. - Bioelektrična aktivnost srca. EKG. - Srčani ciklus. Uloga srčanih zalistaka, srčani tonovi. - Opšti pregled cirkulacije (odnos pritiska, protoka i otpora). Fiziološke karakteristike krvnih sudova, funkcija arterija i vena. Puls i pulsni pritisak. - Mikrocirkulacija (kapilarna dinamika) i limfni sistem. - Tkivni nadzor i humoralna regulacija lokalnog krvnog protoka. - Arterijski krvni pritisak. Nervna regulacija srednjeg arterijskog pritiska. -Dugoročna regulacija srednjeg arterijskog pritiska (system bubrezi tjelesne tekućine i renin-angiotenzin II-aldosteron system). - Srčani minutni volumen i venski priliv i njihova regulacija. - Funkcionalna organizacija respiratornog trakta. Sastav atmosferskog i alveolarnog vazduha. Uloge respiratornih puteva, mrtvi prostor. Fiziološki učinci surfaktanta. - Mehanika disanja. Respiratorna membrana, razmjena gasova kroz membranu. Plućna cirkulacija. - Ventilacijsko-perfuzijski odnos. - Transport gasova krvlju. Regulacija disanja. Uloga pluća u regulaciji acidobazne ravnoteže. - Funkcionalna organizacija, fiziološka građa, inervacija i osnove pokretljivosti gastrointestinalnog sistema. - Način uzimanja hrane. Fiziologija žvakanja, mastikatorni mišići, mišićni receptori, refleks žvakanja; akt gutanja. 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Motoričke funkcije želuca, kretanje tankog i debelog crijeva. Defekacija. - Sekrecija u probavnom sistemu. Principi i regulacija lučenja probavnih sokova. Pljuvačka - sastav, organski i neorganski sastojci i njihove fiziološke uloge, mehanizam sekrecije, nervna i humoralna kontrola sekrecije. Inervacija i karakteristike cirkulacije pljuvačnih žlijezda. - Lučenje želučanog soka (sastav, mehanizam i regulacija). - Lučenje pankreasnog soka (sastav, mehanizam i regulacija). - Lučenje žuči (sastav, mehanizam i regulacija). - Fiziologija jetre. - Probava i resorpcija ugljikohidrata. - Probava i resorpcija proteina. - Probava i resorpcija masti. - Regulacija unosa hrane. - Energetika i intenzitet metabolizma. - Termoregulacija. <p>Vježbe (2 sata sedmično)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanična membrana (CD prezentacija ESP). Transport kroz staničnu membranu (CD prezentacija ESP). Vrste i karakteristike jonskih kanala i njihova kontrola (CD prezentacija, A.D.A.M.). - Mirujući membranski potencijal. Registracija akcionog potencijala. Prijenos impulsa sa nerva na mišić. - Prosta mišićna kontrakcija. Sumirane mišićne kontrakcije. Odnos između dužine i napetosti mišića (CD simulacija A.D.A.M.). Frank-Starlingov zakon. Mišićni tonus (CD prezentacija, A.D.A.M.) - Dobivanje plazme i seruma. <ul style="list-style-type: none"> - Hematokrit. Sedimentacija eritrocita. Brojanje eritrocita. - Određivanje hemoglobina po Sahliju. Brojanje leukocita. - Diferencijalna krvna slika. Hemoliza eritrocita. Određivanje osmotske rezistencije eritrocita. - Određivanje krvnih grupa. Određivanje vremena krvarenja i koagulacije. - Hematološki indeksi. - Funkcionalna organizacija kardiovaskularnog sistema (CD simulacija A.D.A.M.). Fiziološke karakteristike srčanog mišića (CD simulacija A.D.A.M.). Akcijski potencijal srčanog mišića (CD simulacija A.D.A.M.). <ul style="list-style-type: none"> - EKG (registracija i analiza) - Mjerenje krvnog pritiska. - Auskultacija srčanih tonova. Ispitivanje pulsa. FKG. - Mehanička disanja (kompjuterska simulacija A.D.A.M.). - Spirometrija. - Izračunavanje indeksa tjelesne mase (BMI). Određivanje vrijednosti bazalnog metabolizma.
Ishodi učenja:	<p>Studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze i položili ispit, ovladaće znanjem fizioloških mehanizama funkcionisanja ljudskog tijela iz: a) opšte fiziologije, b) fiziologije mišića i nerava, c) fiziologije krvi, d) imunologije, e) fiziologije kardiovaskularnog sistema, e) fiziologije respiratornog sistema i f) fiziologije probavnog sistema, za nivo doktora stomatologije.</p> <p>Isto tako student će biti sposobni uraditi testove za procjenu funkcija navedenih organa i organskih sistema.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja: (klasičan način/oralna prezentacija/online predavanje) Vježbe: laboratorijske praktične vježbe</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	

	Kolokviji (vježbe) Kolokvij I (fiziologija krvi)	Bodovi 20 (minimalno 11 bodova da se položi)																		
	Kolokvij II (fiziologija KVS-a, fiziologija disanja, energetika i metabolizam)	20 (minimalno 11 bodova da se položi)																		
	Parcijalni ispit I (Opšta fiziologija, fiziologija mišića, fiziologija krvi i imunologija, fiziologija disanja, fiziologija KVS-a, fiziologija probavnog sistema)	60 (minimalno 33 boda da se položi)																		
<p>Na završnom ispitu/popravnom ispitu student polaže kolokvije i parcijalne ispite koje nije položio tokom predispitnih aktivnosti (slušanja nastave).</p> <p>Na osnovu sakupljenih bodova student dobija ocjenu kako slijedi u tabeli:</p> <table border="1"> <tr> <td>0-53</td> <td>Pet (5)</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>54-63</td> <td>Šest (6)</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>64-73</td> <td>Sedam (7)</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>74-83</td> <td>Osam (8)</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>84-93</td> <td>Devet (9)</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>Deset (10)</td> <td>A</td> </tr> </table>			0-53	Pet (5)	F	54-63	Šest (6)	E	64-73	Sedam (7)	D	74-83	Osam (8)	C	84-93	Devet (9)	B	94-100	Deset (10)	A
0-53	Pet (5)	F																		
54-63	Šest (6)	E																		
64-73	Sedam (7)	D																		
74-83	Osam (8)	C																		
84-93	Devet (9)	B																		
94-100	Deset (10)	A																		
Literatura:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none"> Arthur C. Guyton, John E. Hall: Medicinska fiziologija, 14. Izdanje. Medicinska naklada, Zagreb 2021. Babić N, Huskić J, Avdagić N, Začiragić A, Valjevac A, Lepara O, Dervišević A, Spahić S. PRAKTIKUM ZA FIZIOLOGIJU ČOVJEKA I DIO, Sarajevo, 2020. Avdagić N, Huskić J, Babić N, Začiragić A, Valjevac A, Lepara O, Dervišević A, Spahić S. PRAKTIKUM ZA FIZIOLOGIJU ČOVJEKA II DIO, Sarajevo, 2022. Preporučena: <ol style="list-style-type: none"> Ganong WF. Review of Medical Physiology. Lange Medical Publications, Los Altos 2003. Boron WF.: Boulpaep E.L. Medical physiology, Elsevier Saunders 2005. Berne R.M, Levy M.N. Fiziologija kroz prikaze bolesnika. Medicinska naklada, Zagreb 1997 																			

Šifra predmeta: Code: SFSOM0303	Naziv predmeta: MIKROBIOLOGIJA I IMUNOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 90 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja-60 Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe-30 Praksa Koncertne aktivnosti	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa etiološkim uzročnicima različitih infektivnih oboljenja, s posebnim naglaskom na identifikaciji najčešćih patogena usne šupljine, njihovom transmisijom, patogenezom bolesti te molekularno biološkim aspektima njihove detekcije i karakterizacije. Također će se upoznati sa molekularnim osnovama funkcionisanja imunog sistema čovjeka i njegove reakcije na prisustvo patogena kao što su virusi, bakterije, gljivice, paraziti.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u mikrobiologiju. Građa, morfologija bakterija. 2. Gram pozitivne i Gram negativne bakterije. Aerobne i anaerobne bakterije. Sporogene i asporogene bakterije. 3. Genetika bakterija i bakterijski plazmidi. Molekularni osnov rezistencije bakterija na antibiotike. 4. Bakterijska flora usne duplje. Klinički značajne bakterije (Haemophilus influenzae, Neisseria gonorrhoeae, Chlamydia trachomatis, Helicobacter pylori i dr.) 5. Uvod u imunologiju i hematopoeza ćelija imunog sistema. Organi i tkiva imunog sistema. Ćelije imunog sistema (B limfociti, T limfociti, makrofagi, dendritske ćelije, NK i NKT ćelije). Molekule prepoznavanja imunog sistema. 6. Urođena i stečena imunost. Humoralni i celularni imunitet. Cirkulirajuće i fiksirane IgG molekule. IgG klase i subklase i IgG subklasne imunodeficijencije. 7. BCR I TCR receptorski nastavci. MHC molekule klase I i II. 8. Antigen prezentirajuće ćelije. Egzogeni i endogeni put prezentacije antigena MHC molekulama. Komplement sistem i komplement imunodeficijencije. 9. Antićelja i autoantitjela. Autoimunost i autoimuna oboljenja i molekularni osnov njihove indukcije. Genski osnov autotolerancije. 10. DMARDovi i Biološki lijekovi u terapiji autoimunih oboljenja. Personalizirana molekularna imunologija i reumatologija. 11. Klinički značajni paraziti. Osnove medicinske mikologije I gljivična oboljenja usne duplje (Candida, Cryptococcus, Aspergillus, Penicillium dr.) 12. Uvod u virusologiju. DNA i RNA virusi i njihov infektivni ciklus. 13. Opća virusologija. Klinički značajni DNA i RNA virusi. Emergentni i reemergentni virusi (COVID 19 virus, Influenza virus). Onkogeni virusi. Retrovirusi i Pararetrovirusi. 14. Molekularna genetika klinički značajnih virusa. Virusne infekcije usne šupljine. HSV-1, HSV-2, CMV, EBV, HBV, HCV, HIV, HPV. 15. Hipervarijabilnost RNA virusa i teškoće prilikom dizajniranja odgovarajućih vakcina. Ribozimi. Prioni i prionske bolesti.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Kroz realizaciju zacrtanih ciljeva I zadataka u okviru predmeta Mikrobiologija I imunologija, student će steći odgovarajuće znanje o klinički značajnim infektivnim agensima(virusi, bakterije, funge, paraziti), molekularnoj osnovi funkcionisanja imunog sistema čovjeka kao i aktuelnim mikrobiološkim i imunološkim dijagnostičkim metodama.</p> <p>Vještine: Kroz praktični rad u laboratoriji, student će ovladati metodama uzimanja uzoraka, njihove obrade I detekcija kao I karakterizacije nekih virusa kod kojih je neophodno izvršiti molekularnu tipizaciju. Također će se upoznati</p>

	<p>sa mogućnostima molekularno-bioloških metoda (PCR, Western blot) i protočne citometrije u svrhu dijagnostike te praćenja efikasnosti terapije.</p> <p>Kompetencije: Uspješnim apsolviranjem ovoga predmeta (praktični i teoretski dio) student će steći odgovarajući nivo kompetentnosti i aktivnog znanja iz bakteriologije, parazitologije, mikologije, virusologije i imunologije. To će im pomoći da svoj posao obavljaju stručno i profesionalno, te će moći ostvariti interdisciplinarnu saradnju sa mikrobiolozima i imunolozima u smislu svoje buduće, stalne, stručne i naučne nadogradnje.</p>																		
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja, Interaktivni tip nastave, angažman studenata kroz date aktivnosti ili zadatke.</p>																		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Procjena znanja vršit će se kontinuirano u toku semestra.</p> <p>Elaboracija (kontinuirana provjera znanja) uključuje: znanja i vještine na praktičnim vježbama, i parcijalne ispite.</p> <p>Procjena znanja u toku semestra bodovat će se prema predviđenim standardima i nosit će 55% završne ocjene.</p> <p>Praktične vježbe Metode procjene U toku semestra bit će ocjenjene naučene vještine kroz dva kolokvija. znanja Maksimalan broj bodova po jednom kolokviju je 10. Minimalan broj bodova po jednom kolokviju je 6.</p> <p>Prvi parcijalni ispit Prvi parcijalni ispit obuhvata prva tri modula (1, 2 i 3). Ispit se obavlja pismeno kroz MSQ test. Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti je 30. Minimalan broj bodova da bi se parcijalni ispit smatrao položenim je 17. Parcijalni ispit se sastoji od 30 pitanja po 1 bod. Ispit će se održati iza odslušanog trećeg modula.</p> <p>Drugi parcijalni ispit Drugi parcijalni ispit obuhvata tri modula (4, 5 i 6). Ispit se obavlja pismeno kroz MSQ testove. Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti je 50. Minimalan broj bodova da bi se parcijalni ispit smatrao položenim je 26. Parcijalni ispit se sastoji od 50 pitanja po 1 bod. Ispit će se održati poslije odslušanog šestog modula.</p> <p>Završni ispit Na završni ispit izlaze studenti koji nisu zadovoljili na prvom i/ili drugom parcijalnom ispitu, kolokviju, i polažu samo nepoloženi dio.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kriterij ocjenjivanja</th> <th>Maksimalno bodova</th> <th>Minimalno bodova /(bodovi za prolaz)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Znanje i vještine na praktičnim vježbama</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prvi kolokvij</td> <td>10</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Drugi kolokvij</td> <td>10</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Parcijalni ispit 1</td> <td>30</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Parcijalni ispit 2</td> <td>50</td> <td>26</td> </tr> </tbody> </table>	Kriterij ocjenjivanja	Maksimalno bodova	Minimalno bodova /(bodovi za prolaz)	Znanje i vještine na praktičnim vježbama			Prvi kolokvij	10	6	Drugi kolokvij	10	6	Parcijalni ispit 1	30	17	Parcijalni ispit 2	50	26
Kriterij ocjenjivanja	Maksimalno bodova	Minimalno bodova /(bodovi za prolaz)																	
Znanje i vještine na praktičnim vježbama																			
Prvi kolokvij	10	6																	
Drugi kolokvij	10	6																	
Parcijalni ispit 1	30	17																	
Parcijalni ispit 2	50	26																	

	Ukupno:	100	55
Literatura:	Obavezna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bešlagić E. i saradnici. Medicinska mikrobiologija. Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2010. 2. Mahmutović Vranić S., Aljičević M., Rebić V., Hamzić S., Abduzaimović A. Osnovi medicinske mikrobiologije. Priručnik sa radnim zadacima. 3. „Virusologija“. Šukrija Zvizdić. Medicinski fakultet Sarajevo, 2009. 4. „Mikrobiologija i imunologija“. Zvizdić Š, Hamzić S. Knjiga sa praktikumom za studente Stomatološkog fakulteta, Sarajevo, 2014. 	
	Dopunska	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Imunologija“. Andreis I. i saradnici. Šesto izdanje. Medicinska naklada. Zagreb. 2004. 2. „Infekcije oralne sluzokože“. Arifhodžić F., Hamzić S. Univerzitetski udžbenik Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo 2011. 3. „Specifičnosti kontrole infekcije u stomatologiji“. Arifhodžić F. i saradnici. TKD Šahinpašić, Sarajevo 2014. 	

Izvedbeni plan predmeta Mikrobiologija i Imunologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u mikrobiologiju. Građa, morfologija bakterija. Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 2.	Predavanje: Gram pozitivne i Gram negativne bakterije. Aerobne i anaerobne bakterije. Sporogene i asporogene bakterije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 3.	Predavanje: Genetika bakterija i bakterijski plazmidi. Molekularni osnov rezistencije bakterija na antibiotike. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 4.	Predavanje: Bakterijska flora usne duplje. Klinički značajne bakterije (Haemophilus influenzae, Neisseria gonorrhoeae, Chlamydia trachomatis, Helicobacter pylori) Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 5.	Predavanje: Uvod u imunologiju i hematopoeza ćelija imunog sistema. Organi i tkiva imunog sistema. Ćelije imunog sistema (B limfociti, T limfociti, makrofagi, dendritske ćelije, NK I NKT ćelije) Molekule prepoznavanja imunog sistema. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 6.	Predavanje: Urođena i stečena imunost. Humoralni i ćelularni imunitet. Cirkulirajuće i fiksirane IgG molekule. IgG klase i subklase i IgG subklasne imunodeficijencije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 7.	Predavanje: BCR I TCR receptorski nastavci. MHC molekule klase I i II. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 8.	Predavanje: Antigen prezentirajuće ćelije. Egzogeni i endogeni put prezentacije antigena MHC molekulama. Komplement sistem i komplement imunodeficijencije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 9.	Predavanje: Antitijela i autoantitijela. Autoimunost i autoimuna oboljenja I molekularni osnov njihove indukcije. Genski osnov autotolerancije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 10.	Predavanje: DMARDovi i Biološki lijekovi u terapiji autoimunih oboljenja. Personalizirana molekularna imunologija i reumatologija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2

Sedmica 11.	Predavanje: Klinički značajni paraziti. Osnove medicinske mikologije I gljivična oboljenja usne duplje (Candida, Cryptococcus, Aspergillus, Penicillium) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 12.	Predavanje: : Uvod u virusologiju. DNA i RNA virusi i njihov infektivni ciklus. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 13.	Predavanje: Opća virusologija. Klinički značajni DNA i RNA virusi. Emergentni i reemergenti virusi (COVID 19 virus, Influenza virus). Onkogeni virusi. Retrovirusi i Pararetrovirusi. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 14.	Predavanje: Molekularna genetika klinički značajnih virusa. Virusne infekcije usne šupljine. HSV-1, HSV-2, CMV, EBV, HBV, HCV, HIV, HPV. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 15.	Predavanje: Hipervarijabilnost RNA virusa I teškoće prilikom dizajniranja odgovarajućih vakcina. Ribozimi. Prionii prionske bolesti. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	4 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS0302	Naziv predmeta: Javno oralno zdravlje		
Ciklus: Integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 7
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 sati (2+2) Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u drugu godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Unaprjeđenje znanja o javnozdravstvenim aspektima oralnih bolesti. Poznavanje i razumijevanje sociomedicinskog značaja oboljenja usta i zuba. Poznavanje i razumijevanje metoda za utvrđivanje oralnoga zdravlja populacije, planiranja i evaluacije populacionih programa i mjera za unaprjeđenje oralnoga zdravlja. Poznavanje i razumjevanje organizacije, funkcioniranja i finansiranja zdravstvenog sistema i zdravstvene zaštite.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u javno oralno zdravlje , definicija, istorijat i razvoj, osnovni pojmovi, značaj javnog oralnog zdravlja. 2. Procjena stanja oralnog zdravlja stanovništva, metodologija istraživanja i prikupljanja epidemioloških parametara. Indikatori oralnog zdravlja. Epidemiološki pokazatelji oralnog zdravlja u svijetu i BiH. 3. Javno zdravstveni programi, modeliranje, izrada. Finansiranje, evaluacija programa, učesnici. 4. Planiranje i monitoring zaštite oralnog zdravlja. Strategije za očuvanje i unaprjeđenje oralnog zdravlja, nivoi prevencije 		

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Organizacija stomatološke zaštite u svijetu i BiH Modeli organizacije. 6. Kontrola i unaprjeđenje kvaliteta rada stomatološkoj djelatnosti 7. Stomatološka zdravstvena zaštita utemeljena na dokazima (evidence-based dentistry). 8. Međunarodna klasifikacija bolesti u stomatologiji. Evidencija u stomatologiji. 9. Promocija oralnog zdravlja. Zdravstveno vaspitni rad. Istorijat. Modeli predavanja i metodologija rada. 10. Koncept oralnog zdravlja, bolesti i kvaliteta života. 11. Finansiranje stomatološke zaštite. Ekonomski aspekt zdravlja i bolesti. 12. Institucije, zdravstvene službe, strukovna udruženja i njihova uloga u javno oralnom zdravlju. 13. Multidisciplinarni aspekt i međuprofesionalna saradnja. 14. Utjecaj društvenih medija na promicanje dentalne prakse i profesionalizam među liječnicima dentalne medicine 15. Legislativa u zdravstvu sa aspektom na stomatološku zaštitu.
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje: Poslije odslušane nastave student treba da :</p> <ul style="list-style-type: none"> -poznaje organizaciju stomatološke zdravstvene zaštite i zdravstvene timove koji učestvuju u izradi strategija za obezbjeđenje oralnog zdravlja. -poznaje koncepte finansiranja i načina zdravstvenog osiguranja u BiH, - poznaje legislativu, važeće standarde i normative u vezi sa stomatološkom zaštitom. <p>Vještine: Poslije odslušane nastave student treba da ima vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> -da identifikuje javno zdravstvene faktore rizika za oboljenja usta i zuba na lokalnom i nacionalnom nivou, -da omogući usvajanje sistema unaprijeđenja kvaliteta i efektivnosti u sistemu zaštite oralnog zdravlja, -da primijeni znanje u procesu razvijanja sistema zdravstvene zaštite orijentirane prema pacijentu sa usvojenim visokim etičkim principima. <p>Kompetencije: Poslije odslušane nastave student treba da ima kompetencije: - da planira, organizuje i učestvuje u istraživanju oralnog zdravlja stanovništva na lokalnom i nacionalnom nivou,-da poznaje i razumije strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te da procjeni njihove prednosti i nedostatke.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • predavanja za sve studente; • praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu; • interaktivnog učenja za sve studente (u sklopu predavanja i praktičnih vježbi);
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Obavezno prisustvo i aktivnost na nastavi čini 20% ocjene (smatrat će se da je student zadovoljio ovaj kriterij ako je opravdano odustvovao sa najviše 20% nastave).</p> <p>Parcijalni ispit čini 30% ocjene.</p>

	<p>Polaganje parcijalnog ispita nije uslov za polaganje završnog ispita. Ukoliko student ne položi parcijalni ispit cjelokupno gradivo polaže na završnom ispitu</p> <p>Studenti koji završnim testom polažu ispit integralno mogu osvojiti maksimalno 80 % ocjene..</p> <p>Završni ispit čini 50% ocjene.</p> <p>Položenim testom se smatra svaki test koji ima najmanje 55% tačno odgovorenih pitanja</p> <p>Student može osvojiti maksimalno 100 bodova.</p> <p>Skala ocjena : A (10) = 95- 100%</p> <p>B (9) = 85- 94%</p> <p>C (8) = 75- 84%</p> <p>D (7) = 65- 74 %</p> <p>E (6) = 55-64 %</p> <p>F ispod 55%</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Selimović-Dragaš M, Huseinbegović A, Bajrić E, Marković N, Arslanagić Muratbegović A. Javno oralno zdravlje. Stomatološki fakultet sa klinikama. Sarajevo 2020. (dostupno na www.sf.unsa.ba) ;</p> <p>Dopunska: Špalj S."Oralna epidemiologija". Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, elektroničko izdanje (dostupno na https://bib.irb.hr/datoteka/764648.oralna_epid)</p>

Izvedbeni plan predmeta Javno oralno zdravlje:

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Uvod u javno oralno zdravlje , definicija, historijat i razvoj, osnovni pojmovi, značaj javnog oralnog zdravlja</p> <p>Vježbe: Opis vježbi i metodologija rada.</p>	2 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Oralna epidemiologija-Osnove epidemioloških ispitivanja oralnog zdravlja. Epidemiološki pokazatelji oralnog zdravlja u svijetu i BiH.</p> <p>Vježbe: Priprema ulaznih podataka za simulirano epidemiološko istraživanje stanja oralnog zdravlja određene regije u BiH.</p>	2 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Oralna epidemiologija-Procjena stanja oralnog zdravlja prema SZO.</p> <p>Vježbe: Analiza prikupljenih podataka simuliranog epidemiološkog istraživanja i izračunavanje indeksa oralnog zdravlja određenih populacionih skupina unutar zadate regije</p>	2 2
Sedmica 4.	<p>Predavanje: : Organizacija stomatološke zdravstvene zaštite u BiH i svijetu.</p> <p>Vježbe: Analiza prikupljenih podataka simuliranog epidemiološkog istraživanja i izračunavanje indeksa oralnog zdravlja određenih populacionih skupina unutar zadate regije</p>	2 2

Sedmica 5. Prof.	Predavanje: Planiranje i monitoring zaštite oralnog zdravlja. Strategije za očuvanje i unapređenje oralnog zdravlja. Vježbe: Analiza prikupljenih podataka simuliranog epidemiološkog istraživanja i izračunavanje indeksa oralnog zdravlja određenih populacionih skupina unutar zadate regije.	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Javnozdravstveni programi Vježbe: Na osnovu dobivenih podataka iz simuliranih epidemioloških studija, izrada prijedloga javno-zdravstvenih programa za datu regiju.	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Promocija oralnog zdravlja, vaspitanje za zdravlje, zdravstveno vaspitanje. Zdravstveno vaspitni rad. Istorijat. Modeli predavanja i metodologija rada. Vježbe: Priprema i prezentacija edukativnih predavanja iz oblasti zaštite oralnog zdravlja za različite populacione skupine, izrada promotivnog materijala.	2 2
Sedmica 8.	Predavanje: Međunarodna klasifikacija bolesti u stomatologiji. Evidencija u stomatologiji. Vježbe: Stomatološka dokumentacija i izvještajni obrasci, klinički karton, međunarodna klasifikacija bolesti u stomatologiji	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Stomatološka zdravstvena zaštita utemeljena na dokazima (evidence-based dentistry) Vježbe: Stomatološka dokumentacija i izvještajni obrasci, klinički karton, međunarodna klasifikacija bolesti u stomatologiji	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Finansiranje stomatološke zaštite. Ekonomski aspekt zdravlja i bolesti Vježbe: Praktična evaluacija načina finansiranja stomatološke zdravstvene zaštite bazirane na epidemiološkim parametrima dobivenim iz simuliranih epidemioloških studija .	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Koncept oralnog zdravlja, bolesti i kvaliteta života Vježbe: Anketa kao instrument istraživanja u stomatologiji. Tipovi anketa.	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Kontrola i unaprjeđenje kvaliteta rada stomatološkoj djelatnosti Vježbe: Upoznavanje sa vrstama znanstvene literature iz oblasti oralnog zdravlja.	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Zdravstveno zakonodavstvo u stomatologiji. Vježbe: Demonstracija načina pretraživanja literature i korištenja različitih baza podataka.	2 2
Sedmica 14	Predavanje: Utjecaj društvenih medija na promicanje dentalne prakse i profesionalizam među liječnicima dentalne medicine. Vježbe: Analiza znanstvene literature iz oblasti oralnog zdravlja. Evaluacija uloge društvenih medija u promicanju oralnog zdravlja i uloge doktora dentalne medicine u zaštiti zdravlja populacije.	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Institucije, zdravstvene službe, strukovna udruženja i njihova uloga u javno oralnom zdravlju. Multidisciplinarni aspekt i međuprofesionalna saradnja. Vježbe: Analiza propisa u vezi sa stomatološkom zdravstvenom zaštitom, standardi i normativi u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti.	2 2
Sedmica 16.	Završni ispit	
Sedmica 17.-20.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS0304	Naziv predmeta: STOMATOLOŠKI MATERIJALI I OPREMA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 (45+0) Predavanja 45 Seminar	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Sticanje osnovnih spoznaja o stomatološkim materijalima sa stanovišta fizičkih, mehaničkih, hemijskih i bioloških svojstava - Sticanje osnovnih znanja za ispravnu i svrsishodnu upotrebu stomatoloških materijala i tehnologija u kliničkom radu - Pružanje osnovnih znanja za kritičko ocjenjivanje i uspoređivanje komercijalno ponuđenih dentalnih materijala i donošenje odluke za ispravnu upotrebu - Naučiti studente kako da informiraju pacijente o karakteristikama materijala radi mogućnosti ispravnog odabira 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u neophodnost izučavanja stomatoloških materijala i historijski pregled stomatoloških materijala. Radno mjesto, oprema i instrumenti. 2. Fizikalna svojstva stomatoloških materijala. 3. Standardi stomatoloških materijala. Biokompatibilnost stomatoloških Materijala. Dodatna oprema za specijalističke intervencije, oprema za provođenje dijagnostičkih procedura. 4. Materijali za otiske (impresioni materijali). Intraoralni I ekstraoralni skeneri 5. Materijali i metode za izradu radnih modela. Materijali za izradu modela nadoknade – dentalni voskovi. Softveri za dizajniranje. 6. Vatrostalne (uložne) mase. 7. Metalni materijali. 8. Dentalne keramike. Sinterovanje keramičkih materijala. Glodalice i 3D printeri. 9. Polimeri u stomatologiji. PMMA materijali i oprema za frezovanje. 10. Materijali u restaurativnoj stomatologiji – dentalni amalgami. 11. Savremeni estetski restaurativni materijali. Dentalni adhezivi. 12. Osnovni principi adhezivne stomatologije. 13. Dentalni cementi. 14. Materijali u preventivnoj stomatologiji sa posebnim osvrtom na preparate fluorida. 15. Abrazivni materijali i rad u laboratoriji. Oprema za obradu i poliranje Dezinfekcija i sterilizacija u dentalnoj medicini. 		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none"> - Student će u potpunosti ovladati znanjem o fizikalnim, 		

	<ul style="list-style-type: none"> - hemijskim i biološkim osobinama stomatoloških materijala - Student će steći znanja o svim grupama stomatoloških materijala, njihovom sastavu, strukturi i primjeni materijala - Student će steći znanje o biokompatibilnosti stomatoloških materijala i standardima stomatoloških materijala - Student će steći osnovna saznanja o dentalnoj opremi, instrumentariju, dezinfekciji i sterilizaciju u dentalnoj medicine. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilan odabir i svrsishodna upotreba specifičnih dentalnih materijala, opreme i instrumentarija - Procjena kvaliteta i sigurnosti stomatoloških materijala - Student može kritički ocjeniti i usporediti komercijalno ponuđene dentalne materijale
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Seminara u formi interaktivnog učenja
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na predavanjima - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - seminarski rad na zadanu temu - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit (u formi testa u 8. sedmici semestra) – maksimalno 30 bodova, minimalno 16,5 bodova - završni ispit – maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni i završni ispit se polaže u formi testa koji se sastavlja za svaki ispitni rok podjeljeni u grupe A, B (po potrebi C, D). Parcijalni i završni ispit se može bodovati samo ako svaki test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa. Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, polaže cjelokupno gradivo – integralno na završnom ispitu.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, nosi 65-74 bodova; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jerolimov V. i sar. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet, 2005. (www.sfzg.hr.) 2. Stamenković D. i sar. Stomatološki materijali. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2003.

	<p>3. Vuličević Z i sar. Klinička primena materijala u dečijoj stomatologiji. Beograd: BeoBook; 2010.</p> <p>4. Šutalo J. Kompozitni materijali u stomatologiji. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1998.</p> <p>Dopunska:</p> <p>5. Craig RG, Powers JM. Restorative dental materials. 11 th ed. St Luis: Mosby; 2002.</p> <p>6. McCabe JF, Walls AWG. Applied Dental Materials. 9 th ed. Blackwell Publishing. Oxford, UK, 2008.</p> <p>7. Anusavice KJ. Phillips Science of Dental Materials. Eleventh edition. Philadelphia: Saunders; 2003.</p>
--	--

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: STOMATOLOŠKI MATERIJALI

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja)
Sedmica 1.	Predavanja: Uvod u neophodnost izučavanja stomatoloških materijala. Historijski pregled stomatoloških materijala. Radno mjesto, oprema i instrumenti: stomatološka jedinica, ručni instrumenti i rotacijski instrumenti. Sigurna i ispravna upotreba opreme i instrumenata u stomatologiji.	3
Sedmica 2.	Predavanja: Fizikalna svojstva stomatoloških materijala. Mehaničke osobine: gustoća, čvrstoća, tvrdoća, elastičnost, plastičnost, krhkost, žilavost. Termičke osobine: talište, vrelište, toplinsko rastezanje, toplinska vodljivost, toplotni kapacitet. Optička svojstva: boja, sjaj, svjetlosna propustljivost. Hemijska i biološka svojstva stomatoloških materijala. Otpornost prema koroziji.	3
Sedmica 3.	Predavanja: Standardi stomatoloških materijala (ADA, ISO, Standard dobre kliničke prakse, Standard dobre proizvođačke prakse). Biokompatibilnost i testovi biokompatibilnosti stomatoloških materijala Dodatna oprema za specijalističke intervencije, oprema za provođenje dijagnostičkih procedura.	3
Sedmica 4.	Predavanja: Materijali za otiske (impresioni materijali). Historijat otisnih materijala. Podjela materijala za uzimanje otisaka. Hemijski sastav i fizikalne osobine elastičnih i neelastičnih otisnih materijala. Klinički aspekti manipulacije elastičnim i neelastičnim otisnim materijalima. Intraoralni i ekstraoralni skeneri	3
Sedmica 5.	Predavanja: Materijali i metode za izradu radnih modela. Hemijske reakcije nastanka i vezivanja dentalnog gipsa, osnovni principi primjene i tehnički značaj. Metode izrade virtuelnih modela. Materijali za izradu modela nadoknade – dentalni voskovi – vrste i namjena. Softveri za dizajniranje	3
Sedmica 6.	Predavanja: Vatrostalne (uložne) mase – podjela i hemijski sastav. Fizikalno-mehaničke osobine i namjena vatrostalnih masa.	3
Sedmica 7.	Predavanja: Metalni materijali – struktura i osobine. Legure – nastanak i osobine. Klasifikacija dentalnih legura. Klinički aspekti primjene plemenitih (legure zlata, srebro-paladija, paladij srebra) i neplemenitih (Cr-Co-Mo, Ti, čelici) legura u stomatologiji	3
Sedmica 8.	Predavanja: Dentalne keramike. Sastav i mikrostrukturna građa dentalnih keramika. Fizikalno hemijske osobine dentalnih keramika. Vrste i klasifikacije dentalnih keramika. Keramički sistemi. Vrste veze dentalnih keramika sa podkonstrukcijama. Sinterovanje keramičkih materijala. Glodalice i 3D printeri	3

Sedmica 9.	Predavanja: Polimeri u stomatologiji – polimerni materijali za izradu protezne baze. Hemijske karakteristike polimetilmetakrilata. Podjela polimera (toplotno-polimerizirajući, hemijski polimerizirajući, svjetlosno-polimerizirajući, mikrovalno polimerizirajući). Režimi polimerizacije toplotnopolimerizirajućih akrilata. PMMA materijali i oprema za frezovanje.	3
Sedmica 10.	Predavanja: Materijali u restaurativnoj stomatologiji – dentalni amalgami. Historijat dentalnih amalgama. Sastav i uloga pojedinih metala u sastavu predlegure dentalnog amalgama. Mehaničke osobine i dimenziona stabilnost dentalnih amalgama. Klinička manipulacija dentalnim amalgamom. Savremene dileme o biokompatibilnosti dentalnih amalgama.	3
Sedmica 11.	Predavanja: Savremeni estetski restaurativni materijali - historijski razvoj kompozitnih materijala. Hemijski sastav osnovnih komponenata kompozitnih materijala. Jednokomponentni i dvokomponentni sistemi kompozitnih restaurativnih materijala; Dentinski adhezivi.	3
Sedmica 12.	Predavanja: Osnovni principi adhezivne stomatologije. Biološki temelji veze tvrog zubnog tkiva i restaurativnog materijala – hibridni sloj.	3
Sedmica 13.	Predavanja: Dentalni cementi – osobine i klasifikacija. Cementi kao materijali za zaštitu dentinske rane. Cementi za privremene restauracije.	3
Sedmica 14.	Predavanja: Materijali u preventivnoj stomatologiji sa posebnim osvrtom na preparate fluorida. Fizičko-hemijske osobine, metabolizam jona fluora iz fluorida. Uloga i način djelovanja fluora u prevenciji karijesa. Metode primjene fluora u stomatologiji.	3
Sedmica 15.	Predavanja: Abrazivni materijali i rad u laboratoriji. Tipovi abraziva. Materijali za čišćenje, paste za poliranje. Važnost poliranja stomatoloških nadoknada. Oprema za obradu i poliranje Dezinfekcija i sterilizacija u dentalnoj medicini.	3

Šifra predmeta: SFSOS2032	Naziv predmeta: KARIJESOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 15 Vježbe 0	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 2. godinu studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske osnove o etiologiji, biološkim osnovama, patogenezi, kliničkoj i patohistološkoj slici karijesa i kontroli karijesa.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biološke osnove karijesa 2. Klinički i patohistološki izgled karijesne lezije 3. Kontrola karijesa 		
Ishodi učenja:	Nakon završetka nastave III semestra iz predmeta Karijesologija student će moći: <ul style="list-style-type: none"> - opisati etiologiju i klasifikaciju karijesa, - objasniti nastanak plaka i njegovu ulogu u nastanku karijesa, - opisati procese demineralizacije i remineralizacije, 		

	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti kliničku i patohistološku sliku karijesa cakline, dentina i cementa, - objasniti metode kontrole karijesa.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se odvijati kroz: <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Na završnom ispitu student mora ostvariti minimalno 55% tačnih odgovora.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fejerskov O, Kidd E. Zubni karijes: Bolest i klinički postupci. Naklada Slap, 2011. 2. Kidd E. Osnovi zubnog karijesa: bolest i tretiranje. Data Status, Beograd, 2010. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Šutalo i saradnici. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro, Zagreb, 1994. 4. Kobašlija i sar. Karijes zuba- primarna prevencija i kontrola, Stomatološki fakultet, Sarajevo 2010. 5. Kobašlija S. i sar. Minimalna invazivna terapija. Dobra knjiga, Sarajevo, 2012.

Izvedbeni plan predmeta Karijesologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)	1 0
Sedmica 2.	2. Predavanje: Etiologija, epidemiologija, klasifikacija karijesa i hipoteze o nastanku karijesa	1 0
Sedmica 3.	3. Predavanje: Uloga mikroorganizama u razvoju karijesne lezije	1 0
Sedmica 4.	4. Predavanje: Demineralizacija i remineralizacija zuba	1 0
Sedmica 5.	5. Predavanje: Uloga pljuvačke u nastanku karijesa	1 0

Sedmica 6.	6. Predavanje: Klinička i patohistološka slika karijesa cakline; bijela mrlja	1 0
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	8. Predavanje: Klinička i patohistološka slika karijesa dentina i cementa	1 0
Sedmica 9.	9. Predavanje: Procjena individualnog karijes rizika	1 0
Sedmica 10.	10. Predavanje: Uloga oralne higijene u kontroli karijesa	1 0
Sedmica 11.	11. Predavanje: Uloga fluorida u kontroli karijesa	1 0
Sedmica 12.	12. Predavanje: Uloga ishrane u kontroli karijesa	1 0
Sedmica 13.	13. Predavanje: Uloga antimikrobnih sredstava u kontroli karijesa	1 0
Sedmica 14.	14. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1 0
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1 0
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM2041	Naziv predmeta: FIZIOLOGIJA ČOVJEKA II		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 3
Status: Obavezan predmet		Ukupan broj sati: 60, Sedmično opterećenje (2+2) - Predavanja: 30 sati (2 sata sedmično) - Vježbe: 30 sati (2 sata sedmično)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 2. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje znanja i praktičnih vještina iz: a) fiziologije bubrega i tjelesnih tekućina, b) fiziologije endokrinog sistema, c) neurofiziologije i fiziologije čula, neophodnih za nastavak edukacije i kasniji rad u praksi		
Tematske jedinice:	Predavanja (2 sata sedmično) - Funkcionalna organizacija urinarnog sistema. Nefron, bubrežni krvotok. Protok krvi kroz bubrežni glomerul i procesi stvaranja urina (glomerularna filtracija). Mehanizmi njihove regulacije. - Reapsorpcija i sekrecija u bubrežnim kanalčićima i nadzor nad njima (koncentrovanje i dilucija). Sastav definitivnog urina. Refleks mikcije. - Izoosmija. Izotonija., izoionija. Izovolemija. Regulacija ABS-a. - Opšta organizacija nervnog sistema, senzorička i motorna osovina nervnog sistema. Sinapse, neurotransmiteri i modulatori. Osjetni receptori. Receptorski potencijal. Somatski osjeti. - Fiziologija bola. Toplinski osjeti. - Osjet pritiska, dodira i vibracija. Osjet položaja. - Osjet mirisa, okusa. Osjet sluha i ravnoteže. - Fiziologija vida. Optika vida. Receptorska i živčana funkcija retine. Neurofiziologija vida. - Motorne funkcije kičmene moždine, moždanog stabla, malog mozga i bazalnih ganglija. - Nadzor motorne kore nad motorikom.		

	<ul style="list-style-type: none"> - Intelektualne funkcije, limbički sistem. - Vegetativni nervni sistem, funkcionalna organizacija: simpatikus i parasimpatikus. Autonomni refleksi. - Funkcionalna organizacija endokrinog sistema, hormoni, kontrola i regulacija sekrecije. Neuroendokrino povezivanje: hipotalamus, hipofiza. - Hormoni štitne žlijezde. Endokrini pankreas. Izoglikemija. - Parathormon.kalcitonin. Kalcitriol. Izokalcemija. - Hormoni nadbubrežne žlijezde - Muški i ženski spolni hormoni. <p>Vježbe (2 sata sedmično)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Analiza bubrežne funkcije u simuliranom modelu. Glomerularna filtracija (CD prezentacija, A.D.A.M.) -Izračunavanje netofiltracijskog i netoreapsorpcijskog pritiska. - Klirensi - Acidobazna ravnoteža – procjena efikasnosti fizioloških mehanizama u kompenzaciji acidobaznih poremećaja (CD prezentacija A.D.A.M.). - Refleksi u čovjeka. - Ispitivanje osjeta okusa i mirisa. - Raspoznavanje sočiva. - Određivanje oštine vida. - Određivanje punctum proximum i punctum remotum. - Mariotov ogled. - Ispitivanje zračne i koštane sprovodljivosti zvuka. - Određivanje akomodacijske snage i akomodacijske širine oka. - . Direktni pupilarni refleks i konsenzualna reakcija na svijetlost. - Ispitivanje taktilnog senzibiliteta na koži. Prag za razlikovanje dvije tačke kod osjeta dodira. Adaptacija temperaturnih receptora. - Elektroencefalografija. -Uticaj hormona štitne žlijezde na intenzitet bazalnog metabolizma. - Određivanje koncentracije glukoze u krvi. Izoglikemija. - Mjesečni ovarijski ciklus i test na trudnoću. 								
Ishodi učenja:	<p>Studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze i položili ispit, ovladaće znanjem fizioloških mehanizama funkcionisanja ljudskog tijela iz: a) fiziologije bubrega i tjelesnih tekućina, b) fiziologije endokrinog sistema, c) neurofiziologije i fiziologije čula, za nivo doktora stomatologije.</p> <p>Isto tako student će biti sposobni uraditi testove za procjenu funkcija navedenih organa i organskih sistema.</p>								
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja: (klasičan način/oralna prezentacija/online predavanje)</p> <p>Vježbe: laboratorijske praktične vježbe</p>								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Kolokviji (vježbe)</th> <th style="width: 30%;">Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kolokvij I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija čula)</td> <td>20 (minimalno 11 bodova da se položi)</td> </tr> <tr> <td>Kolokvij II (neurofiziologija)</td> <td>20 (minimalno 11 bodova da se položi)</td> </tr> <tr> <td>Parcijalni ispit I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija endokrinog sistema, neurofiziologija i fiziologija čula)</td> <td>60 (minimalno 33 boda da se položi)</td> </tr> </tbody> </table>	Kolokviji (vježbe)	Bodovi	Kolokvij I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija čula)	20 (minimalno 11 bodova da se položi)	Kolokvij II (neurofiziologija)	20 (minimalno 11 bodova da se položi)	Parcijalni ispit I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija endokrinog sistema, neurofiziologija i fiziologija čula)	60 (minimalno 33 boda da se položi)
Kolokviji (vježbe)	Bodovi								
Kolokvij I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija čula)	20 (minimalno 11 bodova da se položi)								
Kolokvij II (neurofiziologija)	20 (minimalno 11 bodova da se položi)								
Parcijalni ispit I (fiziologija bubrega i tjelesnih tekućina i fiziologija endokrinog sistema, neurofiziologija i fiziologija čula)	60 (minimalno 33 boda da se položi)								

	Na završnom ispitu/popravnom ispitu student polaže kolokvije i parcijalne ispite koje nije položio tokom predispitnih aktivnosti (slušanja nastave).		
	Na osnovu sakupljenih bodova student dobija ocjenu kako slijedi u tabeli:		
	0-53	Pet (5)	F
	54-63	Šest (6)	E
	64-73	Sedam (7)	D
	74-83	Osam (8)	C
	84-93	Devet (9)	B
	94-100	Deset (10)	A
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Arthur C. Guyton, John E. Hall: Medicinska fiziologija, 14. Izdanje. Medicinska Naklada, Zagreb 2021. Babić N, Huskić J, Avdagić N, Začiragić A, Valjevac A, Lepara O, Dervišević A, Spahić S. PRAKTIKUM ZA FIZIOLOGIJU ČOVJEKA I DIO, Sarajevo, 2020. Avdagić N, Huskić J, Babić N, Začiragić A, Valjevac A, Lepara O, Dervišević A, Spahić S. PRAKTIKUM ZA FIZIOLOGIJU ČOVJEKA II DIO, Sarajevo, 2022. <p>Preporučena:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ganong WF. Review of Medical Physiology. Lange Medical Publications, Los Altos 2003. Boron WF.: Boulpaep E.L. Medical physiology, Elsevier Saunders 2005. Berne R.M, Levy M.N. Fiziologija kroz prikaze bolesnika. Medicinska naklada, Zagreb 1997 		

Šifra predmeta: SFSOM0401	Naslov predmeta: PATOLOGIJA		
Ciklus: integrisani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 8
Status: obavezni predmet	Sedmica: 15	Ukupno časova: 90 Predavanja 60 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis	Svi student upisani u 2. godinu studija		
1. Ciljevi predmeta	Cilj nastave iz predmeta Patologija jeste da studentu pruži znanje o: etiologiji (otkrivanje uzroka nastanka bolesti) najčešćih oboljenja, mehanizmima oštećenja stanica, tkiva i organa (patogenezi oboljenja), te da ga upozna sa morfološkim promjenama (vidljivih golim okom ili vidljivih pomoću mikroskopa) koje su podloga bolestima, ili koje nastaju kao posljedica bolesti, a potom da ta stečena znanja primijene na pojedine organe i organske sustave.		
2. Svrha predmeta	Zadatak nastave je da osposobi studente da prepoznaju najučestalije morfološke promjene na stanicama, tkivima i organima, na osnovu usvojenog teoretskog znanja, te analizom makroskopskih preparata i mikroskopskim pregledom tkivnih uzoraka. Stečena znanja i vještine trebali bi omogućiti bolje razumijevanje uzroka i mehanizama nastanka bolesti, te olakšati savladavanje znanja o funkcionalnim posljedicama morfoloških promjena. Zadaća predmeta Patologija je i ta da, kao kliničko-teoretski predmet, poveže prethodne osnovne predmete studija, proučavanje struktura i funkcija normalnog ljudskog organizma, sa kliničkim disciplinama.		
	Kroz nastavu iz predmeta Patologija studenti će usvojiti sljedeća znanja: Modul 1. Stanična patologija		

<p>3. Ishodi učenja</p>	<p>Cilj ovog modula je da se student upozna sa osnovnim patološkim promjenama koje se dešavaju na celularnom i subcelularnom nivou, sa morfoloijom oštećenja stanica, sa staničnim prolagodbama na rast i diferencijaciju, te sa razvojnim oblicima patoloških promjena.</p> <p>Modul 2. Poremećaji krvotoka Cilj ovog modula je da se student upozna sa poremećajima tjelesnih tekućina i hemodinamskim promjenama, njihovom etiopatogenezi, morfološkim promjenama na krvno-žilnom sistemu i posljedicama.</p> <p>Modul 3. Upala Cilj ovog modula je da se student upozna sa hemijskim zbivanjima, ishodu i morfološkim oblicima kod akutne i hronične upale, kao i mogućim odgovorima organizma na infekciju.</p> <p>Modul 4. Imunopatologija Cilj ovog modula je da se student upozna sa poremećajima imunog sistema i mehanizmima njihovog nastanka, kao i sa bolestima do kojih ovi poremećaji dovode.</p> <p>Modul 5. Tumorska patologija Cilj ovog modula je da se student upozna sa etiološkim, morfološkim, kliničkim i laboratorijskim obilježjima kod razvoja novotvorina, kao i o njihovoj podjeli.</p> <hr/> <p>Modul 6. Razvojne i genetske bolesti Osnove teratologije, Pogreške morfogeneze. Hromosomske anomalije. Genski poremećaji. Poremećaji s multifaktorijskim nasljeđivanjem. Bolesti novorođenačke dobi. Porođajne ozljede, fetalna eritroblastozna, sindrom iznenadne Dojenačke smrti, bolesti dječije dobi.</p> <p>Modul 7. Bolesti krvnih žila i srca Cilj modula je upoznavanje sa: najčešćim bolestima arterija (ateroskleroza, vaskulitisi, aneurizme); vena (varikoziteti, flebotromboza, tromboflebitisi, začepljenje gornje šuplje vene, začepljenje donje šuplje vene) i limfnih sudova (limfangitis, limfedem), kao i tumorima žila (hemangiomi, hemangioendoteliomi, glomangiomi, Kaposijev sarkom); naslijednim i stečenim bolestima srca – najčešćim razvojnim anomalijama, ishemijskom bolesti srca, hipertenzivnom bolesti srca, cor pulmonale, bolestima endokarda i zalistaka, bolestima miokarda i perikarda.</p> <p>Modul 8. Bolesti usne duplje Cilj modula je upoznavanje sa: upalnim i tumorskim procesima unutar usne duplje.</p> <p>Modul 9. Bolesti gastrointestinalnog trakta i pridruženih žlijezda Cilj modula je upoznavanje sa: upalnim i tumorskim procesima jednjaka, želudca, tankog i debelog crijeva; jetre i žučnih vodova; upalima gušterače, tumorima egzokrinog pankreasa.</p> <p>Modul 10. Bolesti hematopoeznog sustava Cilj modula je upoznavanje sa bolestima stanica crvene i bijele loze, bolestima trombocita, kao i poremećajima hematopoeznih organa</p> <p>Modul 11. Bolesti dišnog sustava Cilj modula je upoznavanje sa opstrukcijskim i restriktivnim oboljenjima pluća, vaskularnim bolestima pluća, plućnim infekcijama i tumorima.</p> <p>Modul 12. Bolesti kože i koštanog sustava Cilj modula je upoznavanje sa upalnim dermatozama, osteomijelitisom i najčešćim benignim i malignim tumorima kože i koštanog sustava.</p> <p>Modul 13. Bolesti endokrinog sustava Cilj modula je upoznavanje sa najčešćim bolestima endokrinog sustava; diabetes mellitusom, oboljenjima štitnjače, paratiroidne žlijezde, kore i srži nadbubrežne žlijezde.</p> <p>Modul 14. Bolesti centralnog i perifernog nervnog sustava Cilj modula je upoznavanje sa upalima, traumama, vaskularnim oboljenjima, najčešćim degenerativnim bolestima i tumorima živčanog sustava.</p> <p>Kroz nastavu iz ovih modula studenti će ovladati vještinom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uočavanja i prepoznavanja promjena patološke prirode na mikroskopskom nivou - samostalno nacrtati patohistološke lezije i obilježiti strukturne dijelove na patohistološkim preparatima
--------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - makroskopskog uočavanja i prepoznavanja promjena patološke prirode - da razvojne i vidljive procese iz opće patologije primijene u bilo kojem organskom sustavu - razotkrivanja suštine patoloških procesa i povezivanja etiologije, morfologije i kliničke slike kod najčešćih bolesti. <p>Kroz nastavu student će usvojiti slijedeće stavove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviđanja i uvažavanja da svaki organski sustav nije jednako pogođen određenim patološkim procesom - uviđanja da klinička obilježja nekog procesa podliježu individualnim varijacijama - da je patologija i klinička znanost u okviru ostalih kliničkih specijalnosti - da se patohistološki izvještaji upotrebljavaju u svrhu liječenja i prognoze bolesti.
<p style="text-align: center;">4. Metode učenja</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivnih predavanja (60 sati) za sve studente - praktičnih vježbi (30 sati) za grupe do 20 studenata <p>Učenje gradiva se ostvaruje slušanjem izlaganja na predavanjima, uz prikaz makroskopske dijagnostike na muzejskim preparatima i hirurškim biopatima; kroz praktični rad na vježbama u kojima studenti aktivno sudjeluju u proučavanju izabranih mikroskopskih preparata; savladavanjem gradiva uz korištenje obavezne, proširene i dopunske udžbeničke literature.</p>
<p style="text-align: center;">5. Metode procjene znanja</p>	<p>Studenti su dužni da pristupe svim oblicima provjere znanja tokom semestra.</p> <p>Prilikom ocjenjivanja u obzir se uzima:</p> <p>1. KONTINUIRANA PROVJERA ZNANJA – 100 bodova:</p> <p>a. I Ispit iz Patohistologije (V1-V6) Skala ocjenjivanja ima maksimalno 10 bodova. Student dobija 3 mikroskopska preparata. Minimalan uslov za prolaz je prepoznavanje i korektan opis 2 preparata (6 bodova). Student treba da prepozna promjene, napiše tačne dijagnoze na latinskom jeziku, te korektno opiše lezije.</p> <p>b. I parcijalni ispit (obuhvaćeno gradivo opće patologije) (M 1-6) I parcijalni ispit koncipiran je u vidu 4 esejska pitanja, koja nose maksimalno 40 bodova, a minimalan uvjet za uspješno urađen ispit su osvojena 22 boda. Svako pitanje nosi 10 bodova. Student treba da da pozitivan odgovor na svako od postavljenih pitanja (minimum je 5,5 bodova za svako pojedinačno pitanje), jer je svakim pitanjem obuhvaćen jedan modul (oblast).</p> <p>c. II Ispit iz Patohistologije (V7-V12) Skala ocjenjivanja ima maksimalno 10 bodova. Student dobija 3 mikroskopska preparata. Minimalan uslov za prolaz je prepoznavanje i korektan opis 2 preparata (6 bodova). Student treba da prepozna promjene, napiše tačne dijagnoze na latinskom jeziku, te korektno opiše lezije.</p> <p>d. II parcijalni ispit (obuhvaćeno gradivo specijalne patologije) (M7-14) II parcijalni ispit koncipiran je u vidu 4 esejska pitanja, koja nose maksimalno 40 bodova, a minimalan uvjet za uspješno urađen ispit su osvojena 22 boda. Svako pitanje nosi 10 bodova. Student treba da da pozitivan odgovor na svako od postavljenih pitanja (minimum je 5,5 bodova za svako pojedinačno pitanje), jer je svakim pitanjem obuhvaćen jedan modul (oblast).</p> <p>2. ZAVRŠNI I POPRAVNI ISPIT</p>

	<p>Ukoliko student nije zadovoljio na nekom od oblika kontinuirane provjere znanja, iste polaže u toku završnog ispita u sklopu kojeg se dobija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za mikroskopsku analizu po 3 preparata iz patohistoloških vježbi (V1-V6 i/ili V7-V12) koja nose maksimalno 10 bodova; minimalan uslov za prolaz je prepoznavanje i korektan opis 2 preparata (minimalno 6 bodova); student treba da prepozna promjene, napiše tačne dijagnoze na latinskom jeziku, te korektno opiše lezije; - ukoliko student nije položio I parcijalni ispit (M 1-6) u okviru završnog ispita dobija 4 esejska pitanja, od kojih svako nosi 10 bodova; maksimalan broj je osvojenih 40 bodova; minimalan uvjet za uspješno položen ispit je dati pozitivan odgovor na sva četiri pitanja (odnosno osvojiti minimum 5,5 bodova za svako pitanje) i osvojiti 22 boda; - ukoliko student nije položio II parcijalni ispit (M 7-14) u okviru završnog ispita dobija 4 esejska pitanja, od kojih svako nosi 10 bodova; maksimalan broj je osvojenih 40 bodova; minimalan uvjet za uspješno položen ispit je dati pozitivan odgovor na sva četiri pitanja (odnosno osvojiti minimum 5,5 bodova za svako pitanje) i osvojiti 22 boda; - ukoliko student nije položio niti jedan parcijalni ispit, u okviru završnog ispita dobija 8 esejskih pitanja, gdje svako pitanje nosi 10 bodova, a maksimalan broj je 80 bodova; potrebno je dati pozitivan odgovor na svih 8 pitanja imajući u vidu da je svakim pitanjem obuhvaćena jedna oblast tj. modul, a za prolaz potrebno je osvojiti minimalno 44 boda. <p>Napomena: za studente koji nisu zadovoljili na parcijalnom ispitu, završni ispit je integralni, odnosno nezadovoljenje prolaznosti na jednom segmentu ispita je eliminatorno.</p> <p>Završnom ispitu mogu pristupiti i studenti koji nisu zadovoljni brojem bodova osvojenim u toku kontinuirane provjere znanja, u kom slučaju Katedri podnose pismeni zahtijev za poništenje položenog parcijalnog ispita ili kompletnog ispita (u kom slučaju se priznaje isključivo broj bodova osvojen na ponovljenom ispitu).</p> <p>Ukupna (kumulativna) ocjena:</p> <p>Ocjena 10 (A) – ukupno osvojeno 95-100 bodova Ocjena 9 (B) - ukupno osvojeno 85-94 boda Ocjena 8 (C) - ukupno osvojeno 75- 84 boda Ocjena 7 (D) - ukupno osvojeno 65-74 boda Ocjena 6 (E) - ukupno osvojeno 55-64 boda Ocjena 5 (F,FX) - ukupno osvojeno manje od 55 bodova</p>
6. Literatura	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Damjanov I, Jukić S, Nola M. i suradnici: Patologija, V prerađeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2018. 2. Radović, Dorić, Begeta: Praktikum patohistoloških vježbi za studente stomatologije. Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Sarajevo, 2014. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Robbins i Cotran. Atlas patologije. Data status. Beograd, 2007. 2. Curran R.C. Atlas Histopatologije. Cankarjeva založba. Ljubljana 1985.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA PATOLOGIJA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj časova
---------	-------------------------	-------------

Sedmica 1.	<p>Predavanje: Stanična patologija. Oštećenje stanice, reverzibilno oštećenje prekomjerno nakupljanje metabolita i drugih tvari; prilagodba stanice (atrofija, hipertrofija, hiperplazija, metaplazija, displazija), ireverzibilna oštećenja stanica (apoptoza, nekroza, ovapnjenje); Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 1.</p>	4 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Poremećaji krvotoka. Krvarenje, hiperemija, ishemija, infarkt, tromboza, embolija, edem, šok. Vježbe: Patohistološke vježbe -Vježba 2.</p>	4 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Upala. Akutna upala: vaskularne promjene, stanična zbivanja; kronična upala; morfološki oblici akutne i kronične upale, sustavne manifestacije upale. Specifična upala. Regeneracija - stanični ciklus i tipovi stanica, reparacija vezivnim tkivom, patološki aspekti reparacije, pregled upalno reparativnog odgovora. Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 3.</p>	4 2
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Imunopatologija. Stanice i tkiva imunog sistema; hipersenzitivne reakcije, autoimune bolesti, imunodeficijentne bolesti, amiloidoza. Vježbe: Patohistološke vježbe -Vježba 4.</p>	4 2
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Tumorska patologija. Definicija, nazivi tumora, obilježja dobroćudnih i zloćudnih novotvorina, biologija tumorskog rasta. Novotvorevina - epidemiologija, etiologija raka - odbrana domaćina od tumora, tumori epitelnog i mezenhimalnog porijekla; tumori limfoidnog tkiva; laboratorijsko dijagnosticiranje bolesti. Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 5.</p>	4 2
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Razvojne i genetske bolesti Osnove teratologije, Pogreške morfogeneze. Hromosomske anomalije. Genski poremećaji. Poremećaji sa multifaktorijskim nasljeđivanjem. Bolesti novorođenačke dobi. Porođajne ozljede, fetalna eritroblastoza, sindrom iznenadne dojenačke smrti, bolesti dječije dobi. Vježbe: Patohistološke vježba -Vježba 6.</p>	4 2
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Bolesti krvnih žila i srca. Bolesti arterija: arterioskleroza, vaskulitisi, aneurizme. Bolesti vena: varikozne vene, flebotromboza i tromboflebitis. Bolesti limfnih sudova. Tumori krvnih žila. Patologija srca: kongenitalne bolesti srca, ishemijska bolest srca, hipertenzivna bolest srca, cor pulmonale (plućna bolest srca), bolesti endokarda i zalistaka, bolesti miokarda, bolesti perikarda, reumatoidna bolest srca. Vježbe: Patohistološke vježba -Vježba 7. I parcijalni ispit (M 1-6)</p>	4 2
Sedmica 8.	<p>Predavanje: Bolesti usne duplje. Usna šupljina: upalne lezije, rak usne duplje; bolesti žlijezda slinovnica. I Ispit iz Patohistologije (V1-V6)</p>	4 2

Sedmica 9.	<p>Predavanje: Patologija gastrointestinalnog sustava. Jednjak: upalni procesi, rak; želudac: anomalije razvoja, gastritisi, tumori; tanko i debelo crijevo: poremećaji razvoja, vaskularni poremećaji. Debelo crijevo: hronične inflamatorne bolesti, neoplazme. Jetra: virusni hepatitisi, ciroza jetre, tumori; Žučni putevi: holelitijaza, upala žučnog mjehura, karcinom žučnog mjehura. Egzokrini pankreas: akutni i kronični pankreatitis, karcinom pankreasa.</p> <p>Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 8.</p>	4 2
Sedmica 10.	<p>Predavanje: Bolesti hematopoeznog sustava. Bolesti stanica crvene loze- anemije, policitemija, bolesti krvarenja; poremećaji stanica bijele loze; novotvorinske proliferacije stanica bijele loze; zloćudne bolesti stanica bijele loze; non-Hodgkinov i Hodgkinov limfom.</p> <p>Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 9.</p>	4 2
Sedmica 11.	<p>Predavanje: Bolesti disajnog sustava. Atelektaza, opstruktivne i restriktivne plućne bolesti, vaskularne plućne bolesti, plućne infekcije, plućni tumori, dobroćudne promjene poplućnice, promjene u gornjem dijelu dišnog sustava.</p> <p>Vježbe: Patohistološke vježbe -Vježba 11.</p>	4 2
Sedmica 12.	<p>Predavanje: Bolesti kože i koštanog sustava. Upalne dermatoze, akutni hronični osteomijelitis, seboreična keratoza, tumori kože: benigni i maligni, osteom, osteoid osteom, osteosarkom, hondrom, hondrosarkom.</p> <p>Vježbe: Patohistološke vježbe - Vježba 12.</p>	4 2
Sedmica 13.	<p>Predavanje: Bolesti endokrinog sustava. Diabetes mellitus, bolesti endokrinog pankreasa, bolesti štitnjače.</p> <p>Vježbe: Makroskopska dijagnostika - studija slučaja.</p>	4 2
Sedmica 14.	<p>Predavanje: Bolesti centralnog i perifernog nervnog sustava. Osnovne reakcije neurona i glijalnih stanica, upale, vaskularne bolesti, trauma, degenerativne bolesti, demijelinizirajuće bolesti, tumori.</p> <p>Vježbe: Makroskopska dijagnostika - studija slučaja.</p>	4 2
Sedmica 15.	<p>II parcijalni ispit (M 6-13)</p> <p>II Ispit iz Patohistologije (V7-V12)</p>	4 2
Sedmica 17-20.	ZAVRŠNI I POPRAVNI ISPITNI ROK	

Šifra predmeta: SFSOM0402	Naziv predmeta: PATOFIZIOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 8
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 90 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 60 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 2. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta je omogućiti studentu da se, primjenom prethodno stečenih znanja iz svih predmeta prve godine studija, a posebno predmeta Fiziologija na koji se Patofiziologija izravno nastavlja, upoznaju s patološkom funkcijom pojedinih organskih sistema, kao i etiopatogenetskim mehanizmima koji dovode do poremećaja funkcije i pojave bolesti.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etiologija, etiološki faktori, patogeneza 2. Poremećaji imuniteta i lokalnog krvotoka 3. Poremećaj metabolizma 4. Poremećaj funkcije krvi i krvotvornih organa 5. Poremećaj kardiovaskularnog sistema 6. Poremećaj endokrinog sistema 7. Poremećaji disanja 8. Patofiziologija gastrointestinalnog sistema 9. Poremećaji bubrežnih funkcija 10. Patofiziologija nervnog sistema 		
Ishodi učenja:	Kroz nastavu predmeta „ Patofiziologija “ studenti će usvojiti znanja o mehanizmu nastanka bolesti, djelovanja etioloških faktora, poremećaju lokalnog krvotoka, alergijskim reakcijama, poremećajima metabolizma, patofiziologiji krvi, kardiovaskularnog sistema, endokrinog sistema, pluća, gastrointestinalnog sistema, bubrega i nervnog sistema.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku : -predavanja –sa unaprijed pripremljenim temama i aktivnim učešćem studenata -vježbe - ovladavanje vještinama neophodnim u dijagnostici i terapiji različitih patofizioloških poremećaja		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>I parcijalni ispit polaže se pismeno po tipu MCQ, maksimalan broj bodova je 30, student koji ostvari 55% tačnih odgovora položio je ispit, polaže se u sedmoj sedmici</p> <p>II parcijalni ispit polaže se pismeno po tipu MCQ, maksimalan broj bodova je 40, student koji ostvari 55% tačnih odgovora položio je ispit, polaže se u petnaestoj sedmici</p> <p>Završni ispit polaže se pismeno, po tipu MCQ i student polaže dio koji nije položio. student koji ostvari 55% tačnih odgovora položio je ispit, ali iz oba dijela mora imati po 55% tačnih odgovora</p> <p>Popravni ispiti se polažu na način kao i završni</p> <p>ISPIT IZ PRAKTIČNOG DIJELA Polaže se pismeno, ukupan broj bodova je 30, student koji ostvari 55% tačnih odgovora položio je ispit, polaže se u 15 sedmici</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna Opšta patološka fiziologija Urednik Milenko Kulauzov i drugi Novi Sad 2015 Specijalna patološka fiziologija Urednik Milenko Kulauzov, Novi Sad 2011 Patofiziologija Gamulin i drugi Medicinska naklada 2018 Patofiziologija-praktikum-skripta (hand out)</p> <p>Dopunska Patofiziologija 1 praktikum Sarajevo 2013 Musić, Šečić, Pleho-Kapić, Pepić, Fajkić Patofiziologija 2 praktikum Sarajevo 2022, Musić, Pepić, Fajkić, Pleho-Kapić, Šečić</p>

Izvedbeni plan predmeta Patofiziologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Mjesto i uloga patološke fiziologije u medicinskoj znanosti i praksi. Bolest i smrt. Opšta etiologija i patogeneza. Patofiziologija upale i bola Vježbe : Funkcionalno testiranje kardiovaskularnog sistema Testovi za ispitivanje funkcije kardiovaskularnog sistema: Harvard - Step test, Scellong I, Schellong II	4 2
Sedmica 2.	Predavanje: Djelovanje termičkih faktora spoljne sredine. Opšta hipertermija. Lokalna hipertermija. Patofiziologija groznice. Djelovanje električne struje na organizam. Djelovanje zračenja na organizam Vježbe: Elektrokardiografija-karakteristike normalnog elektrokardiograma, poremećaji srednje električne osovine. Poremećaji stvaranja impulsa: nomotopni poremećaji.	4 2
Sedmica 3.	Predavanje: Djelovanje ksenobiotika . Uloga nasljednih faktora u nastanku bolesti. Vježbe: Elektrokardiografija. Poremećaji stvaranja impulsa: heterotopni poremećaji.	4 2
Sedmica 4.	Predavanje: Hipoksije. Djelovanje izmjenjenog atmosferskog pritiska: sniženi i povišeni atmosferski pritisak. Alergijska reakcija i bolest. Autoimune bolesti. Imunodeficijencije. Vježbe : Elektrokardiografija: Poremećaji provođenja impulsa	4 2

Sedmica 5.	Predavanje: Poremećaj lokalnog krvotoka. Poremećaj energetskog prometa; gladovanje, gojaznost. Vježbe: Elektrokardiografija. Elektrokardiografske karakteristike hipertrofije srca	4 2
Sedmica 6.	Predavanje: Poremećaj metabolizma ugljenih hidrata. Poremećaj metabolizma bjelančevina. Poremećaj metabolizma masti . Ateroskleroza. Vježbe: Funkcionalno testiranje kardiovaskularnog sistema Elektrokardiografija. Elektrokardiografske karakteristike koronarnog sindroma	4 2
Sedmica 7.	Predavanje: Poremećaj metabolizma vode i elektrolita; vrste i značaj edema Poremećaj metabolizma kalcija (Ca) i fosfora Vježbe: Poremećaji hemostaze . Osnovni testovi ispitivanje hemostaze : Vrijeme krvarenja po Duke-u, Ivy-u, Vrijeme koagulacije po Burker-u, Lee- Whiteu, Quick-u, Howel-u, Test otpornosti kapilara- Rumpel –Leede, Bojenje i brojanje trombocita	4 2
Sedmica 8.	Predavanje: Poremećaj funkcije krvi –crvena krva loza: policitemije i eritrocitoze. Anemije. Adaptacioni mehanizmi organizma na anemiju. Poremećaj broja leukocita. Maligna alteracija ćelija limfopoeze i mijelopoeze-leukemije. Kvantitativni i kvalitativni poremećaji trombocita. Hemoragijski sindrom. Vježbe: Poremećaji crvene krvne loze. Poremećaji u razvoju eritrocita. Morfološke promjene eritrocita: oblik, boja i veličina. Poremećaji sedimentacije.	4 2
Sedmica 9.	Predavanje: Patološka fiziologija kardiovaskularnog sistema. Hemodinamika kod srčanih mana. Poremećaji srčanog ritma. Srčana dekompenzacija. Patofiziologija koronarne insuficijencije. Arterijska hipertenzija i hipotenzija. Vježbe: Anemije: Ispitivanje regenerativnih sposobnosti krvi u anemijama. Određivanje retikulocita. Određivanje bazofilno punktiranih i polihromatofilnih eritrocita. Laboratorijska dijagnostika anemija.	4 2
Sedmica 10.	Predavanje: Patofiziologija endokrinopatija. Poremećaj funkcije prednjeg i stražnjeg režnja hipofize. Poremećaj funkcije tireoidne žlijezde. Poremećaj funkcije kore i srži nadbubrežne žlijezde. Poremećaj funkcije paratireoidnih žlijezda. Poremećaj endokrine funkcije testisa i jajnika. Vježbe: Poremećaji bijele krvne loze. Poremećaji u razvoju leukocita. Promjene leukocita periferne krvi. Poremećaji diferencijalne krvne slike.	4 2
Sedmica 11.	Predavanje: Patološka fiziologija disanja. Poremećaji ventilacije. Patogeneza plućnog edema. Patološka fiziologija disanja. Plućna embolija. Patogeneza pneumotoraksa i atelektaza. Poremećaji ritma disanja. Poremećaji nerespiratornih funkcija pluća. Plućna insuficijencija. Vježbe: Maligne bolesti leukocitne loze: Akutne i hronične leukoze .	4 2
Sedmica 12.	Predavanje: Patološka fiziologija probave. Poremećaji motorike, digestije i sekrecije Akutni pankreatitis, hronični pankreatitis. Poremećaj hepatobilijarnog sistema; poremećaj biotransformacijskih mehanizama, poremećaj protoka krvi kroz jetru; portalna hipertenzija, patogeneza ascitesa. Poremećaj lučenja žuči. Vježbe: Spirometrija. Ispitivanje plućne ventilacije, Opstruktivni i restriktivni poremećaji ventilacije.	4 2
Sedmica 13.	Predavanje: Poremećaji glomerularne funkcije bubrega. Nefrotički sindrom. Vaskularne bolesti bubrega. Tubulointersticijske bolesti bubrega. Postrenalni razlozi poremećaja funkcije bubrega. Akutna i hronična bubrežna insuficijencija. Poremećaji diureze. Poremećaji sastava urina. Vježbe: Funkcionalno ispitivanje uropoetskog sistema. Fizikalne i hemijski pregled urina. Ispitivanje patoloških sastojaka sedimenta urina.	4 2
Sedmica 14.	Predavanje: Poremećaj živčanog prenosa, poremećaj rada perifernog motoneurona, poremećaj neuromišićne spojnice. Poremećaji kortikospinalnog puta. Poremećaji ekstrapiramidnog sistema. Patofiziologija epilepsije. Poremećaj protoka krvi u CNS; Poremećaj svijesti i ponašanja, poremećaji pamćenja i upamćivanja. Poremećaj cerebrospinalnog likvora. Vježbe: Poremećaji koncentracije i dilucije. Proba po Volhard-u. Određivanje bubrežnih klirensa.	4 2
Sedmica 15.	II parcijalni ispit	
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS0403	Naziv predmeta: GNATOLOGIJA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 6
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - da student ovlada teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti gnatologije, - upoznavanje i usvajanje spoznaja o kompleksnim odnosima između komponenti stomatognatog sistema u mirovanju i tokom funkcije, - upoznavanje osnovnih pojmova i elemenata okluzije, te različitih koncepata okluzije i artikulacije, - upoznavanje i primjenjivanje modernih gnatoloških tehnika, - da student ovlada izbor i upotrebu artikulatora. 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u gnatologiju; stomatognati sistem 2. Anatomske osnove u gnatološkom aspektu; kranio-mandibularna zglobna veza 3. Mišići stomatognatog Sistema u gnatološkom aspektu 4. Fiziološka regulacija viličnih kretnji 5. Centralna regulacija viličnih kretnji 6. Referentni položaji donje vilice 7. Artikulatori 8. Biostatika okluzije 9. Biostatika stomatognatog sistema 10. Antropomorfní model, položaj glave u prostoru, koordinatni sistem i kefalometrija 11. Kretnje donje vilice 12. Funkcijske kretnje donje vilice; Anatomske determinante viličnih kretnji 13. Artikulatori i obrazni luk 14. Obilježja fiziološki optimalne okluzije 15. Obilježja nefiziološke okluzije 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osnovni pojmovi i definicije iz oblasti okluzije, - fiziologija i anatomske determinante mandibularnih pokreta - uloga, vrste, dijelovi i različite mogućnosti artikulatora - uloga i dijelovi obraznog luka - referentni položaji donje vilice i tehnike registrovanja tih položaja - obilježja fiziološke i nefiziološke okluzije <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza dentalnih lukova na modelima 		

	<ul style="list-style-type: none"> - tehnika prenošenja modela gornje i donje vilice u artikulatu srednje vrijednosti - analiza okluzije na modelima u artikulatu - modelovanje okluzalnog reljefa pomoću gnatološkog voska <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - savladati metodologiju analize okluzalnih odnosa u centralnom i ekscentričnim položajima mandibule.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanja ex cathedra za sve studente - praktičnih vježbi - pismene vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit (u formi testa u 8. sedmici semestra) - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Završni ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog (u formi testa) dijela ispita. Praktični dio ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru praktičnih vježbi. Uslov za izlazak na test završnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Testovi za parcijalni i završni ispit se sastavljaju za svaki ispitni rok i podjeljeni su u grupe A, B (po potrebi C, D). Parcijalni i završni ispit se može bodovati samo ako svaki test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, završni ispit polaže integralno.</p> <p>Prema navedenom skali ocjena je sljedeća:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ; c) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; d) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; e) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; f) 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ajanović M. i sar. Osnovi gnatologije. Stomatološki fakultet s klinikama Univerziteta u Sarajevu. Sarajevo, 2015. 2. Šuljak-Lončarević A. Articulatio temporomandibularis – značaj u stomatološkoj protetici. Udruženje stomatologa BiH, Sarajevo, 2000.

	Dopunska: 1. Stanišić-Sinobad D. Osnovi gnatologije. Beograd: BMG; 2001.
--	---

IZVEDBENI PLAN PREDMETA GNATOLOGIJA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	<p>Predavanja: Uvod u gnatologiju, definicija, predmet izučavanja, ciljevi, historijat; Stomatognati sistem, sastavni dijelovi, funkcije sistema - funkcionalno jedinstvo.</p> <p>Vježbe: Uzimanje anatomskog otiska donje vilice sa punim zubnim nizom na fantomima i izlivanje modela.</p>	1 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Anatomske osnove u gnatološkom aspektu; Kraniomandibularna zglobova veza (ATM) – anatomske i funkcionalne specifičnosti zgloba u gnatološkom konceptu.</p> <p>Vježbe: Uzimanje anatomskog otiska gornje vilice sa punim zubnim nizom na fantomima i izlivanje modela.</p>	1 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Mišići stomatognatog sistema u gnatološkom aspektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mastikatorni mišići - mimični mišići - mišići jezika i vrata - krvne žile i živci gornje i donje vilice <p>Vježbe: Anatomske karakteristike temporomandibularnog zgloba; Referentne tačke, linije, ravni: Frankfurtska horizontala, Spee-ova kriva, Monsonova, Kamperova linija, okluzalna ravan, protetska ravan.</p>	1 2
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Fiziološka regulacija viličnih kretnji, građa nerava i nervne sinapse, nervna sinapsa, neuromuskularna veza, generisanje akcijskog potencijala i prenošenje nadražaja kroz nervna vlakna, receptori - funkcijske specifičnosti pojedinih receptora, receptorski potencijal, recepcija nadražaja u stomatognatom sistemu, propiocepcija - duboki senzibilitet, mišićno vreteno, goldžijevi tetivni organi, mehanoreceptori parodontacija, neuromišićna povratna sprega.</p> <p>Vježbe: Analiza modela, analiza morfologije dentalnih lukova, horizontalni i vertikalni preklap.</p>	1 2
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Centralna regulacija viličnih kretnji, kora velikog mozga, uloga bazalnih ganglija, uloga malog mozga, jedra kranijalnih živaca, refleksi stomatognatog sistema, elementi refleksnog luka, monosinaptički i polisintaptički refleksi, refleks zatvaranja usta, refleks otvaranja usta, lingvohipoglosalni refleks.</p> <p>Vježbe: Prijenos modela u artikator srednjih vrijednosti</p>	1 2
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Referentni položaji donje vilice</p> <ul style="list-style-type: none"> - položaj fiziološkog mirovanja (FM) donje vilice, mehanizmi koji održavaju mandibulu u položaju FM, faktori koji utiču na FM, slobodni interokluzalni prostor, klinički i elektromiografski određeno FM 	1

	<p>- centrična relacija (CR), definicija, položaj kondila i mišića u položaju CR, centrična relacija i šarnirska kretanja, kliženje u centar</p> <p>- maksimalna interkuspிடация (MI ili lkp), okluzalni odnos zuba pri maksimalnoj interkuspிடация, odnos prednjih zuba u maksimalnoj interkuspிடация.</p> <p>Vježbe: Centralni položaj mandibule i položaj maksimalne interkuspிடация, analiza međuviličnih odnosa kod sve tri klase po Angle-u.</p>	2
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Artikulatori: sastavni dijelovi, izbor, podjela artikulatora, podjela artikulatora prema položaju kondilnog mehanizma, prijenos modela u artikulator bez obraznog luka</p> <p>Vježbe: Vrste artikulatora, dijelovi artikulatora</p>	1 2
Sedmica 8.	<p>Predavanje: Biostatika okluzije: funkcionalna anatomija okluzalnih površina, međusobni odnos maksilarnog i mandibularnog zubnog niza u položaju maksimalne interkuspிடация, parodontalni organ sa gnatološkog aspekta mastikatorni pritisak (fiziološki prijenos na parodontij, kosti lica i kosti glave).</p> <p>Vježbe: Analiza okluzalnih površina. Markiranje : vrha kvržice, baze kvržice, centralne fisure, mezijalnog i distalnog marginalnog grebena, triangularnih grebenova itd.</p>	1 2
Sedmica 9.	<p>Predavanje: Biostatika stomatognatog sistema: sile u usnoj šupljini koje utiču na položaj zuba u zubnom nizu, didaktičko predstavljanje biostatike sistema, okluzija: definicija, temeljni pojmovi, okluzijski termini, statička i dinamička okluzija (konceptije okluzije)</p> <p>Vježbe: Analiza okluzije na modelima u artikulatoru (u maksimalnoj interkuspிடация): odnos prednjih i bočnih zuba u lkp (anteriornoposteriorni, bukolingvalni), centralni okluzalni kontakti.</p>	1 2
Sedmica 10.	<p>Predavanje: Antropomorfni model, položaj glave u prostoru, koordinatni sistem i kefalometrija: ravni ljudskog tijela, kranimetrijske tačke, referentne ravni, značaj inklinacije okluzalne ravni i njenog položaja u prostoru, značaj protetske ravni i njenog položaja u prostoru, statika sistema i prenos žvačnog pritiska</p> <p>Vježbe: Analiza i ucrtavanje okluzalnih kontakata u lkp-u na šemi.</p>	1 2
Sedmica 11.	<p>Predavanje: Kretanje donje vilice; rotacija i translacija.</p> <p>Klasifikacija mandibularnih kretanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - otvaranje i zatvaranje usta – prednje i zadnje granično otvaranje usta, habituelno otvaranje i zatvaranje usta Odnos između rotacije i translacije tokom habitualnog otvaranja i zatvaranja usta. Kretanje habituelnog otvaranja i zatvaranja usta u odnosu na spiralnu osovinu, - protruzija, kliženje u centar, - retruzija, - lateralne kretanje mandibule, - gotski luk. <p>Vježbe: Analiza okluzije na modelima u artikulatoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnos prednjih i bočnih zuba pri ekscentričnim kretanjama mandibule, - odnos prednjih zuba pri ekscentričnim kretanjama, - tipovi vođenja mandibule, 	1 2

	<ul style="list-style-type: none"> - protruzijske, laterotruzijske i mediotruzijske putanje potpornih kvržica bočnih zuba; - kontakti bočnih zuba pri ekscentričnim kretnjama mandibule - okluzalne smetnje, - analiza na gnatološkim modelima u artikulatu. 	
Sedmica 12.	<p>Predavanje: Funkcijske kretnje donje vilice</p> <ul style="list-style-type: none"> - žvakanje (mastikacija), faze žvakanja, žvačni ciklus, žvačna sekvenca, okluzalni kontakti u toku mastikacije, žvačne sile, žvačna efikasnost, aktivnost mišića u toku mastikacije - gutanje, faze gutanja - govor <p>Anatomske determinante viličnih kretnji</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadnje (zglobno) vođenje, sagitalna i lateralna kondilna putanja; - prednje (okluzalno) vođenje: uticaj prednjih zuba na kretnje mandibule, uticaj bočnih zuba na kretnje mandibule, vođenje grupom zuba (grupna funkcija), vođenje očnjakom. <p>Vježbe: Prenosni obrazni luk (demonstracija i individualni rad), prenošenje modela gornje vilice u artikulatur pomoću obraznog luka i prijenos donjeg modela.</p>	<p>1</p> <p>2</p>
Sedmica 13.	<p>Predavanje: Artikulatori i obrazni luk</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrazni luk – način korištenja, tipovi, dijelovi, registrat obraznog luka, funkcije - prijenos modela u artikulatur sa obraznim lukom - registracija centralnog položaja mandibule, izrada registrata maksimalne interkuspidacije i lateralnog interokluzijskog registrata - podešavanje ekscentričnih kretnji donje vilice - registrovanje protruzionog i lateralnog položaja mandibule - podešavanje zglobnog i incizalnog vođenja u artikulatu tipa non arcon - podešavanje viličnih kretnji u visokopodesivim artikulaturima. <p>Vježbe: Polupodesivi artikulaturi - pozicioni registrati; simulacija ekscentričnih kretnji donje čeljusti u polupodesivim artikulaturima; podešavanje zglobnih i incizalnih vođica na polupodesivom artikulatu uz pomoć registrata protruzije (laterotruzijske).</p>	<p>1</p> <p>2</p>
Sedmica 14.	<p>Predavanje: Obilježja fiziološki optimalne okluzije</p> <ul style="list-style-type: none"> - fiziološki optimalan položaj kondila u zglobnim jamama - optimalan kontaktni odnos zuba u završnom okluzionom položaju mandibule, - distribucija opterećenja, aksijalno opterećenje, centralni kontakti - optimalni kontaktni odnos zuba pri ekscentričnim kretnjama mandibule - interokluzalni prostor u položaju fiziološkog mirovanja mandibule <p>Vježbe: Modelovanje okluzalnog reljefa po P.K. Tomas-u</p>	<p>1</p> <p>2</p>
Sedmica 15.	<p>Predavanje: Obilježja nefiziološke okluzije</p> <ul style="list-style-type: none"> - uticaj okluzije na ortopedsku stabilnost temporomandibularnog zgloba 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - uticaj okluzalnih interferenci na mišićnu aktivnost - traumatska okluzija, primarna i sekundarna, - posljedice traumatske okluzije <p>Vježbe: Modelovanje okluzalnog reljefa premolara i molara po P.K. Tomas-u.</p>	2
--	--	---

Šifra predmeta: SFSOS1016	Naziv predmeta: ETIKA U DENTALNOJ MEDICINI		
Ciklus: integrisani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 0	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj jeste poznavanje studenata sa etičkim principima kojima se rukovodi doktor dentalne medicine u odnosu prema pacijentima, prema kolegama, i prema društvu, kao i bioetičkim izazovima i kliničkim dilemama u svakodnevnoj praksi doktora dentalne medicine		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o medicinskoj deontologiji i etičkim principima stomatološke struke i posljedicama eventualnog nepridržavanja istih. Napravljen je i pregled važnosti etičkih principa u biomedicinskim istraživanjima. Plan izvođenja nastave da je po sedmicama u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Usvojiti znanja o pojmovima morala, etike i bioetike, upoznati kodekse etike i deontologije u dentalnoj medicine. Vještine: Ovladati etičkim principima važnim za doktora dentalne medicine. Kompetencije: Biti u mogućnosti primjenjivati etičke i deontološke principe u svakodnevnoj stomatološkoj praksi		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Seminari		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Usvojeno znanje se procjenjuje kroz parcijalnu provjeru znanja i završni ispit. Provjere znanja i završni ispit su u formi testa, koji mora sadržavati najmanje 60% tačnih odgovora da bi bio bodovan. Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.		

	<p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Ahmić A. i sar. Uvod u stomatologiju s historijom i etikom. Sarajevo: Izdavač Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2018.</p> <p>Polgar N. Etika u dentalnoj medicini. Naklada Slap, 2019.</p> <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vodanović M, Alt K et al. Essentials of Dental Medicine, Naklada Slap, 2022. 2. Williams JR. Dental Ethics Manual. France: FDI World Dental Federation;2007

Izvedbeni plan predmeta Etika u dentalnoj medicini

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu. Osnovni pojmovi: moral, etika, medicinska etika i bioetika, medicinska deontologija	2
Sedmica 2.	Predavanje: Kratki pregled historijskog razvoja medicinske etike. Liječničke zakletve - Hipokratova zakletva i Ženevska formulacija Hipokratove zakletve, zakletva F. Nightingale. Kodeksi liječničke etike	2
Sedmica 3.	Predavanje: Osnovna i izvedena načela medicinske etike. Osnovni etički principi odnosa ljekar-pacijent.	2
Sedmica 4.	Predavanje: Poznavanje prava pacijenta na informiranje, autonomiju, povjerljivost, najviši nivo stomatološke pomoći. Način komunikacije ljekar-pacijent. Pristanak pacijenta na liječenje (informirani, pismeni, pretpostavljeni konkludentni) i odbijanje liječenja. Etički stav liječnika prema pacijentu, prema kolegama, članovima stomatološkog tima, prema samome sebi, prema društvenoj zajednici i obitelji oboljelog.	2
Sedmica 5.	Predavanje: Liječnička tajna – neovlašteno odavanje liječničke tajne, krivična odgovornost liječnika. Zaštita ličnih podataka i Primjeri informiranog pristanka. Dobrovoljni pristanak informiranog pacijenta.	2
Sedmica 6.	Predavanje: Medicinsko pravo – pozitivni aspekti medicinskog prava. Moralni lik ljekara, etički stav ljekara prema samom sebi, svom pozivu i društvu.	2
Sedmica 7.	Predavanje: Greške u medicini i stomatologiji – problem nesavjesnog liječenja. Vitium artis u stomatološkoj praksi-primjeri	2
Sedmica 8.	Predavanje: Velika medicinska etička pitanja savremene medicine. Eutanazija (aktivna, pasivna i socijalna).	2
Sedmica 9.	Predavanje: Eksperiment na čovjeku (terapijski, biološki). Helsinška deklaracija. Dobra klinička praksa – etički i naučni standard kliničkih ispitivanja. Odgovornost istraživača. Nezavisni etički komitet, njegov sastav i zadaci	2

Sedmica 10.	Predavanje: Pristup informacijama i njihovo korištenje. Medicinska i stomatološka terminologija i zdravstvena pismenost	2
Sedmica 11.	Predavanje: Etičnost doktora dentalne medicine u digitalnim medijima	2
Sedmica 12.	Predavanje: Društvene nejednakosti između pacijenata i zdravstvenih radnika	2
Sedmica 13.	Predavanje: Rad u posebnim i vanrednim okolnostima	2
Sedmica 14.	Predavanje: Etičke dileme u svakodnevnoj stomatološkoj praksi (lokalna anestezija, izvođenje nepotrebnih tretmana, uskraćivanje tretmana,...)	2
Sedmica 15.	Predavanje: Etički problemi privatne stomatološke prakse (etički aspekt profita, samoreklamiranja, poslovne konkurencije, dvojnog rada). Etički problemi u zdravstvenoj ustanovi, kontrola rada u zdravstvu.	2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS2033	Naziv predmeta: Stomatološka propedeutika i dijagnostički protokol		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 1 (15)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija koji izberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenta sa opremom i radnim mjestom doktora dentalne medicine Upoznavanje studenata sa dijagnostičkim protokolom u stomatološkoj praksi Upoznavanje studenata sa nomenklaturom i evidencijom terapijskih postupaka u stomatologiji		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student bude osposobljen da provodi dijagnostički postupak i pregled pacijenta u stomatološkoj praksi, te tako bude osposobljen za kliničke vježbe. Plan izvođenja nastave dat je po sedmicama u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: U potpunosti poznavati radno mjesto doktora dentalne medicine, principe dijagnostičkog protokola (anamneza, klinički pregled i pomoćna dijagnostička sredstva) Vještine: Ovladati principima izvođenja kliničkog pregleda važnim u dentalnoj medicini. Razumjeti mogućnosti korištenja dijagnostičkih protokola Kompetencije: Biti u mogućnosti obaviti pregled pacijenta u svakodnevnoj stomatološkoj praksi, uputiti ga na dodatne dijagnostičke procedure, te trijažirati prema potrebnim tretmanima		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente: Usvojeno znanje se procjenjuje kroz parcijalnu provjeru znanja i završni ispit. Parcijalni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 5, a maksimalni broj bodova 15. Položenim parcijalnim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Završni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 55, a maksimalni broj bodova 85. Položenim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz obje provjere znanja (praktični ispit i završnog testa) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna: 1. Topić B, Tahmišćija H. Stomatološka propedeutika; Stomatološki fakultet, Sarajevo, 2001.2. 2. Ahmić A. i sar. Uvod u stomatologiju s historijom i etikom. Sarajevo: Izdavač Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2018.</p> <p>Dopunska: 1. Vodanović M, Alt K et al. Essentials of dental Medicine, Naklada Slap, 2022.</p>

Izvedbeni plan predmeta Stomatološka propedeutika i dijagnostički protokol

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu; pojam i značaj propedeutike i dijagnostičkog protokola za klinički rad. Vježbe: Stomatognati sistem.	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Prostor i osnovna oprema stomatološke ordinacije Vježbe: Upoznavanje sa radnim mjestom doktora dentalne medicine	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Ostala oprema stomatološke ordinacije, oprema za provođenje dijagnostičkih procedura Vježbe: Prepoznavanje i načini funkcionisanja aparata u stomatološkoj ordinaciji	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Faktori odbrane u oralnoj šupljini, Saliva. Fiziologija i patofiziologija odbrambenih mehanizama stomatognatog sistema Vježbe: Demonstracione vježbe- izgled zdrave usne šupljine.	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Oralna patologija-prepoznavanje lezija tvrdih zubnih tkiva, oboljenja puple, parodontalnih tkiva, pljuvačnih žljezda i TMZ Vježbe: Demonstracione vježbe- izgled patoloških promjena u usnoj šupljini.	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Metode pregleda pacijenta u ordinaciji dentalne medicine- dijagnostički postupak, elementi dijagnostičkog postupka Vježbe: Anamneza- anamneza poteškoća, stomatološka anamneza.	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Medicinski kompromitirani pacijenti i rizični pacijenti u ordinaciji dentalne medicine Vježbe: Amamneza-medicinska, porodična i socijalna anamneza.	2 1

Sedmica 8.	Predavanje: Klinički pregled pacijenta u stomatologiji-ekstraoralni i intraoralni Vježbe: Demonstracione vježbe-ekstraoralni pregled	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Testovi za stomatološku dijagnostiku Vježbe: Demonstracione vježbe-intraoralni pregled	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Osnovne napomene o radiografiji u dijagnostičkom protokolu u stomatologiji. Vježbe: Posjeta RTG kabinetu, upoznavanje sa rendgenogramima u stomatologiji .	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Kategorizacija pacijenata u ordinaciji dentalne medicine. Vježbe: Demonstracione vježbe-akutna i hronična kazuistika.	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Nomenklatura i sadržaj terapijskih postupaka. Vježbe: Stomatološka dokumentacija i evidencija	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Administrativni rad u ordinaciji dentalne medicine. Međunarodna klasifikacija bolesti Vježbe: Evidentiranje i unošenje podataka o dijagnozi i terapiji u stomatološke kartone i statističke obrasce	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Ergonomija u stomatološkoj ordinaciji. Prevencija nastanka profesionalnih oboljenja Vježbe: Demonstracione vježbe: Položaj pacijenta i položaj terapeuta pri stomatološkom pregledu i tretmanu.	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Dezinfekcija i sterilizacija u ordinaciji dentalne medicine-mjere za zaštitu pacijenta i članova stomatološkog tima. Vježbe: Demonstracione vježbe: Akcidenti u ordinaciji.	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra: SFSIS2034	Naziv predmeta: PROFESIONALNA OBOLJENJA DOKTORA DENTALNE MEDICINE		
Ciklus: integrisani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15 Seminar 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 2. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske osnove o zdravstvenim rizicima i profesionalnim bolestima stomatologa, njihovoj prevenciji kao i ergonomskim načelima.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdravstveni rizici u stomatologiji, 2. Profesionalne bolesti stomatologa s aspekta fizikalne medicine , 3. Opasnosti od zračenja u stomatološkoj ordinaciji i mjere zaštite, 4. Profesionalne bolesti stomatologa – hepatitis B i C, 5. Ozljede na radu u stomatološkoj ordinaciji, 6. Ergonomska načela. 		

Ishodi učenja:	Nakon završetka nastave iz predmeta Profesionalna oboljenja doktora dentalne medicine student će: <ul style="list-style-type: none"> - steći znanje o zdravstvenim rizicima i profesionalnim bolestima stomatologa, - steći znanje o opasnosti od zračenja u stomatološkoj ordinaciji i mjerama zaštite, - savladati ergonomska načela rada.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se odvijati kroz: <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Vodanović, Marin i suradnici. Profesionalne bolesti i bolesti vezane uz rad stomatologa. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2015.

Šifra predmeta: SFSIS0404	Naziv predmeta: Zakonski aspekti stomatološke prakse		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija koji izberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje sa značenjem i ulogom pravne regulative u stomatologiji u svrhu zaštite prava doktora dentalne medicine i prava pacijenta.		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da se student upozna sa zakonskom legislativnom koja regulira obavljanje djelatnosti dentalne medicine, te sankcijama u slučaju kršenja propisa. Plan izvođenja nastave dat je po sedmicama u prilogu		
Ishodi učenja:	Znanje: Usvojena znanja o ljudskim pravima, medicinskom pravu i pravima i obavezama doktora dentalne medicine Vještine: Pronalaženje i pravilno korištenje izvora medicinskog prava, te adekvatna komunikacija sa relevantnim subjektima i institucijama		

	Kompetencije: Bit će u mogućnosti baviti se stomatološkom praksom u skladu sa važećim pravnim okvirom koji regulira stomatološku praksu, te primjenjivati načine i postupke zaštite prava doktora dentalne medicine
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Usvojeno znanje se procjenjuje kroz provjeru znanja tokom semestra i završni ispit. Provjere znanja su u formi testa koji mora sadržavati najmanje 60% tačnih odgovora da bi bio evaluiran. Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna:1. izvori pravnih normi relevantnih za stomatološku praksu (Zakon o zdravstvenoj zaštiti FBiH; Zakon o stomatološkoj djelatnosti FBiH, Zakon o pravima, obavezama i dužnostima pacijenata u FBiH, Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, i drugi 2. autorizovana predavanja - handsout ^[1] _[2] 3.Smajkić A. Nikšić D; Bahtijarević R. Ljudska prava na život, zdravlje i socijalnu egzistenciju u Bosni i Hercegovini Fokus- medical d.d. Sarajevo, 2004 Dopunska: Odabrani članci o medicinskoj deontologiji

Izvedbeni plan predmeta Zakonski aspekti stomatološke prakse

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu; pregled tematskih jedinki, načini provjere znanja Vježbe: Demonstracione vježbe-pretraživanje izvora informacija i selekcija relevantnih informacija.	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Značaj poznavanja medicinskog prava za zdravstvene radnike Vježbe: Demonstracija pretraživanja zakona	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih ljudskih sloboda- Evropske i svjetske konvencija o zaštiti prava korisnika zdravstvenih usluga Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Zakonska legislativa koja regulira obavljanje stomatološke djelatnosti u FBiH: Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o stomatološkoj djelatnosti FBiH, Zakon o pravima, obavezama i dužnostima pacijenata FBiH, Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva FBiH, Zakon o upravljanju medicinskim otpadom FBiH i drugi Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Podzakonski akti i interni pravni akti u zdravstvenim ustanovama. Inspeksijski nadzor u zdravstvu Vježbe: Demonstracija pretraživanja podzakonskih akata	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Pravna priroda odnosa doktor dentalne medicine-pacijent: Partnerski model Vježbe: Diskusija o paternalističkom i partnerskom odnosu doktor-pacijent	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Osnovna prava pacijenata: pravo na informiranost, pravo na pristanak ili odbijanja tretmana, pravo na uvid u dokumentaciju, pravo na izbor liječnika, pravo na zaštitu medicinskih podataka Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1

Sedmica 8.	Predavanje: Informirani pristanak pacijenta: etički, pravni i klinički aspekt Vježbe: sadržaj i formiranje obrasca informiranog pristanka.	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Vrste i značaj stomatološke dokumentacije u svjetlu Zakona o evidencijama u oblasti zdravstva i vodiča dobre prakse o vođenju zdravstvene dokumentacije. Uloga i značaj stomatološke dokumentacije u sudskomedicinskim vještačenjima Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Odgovornost doktora dentalne medicine u uvjetima timskog rada Vježbe: Diskusija o timskom radu : prednosti i izazovi	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Građanskopravna odgovornost doktora dentalne medicine. Naknada štete nanosene pacijentu nesavjesnim liječenjem Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Liječnička greška, nemar doktora dentalne medicine i nepružanje medicinske pomoći. Vježbe: Pretraživanje informacija o liječničkoj grešci	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Posebni slučajevi odgovornosti doktora dentalne medicine i članova stomatološkog tima (Širenje infekcije, estetski zahvati, izvođenje nepotrebnih tretmana) Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Načela zaštite od prigovora i pritužbi pacijenata Vježbe: Diskusija o mogućnostima zaštite i nivoima rješavanja sporova sa pacijentima	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Dileme doktora dentalne medicine između etičkih načela i zakonskih propisa Vježbe: Demonstracione vježbe: Akcidenti u ordinaciji.	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0406	Naziv predmeta: Menadžment u stomatologiji		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Steci znanja o osnovama menadžmenta, marketinga i poslovne administracije, te upravljanju i kontroli kvaliteta u ordinaciji dentalne medicine		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane sa ciljem da student stekne osnovna znanja o pravnim, ekonomskim i finansijskim aspektima vođenja stomatološke ordinacije, te shvati važnost praćenja standarda kvaliteta u zdravstvu. Plan izvođenja dat je po sedmicama u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Ovladavanje osnovnim pojmovima u menadžmentu (efikasnost, efektivnost, ljudski resursi, strateško planiranje) Vještine: Ovladati osnovama marketinga potrebnim za usluge u stomatologiji Kompetencije: Poznavati i primjenjivati principe upravljanja kvalitetom u zdravstvu		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Vježbe		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente: Usvojeno znanje se procjenjuje kroz parcijalnu provjeru znanja i završni ispit. Parcijalni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 5, a maksimalni broj bodova 15. Položenim parcijalnim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Završni ispit je u pisanoj formi i sadrži MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 55, a maksimalni broj bodova 85. Položenim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz obje provjere znanja (praktični ispit i završnog testa) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <p>10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama 95-100 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom 94-85 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama 75-84 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 74-65 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije 55-64 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 55 5 (FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 50</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna: 1. Metodološko uputstvo za uspostavljanje, razvijanje i održavanje Sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u federaciji BiH, dostupno na http://www.akaz.ba/publikacije 2. Priručnik za menadžere zdravstvenih ustanova, dostupno na http://www.akaz.ba/publikacije 3. Aida Pilav i saradnici. Upravljanje kvalitetom u zdravstvenoj zaštiti. DTP, Sarajevo 2018.</p> <p>Dopunska: Gutić Dragutin. Menadžment u zdravstvu. Osijek, 2015</p>

Izvedbeni plan predmeta Menadžment u stomatologiji

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu; pregled tematskih jedinki, načini provjere znanja, značaj menadžmenta u zdravstvu Vježbe: Demonstracione vježbe-petraživanje izvora informacija.	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Menadžment-definicija, historijat, osnovne funkcije i pojmovi Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Doktor dentalne medicine kao zdravstveni menadžer- osnovne vještine zdravstvenog menadžera Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Tipovi organizacije u stomatologiji-jednostavni (poduzetnički), složeni (profesionalni) i inovativni Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Kvaliteta u zdravstvu, definicije i pojmovi. Dokumentacija kvalitete. Upravljanje kvalitetom stomatološke zdravstvene zaštite Vježbe: Primjeri dokumentacije kvalitete u praksi	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Organizacija poslovnih procesa u stomatologiji. Podjela procesa i resursi Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Inovativni menadžment, timski rad i motivacija u dentalnoj medicini. Upravljanje vremenom Vježbe: Anketa i procjena motivacije	2 1

Sedmica 8.	Predavanje: Ekonomika i finansiranje stomatoloških ustanova Vježbe: Razumijevanje finansijskih izvještaja stomatološke ordinacije	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Menadžment proizvoda i usluga u dentalnoj medicini Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Poduzetništvo u dentalnoj medicini-vođenje stomatološke ordinacije, menadžment rizika Vježbe: Softveri za upravljanje stomatološkom ordinacijom	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Projekt menadžment-projektna dokumentacija, planiranje budžeta, vremenski okvir, završetak projekta Vježbe: Evaluacija projekata	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Strateško i operativno planiranje i marketing menadžmenta u dentalnoj medicini Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Marketing menadžment usluga u dentalnoj medicini Vježbe: Pitanja za samoevaluaciju	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Etički i zakonski aspekti marketinga u dentalnoj medicini Vježbe: Diskusija etičkih dilema	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Informacione tehnologije, multimedijalne komunikacije i PR u stomatologiji: Vježbe: Uloga društvenih mreža u marketingu	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIO0405	Naziv predmeta: OBRADA PODATAKA U STOMATOLOGIJI		
Ciklus: integrirani	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita 3
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 2. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti kroz teoretski i praktičan rad savladaju praktičnu primjenu svih prethodno stečenih znanja iz informatike, načina obrade podataka u informacionim sistemima		
Tematske jedinice:	Prema izvedbenom planu predmeta		
Ishodi učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti će steći slijedeća znanja i vještine: 2. Prepoznavnja mogućih jedinice i tipovi podataka i osnovnih operacije sa podacima 3. Spoznat će moguće primjene obrade podataka u naučnim i komercijalnim svrhama 		

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Naučit će metode prikupljanja, unos podataka, procesiranja i elemenata obrade podataka 5. Naučiti će uobičajene modele i načine modeliranja, statističke analize podataka, organizacija i prezentacija podataka 6. Izvještavanje i grafičko prikazivanje i vizualizaciju rezultata obrade podataka sistema 7. Naučit koje su prijetnje i ranjivosti i rizici za sigurnost podataka re načine na kojim se ovim rizicima može upravljati 8. Steći će praktična znanjka iz oblasti upravljanja baza podataka što uključuje kreiranje baze, tabela, manipulaciju sa podacima, kreiranje formi za unos podataka, i kireieranje izvještaja. 9. Praktičan rad sa alatom MS Access
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku : -predavanja -vježbi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Završna provjera znanja izvršit će se testom koji će sadržati pitanja iz svih stomatoloških disciplina iz kojih se izvodi praktična nastava i to u omjeru u skladu sa brojem časova.Položenim testom se smatra svaki test koji ima najmanje 55% tačno odgovorenih pitanja. Student može osvojiti maksimalno 100 bodova. Skala ocjena : A (10) =95- 100% B (9) =85- 94% C (8) = 75- 84% D (7) =65- 74 % E (6) = 55-64% F ispod 55%) bodova
Literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Slajdovi predavanja i vježbi 2. Visualizing Data: Exploring and Explaining Data with the Processing Environment, Ben Fry, January 11, 2008 ISBN-10: 0596514557 ISBN-13: 978-0596514556 Edition: 1, O'Reilly, 2008 3. Introduction to Computer Data Processing [Hardcover], Margaret S. Wu, Harcourt College Pub; 2nd edition (May 1979), ISBN-10: 015541635, ISBN-13: 9780155416352 4. Access Database Design & Programming (3rd Edition) [Paperback],Steven Roman, Publisher: O'Reilly Media; 3rd edition (January 14, 2002) Language: English, ISBN-10: 0596002734, ISBN-13: 978-0596002732 5. Accessible Access 2003 by Mark Whitehorn, Publisher: Springer; 2005 edition (July 1, 2005) Language: English, ISBN-10: 1852339497, ISBN-13: 978-1852339494

Izvedbeni plan predmeta Obrada podataka u stomatologiji

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanja: Informatika u stomatologiji Prezentovanje osnova koj su neophodne za slušanje predmeta i predstavljanje ciljeva informatike u stomatologiji i obrade podataka u stomatologiji. Vježbe: MS Access i rad sa MS Accessom Upoznavanje sa tehnikama laboratorijskog rada za predmet Obrada podata u stomatologiji i načinom rada sa alatom MS Access	2 1
Sedmica 2.	Predavanja: Razvoj obrade podataka Predstavljanje razvoj obrade podataka kao osnov za shvatanje važnosti i potrebe za obradom podataka Vježbe:Kreiranje baze podataka i tabela Kreiranje baze podataka i tabela korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 3.	Predavanja: Jedinice i tipovi podataka	2

	Upoznavanje studenata sa osnovnim jedinicama i tipovima podataka koji se mogu koristiti za obradu podataka. Vježbe :Rad sa tabelama Laboratorijska obuka u radu sa tabelama korištenjem MS Accessa	1
Sedmica 4.	Predavanja: Osnovne operacije sa podacima Prezentovanje osnovnih mehanizama operacije sa podacima Vježbe: Unos podataka i rad sa kolonama tabela Laboratorijska obuka u načinima unosa podataka i rad sa kolonama tabela korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 5.	Predavanja: Naučna i komercijalna obrada podataka Prezentovanje obrade podataka kao alata za različite upotrebe Vježbe : Maske za unos podataka Kreiranje maski za unos podataka korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 6.	Predavanja :Metode prikupljanja i unos podataka Prezentovanje mogućih načina prikupljanja i unos podataka Vježbe: Uređivanje zapisa Uređivanje zapisa u bazi korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 7.	Predavanja :Provjera podataka Prezentovanje mogućih načina provjera ispravnosti podataka prilikom unosa i obrade Vježbe :Oblikovanje tabele sa podacima Oblikovanje tabele sa podacima korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 8.	Predavanja: Procesiranje podataka i elementi obrade podataka (Sumarizacija, Agregacija, Validacija, Tabulacija podataka) Prezentovanje mogućih načina i elemenata obrade podataka Vježbe :Prikazivanje podataka Prikazivanje podataka korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 9.	Predavanja :Modeli i modeliranje podataka Prezentovanje mogućih modeli i načina modeliranja podataka Vježbe: Primarni ključ i relacija mjeđu tabelama Postavljanje primarnog ključ i relacija mjeđu tabelama korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 10.	Predavanja :Statistička Analiza podataka Prezentovanje mogućih načina statističke analize podataka Vježbe :Upiti Kreiranje upita korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 11.	Predavanja: Organizacija i prezentacija podataka Prezentovanje mogućih načina organizacije, vizualizacije i prezentacije podataka kao alat za postizanje ciljeva obrade podataka. Vježbe Obrasci (Forme) Kreiranje formi korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 12.	Predavanja :Izveštavanje i grafičko prikazivanje rezultata obrade podataka sistema Prezentovanje mogućih načina izvještavanja i grafičkog prikazivanje rezultata obrade podataka sistema Vježbe :Rad i formatiranje sa obrazaca Rad i formatiranje sa obrazaca korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 13.	Predavanja :Baze podataka i skladišta podataka Prezentovanje mogućih praktičnih realizacija baze podataka i skladišta podataka Vježbe :Izveštaji Kreiranje izvještaja korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 14.	Predavanja :Projektovanje informacijskih sistema Prezentovanje mogućnosti i svrhe projektovanja informacijskih sistema Vježbe :Dodavanje polja na izvještajima Dodavanje polja na izvještajima korištenjem MS Access-a	2 1

Sedmica 15.	Predavanja :Sigurnost podataka Prezentovanje rizika za sigurnost podataka i mogućih načina za prevenciju mogući posljedica Vježbe :Upravljanje bazom podataka Upravljanje bazom podataka korištenjem MS Access-a	2 1
Sedmica 16.	Prakična provjera znanja putem praktičnog rješavanja problema uz pomoć kompjutera i provjera znanja iz teoretskih osnova	
Sedmica 17-20.	Popravni rok za studente koji nisu zadovoljili pismeni test	

TREĆA GODINA

Šifra predmeta: SFSOM0505	Naziv predmeta: FARMAKOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 75 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastave je da student usvoje znanje o opštim principima farmakologije, te osnovnim karakteristikama lijekova koji se koriste u tretmanu infekcija, malignih oboljenja, alergija, autoimunih oboljenja, oboljenja vegetativnog nervnog sistema, centralnog nervnog sistema, kardiovaskularnog sistema, krvi, respiratornog sistema, gastrointestinalnog sistema, endokrinog sistema, te o osnovnim principima izbora lijeka. U okviru toksikologije, cilj nastave je da se student u poznaaju sa problemom zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, te da usvoje znanje o karakteristikama i tretmanu najčešćih trovanja.		

Tematske jedinice:
(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)

PREDAVANJA – TEORIJSKA NASTAVA:

Tematska jedinica 1: OPŠTA FARMAKOLOGIJA:

Cilj: upoznavanje sa konceptom lijeka, opštim principima farmakologije, osnovama farmakodinamike i farmakokinetike.

Tematska jedinica 2: HEMOTERAPIJA

Cilj: upoznavanje sa lijekovima u tretmanu infekcija i malignih oboljenja.

Tematska jedinica 3: FARMAKOLOGIJA VEGETATIVNOG NERVNOG SISTEMA

Cilj: upoznavanje sa lijekovima koji djeluju na vegetativni nervni sistem: holinomimetiци i holinolitiци, adrenomimetiци i adrenolitiци.

Tematska jedinica 4: FARMAKOLOGIJA CENTRALNOG NERVNOG SISTEMA

Cilj: upoznavanje sa mehanizmima djelovanja lijekova u CNS-u, te osnovnim karakteristikama sljedećih terapijskih grupa lijekova: opšti i lokalni anestetici, analgetici, anksiolitiци, sedativi, hipnotici, antipsihotici, antidepressivi, antiepileptici, antiparkinsonici.

Tematska jedinica 5: IMUNOFARMAKOLOGIJA

Cilj: upoznati studente sa lijekovima u tretmanu alergijskih i autoimunih oboljenja.

Tematska jedinica 6: TOKSIKOLOGIJA

Cilj: upoznavanje sa problemima zloupotrebe lijekova i drugih psihoaktivnih supstanci, predoziranje lijekovima, te najčešćim trovanjima.

Tematska jedinica 7: FARMAKOLOGIJA RESPIRATORNOG SISTEMA

Cilj: upoznati studente sa lijekovima koji se koriste kod opstruktivnih oboljenja, te u tretmanu kašlja.

Tematska jedinica 8: FARMAKOLOGIJA KARDIOVASKULARNOG SISTEMA

Cilj: upoznati studente sa lijekovima koji se koriste u tretmanu srčane insuficijencije, aritmija, hipertenzije i hipotenzije, te u tretmanu ishemije miokarda.

Tematska jedinica 9: FARMAKOLOGIJA KRVI

Cilj: upoznati studente sa lijekovima koji se koriste kod sideropenične anemije, ili lijekovima koji djeluju na koagulaciju krvi.

Tematska jedinica 10: FARMAKOLOGIJA GASTROINTESTINALNOG SISTEMA

Cilj: upoznati studente sa lijekovima koji se koriste u tretmanu ulkusne bolesti, mučnine, te kod poremećaja crijevne peristaltike.

Tematska jedinica 11: FARMAKOLOGIJA ENDOKRINOLOGIJA

Cilj: upoznati studente sa hormonima kao lijekovima, te lijekovima koji se koriste kod oboljenja nadbubrežne žlijezde, tireoidne žlijezde, u tretmanu dijabetes melitusa, te sa osnovnim metodama kontracepcije, te rizici primjene lijekova u posebnim populacionim grupama.

PRAKTIČNA NASTAVA – VJEŽBE:

Tematska jedinica 1: Zakonske odredbe o lijekovima

Cilj: upoznati studente sa zakonskim odredbama o prometu, propisivanju i izdavanju lijekova, otrova i opojnih droga te s osnovnim izvorima informacija o lijekovima.

Tematska jedinica 2: Farmakografija

Cilj: upoznati studente sa osnovnim farmakografskim pravilima propisivanja i izdavanja recepta za različite farmaceutske oblike lijekova

Tematska jedinica 3: Faktori koji utiču na djelovanje lijekova

Cilj: upoznati studente sa različitim unutrašnjim i vanjskim faktorima koje rezultiraju modifikovanim odgovorom na lijek

Tematska jedinica 4: Racionalna farmakoterapija

Cilj: upoznati studente sa osnovnim principima racionalne farmakoterapije i osnovnim načelima izbora L-lijeka

Tematska jedinica 5: Izbor L lijeka za različita stanja

Cilj: upoznati student s načinom izbora L-lijeka za najčešća stanja u praksi

Tematska jedinica 6: Tretman anafilaktičkog šoka

Cilj: upoznati student sa simptomima i prevencijom razvoja anafilaktičkog šoka, kao i tretmanu istog

Tematska jedinica 7: Predoziranje i tretmani predoziranja

	Cilj: upoznati studenete sa prepoznavanje simptoma otrovanja, mjerama zbrinjavanja i tretmanom predoziranja za različita stanja.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Student će imati osnovu znanja potrebnog za savladavanje gradiva iz kliničkih predmeta, kao i za praktični rad. Usvajanje znanja i vještina propisivanja različitih farmaceutskih oblika.</p> <p>Vještine: Analizirati danas dostupnu terapiju za pojedine bolesti organskih Sistema. Povezati djelovanja različitih lijekova te procijeniti njihovu moguću interakciju. Predvidjeti i preporučiti način izbjegavanja neželjenih učinka i interakcija</p> <p>Kompetencije: Primjena stručnih znanja i vještina pri savjetovanju o racionalnoj farmakoterapiji; Odabir terapije I propisivanje na recept; Informisanje i savjetovanje bolesnika o farmakološkom djelovanju i pravilnoj primjeni lijekova; Praćenje toka i ishoda terapije; Prepoznavanje klinički značajnih interakcija lijekova i njihova prevencija; Prijava neželjenih reakcija na lijek/ove.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Vježbe 3. Seminar
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><u>METODE PROVJERE ZNANJA:</u></p> <p>Provjera znanja je predviđena kroz 2 kolokvija, 2 parcijalna ispita i završni ispit. Položeni kolokviji i parcijalni ispiti su uslov za pristupanje završnom ispitu.</p> <p><u>Struktura provjere znanja i bodovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit I <ul style="list-style-type: none"> - Polaže se pismeno i sastoji se iz 20 MCQ pitanja. - Tačan odgovor na postavljeno pitanje je samo ako student zaokruži samo tačne tvrdnje. - Maksimalni broj bodova je 20. Ispit je položen ako student ostvari 55% tačnih odgovora. - Ispit se polaže u 7 sedmici nastave. • Parcijalni ispit II <ul style="list-style-type: none"> - Polaže se pismeno i sastoji se iz 20 MCQ pitanja. - Tačan odgovor na postavljeno pitanje je samo ako student zaokruži samo tačne tvrdnje. - Maksimalni broj bodova je 20. Ispit je položen ako student ostvari 55% tačnih odgovora. - Ispit se polaže u 15 sedmici nastave. • Seminarski rad <ul style="list-style-type: none"> - Tokom pohađanja nastavnog procesa, studentima se nominuje teme seminarskih radova - Ukupan broj bodova koji studenti mogu ostvariti kroz seminarski rad je ukupno 5 bodova. • Završni ispit <ul style="list-style-type: none"> - Polaže se kao usmeni ispit i maksimalan broj bodova je 25. - Student koji je položio oba parcijalna ispita i oba kolokvija može pristupiti polaganju usmenog ispita. - Ako je student položio samo jedan parcijalni na završnom ispitu polaže dio ispita koji nije položio te ukoliko zadovolji onda pristupa usmenom ispitu.

- Student koji nije položio niti jedan parcijalni ispit na završnom ispitu ima ukupno 40 ispitnih pitanja po tipu MCQ pitanja. Tačni odgovori na postavljeno pitanje su ako student zaokruži tačne tvrdnje. Završni ispit se sastoji iz dva dijela, s obzirom na materiju koja je zastupljena, I dio 20 pitanja iz modula od 1-6, a drugi dio 20 pitanja obuhvata pitanja iz modula od 7-11, a student mora imati iz oba dijela 55% tačnih odgovora. Ukoliko student zadovolji pristupa usmenom ispitu.
 - Student koji ne zadovolji oba dijela na završnom ispitu po 55%, neće se priznavati samo jedan dio ispita na završnom ispitu.
 - Završnom ispitu mogu pristupiti i studenti koji nisu zadovoljni brojem osvojenih bodova tokom kontinuirane provjere znanja kroz parcijalne ispite.
- Ponovljeni ispit
 - Polaže se na isti način kao što je definisan završni ispit.

ISPIT IZ PRAKTIČNOG DIJELA

Provjera usvojenih vještina kroz praktične vježbe vršice se kontinuirno u toku semestra i to kroz dva kolokvija:

- Kolokvij I
 - Polaže se pismeno i sastoji se od nastavnij jedinica „Zakonske odredbe u propisivanju lijekova“ i „Farmakografija“.
 - Maksimalni broj bodova je 15, a kolokvij je položen ako student ostvari 55% tačnih odgovora.
 - Polaže se u 8 sedmici nastave nakon obrađenih navedenih nastavnih jedinica
- Kolokvij II
 - Polaže se pismeno i sastoji se od nastavnij jedinica „Racionalna farmakoterapija“ i „Predoziranje“.
 - Maksimalni broj bodova je 15, a kolokvij je položen ako student ostvari 55% tačnih odgovora.
 - Polaže se u 15 sedmici nastave nakon obrađenih navedenih nastavnih jedinica
- Završni ispit:
 - Završnom ispita mogu pristupiti samo studenti koji su položili kompletan praktični ispit.
 - Ukoliko studenti nisu položili oba kolokvija ne mogu pristupiti završnom/usmenom ispitu.
 - Na završnom ispitu iz svakog prethodno nepoloženog kolokvija student mora ostvariti po 55% od maksimalnog broja bodova. Ukoliko student ima dva nepoložena kolokvija i ne ispuni obavezan broj bodova za svaki nepoložen kolokvij, praktični ispit se neće smatrati položenim.

Ponovljeni ispit: ukoliko student nije položio praktični i parcijalni dio ispita u toku semestara i na završnom ispitu, nepoložene dijelove polaže na ponovljenom ispitu.

Uslov za polaganje završnog dijela ponovljenog ispita je predhodno položen praktični dio ispita.

Nakon uspješno osvojenog minimalnog ili višeg broja bodova po svakom segmentu provjere, formira se konačna ocjena iz predmeta, a prema kriteriju:

Zbir bodova

95 – 100

85 – 94

Brojčana i slovna ocjena

10 (A)

9 (B)

	75 – 84 65– 74 55– 64 < 55	8 (C) 7 (D) 6 (E) 5 (F, FX)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rang i Dale. Farmakologija, 8. izdanje, Data status, 2019. • Farmakologija za stomatologe, Linčir I. Medicinska naklada, Zagreb, 2011. • Farmakološki priručnik za studente stomatologije. Kusturica J, Rakanović-Todić M. Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2011. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opšta i specijalna farmakologija. Kapić E, Kusturica J. Visoka zdravstvena škola, Sarajevo, 2007. 	

Izvedbeni plan predmeta Farmakologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Uvod u farmakologiju (Definicija lijeka i otrova, porijeklo i nazivi lijekova, načini primjene lijekova). Farmakodinamika lijekova (mehanizam i djelovanja lijekova, interakcije lijekova, neželjena dejstva lijekova).</p> <p>Vježbe: Definicija lijeka, razvoj lijeka; izvori informacija o lijeku. Zakonske odredbe o prometu, propisivanju i izdavanju lijekova, otrova, opojnih droga.</p>	3 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Farmakokinetika lijekova (apsorpcija, transport lijekova, distribucija, metabolizam i eliminacija) Hemioterapija (Antiinfektivni lijekovi, Penicilini i cefalosporini, Aminoglikozidi, Hloramfenikol, Tetraciklini).</p> <p>Vježbe: Dijelovi i sadržaj recepta. Farmakografija - tablete i kapsule</p>	3 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Makrolidi, Sulfonamidi, Kinoloni, Antigljivični lijekovi, Antivirusni lijekovi, Amebicidni lijekovi. Hemioterapija malignih oboljenja.</p> <p>Vježbe: Farmakografija - supozitorije, klizme, injekcije i infuzije</p>	3 2
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Farmakologija vegetativnog nervnog Sistema. Holinomimetici i holinolitici. Adrenomimetici i adrenolitici. Seminar: Antiseptici i dezinficijensi u stomatologiji.</p> <p>Vježbe: Farmakografija - rastvori i kapi za unutrašnju primjenu</p>	3 2
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Opijatni analgetici. Anksiolitici, sedativi, hipnotici.</p> <p>Seminar: Opšti anestetici, Lokalni anestetici</p> <p>Vježbe: Farmakografija - rastvori i kapi za vanjsku primjenu</p>	3 2
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Antipsihotici, Antidepresivi, Antiepileptici, Antiparkinsonici.</p> <p>Seminar: Analgetici-antipiretici. Nesteroidni antiinflamatorni lijekovi.</p> <p>Vježbe: Farmakografija - prašci za unutrašnju i vanjsku primjenu.</p>	3 2
Sedmica 7.	<p>Parcijalni ispit I.</p> <p>Predavanje: Farmakologija respiratornog sistema. Oksigenoterapija. Ekspektoransi. Bronhodilatatori. Lijekovi protiv kašlja.</p> <p>Vježbe: Farmakografija – masti, paste. Farmakografija – Inhalacije.</p>	3 2
Sedmica 8.	<p>Predavanje: Imunofarmakologija. Imunosupresivi. Imunostimulansi, H1 antihistaminici</p> <p>Vježbe: Kolokvij I.</p> <p>Faktori koji utiču na djelovanje lijekova (doze lijekova, doze za djecu, posebna stanja, terapijska širina)</p>	3 2
Sedmica 9.	<p>Predavanje: Toksikologija. Zloupotreba psihoaktivnih supstanci. Kofein, nikotin, alkohol.</p> <p>Trovanje metalima. Otrovi koji zagađuju čovjekovu sredinu.</p> <p>Vježbe: Osnovni principi racionalne farmakoterapije.</p> <p>Princip izbora L-lijeka.</p>	3 2
Sedmica 10.	<p>Predavanje: Farmakologija kardiovaskularnog sistema. Lijekovi u tretmanu srčane insuficijencije.</p> <p>Seminar: Predoziranje lijekovima</p> <p>Vježbe: Izbor L-lijeka za određena bolna stanja</p>	3 2

Sedmica 11.	Predavanje: Antiaritmijski lijekovi. Antihipotenzivni lijekovi. Lijekovi za liječenje ishemije miokarda Vježbe: Izbor L-lijeka u tretmanu infekcija u oralnoj šupljini	3 2
Sedmica 12.	Predavanje: Farmakologija krvi. Antienemici. Lijekovi koji djeluju na koagulaciju krvi. Vježbe: Postupci kod poremećaja krvarenja u stomatološkoj praksi. Anafilaktički šok; tretman anafilaktičkog šoka	3 2
Sedmica 13.	Predavanje: Farmakologija gastrointestinalnog sistema. Lijekovi u tretmanu ulkusne bolesti. Antiemetici, emetici, laksativi, antidijaroici Vježbe: Predoziranje (vrste predoziranja, klinička slika i tretman predoziranja). Predoziranje analgeticima.	3 2
Sedmica 14.	Predavanje: Farmakologija endokrinog sistema. Hormoni nadbubrežne i tireoidne žlijezde. Polnihormoni. Kontracepcija. Seminar: Primjena lijekova kod trudnica i dojilja. Rizici primjene pojedinih lijekova Vježbe: Predoziranje pishoaktivnim supstancama. Prikaz slučaja-simulirani pacijent	3 2
Sedmica 15.	Predavanje: Lijekovi u tretmanu dijabetes melitusa Parcijalni ispit II. Vježbe: Sistematizacija gradiva. Kolokvij II.	3 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS3051	Naziv predmeta: PRETKLINIČKA I LABORATORIJSKA MOBILNA PROTETIKA		
Ciklus: ingrisani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 90 (30+60) Predavanja 30 Vježbe 60		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta Pretklinička i laboratorijska mobilna protetika je podučiti studente osnovnim biomedicinskim i tehnološkim znanjima i vještinama na kojima se zasniva klinički i laboratorijski rad u terapiji totalne ili parcijalne bezubosti mobilnim protetskim nadoknadama. Pretklinička i laboratorijska mobilna protetika omogućava studentima usvajanje i povezivanje znanja i vještina kliničkog i laboratorijskog dijela izrade potpune i djelomične proteze, što je preduslov za izvođenje kliničkih zahvata na pacijentima. Sticanjem navedenih znanja i praktičnih vještina studenti razumiju složenost protetske terapije, koja ovisi o uspješnosti kliničkih i laboratorijskih zahvata u isto vrijeme.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> Opšti pojmovi u vezi sa potpunom i djelomičnom bezubošću, vrste mobilnih protetskih nadoknada; Tok izrade konvencionalne totalne proteze; Anatomski otisak bezube vilice; Radni model Individualna kašika, funkcionalni otisak, definitivni radni model Zagrižajna šablona Određivanje međuviličnih odnosa i prenošenje modela u artikulatorku Izbor i postava prednjih vještačkih zuba Izbor i postava bočnih vještačkih zuba; Proba voštane proteze Završni postupci u izradi konvencionalnih totalnih proteza; Predaja 		

	<p>proteze</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Reokludacija, reparature i podlaganja totalnih proteza 9. Krezubost: uzroci, posljedice, oblici, klasifikacije; Indikacije za različite vrste parcijalnih proteza uz pregled savremenih materijala 10. Pločasta parcijalna proteza 11. Sastavni dijelovi, temelji planiranja i kinetika parcijalne skeletirane proteze 12. Izrada parcijalne skeletirane proteze (prvi dio); Dentalni paralelometar 13. Izrada parcijalne skeletirane proteze (drugi dio); Reparatura i podlaganje parcijalnih proteza 14. Imedijatne i pokrovne proteze 15. Izrada digitalnih proteza
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Nakon uspješno savladane nastave student će imati znanje o: različitim terapijskim mogućnostima saniranja totalne i parcijalne bezubosti mobilnim protetskim nadoknadama; laboratorijskim i osnovnim kliničkim postupcima, kao i njihovoj međusobnoj povezanosti u izradi mobilnih protetskih nadoknada; primjeni materijala, instrumenata, opreme i uređaja u laboratorijskom dijelu izrade konvencionalnih totalnih i parcijalnih proteza; primjeni digitalnih tehnologija u izradi mobilnih protetskih nadoknada; procedurama kojima se ponovno uspostavlja funkcionalnost mobilnih protetskih nadoknada.</p> <p>Vještine: Nakon uspješno savladane nastave student će posjedovati vještine samostalnog izvođenja: anatomskih otisaka totalno i parcijalno bezubih vilica (na fantomskoj glavi); izlivanje otisaka i izrade radnih/studijskih modela totalno i parcijalno bezubih vilica; izrade individualnih kašika, gornje i donje zagrižajne šablone; pripreme za ulaganje i ulaganja modela u artikulatore; pripreme za postavu i postave prednjih i bočnih vještačkih zuba; analize modela parcijalno bezubih vilica; određivanje klase parcijalne bezubosti; analize morfologije retencionih zuba; izrade žičane kvačice; paralelometarske analize; planiranja dizajna parcijalne skeletiranje proteze za različite klase krezubosti; pripreme uporišnih zuba na gipsanim modelima.</p> <p>Kompetencije: Nakon uspješno savladane nastave student će biti osposobljen da: ocijeni kvalitetu i preciznost otisaka i gipsanih modela totalno i parcijalno bezubih vilica; ocijeni kvalitetu laboratorijske izrade individualnih kašika, zagrižajnih šablona, žičanih kvačica, jednokomadnog metalnog odljeva, postave vještačkih zuba, gotove totalne/parcijalne proteze; na bazičnom nivou planira terapiju potpuno i djelomično bezubog pacijenta.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja za sve studente Praktične vježbe u grupama</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda (parcijalni ispit u pravilu se polaže u pisanom obliku i polaže u 8., 9. ili 10. tjednu semestra.) - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova.

	<p>Završni ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog (u formi testa) dijela ispita. Praktični dio ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru praktičnih vježbi. Uslov za izlazak na test završnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Testovi za parcijalni i završni ispit se sastavljaju za svaki ispitni rok i podjeljeni su u grupe A, B (po potrebi C, D). Parcijalni i završni ispit se može bodovati samo ako svaki test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, polaže završni ispit integralno.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; - 9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ; - 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; - 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; - 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; - 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trifunović D, Radlović S, Kandić M, Nastić M, Petrović A, Krstić M, Sinobad D. Stomatološka protetika: pretklinika. 4. izdanje. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; 2003. 2. Krstić M, Petrović A, Stanišić-Sinobad D, Stošić Z. Stomatološka protetika: totalna proteza. II, dopunjeno i preštampano izdanje. Beograd: Velarta; 1998. 3. Stamenković D. Stomatološka protetika – parcijalne proteze. Beograd: Interprint; 2006. 4. Jerolimov i sar. Osnove stomatoloških materijala. Zagreb: Stomatološki fakultet; 2005. On-line udžbenik.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: PRETKLINIČKA I LABORATORIJSKA MOBILNA PROTETIKA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanje, vježbe)	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Opšti pojmovi o bezubosti, krezubosti i vrstama mobilnih protetskih nadoknada; Opšti pojmovi o totalnim protezama (definicija, uloga, dijelovi i površine totalnih proteza, ležište gornje i donje totalne proteze); Pregled kliničkih i laboratorijskih postupaka u izradi konvencionalne totalne proteze; Prvi (anatomski) otisak u izradi totalne proteze: definicija, izbor kašike, materijala i postupak otiskivanja, evaluacija kvaliteta otiska; Izlijevanje anatomskog (radnog) modela, odvajanje otiska od modela i obrada modela</p> <p>Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: izbor kašike za uzimanje prvih otisaka bezubih vilica, postupak uzimanja anatomskih otisaka bezubih vilica na fantomu, izlijevanje anatomskih otisaka i izrada donjeg i gornjeg radnog modela, obrada radnih modela</p>	<p>2</p> <p>4</p>
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Individualna kašika: izrada individualne kašike bez međuprostora, izrada individualne kašike sa međuprostorom; Funkcionalni otisak: ekstenzija rubova otiska gornje vilice, ekstenzija rubova otiska donje vilice, postupak uzimanja selektivno kompresionog funkcionalnog otiska (oblikovanje rubova funkcionalnog otiska, uzimanje definitivnog otiska); Zaštita rubova funkcionalnog otiska i izlijevanje definitivnog radnog modela</p>	2

	Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: analiza struktura na radnim modelima, ucrtavanje granice pomične i nepomične sluznice olovkom na radnim modelima gornje i donje vilice, izrada individualne kašike bez međuprostora, obrada individualne kašike frezerima	4
Sedmica 3.	Predavanje: Zagrižajna šablona: priprema modela i postupak izrade baze zagrižajne šablone različitim materijalima (privremene i definitivne baze), izrada zagrižajnih bedema Vježbe: Demonstracija izrade individualne kašike sa međuprostorom, postupka uzimanja funkcionalnog otiska i zaštite njegovih rubova, izlivanja definitivnog radnog modela	2 4
Sedmica 4.	Predavanje: Određivanje međuviličnih odnosa kod totalno bezubih pacijenata i prenošenje modela u artikulatur (priprema artikulatura i modela, prenošenje modela u artikulatur bez primjene obraznog luka, prenošenje modela u artikulatur pomoću obraznog luka) Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: izrada gornje i donje zagrižajne šablone	2 4
Sedmica 5.	Predavanje: Određivanje položaja prednjih zuba (eugnat odnos vilica): određivanje položaja prednjih gornjih i donjih zuba, izbor veličine, oblika i boje zuba, postupak postavljanja prednjih zuba, odnos prednjih zuba u centralnoj relaciji Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: određivanje međuviličnih odnosa, priprema za ulaganje i ulaganje modela u artikulatur	2 4
Sedmica 6.	Predavanje: Određivanje položaja bočnih zuba (eugnat odnos vilica): preliminarno određivanje položaja bočnih zuba (I faza), izbor bočnih zuba, postupak postavljanja gornjih i donjih bočnih zuba, odnos bočnih zuba u položaju maksimalne interkuspidacije, koncepcije okluzije na totalnim protezama; Određivanje položaja zuba prema zahtjevima uravnotežene okluzije (II faza): principi uravnotežene okluzije sa totalnim protezama, definitivno određivanje položaja bočnih zuba (II faza) – ostvarenje ravnoteže u propulziji i lateralnom okluzionom položaju; Proba postave zuba na pacijentu Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: priprema za postavu vještačkih zuba, postava gornjih i donjih prednjih zuba	2 4
Sedmica 7.	Predavanje: Završni postupci u izradi konvencionalnih totalnih proteza: modeliranje spoljnih površina, kivetiranje, različite tehnike pripreme, unošenja i polimerizacije akrilata, obrada i poliranje gotovih proteza, najčešće greške pri završnim postupcima; Predaja proteza pacijentu Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: postava gornjih i donjih bočnih zuba, modeliranje spoljnih površina proteze	2 4
Sedmica 8.	Predavanje: Reokludacija totalnih proteza (u artikulaturu); Reparaturne totalnih proteza: reparatura baze, reparatura zuba, postupak reparate; Podlaganja totalnih proteza: vrste podlaganja, indikacije, postupak indirektnog podlaganja Vježbe: Uvodni čas i demonstracija: završni postupci u izradi totalnih proteza, reparate totalnih proteza (tehnika reparate baze, tehnika reparate zuba), laboratorijski dio indirektnog podlaganja totalne proteze.	2 4
Sedmica 9.	Predavanje: Uzroci i posljedice djelomičnog gubitka zuba, oblici krezubosti, klasifikacije parcijalne bezubosti, tkiva koja nose parcijalnu protezu, dentalne, gingivalne i dentogingivalno oslonjene proteze, indikacije za izradu parcijalnih proteza, pregled savremenih materijala za izradu parcijalnih proteza Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: analiza modela parcijalno bezubih vilica, određivanje klase parcijalne bezubosti, analiza morfologije retencionih zuba, planiranje parcijalne proteze obzirom na mogućnost opterećenja tkiva	2 4
Sedmica 10.	Predavanje: Pločasta parcijalna proteza: dijelovi proteze i njihova uloga, vrste žičanih kukica, osnovni principi u planiranju proteze, klinički i laboratorijski postupci izrade Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: izbor kašike za uzimanje anatomskog otiska gornje/donje krezube vilice, otiskivanje i izrada donjeg/gornjeg radnog modela, obrada radnih modela; Demonstracija izrade individualne kašike i izvođenja kombinovanog/funkcionalnog otiska za parcijalnu protezu	2 4

Sedmica 11.	Predavanje: Parcijalna skeletirana proteza: sastavni dijelovi (gingivalni dio, dentalni dio, veza između gingivalnog i dentalnog dijela), temelji planiranja i kinetika parcijalne proteze Vježbe: Uvodni čas, demonstracija i praktični rad studenta: izrada žičane kukice; Demonstracija postupka izrade zagrižajne šablone pločaste parcijalne proteze, specifičnosti izbora i postave zuba, pripreme modela za kivetiranje	2 4
Sedmica 12.	Predavanje: Paralelometar: analiza modela u paralelometru, položaj modela, pravac unošenja i pomjeranja proteze, iznalaženje protetskog ekvatora, mjerenje dubine podminiranosti, plan proteze; Izrada parcijalne skeletirane proteze: otisak i radni model, priprema modela za dubliranje, dubliranje i izrada modela od vatrostralne mase, impregnacija modela, postavljanje voštanih profila, modeliranje skeleta proteze, postavljanje odlivnih kanala Vježbe: Analiza gornjeg (donjeg) dijagnostičkog modela Kennedy klase I, planiranje konstrukcije proteze u paralelometru i ucrtavanje plana na model; Analiza gornjeg (donjeg) dijagnostičkog modela Kennedy klase II, planiranje konstrukcije proteze u paralelometru i ucrtavanje plana na model; Priprema uporišnih zuba na gipsanim modelima.	2 4
Sedmica 13.	Predavanje: Izrada parcijalne skeletirane proteze: dobijanje vatrostralnog bloka, predgrijavanje, grijanje, livenje skeleta proteze, obrada i poliranje skeleta, proba skeleta, izrada zagrižajnog bedema, određivanje međuviličnih odnosa, izbor i postava zuba, proba postave zuba, završno modeliranje, zamjena voštanih dijelova akrilatom, predaja proteze; Reparature i podlaganja parcijalnih proteza Vježbe: Analiza gornjeg (donjeg) dijagnostičkog modela Kennedy klase III, planiranje konstrukcije proteze u paralelometru i ucrtavanje plana na model; Analiza gornjeg (donjeg) dijagnostičkog modela Kennedy klase IV, planiranje konstrukcije proteze u paralelometru i ucrtavanje plana na model; Priprema uporišnih zuba na gipsanim modelima	2 4
Sedmica 14.	Predavanje: Imedijatna proteza: definicija, prednosti i nedostaci, specifičnosti postupaka izrade; Pokrovne proteze i sredstva za retenciju pokrovnih proteza Vježbe: Uvodni čas i demonstracija: priprema modela za dubliranje, dubliranje i izrada modela od vatrostralne mase, impregniranje dubl modela, modeliranje konstrukcije skeletirane proteze u vosku, postavljanje odlivnih kanala	2 4
Sedmica 15.	Predavanje: Izrada digitalnih mobilnih protetskih nadoknada Vježbe: Uvodni čas i demonstracija: izrada vatrostralnog bloka i livenje skeleta proteze, obrada i poliranje skeleta proteze, izrada zagrižajnog bedema, zamjena voštanih dijelova proteze akrilatom	2 4
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispit	

Šifra predmeta: SFSOM0503	Naziv predmeta: INTERNA MEDICINA		
Ciklus:integrirani	Godina: III	Semestar: v	Broj ECTS kredita: 8
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 105 Predavanja 45 Vježbe 60	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa: uzrocima koji dovode do bolesti unutrašnjih organa (plućnih bolesti, bolesti srca, bolesti probavne cijevi, te hepato-bilijarnog trakta i pankreasa, bubrežnih bolesti, bolesti krvnih žila, bolesti vezivnog tkiva, endokrinoloških bolesti i hematoloških bolesti) -patogenetskim procesima koji dovode do razvoja tih bolesti		

	<p>-kliničkim manifestacijama bolesti unutrašnjih organa -racionalnom dijagnostikom zasnovanom na fizikalnom nalazu (anamneza i klinički pregled) i ciljanim dijagnostičkim metodama savremenim principima prevencije i liječenja oboljenja unutrašnjih organa.</p>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anamneza (sadašnja bolest, ranije bolesti, lična anamneza, porodična i socijalna anamneza, epidemiološka anketa, decursus morbi i epicrisis). Osnovne metode fizikalnog pregleda internističkog bolesnika. Opći status bolesnika (status praesens). Pregled glave i vrata. 2. Simptomatologija i fizikalni pregled u oboljenima srca. Dijagnostičke metode u kardiologiji. Angina pectoris. Infarkt miokarda. Poremećaji srčanog ritma. 3. Arterijska hipertenzija. Miokarditis. Perikarditis. Srčana insuficijencija. Kardiopulmonalna reanimacija. 4. Kongenitalne srčane mane, podjela u grupe. Stečene srčane mane. Simptomi i znaci bolesti vezivnog tkiva. Dijagnostičke metode u reumatologiji. Hronična reumatska bolest zglobova. Metaboličke bolesti zglobova i kostiju. Sistemske bolesti vezivnog tkiva. 5. Simptomi i znaci u bolestima pluća. Dijagnostičke metode u pulmologiji. Tipične i atipične upale donjih disajnih puteva i plućnog parenhima sa komplikacijama. 6. Tuberkuloza pluća. Plućne tromboembolije. Hronična opstruktivna plućna bolest (HOPB). Bronhijalna astma. Hronična respiratorna insuficijencija. Urgentna stanja u pulmologiji 7. Simptomi i znaci bolesti probavne cijevi, hepatobilijarnog sistema i pankrease. Bolesti jednjaka. Ulkusna bolest. 8. Krvarenja u gastrointestinalnom sistemu. Bolesti crijeva Hronični hepatitis (etiologija, epidemiologija, klinička slika, dijagnostika i terapija). Ciroza jetre. Transplantacija jetre. Bolesti žučne kese i bilijarnog sistema. Bolesti pankreasa. 9. Avitaminoze. Bolesti hipofize. Bolesti neurohipofize. Bolesti štitne žlijezde (hipertireoza, hipotireoza). 10. Oboljenja paratiroidnih žlijezda. Bolesti nadbubrežnih žlijezda. Diabetes mellitus (etiologija, patogeneza, klinička slika, dijagnostika, terapija). Akutne hronične komplikacije. 11. Simptomi i znaci u bubrežnim bolestima, fizikalni pregled. Dijagnostičke metode u nefrologiji. Uriname infekcije. Pijelonefritis. Glomerulonefritis. Akutna renalna insuficijencija. Hronična renalna insuficijencija. Dijaliza. Transplantacija bubrega. 12. Kliničke karakteristike hematološkog bolesnika. Metode dijagnostike u hematologiji. Bolesti eritrocitne loze. Bolesti granulocitne loze. Mijeloproliferativne bolesti. Bolesti trombocitne loze. Poremećaji koagulacije. Transfuzijska medicina 13. Metode pregleda perifernih krvnih sudova, ateroskleroza, bolesti periferne cirkulacije. 14. Tumori glave i vrata. Principi dijagnostike, stageinga i tretmana. 15.
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavu predmeta Interna medicina studenti će ovladati slijedećim vještinama: Vještine koje student treba znati praktično izvesti (zna kako i čini):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uzeti ispravno anamnezu bolesti 2. Primjeniti metode fizikalnog pregleda glave i vrata bolesnika <p>Osnovne metode fizikalnog pregleda grudnog koša Inspekcija i palpacija abdomena Inspekcija i sukusija lumbalnih loža Bazični fizikalni pregled zglobova i ekstremiteta Interpretacija laboratorijskih analiza periferne krvi</p>

	<p>Interpretacija analize urina</p> <p>Vještine koje student treba poznavati (zna kako):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dijagnostičke metode u pulmologiji <ul style="list-style-type: none"> - spirometrija - gasna analiza arterijske krvi - pregled sputuma - PA snimak, CT i MRI pluća - bronhoskopija - pleuralna punkcija - transtorakalna biopsija pleure i pluća 2. Dijagnostičke metode u kardiologiji - ehokardiografija <ul style="list-style-type: none"> - ergometrija - holter monitoring - koronarografija 3. Dijagnostičke metode u gastroenterologiji - ezofagogastroskopija <ul style="list-style-type: none"> - kolonoskopija - ultrazvuk jetre, žuči, žučnih vodova i pankreasa - nativni snimak abdomena - endoskopska retrogradna holecistopankreatografija - CT i MRI abdomena - endoskopske biopsije i biopsija jetre 4. Dijagnostičke metode u endokrinologiji <ul style="list-style-type: none"> - ultrazvuk endokrinih žlijezda - Rtg selae turcicae - CT i MRI hipofize i žlijezda sa unutrašnjim lučenjem - hormonalni status žlijezda sa unutrašnjim lučenjem - određivanje profila glikemije, HbA1c, fruktozamina, inzulina 5. Dijagnostičke i terapijske metode u nefrologiji <ul style="list-style-type: none"> - ultrazvuk bubrega i mokraćne bešike - scintigrafija bubrega - doppler analiza krvnih sudova bubrega - CT i MRI bubrega - mikcioni cistogram - renalna biopsija - peritonealna dijaliza - hemodijaliza - transplantacija bubrega 6. Dijagnostičke metode u hematologiji <ul style="list-style-type: none"> - sternalna punkcija i pravljenje razmaza sternalnog punktata - biopsija kosti - punkcija limfnog čvora - biopsija limfnog čvora 7. Dijagnostičke metode u angiologiji <ul style="list-style-type: none"> - color doppler analiza krvnih sudova - angiografija 8. Dijagnostičke metode u reumatologiji <ul style="list-style-type: none"> - rendgen dijagnostika koštanog sistema i zglobova - ultrazvučna i MRI dijagnostika - imunološki testovi u reumatologiji 9. Dijagnostičke metode u onkologiji <ul style="list-style-type: none"> - metode stageinga tumora glave i vrata - principi hemo- i radio-terapije <p>Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti slijedeće stavove</p> <p>Dobar stomatolog mora poznavati osnovne metode fizikalnog internističkog pregleda, i dijagnosticiranja oboljenja.</p> <p>Integrisanje podataka iz anamneze i fizikalnog pregleda sa laboratorijskim i radiološkim nalazima pomaže liječniku u razlikovanju pojedinih bolesti.</p>
--	--

	Ispravna dijagnoza određuje vrstu tretmana bolesnika, pri čemu odluke liječnika mogu uticati na dalji tok bolesti i kvalitet života bolesnika.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja Vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenata vršit će se kontinuirano u toku semestra i kao završni ispit. Kontinuirana provjera znanja obuhvata: praktični ispit 1. dio, parcijalni ispit 1. dio, parcijalni ispit 2. dio i praktični ispit 2. dio.</p> <p>Praktični ispit 1. dio podrazumjeva procjenu usvojenih vještina obrađenih kroz module (1–17) iz oblasti propedeutike glave i vrata, kardiologije, reumatologije, pulmologije, gastroenterologije. Evaluacija usvojenih vještina se vrši kroz ispunjenje zadataka prethodno definisanih u listi provjere (check list). Svaki zadatak nosi odgovarajući broj bodova.</p> <p>Maksimalan broj bodova koji student može osvojiti je 10. Da bi se praktični ispit 1. dio smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 5,5 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Parcijalni ispit 1. dio je pismeni test sa 50 MCQ pitanja, kojim se ispituju znanja usvojena kroz module iz oblasti propedeutike glave i vrata, kardiologije, reumatologije, pulmologije i gastroenterologije. Student može osvojiti ukupno 50 bodova (po 1 bod za svaki tačan odgovor na MCQ pitanje) od toga: propedeutike glave i vrata 5 bodova, kardiologija 20, reumatologija 5, pulmologija 10, gastroenterologija 10. Da bi se ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 27 bodova na MCQ testu. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Ukoliko student nije položio parcijalni ispit 1. dio, nepoloženo gradivo polaže na završnom ispitu.</p> <p>Praktični ispit 2. dio podrazumjeva procjenu usvojenih vještina obrađenih kroz module (18-30) iz oblasti endokrinologije, nefrologije, hematologije, angiologije i onkologije. Evaluacija usvojenih vještina se vrši kroz ispunjenje zadataka prethodno definisanih u listi provjere (check list).</p> <p>Svaki zadatak nosi odgovarajući broj bodova. Maksimalan broj bodova koji student može osvojiti je 10. Da bi se praktični ispit 2. dio smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 5,5 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene. Parcijalni ispit 2 je pismeni test sa 30 MCQ pitanja, kojim se ispituju znanja usvojena kroz module iz oblasti endokrinologije, nefrologije, hematologije, angiologije i onkologije. Student može osvojiti ukupno 30 bodova (po 1 boda za svaki odgovor na MCQ pitanje), po 6 iz svake oblasti. Da bi se ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 16 bodova na MCQ testu. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Ukoliko student nije položio parcijalni ispit 2. dio, nepoloženo gradivo polaže na završnom ispitu.</p> <p>Završni ispit Student polaže nastavno gradivo koje nije položio pri prethodnim provjerama znanja i vještina.</p> <p>Uslov za polaganje pismenog dijela završnog ispita je prethodno položen praktični dio ispita.</p> <p>Iz svakog oblika provjere znanja i vještina student mora osvojiti najmanje 55% predviđenog bodovnog skora za taj dio ispita. Tako osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima i zaključuje konačna ocjena.</p> <p>Formiranje konačne ocjene Broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi: 10 (A) 95 – 100 bodova (izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama), 9 (B) 85 – 94 boda (iznad prosjeka, sa ponekom greškom),</p>

	<p>8 (C) 75 – 84 boda (prosječan, sa primjetnim greškama), 7 (D) 65 – 74 boda (općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima 6 (E) 55 – 64 boda (zadovoljava minimalne kriterije), 5 (F) 50 – 54 boda (ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je neznatno više rada), 5 (F) < 50 bodova (ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada).</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. INTERNA MEDICINA; Božidar Vrhovac i suradnici; Četvrto, promijenjeno i dopunjeno izdanje; 2008. god. Urednički odbor: Branimir Jakšić, Željko Reiner; Boris Vucelić; Naklada Ljevak, Zagreb 2008. god <p>Proširena:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harrison's. Principi interne medicine (Principles of internal disease) 19 Američko/četvrto Hrvatsko izdanje, Urednici Ivančević Željko, Rumboldt Zvonko Silobrčić Vlatko, Bruketa Denis. 2019. god. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sofić A, Husić-Selimović A. Dijagnostika i liječenje bolesti debelog crijeva. Sarajevo: Recenzirano fakultetsko izdanje. „Dobra knjiga“; 2017. 2. Mehić B. Bronhoskopija u dijagnostici i terapiji. Iz. Šahinpašić, Sarajevo, 2004. 3. Bukša M. Klinički pregled kardiovaskularnog bolesnika. Kemigrafika, Sarajevo, 19 4. Mesihović R i suradnici. Gastrointestinalna endoskopija. Iz. SaVart 2009. 5. Heljić B. i sur. Diabetes mellitus: klinički aspekti. Iz. Jež, Sarajevo, 2002.

Izvedbeni plan predmeta Interna medicina

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Anamneza (sadašnja bolest, ranije bolesti, lična anamneza, porodična i socijalna anamneza, epidemiološka anketa, decursus morbi i epicrisis). Osnovne metode fizikalnog pregleda internističkog bolesnika. Opći status bolesnika (status praesens). Pregled glave i vrata. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.</p>	3 4
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Simptomatologija i fizikalni pregled u oboljenima srca. Dijagnostičke metode u kardiologiji. Angina pectoris. Infarkt miokarda. Poremećaji srčanog ritma. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.</p>	3 4
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Arterijska hipertenzija. Miokarditis. Perikarditis. Srčana insuficijencija. Kardiopulmonalna reanimacija. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.</p>	3 4

Sedmica 4.	Predavanje: Kongenitalne srčane mane, podjela u grupe. Stečene srčane mane.	1
	Predavanje: Simptomima i znaci bolesti vezivnog tkiva. Dijagnostičke metode u reumatologiji. Hronična reumatska boles zglobova. Metaboličke bolesti zglobova i kostiju. Sistemske bolesti vezivnog tkiva. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	2 4
Sedmica 5.	Predavanje: Simptomi i znaci u bolestima pluća. Dijagnostičke metode u pulmologiji. Tipične i atipične donjih disajnih puteva i plućnog parenhima sa komplikacijama.	3
	Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 6.	Predavanje: Tuberkuloza pluća. Plućne tromboembolije. nična opstruktivna plućna bolest (HOPB). Bronhijalna astma. Hronična respiratorna insuficijencija. Urgentna stanja u pulmologiji	3
	Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 7.	Predavanje: Simptomi i znaci bolesti probavne cijevi, hepatobilijarnog sistema i pankrease. Bolesti jednjaka. Ulkusna bolest.	3
	Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 8.	Predavanje: Krvarenja u gastrointestinalnom sistemu. Bolesti crijeva Hronični hepatitis (etiologija, epidemiologija, klinička slika, dijagnostika i terapija). Ciroza jetre. Transplantacija jetre. Bolesti žučne kese i bilijarnog sistema. Bolesti pankreasa.	3
	Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 9.	Predavanje: Parcijalni ispit 1. dio Predavanje: Avitaminoze. Bolesti hipofize. Bolesti neurohipofize. Bolesti štitne žlijezde (hipertireoza, hipotireoza).	3
	Vježbe: Praktični ispit 1. dio	4
Sedmica 10.	Predavanje: Oboljenja paratireoidinih žlijezda. Bolesti nadbubrežnih žlijezda. Diabetes mellitus (etiologija, patogeneza, klinička slika, dijagnostika, terapija). Akutne hronične komplikacije.	3
	Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 11.	Predavanje: Simptomi i znaci u bubrežnim bolestima, fizikalni pregled. Dijagnostičke metode u nefrologiji. Uriname infekcije. Pijelonefritis. Glomerulonefritis. Akutna renalna insuficijencija. Hronična renalna insuficijencija. Dijaliza. Transplantacija bubrega.	3
	Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4
Sedmica 12.	Predavanje: Kliničke karakteristike hematološkog bolesnika. Metode dijagnostike u hematologiji. Bolesti eritrocitne loze. Bolesti granulocitne loze. Mijeloproliferativne bolesni. Bolesti trombocitne loze. Poremećaji koagulacije. Transfuzijska medicina.	3
	Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	4

Sedmica 13.	Predavanje: Metode pregleda perifernih krvnih sudova, ateroskleroza, bolesti periferne cirkulacije. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	3 4
Sedmica 14.	Predavanje: Tumori glave i vrata. Principi dijagnostike, stageinga i tretmana. Vježbe: Vježbe po odjelima prema oglašenom rasporedu.	3 4
Sedmica 15.	Predavanje: Parcijalni ispit 2. Dio Vježbe: Praktični ispit 2. dio	3 4
Sedmica 17.	Završni ispit (usmena provjera znanja)	
Sedmica 19.	Popravni rok za studente koji nisu zadovoljili na završnom ispitu.	

Šifra predmeta: SFSOM0504	Naziv predmeta: OSNOVI RADIOLOGIJE		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 75 Predavanja 45 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenata III godine (V semestar) u okviru predmeta Osnovi kliničke radiologije o osnovama specijalne ili kliničke radiologije sa radiološkom prezentacijom pojedinih bolesti CNS, vrata, grudnog koša, abdomena, urogenitalnog trakta i muskuloskeletnog sistema i algoritmima dijagnostičkih metoda kod pojedinih bolesti pomenutih sistema.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Centralni i periferni živčani sistem: metode pregleda, algoritam pregleda, bolesti CNS 2. Bolesti kralježnice i vrata: metode pregleda, algoritam pregleda, bolesti kralježnice i vrata od područja baze lobanje do gornje torakalne aperture i duž toka kičme 3. Respiratorni sistem: kriteriji za zadovoljavajući Rtg, izgled normalnog grudnog koša, metode pregleda, algoritmi pregleda, plućna polja, bolesti pluća (maligne, upalne i intersticijalne, cirkulatorne). 4. Respiratorni sistem: kriteriji za zadovoljavajući Rtg, izgled normalnog grudnog koša, metode pregleda, algoritmi pregleda, plućna polja, bolesti pluća (maligne, upalne i intersticijalne, cirkulatorne). 5. Kardiovaskularni sistem: metode pregleda, dijaskopija srca, teleradiografija, angiokardiografija srca, UZ, MSCT, MRI, PET, SPECT, kongenitalne bolesti srca i velikih krvnih žila, stečene bolesti srca 6. Kardiovaskularni sistem: metode pregleda, dijaskopija srca, teleradiografija, angiokardiografija srca, UZ, MSCT, MRI, PET, SPECT, kongenitalne bolesti srca i velikih krvnih žila, stečene bolesti sr 7. Bolesti medijastinuma: metode pregleda klasične i digitalne, bolesti medijastinuma (upalne, kongenitalne i maligne). 		

	<p>8. Bolesti gastrointestinalnog trakta, metode pregleda, radioskopija, radiografija, tehnika dvostrukog kontrasta, rendgen pregled jednjaka, rendgen gastroduodenuma, parijetografija, pneumoperitoneum, hipotonizacija, pregled duodenalnog zavoja, pasaža crijeva, farmakološka pasaža, pregled tankog crijeva sa sondom. Bolesti jednjaka, bolesti želuca, bolesti duodenuma, bolesti malapsorbicije. Tanko crijevo: anomalije, regionalni enteritis, druge bolesti tankog crijeva, neoplazme tankog crijeva. Rtg akutnog abdomena, UZ i CT akutnog abdomena. Kolon: anomalije kolona, anomalije dužine, promjene položaja, hernije kolona, upale kolona, ulcerozni kolitis, divertikli kolona, papiloidne lezije, malignomi kolona, rijetke lezije kolona. Post operativna stanja: ezofagotomija, operacije želuca i tankog crijeva, operacije kolona.</p> <p>Arteriografije, splenoportografija, CT i MR pregledi digestivnog trakta. Algoritmi pretraga, interventne procedure.</p> <p>9. Bolesti gastrointestinalnog trakta, metode pregleda, radioskopija, radiografija, tehnika dvostrukog kontrasta, rendgen pregled jednjaka, rendgen gastroduodenuma, parijetografija, pneumoperitoneum, hipotonizacija, pregled duodenalnog zavoja, pasaža crijeva, farmakološka pasaža, pregled tankog crijeva sa sondom. Bolesti jednjaka, bolesti želuca, bolesti duodenuma, bolesti malapsorbicije. Tanko crijevo: anomalije, regionalni enteritis, druge bolesti tankog crijeva, neoplazme tankog crijeva. Rtg akutnog abdomena, UZ i CT akutnog abdomena. Kolon: anomalije kolona, anomalije dužine, promjene položaja, hernije kolona, upale kolona, ulcerozni kolitis, divertikli kolona, papiloidne lezije, malignomi kolona, rijetke lezije kolona. Post operativna stanja: ezofagotomija, operacije želuca i tankog crijeva, operacije kolona.</p> <p>Arteriografije, splenoportografija, CT i MR pregledi digestivnog trakta. Algoritmi pretraga, interventne procedure.</p> <p>10. Dijagnostika hepatopankreatobilijarna sa slezenom, koristi raspoložive metode pregleda : klasične; nativne i kontrastne, digitalne (UZ, CT, MRI, DSA), invazivne i interventne. Bolesti jetre, pankreasa, bilijarnog trakta, kao i slezene : kongenitalne, stečene – vaskularne bolesti, upalne, tumori, trauma. Kod bilijarnog trakta kongenitalne anomalije, stečene bolesti – holelitijaza, holedoholitijaza, upalne bolesti, tumori, holecistoze i diskinezije.</p> <p>11. Dijagnostika hepatopankreatobilijarna sa slezenom, koristi raspoložive metode pregleda : klasične; nativne i kontrastne, digitalne (UZ, CT, MRI, DSA), invazivne i interventne. Bolesti jetre, pankreasa, bilijarnog trakta, kao i slezene : kongenitalne, stečene – vaskularne bolesti, upalne, tumori, trauma. Kod bilijarnog trakta kongenitalne anomalije, stečene bolesti – holelitijaza, holedoholitijaza, upalne bolesti, tumori, holecistoze i diskinezije.</p> <p>12. Urinarni sistem i nadbubrežne žlijezde: metode pregleda klasične i digitalne, urođene anomalije, kalkuloza, upale urinarnog trakta, tumori bubrega, trauma urotrakta, mokraćni mijehur i nadbubrežne žlijezde</p> <p>13. Reproductivni sistem: Ženska i muška zdjelica, upale, kongenitalne anomalije, maligne bolesti, bolesti dojke</p> <p>14. Muskuloskeletna dijagnostika, raspoložive metode pregleda, klasična rtg: nativna standardna rtg i specijalne snimke, kontrastne rtg metode, digitalne radiološke metode, interventne radiološke metode. Algoritam radioloških dijagnostičkih pretraga, interventne radiološke metode. Upalni procesi na kostima: rtg, tomografija (TMG), CT, MRI.</p> <p>Kičma: degenerativne bolesti, fistulografija, scintigrafija, kseroradiografija, rtg, TMG, CT, CT biopsija, MRI. Tumorski procesi: rtg, CT, MRI, scintigrafija, angiografija, UZ, CT biopsija, patološka vaskularizacija. Trauma: rtg, TMG, arteriografija, MRI i MRA, CT i CTA, UZ. Degenerativni procesi kostiju: rtg, CT,</p>
--	--

	<p>MRI, osteodenzitometrija, TMG, kseroradiografija, aortografija, miografija. Koksartroza. Metabolički i hormonski procesi na kostima: rtg, osteodenzitometrija, CT, UZ, MRI. Malacija kuka. Vaskularni procesi na krvnim sudovima ekstremiteta: angiografija, flebografija, CT, MRI, interventne procedure. Kongenitalne anomalije koštanog sistema: rtg, CT, MRI, rascjep lumbalne kičme.</p> <p>15. Muskuloskeletna dijagnostika, raspoložive metode pregleda, klasična rtg: nativna standardna rtg i specijalne snimke, kontrastne rtg metode, digitalne radiološke metode, interventne radiološke metode. Algoritam radioloških dijagnostičkih pretraga, interventne radiološke metode. Upalni procesi na kostima: rtg, tomografija (TMG), CT, MRI. Kičma: degenerativne bolesti, fistulografija, scintigrafija, kseroradiografija, rtg, TMG, CT, CT biopsija, MRI. Tumorski procesi: rtg, CT, MRI, scintigrafija, angiografija, UZ, CT biopsija, patološka vaskularizacija. Trauma: rtg, TMG, arteriografija, MRI i MRA, CT i CTA, UZ. Degenerativni procesi kostiju: rtg, CT, MRI, osteodenzitometrija, TMG, kseroradiografija, aortografija, miografija. Koksartroza. Metabolički i hormonski procesi na kostima: rtg, osteodenzitometrija, CT, UZ, MRI. Malacija kuka. Vaskularni procesi na krvnim sudovima ekstremiteta: angiografija, flebografija, CT, MRI, interventne procedure. Kongenitalne anomalije koštanog sistema: rtg, CT, MRI, rascjep lumbalne kičme.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Kroz nastavni predmet Osnovi kliničke radiologije student će usvojiti sljedeća znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -bit će upoznat sa definicijom, podjelom i mjestom kliničke radiologije, značajem laboratorije i klinike kod klasičnih i digitalnih tehnika slikanja (imaging tehnike) te njihovim prednostima i nedostacima. -student će dobiti informacije o radiografiji centralnog nervnog sistema, skeleta, dijaskopiji i radiografiji pluća i srca, pretragama digestivnog trakta, te specijalnim radiološkim metodama, kao i kontrastnim radiografijama drugih područja gdje se koriste kontrastna sredstva, uz bazične informacije o kontrastnim sredstvima, digitalnim i interventnim tehnikama te anesteziji u radiologiji. -bit će upoznat sa radiološkom zaštitom, sa jedinicama koje se koriste u radiologiji za procijenu efekata zračenja, te zakonskim propisima bitnim za profesionalnu zaštitu lica izloženih radioaktivnom zračenju i pacijenata. -savladat će radiološku dijagnostiku centralnog nervnog sistema, respiratornog i kardiovaskularnog sistema, gastro-intestinalnog, hepatobilijarnog i genitourinarnog sistema te muskuloskeletnog sistema. <p>Vještine koje student treba da usvoji i zna praktično izvesti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opis organizacije, strukture i opreme Instituta 2. Identificiranje radiološke opreme (klasična i digitalna oprema) 3. Identifikacija fotografskog materijala (film, folija, kasete, komore-dry view laser imager sistem). 4. Diferenciranje zaštitnih sredstava u radiologiji. 5. Identifikacija i opis radiografije grudnog koša i nativnog abdomena, radiografije skeleta te specijalnih snimaka (klasična tomografija, metoda tomosinteze, radiografija, mamografija, kseroradiografija, seriografija, rendgen-sinematografija). 6. Izvođenje radioskopije torakalnih organa. 7. Izvođenje kontrastnih radioloških pretraga (angiografija, pasaža jednjaka i gastroduodenuma, mijelografije, histero-salpingografije). 8. Izvođenje pregleda sa digitalnim metodama 9. Izvođenje interventnih procedura u radiologiji.
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanja 2. vježbe

	3.seminari
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Način ocjenjivanja: Redovno pohađanje nastave - 5 bodova Kontinuirana provjera znanja u toku predavanja (nezamjetljiv, aktivan, ističe se) i na vježbama (kolokvij, parcijalni ispit i sl.) Seminarski rad – 10 bodova Usmeni ispit ili pismeni test Usmeni ispit – 5 pitanja (odgovor na 3 pitanja i djelimičan na ostala = 6; odgovor na 4 pitanja i djelimičan na ostalo= 7-9; odgovor na 5 pitanja = 8-10) Uz urađen seminarski rad i redovno prisustvovanje na predavanjima. Pisani test – 20 pitanja (odgovor na 12 pitanja i djelimičan odgovor na ostala pitanja= 6; odgovor na 13-16 pitanja i djelimičan na ostala pitanja= 7-8; odgovor na 16-18 pitanja i djelimičan na ostala= 9; odgovor na 18-20 pitanja = 10). Uz urađen seminarski i redovno prisustvovanje na predavanjima. Prema navedenom skala ocjena je slijedeća: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna -A. Lovrinčević. Radiologija, Svijetlost, Sarajevo. 1982 (Univerzitetski udžbenik) -Merkaš Z. Radiologija. Nova knjiga, Beograd, 1982 (Univerzitetski udžbenik) Dopunska -Čatić Dž., Bešlić Š. et all. Digitalne radiološke metode, Visoka Zdravstvena Škola, Sarajevo 2007. (Univerzitetski udžbenik) -Dalagija F, Lincender L, Bešlić Š. Dijagnostička radiologija -Vodić, Sarajevo 2008. Udruženje Radiologa BiH. 298strana proširena</p>

Izvedbeni plan predmeta Osnovi radiologije

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Centralni i periferni živčani sistem: metode pregleda, algoritam pregleda, bolesti CNS Vježbe: Upoznavanje sa standardnim i digitalnim tehnikama pregleda CNS Seminari:</p>	3 2
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Bolesti kralježnice i vrata: metode pregleda, algoritam pregleda, bolesti kralježnice i vrata od područja baze lobanje do gornje torakalne aperture i duž toka kičme Vježbe: Upoznavanje sa standardnim i digitalnim tehnikama pregleda vrata i njegovih struktura Seminari:</p>	3 2
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Respiratorni sistem: kriteriji za zadovoljavajući Rtg, izgled normalnog grudnog koša, metode pregleda, algoritmi pregleda, plućna polja, bolesti pluća (maligne, upalne i intersticijalne, cirkulatorne). Vježbe: Radioskopija torakalnih organa, radiografija, digitalne metode pregleda bolesti pluća Seminari:</p>	3 2
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Respiratorni sistem: kriteriji za zadovoljavajući Rtg, izgled normalnog grudnog koša, metode pregleda, algoritmi pregleda, plućna polja, bolesti pluća (maligne, upalne i intersticijalne, cirkulatorne). Vježbe: Radioskopija torakalnih organa, radiografija, digitalne metode pregleda bolesti pluća</p>	3 2

	Seminari:	
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Kardiovaskularni sistem: metode pregleda, dijaskopija srca, teleradiografija, angiokardiografija srca, UZ, MSCT, MRI, PET, SPECT, kongenitalne bolesti srca i velikih krvnih žila, stečene bolesti srca</p> <p>Vježbe: Presentacija slika i metoda pregleda kardiovaskularnog sistema (klasična TMG, radiofotografije, mamografija, kseroradiografija, seriografija, rendgensinematografija, sijalografija, CT, MRI, UZ).</p> <p>Seminari:</p>	3 2
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Kardiovaskularni sistem: metode pregleda, dijaskopija srca, teleradiografija, angiokardiografija srca, UZ, MSCT, MRI, PET, SPECT, kongenitalne bolesti srca i velikih krvnih žila, stečene bolesti srca</p> <p>Vježbe: Presentacija slika i metoda pregleda kardiovaskularnog sistema (klasična TMG, radiofotografije, mamografija, kseroradiografija, seriografija, rendgensinematografija, sijalografija, CT, MRI, UZ).</p> <p>Seminari:</p>	3 2
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Bolesti medijastinuma: metode pregleda klasične i digitalne, bolesti medijastinuma (upalne, kongenitalne i maligne).</p> <p>Vježbe: Presentacija bolesti medijastinuma sa radiološkim, UZ, CT i MR prikazima te angiografske pretrage. Algoritmi pretraga i interventne procedure.</p> <p>Seminari:</p>	3 2
Sedmica 8.	<p>Predavanje: Bolesti gastrointestinalnog trakta, metode pregleda, radioskopija, radiografija, tehnika dvostrukog kontrasta, rendgen pregled jednjaka, rendgen gastroduodenuma, parijetografija, pneumoperitoneum, hipotonizacija, pregled duodenalnog zavoja, pasaža crijeva, farmakološka pasaža, pregled tankog crijeva sa sondom. Bolesti jednjaka, bolesti želuca, bolesti duodenuma, bolesti malapsorpcije. Tanko crijevo: anomalije, regionalni enteritis, druge bolesti tankog crijeva, neoplazme tankog crijeva. Rtg akutnog abdomena, UZ i CT akutnog abdomena. Kolon: anomalije kolona, anomalije dužine, promjene položaja, hernije kolona, upale kolona, ulcerozni kolitis, divertikli kolona, papiloidne lezije, malignomi kolona, rijetke lezije kolona. Post operativna stanja: ezofagotomija, operacije želuca i tankog crijeva, operacije kolona. Arteriografije, splenoportografija, CT i MR pregledi digestivnog trakta. Algoritmi pretraga, interventne procedure.</p> <p>Vježbe: Presentacija bolesti gastrointestinalnog trakta sa radiološkim, UZ, CT i MR prikazima te angiografske pretrage. Algoritmi pretraga i interventne procedure.</p> <p>Seminari:</p>	3 2
Sedmica 9.	<p>Predavanje: Bolesti gastrointestinalnog trakta, metode pregleda, radioskopija, radiografija, tehnika dvostrukog kontrasta, rendgen pregled jednjaka, rendgen gastroduodenuma, parijetografija, pneumoperitoneum, hipotonizacija, pregled duodenalnog zavoja, pasaža crijeva, farmakološka pasaža, pregled tankog crijeva sa sondom. Bolesti jednjaka, bolesti želuca, bolesti duodenuma, bolesti malapsorpcije. Tanko crijevo: anomalije, regionalni enteritis, druge bolesti tankog crijeva, neoplazme tankog crijeva. Rtg akutnog abdomena, UZ i CT akutnog abdomena. Kolon: anomalije kolona, anomalije dužine, promjene položaja, hernije kolona, upale kolona, ulcerozni kolitis, divertikli kolona, papiloidne lezije, malignomi kolona, rijetke lezije kolona. Post operativna stanja: ezofagotomija, operacije želuca i tankog crijeva, operacije kolona. Arteriografije, splenoportografija, CT i MR pregledi digestivnog trakta. Algoritmi pretraga, interventne procedure.</p> <p>Vježbe: Presentacija bolesti gastrointestinalnog trakta sa radiološkim, UZ, CT i MR prikazima te angiografske pretrage. Algoritmi pretraga i interventne procedure.</p> <p>Seminari:</p>	3 2
Sedmica 10.	<p>Predavanje: Dijagnostika hepatopankreatobilijarna sa slezenom, koristi raspoložive metode pregleda : klasične; nativne i kontrastne, digitalne (UZ, CT, MRI, DSA), invazivne i interventne. Bolesti jetre, pankreasa, bilijarnog trakta, kao i slezene : kongenitalne, stečene –</p>	3

	vaskularne bolesti, upalne, tumori, trauma. Kod bilijarnog trakta kongenitalne anomalije, stečene bolesti – holelitijaza, holedoholitijaza, upalne bolesti, tumori, holecistoze i diskinezije. Vježbe: Prezentacija patoloških stanja na hepatopankreatobilijarnom traktu, slezeni, urogenitalnom i reproduktivnom traktu sa patologijom dojke. Seminari:	2
Sedmica 11.	Predavanje: Dijagnostika hepatopankreatobilijarna sa slezenom, koristi raspoložive metode pregleda : klasične; nativne i kontrastne, digitalne (UZ, CT, MRI, DSA), invazivne i interventne. Bolesti jetre, pankreasa, bilijarnog trakta, kao i slezene : kongenitalne, stečene – vaskularne bolesti, upalne, tumori, trauma. Kod bilijarnog trakta kongenitalne anomalije, stečene bolesti – holelitijaza, holedoholitijaza, upalne bolesti, tumori, holecistoze i diskinezije. Vježbe: Prezentacija patoloških stanja na hepatopankreatobilijarnom traktu, slezeni, urogenitalnom i reproduktivnom traktu sa patologijom dojke. Seminari:	3 2
Sedmica 12.	Predavanje: Urinarni sistem i nadbubrežne žlijezde: metode pregleda klasične i digitalne, urođene anomalije, kalkuloza, upale urinarnog trakta, tumori bubrega, trauma urotrakta, mokraćni mijehur i nadbubrežne žlijezde Vježbe: Prezentacija patoloških stanja na urinarnom traktu iz oblasti bubrega, mokraćnog mijehura, nadbubrega, slikovno. Seminari:	3 2
Sedmica 13.	Predavanje: Reproductivni sistem: Ženska i muška zdijelica, upale, kongenitalne anomalije, maligne bolesti, bolesti dojke Vježbe: Prezentacija bolesti reproductivnog sistema sa radiološkim, UZ, CT i MR prikazima te angiografske pretrage. Algoritmi pretraga i interventne procedure. Seminari:	3 2
Sedmica 14.	Predavanje: Muskuloskeletalna dijagnostika, raspoložive metode pregleda, klasična rtg: nativna standardna rtg i specijalne snimke, kontrastne rtg metode, digitalne radiološke metode, interventne radiološke metode. Algoritam radioloških dijagnostičkih pretraga, interventne radiološke metode. Upalni procesi na kostima: rtg, tomografija (TMG), CT, MRI. Kičma: degenerativne bolesti, fistulografija, scintigrafija, kseroradiografija, rtg, TMG, CT, CT biopsija, MRI. Tumorski procesi: rtg, CT, MRI, scintigrafija, angiografija, UZ, CT biopsija, patološka vaskularizacija. Trauma: rtg, TMG, arteriografija, MRI i MRA, CT i CTA, UZ. Degenerativni procesi kostiju: rtg, CT, MRI, osteodenzitometrija, TMG, kseroradiografija, aortografija, miografija. Koksartroza. Metabolički i hormonski procesi na kostima: rtg, osteodenzitometrija, CT, UZ, MRI. Malacija kuka. Vaskularni procesi na krvnim sudovima ekstremiteta: angiografija, flebografija, CT, MRI, interventne procedure. Kongenitalne anomalije koštanog sistema: rtg, CT, MRI, rascjep lumbalne kičme. Vježbe: Prezentacija bolesti muskuloskeletnog sistema sa radiološkim prikazima, rtg, UZ, CT, MRI, angiografije, algoritmi pretraga i interventne procedure. Seminari:	3 2
Sedmica 15.	Predavanje: Muskuloskeletalna dijagnostika, raspoložive metode pregleda, klasična rtg: nativna standardna rtg i specijalne snimke, kontrastne rtg metode, digitalne radiološke metode, interventne radiološke metode. Algoritam radioloških dijagnostičkih pretraga, interventne radiološke metode. Upalni procesi na kostima: rtg, tomografija (TMG), CT, MRI. Kičma: degenerativne bolesti, fistulografija, scintigrafija, kseroradiografija, rtg, TMG, CT, CT biopsija, MRI. Tumorski procesi: rtg, CT, MRI, scintigrafija, angiografija, UZ, CT biopsija, patološka vaskularizacija. Trauma: rtg, TMG, arteriografija, MRI i MRA, CT i CTA, UZ. Degenerativni procesi kostiju: rtg, CT, MRI, osteodenzitometrija, TMG, kseroradiografija, aortografija, miografija. Koksartroza. Metabolički i hormonski procesi na kostima: rtg, osteodenzitometrija, CT, UZ, MRI. Malacija kuka. Vaskularni procesi na krvnim sudovima ekstremiteta: angiografija, flebografija, CT,	3 2

	MRI, interventne procedure. Kongenitalne anomalije koštanog sistema: rtg, CT, MRI, rascjep lumbalne kičme. Vježbe: Presentacija bolesti muskuloskeletnog sistema sa radiološkim prikazima, rtg, UZ, CT, MRI, angiografije, algoritmi pretraga i interventne procedure. Seminari:	
Sedmica 17.	Završni ispit (usmena provjera znanja)	
Sedmica 19.	Popravni rok za studente koji nisu zadovoljili na završnom ispitu.	

Šifra predmeta: SFSOM0506	Naziv predmeta: Anesteziologija i reanimacija		
Ciklus: integrisani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja: 15 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u III godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Studenti treba da:</p> <ul style="list-style-type: none"> -razumju postupak prijeoperacijske pripreme pacijenta za anesteziološki i hirurški postupak sa ciljem smanjenja rizika za nastanak komplikacija -razumiju načela anesteziološkog postupka -usvoje znanja i vještine potrebne za osnovno i napredno održavanje života uključujući uspostavu i održavanje disajnog puta i disanja, venskog pristupa i osnovnog nadzora vitalnih funkcija -usvoje i znanja o farmakološkoj terapiji u anesteziologiji i reanimatologiji -prepoznaju faktore rizika koji mogu utjecati na izvođenje anesteziološkog postupka 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Prijeoperacijskoj pripremi i premedikacija -Anesteziološki postupak -Lijekovima u anesteziologiji - Osnovnim principima monitoring - Reanimacija djece i novorođenčeta, reanimacija trudnice - Moguće komplikacije opće anestezije - Postupcima održavanja disajnog puta - Principi mehaničke ventilacije 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Napredno održavanje života i postreanimacijski sindrom - Intenzivna medicina u kirurških bolesnika - Poremećaj elektrolita, nadoknada volumena i krvni pripravci - Bolničke infekcije; Sepsa i MOF - Uticaj anestezije na organske sustave - Regionalna anestezija i lokalni anestetici
Ishodi učenja:	<p>Studenti će ovladati sljedećim znanjem:</p> <ul style="list-style-type: none"> -navesti i objasniti postupke pred operativne pripreme bolesnika -prepoznati rizik za nastanak predoperativnih komplikacija -navesti vrste anestezije i njihove indikacije i kontraindikacije -navesti tehnike izvođenja opće i regionalne anestezije -navesti svojstva lijekova koji se koriste u anesteziologiji a uključuju analgetike, anestetike, mišićne relaksanse, antidote, vazoaktivne i inotropne lijekove, infuzijske otopine, krvne pripravke i ostale -navesti sve metode nadzora životnih funkcija koje se koriste tokom anesteziološkog postupka i u jedinici intenzivnog liječenja <p>Vještinama:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uspostaviti osnovni nadzor bolesnika -samostalno uspostaviti periferni venski put -navesti postupke osnovnoga i naprednog održavanja života -samostalno provesti postupke osnovnog održavanja života -navesti načine zbrinjavanja cirkulacijski nestabilnog bolesnika <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definisati sepsu i navesti uzročnike i načine liječenja -definisati šok i navesti različite vrste šoka i navesti liječenje -definirati respiratorno zatajenje i ARDS i opisati principe i indikaciju za strojnu ventilaciju -opisati načela isporuke plina za anesteziološki postupak -navesti sve tehnike uspostave i održavanja dišnog puta
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> -predavanja -vježbi - grupe 6-8 studenata <p>Metode podučavanja:</p> <p>Interaktivno, teoretsko i praktično podučavanje</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenta vršit će se kontinuirano kroz semestar i na završnom ispitu. Svi dijelovi ispita će biti obuhvaćeni evaluacijom. Kontinuirana provjera znanja uključuje parcijalni ispit 1 i 2 u 7 i 15 sedmici nastavu, te praktični ispit koji se polaže na kraju semestra. Smatra se da je student položio parcijalni ispit ako je ostvario minimalan broj bodova za prolazak (55 bodova od 100 bodova). Nepoloženi dijelovi ispita će biti evaluirani na završnom ispitu. Student koji položi parcijalni 1 i 2 dužan je izaći i položiti praktični dio ispita da bi ostvario pravo na upis ocjene. Prisustvo i aktivnost na nastavi 5 bodova, parcijalni ispit 1- 40 bodova, parcijalni ispit 2- 40 bodova, praktični dio ispita 15 bodova.</p> <p>Konačna ocjena formira prema skali bodova:</p>

	<p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: J. Peršec i sar. "Anesteziologija u dentalnoj medicini", udžbenik, Zagreb, Medicinska naklada, 2019.</p> <p>S. Mihaljević i sur. „Anesteziologija, reanimatologija i intenzivno liječenje kirurških bolesnika“, udžbenik, Zagreb, Medicinska naklada, 2023.</p> <p>Dopunska: J. Butterworth i sur. „Morgan and Mikhail's Clinical Anesthesiology, 7th Edition“, udžbenik, McGraw Hill, 2022.</p> <p>P. L. Marino „Marino's ICU Book“, udžbenik, LWW, 2014</p>

Šifra predmeta: SFSOS3052	Naziv predmeta: PRETKLINIČKA RESTAURATIVNA STOMATOLOGIJA I		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa načinom registracije zuba, stomatološkim radnim mjestom i položajima pri radu, ručnim i mašinskim instrumentima i načelima preparacije kaviteta.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Radno mjesto doktora stomatologije 2. Ručni i mašinski instrumenti u restaurativnoj stomatologiji 3. Principi preparacije za amalgam 4. Principi preparacije za adhezivne materijale 		
Ishodi učenja:	<p>Nakon završetka nastave V semestra iz predmeta Pretklinička restaurativna stomatologija I student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti obilježavanje i registraciju zuba, - opisati radno mjesto, ručne i mašinske instrumente, - objasniti temeljna načela izrade kaviteta po Blacku, - objasniti savremena načela izrade kaviteta, - opisati načela izrade metalnih i estetskih indirektnih restauracija, - samostalno izraditi kavitete svih klasa na tipodontu. 		

Metode izvođenja nastave:	Nastava će se odvijati kroz: <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz parcijalnog, praktičnog i završnog ispita. Parcijalni i završni ispit se polažu pismeno. Parcijalni ispit nosi 30 bodova i smatra se položenim ukoliko je student ostvario minimalno 17 bodova. Kroz praktični ispit se evaluira primjena ručnih i mašinskih instrumenata pri preparaciji kaviteta na tipodontu i nosi ukupno 20 bodova. Na završnom ispitu student mora ostaviti minimalno 55% tačnih odgovora. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz pacijalni, praktični i završni ispit, na način kako slijedi: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Živković i saradnici. Osnovi restaurativne stomatologije. Data Status, Beograd, 2009. 2. Šutalo i saradnici. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro, Zagreb, 1994. 3. Karadžov i saradnici. Preparacija kaviteta. Grifon, Beograd, 1999. Dopunska: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ritter AV. <i>Sturdevant's art & science of operative dentistry-e-book</i>. Elsevier Health Sciences; 2017. 2. Mount GJ, Hume WR. Preservation and restoration of tooth structure. Mosby International Ltd. 1998. 3. Summit JB, Robbins JW, Hilton TJ, Schwartz RS. Fundamentals of operative dentistry: a contemporary approach: Quintessence Publishing Co Inc, 2013.

Izvedbeni plan predmeta Pretklinička restaurativna stomatologija I

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	5. Predavanje: Uvodni čas; Nomenklatura i obilježavanje zuba	1
	1. Vježbe: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)	2
Sedmica 2.	2. Predavanje: Radno mjesto i položaji pri radu	1
	2. Vježbe: Obilježavanje zuba	2
Sedmica 3.	3. Predavanje: Ručni instrumenti u dentalnoj patologiji	1
	3. Vježbe: Upoznavanje sa karakteristikama radnog mjesta na fantomu i položaji pri radu	2
Sedmica 4.	4. Predavanje: Mašinski instrumenti u dentalnoj patologiji	1
	4. Vježbe: Upoznavanje sa ručnim instrumentima u dentalnoj patologiji	2
Sedmica 5.	5. Predavanje: Temeljna načela izrade kaviteta- principi preparacije po Black-u	1
	5. Vježbe: Upoznavanje sa mašinskim instrumentima u dentalnoj patologiji (svrdla)	2
Sedmica 6.	6. Predavanje: Izrada kaviteta I klase po Black-u	1
		2

	6. Vježbe: Upoznavanje sa mašinskim instrumentima u dentalnoj patologiji (nasadni instrumenti)	
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	8. Predavanje: Izrada kaviteta II klase po Black-u 8. Vježbe: Izrada kaviteta I klase za amalgam	1 2
Sedmica 9.	9. Predavanje: Izrada kaviteta V klase po Black-u 9. Vježbe: Izrada kaviteta II klase za amalgam	1 2
Sedmica 10.	10. Predavanje: Savremena načela izrade kaviteta- preparacija adhezivnih kaviteta 10. Vježbe: Izrada kaviteta V klase za amalgam	1 2
Sedmica 11.	11. Predavanje: Adhezivni kaviteti I i II klase 11. Vježbe: Izrada specifičnih kaviteta I klase	1 2
Sedmica 12.	12. Predavanje: Adhezivni kaviteti III i IV klase 12. Vježbe: Izrada adhezivnih kaviteta I klase	1 2
Sedmica 13.	13. Predavanje: Adhezivni kaviteti V klase 13. Vježbe: Izrada adhezivnih kaviteta II klase	1 2
Sedmica 14.	14. Predavanje: Indirektne estetske i metalne restauracije 14. Vježbe: Izrada adhezivnih kaviteta III klase	1 2
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 15. Vježbe: Polaganje praktičnog dijela ispita	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS3061	Naziv predmeta: PRETKLINIČKA I LABORATORIJSKA FIKSNA PROTETIKA		
Ciklus: Integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 90 (30+60) Predavanja 30 Vježbe 60	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje teoretskih i praktičnih znanja o tehnici i tehnologiji izrade fiksnih zubnih nadoknada.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrste fiksnih protetskih nadoknada, Indikacije. 2. Navlake i zubni mostovi – vrste navlaka i mostova. 3. Indikacije i kontraindikacije za izradu fiksnih protetskih radova. 4. Preparacije zuba. 5. Otisni postupci u fiksnoj protetici, konvencionalni i digitalni.. 6. Izrada konvencionalnog i digitalnog radnog modela. 7. Tehnike prijenosa zagriža u analogni i digitalni artikulatur. 8. Postupak konvencionalnog i digitalnog modeliranja krunice. 9. Ulaganje u vatrostalnu masu. Livenje fiksnih nadoknada. 10. Obrada i poliranje. 		

	<p>11. Postupak izrade metalnih i bezmetalnih fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom od različitih dentalnih materijala - 1 dio.</p> <p>12. Postupak izrade metalnih i bezmetalnih fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom od različitih dentalnih materijala - 2 dio.</p> <p>13. Nanošenje estetskog materijala</p> <p>14. Izrada livene kočić nadogradnje.</p> <p>15. Specifičnosti laboratorijske izrade implantoprotetičkih konstrukcija.</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavati instrumentarij i opremu u laboratoriju za fiksnu protetiku. 2. Poznavati cjeloviti postupak laboratorijske izrade fiksnog protetskog rada kroz korištenje opreme i materijala. 3. Poznavati proceduru ulaganja fiksnog protetskog rada u masu za ulaganje. 4. Poznavati proceduru lijevanja fiksnih protetskih radova. 5. Poznavati proceduru obrade fiksnog protetskog rada. 6. Poznavati proceduru nanošenja dentalne keramike. 7. Poznavati proceduru skeniranja modela i otisaka i dizajniranja protetskih radova sa CAD/CAM sistemom. 8. Poznavati proceduru 3D printanja. <p>Vještine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odabrati instrumentarij, opremu i materijal za laboratorijsku izradu fiksnog protetskog rada. 2. Izliti radni model. 3. Pripremiti radni model. 4. Postaviti radne modele u artikulator. 5. Modelirati u vosku krunicu anatomske oblika, podkonstrukciju za krunicu i most, cut-back oblik za krunicu. <p>Kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavati u potpunosti pretkliničke postupke izrade fiksnih protetskih radova po fazama izrade. 2. Samostalno prepoznati greške koje nastaju pri nepravilnoj izradi fiksnih protetskih radova. 3. Poznavati značaj komunikacije laboratorija sa stomatologom u ordinaciji.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja za sve studente - praktična nastava – vježbe u grupama prema standardu
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit (u formi testa u 8. sedmici semestra) - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Završni ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog (u formi testa) dijela ispita. Praktični dio ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru praktičnih vježbi. Uslov za izlazak na test završnog ispita je položen praktični dio ispita.</p>

	<p>Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine. Testovi za parcijalni i završni ispit se sastavljaju za svaki ispitni rok i podjeljeni su u grupe A, B (po potrebi C, D). Parcijalni i završni ispit se može bodovati samo ako svaki test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, polaže završni ispit integralno.</p> <p>Prema navedenom skali ocjena je sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocjena 10 ili A – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja, bez grešaka ili sa neznatnim greškama (između 95 i 100 bodova), - ocjena 9 ili B – uspjeh iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom (između 85 i 94 boda), - ocjena 8 ili C – prosječan u postizanju ishoda učenja, ali sa primjetnim greškama (između 75 i 84 boda), - ocjena 7 ili D – općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima (između 65 i 74 boda), - ocjena 6 ili E – zadovoljava minimalne uvjete u postizanju ishoda učenja (između 56 i 64 boda), - ocjena 5 ili F – ne zadovoljava minimalne uvjete (manje od 55 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Schillinburg TH, Hobo S, Whitsett I, Jacobi R. Osnove fiksne protetike 3 rd edition. Media ogledi 2008. 2. Trifunović D, Radlović S, Kandić M, Nastić M, Petrović A, Krstić M et al. Stomatološka protetika predklinika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; 2003. 3. Jakovac M, Kranjčić J, Bergman L, Carek A, Milardović S, Viskić J et al. Pretklinička i laboratorijska fiksna protetika. Zagreb: Stega-Tisak; 2020. 4. Jakovac. M. Protokol. Zagreb: Stega tisak, 2023. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosenstiel SF, Land MF, Fujimoto J. Contemporary fixed prosthodontics, 5th edition. Elsevier, 2015. 2. Baltzer A, Kaufmann-Jinoian V, Kurbad A, Reichel K. Cad/Cam i potpuna keramika Estetski nodomjestci u stomatološkoj praksi. Zagreb: Media ogled d.o.o.; 2009.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: PRETKLINIČKA I LABORATORIJSKA FIKSNA PROTETIKA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Vrste fiksnih protetskih nadoknada. Indikacije za izradu fiksnih protetskih radova - krunice, mostovi i nadogradnje.</p> <p>Vježbe: Uvodni sat – Demonstracija preparacije zuba i upoznavanje sa opremom i materijalima.</p> <p>Rad studenta - Uzimanje otiska alginatom zuba antagonista i izlivanje radnog modela zuba antagonista.</p>	<p>2</p> <p>4</p>

Sedmica 2	Predavanje: Navlake i zubni mostovi – vrste mostova, dijelovi mosta. Sidro za zubni most. Tijelo mosta i odnos prema gingivi.	2
	Vježbe: Uvodni sat – Demonstracija izlivanja radnog modela iz definitivnog otiska. Rad studenta - Izlivanje radnog modela iz definitivnog otiska.	4
Sedmica 3	Predavanje: Indikacije i kontraindikacije za izradu fiksnih protetskih radova: krunica, mostova i nadogradnji.	2
	Vježbe: Uvodni sat – Demonstracija pripreme za ulaganje u artikulatork, izrada split cast modela. Rad studenta - Priprema za ulaganje u artikulatork, izrada split cast modela.	4
Sedmica 4.	Predavanje: Preparacije zuba. Sredstva za preparaciju. Načela preparacije zuba. Oblik marginalne preparacije i njen odnos prema mekim tkivima. Greške u preparaciji.	2
	Vježbe: Uvodni sat - Demonstracija postavljanja radnih modela u artikulatork bez standardnog obraznog luka i sa standardnim obraznim lukom uz pomoć prenosnog stočića. Rad studenta - Postavljanja radnih modela u artikulatork.	4
Sedmica 5.	Predavanje: Otisni postupci u fiksnoj protetici, konvencionalni i digitalni. Registracija međuviličnih odnosa, konvencionalno i digitalno.	2
	Vježbe: Uvodni sat - Demonstracija izrade pomičnog radnog modela, obrade i označavanja preparacione granice. Rad studenata - Izrada pomičnog radnog modela, obrada i označavanje preparacione granice.	4
Sedmica 6.	Predavanje: Postupak laboratorijskog skeniranja. Izrada konvencionalnog radnog modela, izlivanjem u gipsu, digitalnog radnog modela 3D printanjem i CAD/CAM frezovanjem.	2
	Vježbe: Uvodni sat - Modeliranje navlake punog anatomskog oblika i njeno modeliranje u CUT-BACK oblik. Rad studenta - Modeliranje navlake punog anatomskog oblika.	4
Sedmica 7.	Predavanje: Analogni i digitalni artikulatork. Tehnike prijenosa zagriža u analogni i digitalni artikulatork. Digitalno preklapanje. Obrada pomičnih radnih modela. Označavanje preparacione granice, nanošenje distanc laka.	2
	Vježbe: Rad studenta – Završavanje modeliranja navlake punog anatomskog oblika i njeno modeliranje u CUT-BACK oblik	4
Sedmica 8.	Predavanje: Postupak konvencionalnog i digitalnog modeliranja krunice. Instrumentarij za modeliranje i digitalni alati za modeliranje krunica i mostova punog anatomskog oblika, reduciranog oblika, cut back oblika i podkonstrukcije.	2
	Postupak izrade modela fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom u PMMA materijalu. Vježbe: Uvodni sat – Modeliranje podkonstrukcije za dentalni most. Rad studenta - Modeliranje podkonstrukcije za dentalni most.	4
Sedmica 9.	Predavanje: Priprema modela fiksne nadoknade, dobivene konvencionalnim i digitalnim načinom izrade, za ulaganje u vatrostalnu masu. Specifičnosti u ulaganju, eliminacija voska i livenje podkonstrukcija fiksnih nadoknada od dentalne legure. Livenje fiksnih nadoknada od keramičke mase.	2
	Vježbe: Rad studenta – Završavanje modeliranja podkonstrukcije za dentalni most.	4
Sedmica 10.	Predavanje: Obrada i poliranje izlivenih fiksnih nadoknada.	2
	Vježbe: Demonstracija - Digitalno modeliranje i digitalni alati za modeliranje. Postupak izrade modela fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom u PMMA materijalu.	4

Sedmica 11.	Predavanje: Postupak izrade metalnih i bezmetalnih fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom. Vrste CAD/CAM glodalica, vrste blokova i diskova različitih dentalnih materijala od kojih se prave fiksne protetske nadoknade. Vježbe: Demonstracija - Priprema i postupak ulaganja u vatrostralnu masu i livenje modela fiksnog protetskog rada. Obrada i poliranje izlivenih fiksnih nadoknada.	2 4
Sedmica 12.	Predavanje: Postupak izrade metalnih i bezmetalnih fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom. Vrste CAD/CAM glodalica, vrste blokova i diskova različitih dentalnih materijala od kojih se prave fiksne protetske nadoknade. Vježbe: Demonstracija - Postupak izrade metalnih i bezmetalnih fiksnih nadoknada CAD/CAM glodalicom od različitih dentalnih materijala.	2 4
Sedmica 13.	Predavanje: Nanošenje estetskog materijala na podkonstrukcije, reducirane oblike, CUT-BACK oblike. Slaganje efekata, Individualizacija (karakterizacija) fiksnih protetskih radova. Vježbe: Demonstracija - Nanošena estetskog materijala na podkonstrukcije, reducirane oblike i CUT-BACK oblike. Slaganje efekata, Individualizacija (karakterizacija) fiksnih protetskih radova.	2 4
Sedmica 14.	Predavanje: Preparacija kanala korijena za izradu livene kočić nadogradnje. Izrada livene kočić nadogradnje. Vježbe: Demonstracija - Izrada livene kočić nadogradnje.	2 4
Sedmica 15.	Predavanje: Specifičnosti laboratorijske izrade implantoprotetičkih konstrukcija. Vježbe: Demonstracija - Laboratorijska izrada implantoprotetičkih konstrukcija.	2 4
Sedmica 17.	Završni ispitni rok	
Sedmica 19.-20.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS3062	Naziv predmeta: PRETKLINIČKA RESTAURATIVNA STOMATOLOGIJA II		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija; Preduslov za polaganje završnog ispita je položen ispit iz predmeta Pretklinička restaurativna stomatologija I.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa svojstvima i upotrebom materijala za reintegraciju i zaštitu pulpo-dentinskog kompleksa, svojstvima i upotrebom materijala za privremeno zatvaranje kaviteta, svojstvima i upotrebom amalgama i estetskih restaurativnih materijala, kao i faktorima koji determinišu izbor restaurativnog materijala.		

Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 6. Materijali za reintegraciju pulpo-dentinskog kompleksa 5. Zaštitne podloge 6. Dentalni amalgam- sastav, svojstva i klinička primjena 7. Adhezivni sistemi 8. Dentalni kompoziti- sastav, svojstva i klinička primjena
Ishodi učenja:	<p>Po završetku VI semestra iz predmeta Pretklinička restaurativna stomatologija II student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspravljati o materijalima za reintegraciju i zaštitu pulpo-dentinskog kompleksa, zaštitnim podlogama i materijalima za privremeno zatvaranje kaviteta, - objasniti kliničku primjenu amalgama i kompozita, - objasniti principe adhezije, hibridnog sloja i adhezivnih sistema, - objasniti primjenu glasjonomer cemenata u restaurativnoj stomatologiji, - raspravljati o izboru restaurativnog materijala, - biti osposobljen samostalno pravilno rekonstruisati defekt na tipodontu odgovarajućim restaurativnim materijalom.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog, praktičnog i završnog ispita. Parcijalni i završni ispit se polažu pismeno. Parcijalni ispit nosi 30 bodova i smatra se položenim ukoliko je student ostvario minimalno 17 bodova. Kroz praktični ispit se evaluira pravilna zaštita pulpo-dentinskog kompleksa, restauracija defekta tvrdog zubnog tkiva na tipodontu i nosi ukupno 20 bodova. Na završnom ispitu student mora ostaviti minimalno 55% tačnih odgovora.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz pacijalni, praktični ispit i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Živković i saradnici. Osnovi restaurativne stomatologije. Data Status, Beograd, 2009. 5. Šutalo i saradnici. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro, Zagreb, 1994. 6. Karadžov i saradnici. Preparacija kaviteta. Grifon, Beograd, 1999. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Vulićević ZR, Jurić H, Kobašlija S i sar. Klinička primena materijala u dečijoj stomatologiji, Beobook, Beograd 2010. 5. Mount GJ, Hume WR. Preservation and restoration of tooth structure. Mosby International Ltd. 1998. 6. Roberson TM, Heymann HO, Swift EJ. Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry, Mosby Inc, 2013. 7. Summit JB, Robbins JW, Hilton TJ, Schwartz RS. Fundamentals of operative dentistry: a contemporary approach: Quintessence Publishing Co Inc, 2013.

Izvedbeni plan predmeta Pretklinička restaurativna stomatologija II

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	7. Predavanje: Materijali za reintegraciju pulpo-dentinskog kompleksa	1
	16. Vježbe: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)	2
Sedmica 2.	9. Predavanje: Zaštitne podloge	1
	17. Vježbe: Postavka materijala za reintegraciju pulpo-dentinskog kompleksa	2
Sedmica 3.	10. Predavanje: Dentalni amalgam- sastav i svojstva	1
	18. Vježbe: Podlaganje kaviteta zuba u transkaninom sektoru	2
Sedmica 4.	19. Predavanje: Dentalni amalgam- klinička primjena	1
	11. Vježbe: Podlaganje kaviteta zuba u interkaninom sektoru	2
Sedmica 5.	12. Predavanje: Adhezija na caklinu i dentin	1
	20. Vježbe: Upoznavanje sa sistemima matrica i interdentalnim kočićima (Ivory 1)	2
Sedmica 6.	21. Predavanje: Adhezijski sistemi	1
	13. Vježbe: Upoznavanje sa sistemima matrica i interdentalnim kočićima (obuhvatne matrice)	2
Sedmica 7.	14. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	15. Predavanje: Dentalni kompoziti- sastav i svojstva	1
	8. Vježbe: Postavka amalgamskog ispuna I klase	2
Sedmica 9.	9. Predavanje: Dentalni kompoziti- klinička primjena	1
	16. Vježbe: Postavka amalgamskog ispuna II klase	2
Sedmica 10.	17. Predavanje: Primjena glasjonomer cemenata u restaurativnoj stomatologiji	1
	10. Vježbe: Postavka amalgamskog ispuna V klase; završna obrada amalgamskih ispuna I i II klase	2
Sedmica 11.	11. Predavanje: Materijali za privremeno zatvaranje kaviteta	1
	18. Vježbe: Postavka i obrada kompozitnog ispuna I klase	2
Sedmica 12.	19. Predavanje: Kompleksne restauracije	1
	12. Vježbe: Postavka i obrada kompozitnog ispuna II klase	2
Sedmica 13.	13. Predavanje: Izbor restaurativnog materijala	1
	20. Vježbe: Postavka i obrada kompozitnog ispuna III klase	2
Sedmica 14.	21. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1
	14. Vježbe: Postavka i obrada kompozitnog ispuna V klase	2
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1
	22. Vježbe: Polaganje praktičnog dijela ispita	2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM0601	Naziv predmeta: HIRURGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 9
Status: izborni		Ukupan broj sati: 90 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45 Vježbe 45	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Položeni ispiti iz Anatomije, Histologije, Fiziologije, Patologije, Patofiziologije
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznati studenta sa pristupom hirurškim pacijentima 2. Ovladavanje elementarnim teoretskim znanjima iz opće i ratne hirurgije 3. Upoznavanje studenata sa uobičajenim dijagnostičkim procedurama i njihovom interpretacijom. 4. Razvijanje sposobnosti formiranja diferencijalno dijagnostičke slike tokom objedinjavanja anamnestičkih podataka i fizikalnog nalaza. - Razvijanje svijesti o značaju multidisciplinarnog pristupa u hirurškom liječenju. 5. Razvijanje svijesti o odgovornosti pri donošenju odluke o vrsti liječenja 6. Kroz interaktivni kontakt sa pacijentom, te tokom boravka na hirurškom odjeljenju, operacionim salama i kabinetima upoznati studenta sa temeljnim principima hirurške prakse. 7. Ovladavanje osnovnim hirurškim vještinama i razvijanje manuelne spretnosti. 8. Razvijanje svijesti o značaju hirurškog rasuđivanja prilikom rješavanja hirurškog problema 9. Razvijanje svijesti o hirurškoj etici i medikolegalnoj odgovornosti 10. Razvijanje svijesti o značaju timskog rada i profesionalnih personalnih odnosa u hirurgiji 11. Razvijanje vještine komuniciranja sa pacijentima. 12. Razvijanje sposobnosti egzaktne usmene i pismene prezentacije hirurškog nalaza. 13. Razvijanje svijesti o značaju hirurške medicinske dokumentacije - Aktivno učešće u prepoznavanju ishoda hirurškog tretmana.
Tematske jedinice:	
Ishodi učenja:	<p>Student stomatologije treba usvojiti bazična znanja i vještine iz slijedećih hirurških oblasti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opća hirurgija <ul style="list-style-type: none"> *Asepsa i antisepsa, sterilizacija, rana i njeno cijeljenje, ratna rana, hirurške infekcije, opekotine, šok i tretman svih tipova šoka, krvarenje, hemostaza, transfuziologija, hirurška imunologija, hirurška onkologija, ishemijski sindrom, zavoji i imobilizacija, hirurgija u vanrednim situacijama. 2. Anestezija i reanimacija <ul style="list-style-type: none"> *Opća, lokalna i regionalna anestezija, terapija bola, kardiopulmonalna reanimacija, osnove terapije fluidima. 3. Neurohirurgija <ul style="list-style-type: none"> *Kranocerebralne povrede, intrakranijalni tumori, cerebrovaskularna ishemijska bolest, spontane intrakranijalne hemoragije, kompresivni neurovaskularni sindromi-neuralgije, osnovi hirurgije baze lobanje, kraniofacijalne anomalije, povrede perifernih nerava, degenerat. disk bolest. 4. Grudna hirurgija <ul style="list-style-type: none"> *Povrede grudnog koša, pneumotoraks, drenaža prsišta, benigni i maligni tumori pluća i bronha, tumori medijastinuma, tumori dojke, struma. 5. Kardiohirurgija

	<p>*Povrede srca. Ishemijska bolest srca. Hitna stanja u kardiohirurgiji.</p> <p>6. Vaskularna hirurgija *Povrede arterija i vena, akutna i hronična ishemijska bolest, aneurizme aorte, duboka venska tromboza, varikozne vene.</p> <p>7. Abdominalna hirurgija *Povrede abdomena, akutni abdomen, hernija, osnove gastrointestinalne, hepatobilijarne i kolorektalne hirurgije.</p> <p>8. Urologija *Povrede urotrakta; hirurški uzroci poremećaja urodinamike, Tumori GU trakta</p> <p>9. Ortopedija sa traumatologijom *Politrauma, kongenitalne i stečene anomalije osteo-artikularnog aparata, opće karakteristike preloma i cijeljenja kosti, liječenje loma, osteosinteza.</p> <p>10. Plastično-rekonstruktivna hirurgija *Transplantati i reznjevi, estetska hirurgija, epitelni tumori kože, melanom.</p> <p>11. Dječija hirurgija *Hirurgija kongenitalnih anomalija</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanja (45 sati): 2. vježbe (45 sati) grupe 6-8 studenata <p>Metode podučavanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. interaktivno, teoretsko i praktično podučavanje 2. male grupe od po 6-8 studenata <p>Tokom praktične nastave primjenjivat će se “pristup po Peytonu “ (izučavanje u “4 koraka” bazirano na rješavanu problema), i OSCE metod (an Objective Structured Clinical Examination).</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Metode procjene znanja Provjera znanja studenta vršit će se kontinuirano kroz semestar i na završnom ispitu. Svi dijelovi ispita će biti obuhvaćeni evaluacijom. Kontinuirana provjera znanja uključuje Parcijalni ispit 1. (predmetne oblasti iz „bloka 1“ (Opšta hirurgija, Anesteziologija, Neurohirurgija, Grudna hirurgija, Kardiohirurgija), Parcijalni ispit 2. (predmetne oblasti iz „bloka 2“ (Vaskularna hirurgija, Abdominalna hirurgija, Urologija, Ortopedija i traumatologija, Plastično-rekonstruktivna hirurgija i dječije hirurgija), te Praktični ispit 1. i Praktični ispit 2. Nepoloženi dijelovi ispita će biti evaluirani na Završnom ispitu.</p> <p>PRAKTIČNI DIO ISPITA:</p> <p>Praktični ispit 1. podrazumijeva provjeru stečenih vještina iz oblasti: Opšta hirurgija; Anesteziologija; Neurohirurgija; Grudna hirurgija i Kardiohirurgija.</p> <p>Iz svake oblasti koja pripada ovom bloku student će dobiti po jednu „CHECK” listu sa definiranim zadacima. Na svakoj listi nalaze se pitanja/zadaci koji nose po 0,5 poena i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opšta hirurgija – osam pitanja (maksimalno 4 poena, minimalno 2,5 poena) - Anesteziologija – šest pitanja (maksimalno 3 poena, minimalno 2 poena) - Neurohirurgija – pet pitanja (maksimalno 2,5 poena, minimalno 1,5 poen) - Grudna hirurgija – tri pitanja (maksimalno 1,5 poena, minimalno 1 poen) - Kardiohirurgija – tri pitanja (maksimalno 1,5 poena, minimalno 1 poen) <p>Maksimalni broj poena koji student može ostvariti na Praktičnom ispitu 1. iznosi 12,5 poena, a minimalni 8 poena.</p> <p>Praktični ispit 2. podrazumijeva provjeru stečenih vještina iz oblasti Vaskularna hirurgija; Abdominalna hirurgija; Urologija; Ortopedija sa traumatologijom; Plastično-rekonstruktivna hirurgija;</p> <p>Dječija hirurgija.</p> <p>Iz svake oblasti koja pripada ovom bloku student će dobiti po jednu „CHECK” listu sa definiranim pitanjima/zadacima koji nose po 0,5 poenai to:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Vaskularna hirurgija – tri pitanja (maksimalno 1,5 poena, minimalno 1 poen) - Abdominalna hirurgija – osam pitanja (maksimalno 4 poena, minimalno 2,5 poena) - Urologija – tri pitanja (maksimalno 1,5 poena, minimalno 1 poen) - Ortopedija i traumatologija – šest pitanja (maksimalno 3 poena, minimalno 2 poena) - Plastično-rekonstruktivna hirurgija – šest pitanja (maksimalno 3 poena, minimalno 2 poen) - Dječija hirurgija– četiri pitanja (maksimalno 2 poena, minimalno 1,5 poen) <p>Maksimalni broj poena koji student može ostvariti na Praktičnom ispitu 2. iznosi 15 poena, a minimalni 10 poena. Ukupni maksimalni skor praktičnog ispita iznosi 27,5 poena. Za uspješno polaganje praktičnog ispita potrebno je iz svih predmetnih oblasti ostvariti barem natpolovični skor. Ukoliko student iz jedne oblasti ne ostvari minimalan rezultat smatra se da nije položio praktični ispit iz te oblasti i ima obavezu da tu oblast savlada na završnom ili popravnom ispitu. Bodovi ostvareni na praktičnom ispitu će se pridodati bodovima ostvarenim na ostalim dijelovima ispita kako bi se dobila konačna ocjena.</p> <p>Parcijalni ispit 1</p> <p>Prvi parcijalni ispit sastoji se od 70 MCQ pitanja raspoređenih prema slijedećim oblastima: Opšta hirurgija – 20 MCQ pitanja (maksimalno 10 poena, minimalno 5,5 poena), Anesteziologija i reanimatologija – 15 MCQ pitanja (maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena)</p> <p>Neurohirurgija – 15 MCQ pitanja (maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena), Grudna hirurgija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena), te Kardiohirurgija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena). Maksimalni rezultat iznosi 35 poena, a minimalni rezultat 19,5 poena uz uslov da student iz svake navedene oblasti ostvari više od 50% poena. Parcijalni ispit 2</p> <p>Drugi parcijalni ispit se sastoji od 75 MCQ pitanja raspoređenih prema slijedećim oblastima: Vaskularna hirurgija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena), Abdominalna hirurgija – 20 MCQ pitanja (maksimalno 10 poena, minimalno 6 poena), Urologija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena), Ortopedija i traumatologija – 15 MCQ pitanja (maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena), Plastično- rekonstruktivna hirurgija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena), te Dječija hirurgija – 10 MCQ pitanja (maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena). Maksimalan rezultat iznosi 37,5 poena, a minimalan rezultat 22 poena uz uslov da student iz svake navedene oblasti ostvari više od 50% poena.</p> <p>ZAVRŠNI ISPIT</p> <p>Završni ispit je usmena provjera znanja iz onih oblasti koje student nije položio na prethodnim dijelovima ispita. Pristup završnom ispitu uslovljen je položenim praktičnim dijelovima ispita. Nepoloženi dijelovi praktičnog ispita polažu se po već prezentiranom principu evaluacije praktičnih vještina.</p> <p>Usmeni ispit se temelji na odgovorima na pitanja koja su otisnuta na ovjerenim test karticama. Sve kartice nalaze se u svežnju i prilikom polaganja student bira jednu od njih nasumičnim izvlačenjem. Pitanja na karticama su razvrstana prema blokovima predmetnih oblasti.</p> <p>Studenti koji nisu položili Parcijalni ispit 1. izvlače karticu iz skupine kartica prvog bloka sa pitanjima iz predmetnih oblasti: Opšta hirurgija (3 pitanja; maksimalno 10 poena, minimalno 5,5 poena); Anesteziologija i reanimatologija (2 pitanja; maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena);</p>
--	--

	<p>Neurohirurgija (2 pitanja; maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena); Grudna hirurgija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena); Kardiohirurgija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena). Maksimalni broj ostvarenih poena odgovara maksimalnom rezultatu Parcijalnog ispita 1. i iznosi 35 poena, a minimalni rezultat 19,5 poena uz uslov da student iz svake navedene oblasti ostvari više od 50% poena.</p> <p>Studenti koji nisu položili Parcijalni ispit 2. izvlače karticu iz skupine kartica drugog bloka sa pitanjima iz predmetnih oblasti: Vaskularna hirurgija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena); Abdominalna hirurgija (3 pitanja; maksimalno 10 poena, minimalno 6 poena); Urologija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena); Ortopedija i traumatologija (2 pitanja; maksimalno 7,5 poena, minimalno 4 poena); Plastično-rekonstruktivna hirurgija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena), te Dječija hirurgija (1 pitanje; maksimalno 5 poena, minimalno 3 poena). Maksimalni broj ostvarenih poena odgovara maksimalnom rezultatu Parcijalnog ispita 2. i iznosi 37,5 poena, a minimalni rezultat 22 poena uz uslov da student iz svake navedene oblasti ostvari više od 50% poena.</p> <p>PONOVNI I POPRAVNI ISPIT</p> <p>Dijelove ispita koje student nije položio u prethodnim provjerama znanja, student polaže na ponovnom i popravnom ispitu prema pravilima završnog ispita.</p> <p>FORMIRANJE KONAČNE OCJENE</p> <p>Broj ukupno osvojenih poena, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <table data-bbox="574 1052 1481 1262"> <tr> <td>10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama;</td> <td>95-100 poena</td> </tr> <tr> <td>9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom;</td> <td>85-94 poena</td> </tr> <tr> <td>8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama;</td> <td>75-84 poena</td> </tr> <tr> <td>7 (D) – općenito dobar, sa značajnijim nedostacima;</td> <td>65-74 poena</td> </tr> <tr> <td>6 (E) – zadovoljava minimalne kriterije;</td> <td>55-64 poena</td> </tr> <tr> <td>5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije;</td> <td>manje od 55 poena</td> </tr> </table>	10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	95-100 poena	9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom;	85-94 poena	8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama;	75-84 poena	7 (D) – općenito dobar, sa značajnijim nedostacima;	65-74 poena	6 (E) – zadovoljava minimalne kriterije;	55-64 poena	5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije;	manje od 55 poena
10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama;	95-100 poena												
9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom;	85-94 poena												
8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama;	75-84 poena												
7 (D) – općenito dobar, sa značajnijim nedostacima;	65-74 poena												
6 (E) – zadovoljava minimalne kriterije;	55-64 poena												
5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije;	manje od 55 poena												
Literatura:	<p>Obavezna: 1. Kirurgija za stomatologe /M. Ledinsky/, Medicinska naklada, Zagreb 2003</p> <p>Proširena: 1. Hirurgija /F. Konjhodžić i suradnici/ NIR 2001 Dopunska: 1. Kirurgija I. Bradić, Školska knjiga, Zagreb</p>												

Šifra: SFSIS2045	Naziv predmeta: PSIHOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15 Seminar 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u III godinu studija		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske osnove o estetskom značaju usta i zuba na psihički razvoj individue. Predmet upoznaje studente sa dentalnom anksioznošću, dentalnim strahom, te njihovom prevencijom.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u psihologiju 2. Stes i psihosomatika 3. Pojedinaac i okolina 4. Jezik i komunikacija 5. Etika u psihologiji 6. Odnos ljekar-pacijent/pacijent -ljekar. 7. Psihološki značaj estetike u stomatologiji, 8. Bol i strah, 9. Stres, prevencija i tretman..
Ishodi učenja:	Nakon završetka nastave iz predmeta Psihologija u stomatološkoj praksi student će steći teoretsko znanje o važnosti interakcije stomatologa i pacijenta, značaju dentalne estetike za psihološki razvoj osobe, tretmanu pacijenata sa dentalnom anksioznošću, strahom i prevencijom ovih stanja.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se odvijati kroz: <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 40 bodova. 2 seminarska rada nose maksimalno po 10 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 21 bod. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zarevski P, Škrinjarić I, Vranić A. Psihologija za stomatologe. Zagreb: Naklada Slap; 2012. 2. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015.

Šifra predmeta: SFS0S0506	Naziv predmeta: STOMATOLOŠKA ANESTEZIOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30 Vježbe 15	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je educirati studenata o osnovnim pojmovima lokalne anestezije, lokalnih anestetika te tehnikama primjene lokalne anestezije u gornjoj i donjoj vilici u svakodnevnom radu. Studenti će usvojiti osnovna znanja o mehanizmu djelovanja pojedinih lokalnih anestetika kao i način određivanja maksimalne doze za lokalne anestetike Upoznati studente o mogućim lokalnim i sistemskim komplikacijama tokom i nakon primjene lokalne anestezije te kako ih prepoznati i primjeniti neophodne postupke u terapiji istih
Tematske jedinice:	Tematske jedinice će tokom izvođenja nastave omogućiti studentu da savlada planirane ciljeve vezano za hemizam lokalnih anestetika, tehnike lokalne anestezije sa lokalnim i sistemskim komplikacijama što je detaljno opisano u izvedbenom planu nastave kao posebnom dokumentu
Ishodi učenja:	Kroz nastavni predmet Stomatološka anesteziologija student će usvojiti sljedeća znanja: ovladati tehnikama pleksus i provodnih anestezija u gornjoj i donjoj vilici usvojiti znanja o mogućim lokalnim i sistemskim komplikacijama tokom i nakon primjene lokalne anestezije, kako ih prepoznati i primjeniti neophodne postupke u terapiji istih
Metode izvođenja nastave:	predavanje vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Bodove može ostvariti na sljedeći način: aktivnost na predavanjima - 5 bodova aktivnost na vježbama – 5 bodova pismena provjera znanja u 8. sedmici - 40 bodova (minimalni broj bodova za prolaznost je 20) završni ispit -50 bodova Maksimalni broj bodova je 100. Prema navedenom skali ocjena je sljedeća: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova. 9(B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1.Šečić S., Ajanović M., Ahmić A., Zukić S., Zukanović A., Tosum S., Dervišević A. Stomatološka anesteziologija Sarajevo 2018. 2.Kučanski B., Sulejmanagić H., Mustagrudić D., Gojkov T. Oralna hirurgija, I dio, II izdanje, urednik: Sulejmanagić H. Sarajevo: USBiH; 1998. 3.Todorović Lj, et al. Anestezija u stomatologiji. Beograd: Univerzitet u Beogradu; 1997. Dopunska: 1.Malamed FS. Handbook of local anesthesia, 5th edition. Mosby; 2004. 4.

Izvedbeni plan predmeta Stomatološka anesteziologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
---------	-------------------------	-----------

Sedmica 1.	Predavanje: Uvodna razmatranja o lokalnim anestetima. Kratak historijski osvrt na razvoj lokalnih anestetika. Definicija, podjele, indikacije i kontraindikacije za primjenu lokalne anestezije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Fizičko-hemijske karakteristike, farmakokinetika i mehanizam djelovanja lokalnog anestetika. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Svojstva i kliničko djelovanje lokalnih anestetika. Esterski lokalni anestetici, amidni lokalni anestetici, sadržaj ampule lokalnog anestetika, izbor lokalnog anestetika Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Vazokonstriktori, mehanizam njihovog djelovanja, koncentracije i izbor vazokonstriktora u lokalnom anestetiku. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Priprema pacijenta za lokalnu anesteziju (aspekt psihičke pripreme, premedikacija, priprema operativnog polja. Pribor za anesteziju. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Opća anestezija u stomatologiji Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Plexus anestezija. Tehnike izvođenja plexus anestezije u gornjoj i donjoj vilici. Anatomotopografski osvrt na građu i inervaciju gornje i donje vilice. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije tokom i nakon aplikacije plexus anestezije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja, Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Sprovodne anestezije u gornjoj vilici. Tehnike izvođenja tuber anestezije Tehnike izvođenja infraorbitalne anestezije (ekstraoralna i intraoralna). Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje kod primjene tuber i infraorbitalne anestezije. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije tokom i nakon anestezije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Tehnika anestezije za n.palatinus maior, n.nasopalatinus. Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije u toku i nakon anestezije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Sprovodne anestezije u donjoj vilici. Anestezija n.alveolaris inf. Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje i orijentaciju mjesta insercije i aplikacije lokalnog anestetika kod direktne i indirektno metode mandibularnog bloka. Tehnike izvođenja mandibularnog bloka (ekstraoralna i intraoralna). Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Tehnike izvođenja mandibularnog bloka sa osvrtom na metode intraoralne tehnike. Procenat uspješnosti, razlozi potencijalnog neuspjeha primjene, anesteziono polje i komplikacije tokom i nakon primjene anestezije. Gow-Gatesov mandibularni blok, Vazirani-Akinosijev blok (tehnike, indikacije,procenat uspješnosti, komplikacije tokom i nakon primjene) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Tehnike izvođenja sprovodne anestezije za n. lingualis. Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje kod ove tehnike sprovodne anestezije. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije tokom i nakon aplikacije. Tehnika anestezije za sprovodnu anesteziju n.buccalis. Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje kod ove tehnike anestezije. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije u toku i nakon aplikacije anestezije za n.buccalis. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Tehnika anestezije za sprovodnu anesteziju n.mentalis i n.incisivus. Anatomotopografski detalji neophodni za poznavanje. Procenat uspješnosti, anesteziono polje i komplikacije tokom i nakon anestezije. Tehnika V anestezije brade. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja. Klinički rad studenta	2 1

Sedmica 14.	Predavanje: Lokalne komplikacije tokom i nakon primjene plexus i sprovodnih anestezija. Neadekvatno djelovanje lokalne anestezije, bol u toku i nakon aplikacije, postanestezijski trizmus, povreda krvnog suda, povreda nerva, diplopija, zalamanje igle, ishemija, kserostomija, povreda usne Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja. Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Sistemske komplikacije tokom i nakon primjene lokalne anestezije. (sinkopa, toksična reakcija, alergijska reakcija) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja. Klinički rad studenta	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM3063	Naziv predmeta: DERMATOVENEROLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je usvajanje znanja vještina iz područja dermatovenerologije, upoznavanje studenata o osnovnim bolestima kože sa posebnim osvrtom na one bolesti koje su povezane sa promjenama oralnih sluznica. Educiranje studenata o osnovama dermatološke propedeutike, laboratorijskih pretraga i testova te diferencijalno dijagnostičkim i terapijskim protokolima najčešćih bolesti kože i sluznica.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura, građa i funkcije kože 2. Eflorescence 3. Bakterijske i virusne infekcije kože 4. Bolesti kože uzrokovane gljivama (dermatomikoze) 5. Alergijske bolesti kože I 6. Alergijske bolesti kože II 7. Vezikulo-bulozne bolesti kože I 8. Vezikulo-bulozne bolesti II 9. Eritematozno skvamozne i papulozne dermatoze 10. Autoimune bolesti 11. Spolno prenosive bolesti 12. Benigni tumori kože 13. Maligni tumori kože 14. Bolesti sluznica usne šupljine 15. Diferencijalna dijagnoza patoloških promjena na oralnim sluznicama. 		
Ishodi učenja:	Nakon odslušane teoretske i praktične nastave student će poznavati osnovna znanja o koži i njenim patološkim promjenama (eflorescencama). Usvojiti će znanja o bakterijskim, virusnim i gljivičnim infekcijama kao i načinu pripreme i tumačenja nativnih preparata. Upoznati će se sa kliničkim i laboratorijskim kao i patohistološkim nalazima autoimunih		

	oboljenja,eritematoznoškvamoznih,papulomatoznim, te spolnim bolestima koje imaju implikacije na oralnim sluznicama.Poznavat će diijagnostičke i terapijske protokole u liječenju benignih i malignih tumora i znaće osnovna oboljenja sluznice oralne šupljine sa diferencijalnom dijagnozom.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: 1. predavanje ex catedra za sve studente 2. praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Ukupnu ocjenu čini: - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivan rad na vježbama – 35 bodova, (pismeni prikaz kliničkog slučaja-20 bodova,odgovor na postavljeno esejsko pitanje -15 bodova) - završni ispit putem testa – 55 bodova. Maximalno može osvojiti 100 bodova Vrednovanje i ocjenjivanje znanja studenata će se vršiti prema sljedećem sistemu: a) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9(B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; c) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova; d) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; e) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; f) 5(F) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Naima Mutavelić-Arslanagić,Dermatovenerologija.Sarajevo,2004. Dopunska: Gernot Rassner,Dermatologija.Naklada Slap Zagreb ,2004. Šitum M,Dermatovenerologija.,Medicinska naklada Zagreb, 2018.

Izvedbeni plan predmeta Dermatovenerologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Struktura,građa i funkcije kože Vježbe: dermatološka anamneza i metode razlikovanja eflorescenci(inspekcija,palpacija)	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Eflorescence Vježbe: dermatološka anamneza i metode razlikovanja eflorescenci(inspekcija,palpacija)	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Bakterijske i virusne infekcije kože Vježbe: dermatološka anamneza i metode razlikovanja eflorescenci(inspekcija,palpacija)	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Bolesti kože uzrokovani gljivama(dermatomikoze) Vježbe: Nativni mikroskopski preparat na bakterije i gljivice (tehnike uzimanja i tumačenje rezultata)	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Alergijske bolesti kože I Vježbe: prikaz pacijenta,alergijski testovi	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Alergijske bolesti kože II Vježbe: prikaz pacijenta,alergijski testovi	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Vezikulo-bulozne bolesti kože I Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1

Sedmica 8.	Predavanje: Vezikulo- bulozne bolesti II Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Eritematoskvamozne i papulozne dermatoze Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Autoimune bolesti Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Spolno prenosive bolesti Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Benigni tumori kože Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Maligni tumori kože Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Bolesti sluznica usne šupljine Vježbe: Prikaz pacijenta	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Diferencijalna dijagnoza patoloških promjena na oralnim sluznicama. Sudent pismeno odgovara na esejsko pitanje	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit (test)	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIM3053	Naziv predmeta: NEUROLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija koji izaberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>-Usvajanje osnovnih znanja i kliničkih vještina iz područja neurologije.</p> <p>-Upoznati studente s novim saznanjima o funkcioniranju mozga, sadašnjim mogućnostima neurološke struke i omogućiti lakše razumijevanje i pristup neurološkim bolesnicima. Studente će se upoznati sa specifičnostima neurološke propedeutike i osnovama kliničkog neurološkog pregleda.</p> <p>-Naučiti studente stomatologije da znaju pristupiti i uspostaviti kontakt sa neurološkim bolesnikom.</p> <p>- Također je cilj kolegija upoznati studente s neurološkim bolestima, dijagnostici, diferencijalnoj dijagnozi i liječenju istih.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomija ,fiziologija i patofiziologija CNS-a. 2. Osnovni sindromi u neurologiji 3. Cerebrovaskularna bolest 4. Infektivna oboljenja CNS 5. Urgentna stanja u neurologiji 6. Krize svijesti, epilepsija, sinkopa 7. Autoimuna oboljenja CNS-a 		

	<p>8. Multipla skleroza 9. Miastenia 10. Glavobolje (idiopatske i simptomatske) 11. Migrena (epidemiologija ,klinička slika,terapija) 12. Sindrom intrakranijalne presije 13.Traume nervnog sistema 14. Neurološki entiteti koji dovode do poremećaja gutanja, govora i mobiliteta jezika 15.Kranijalni nervi i njihova oboljenja sa posebnim osvrtom na područje glave i lica.</p>
Ishodi učenja:	<p>Student će znati : Objasniti pojam svijesti. Poznavati uzroke poremećaja budnosti. Znati prosuditi stupnjeve poremećaja svijesti. Upoznati kliničke pokazatelje dubine poremećaja svijesti. Znati definiciju cerebrovaskularne bolesti (CVB) i podjelu. Znaće etiologiju moždanog udara, te razumjeti patofiziologiju moždane ishemije i moždanog krvarenja. Upoznati dijagnostiku i načine liječenja akutnog moždanog udara. Poznavati svih 12 moždanih živaca i njihovu funkciju. Znati prepoznati i objasniti kliničku sliku lezije pojedinih kranijalnih živaca. Studenti će steći osnovna teoretska znanja iz oblasti neurologije i osposobiti studenta stomatologije da u budućoj praksi koristi naučena znanja , s ciljem prepoznavanja neuroloških poremećaja prema važećem klasifikacionom sistemu, a što će mu pomoći u komunikaciji, diferencijalno dijagnostičkom razmišljanju i liječenju pacijenata sa stomatološkim oboljenjima .</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku : -predavanja –sa unaprijed pripremljenim temama i aktivnim učešćem studenata -vježbe - praktični rad sa pacijentima , ovladavanje vještinama neophodnim u dijagnostici i terapiji neuroloških poremećaja</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz praktičnog i usmenog dijela. Praktični dio ispit podrazumjeva procjenu usvojenih vještina uzimanja anamneze i fizikalnog pregleda neurološkog bolesnika. Evaluacija usvojenih vještina se vrši kroz ispunjenje 20 zadataka prethodno definisanih u listi provjere (check lista). Svaki tačan zadatak iz check liste nosi jedan bod. Maksimalan broj bodova koji student može osvojiti je 20. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 11 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Usmeni dio ispita je pismeni test koji sadrži 20 teoretskih pitanja i nosi ukupno 80 bodova.Tačan odgovor na svako pitanje nosi 4 boda. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 41 bod.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i usmeni test)prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: -Dželaludin Kantardžić i suradnici. Neurologija. Svjetlost , Sarajevo 2001. Dopunska. -Suljić E. Neurološki praktikum (u pripremi)</p>

	- Vida Demarin, Zlatko Trkanjec, Neurologija za stomatologe, Medicinska naklada Zagreb,2008. -Brinar Vesna i suradnici, Neurologija za medicinare, Medicinska naklada Zagreb,2009
--	--

Izvedbeni plan predmeta Neurologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Anatomija,fiziologija i patofiziologija CNS-a, Anamneza i pregled neurološkog bolesnika	1
	Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 2.	Predavanje: Osnovni sindromi u neurologiji, Svijest i poremećaji svijesti	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 3.	Predavanje: Cerebrovaskularna bolest	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 4.	Predavanje: Infektivna oboljenja CNSa	1
	Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 5.	Predavanje: Urgentna stanja u neurologiji	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 6.	Predavanje: Krize svijesti, epilepsija, sinkopa	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 7.	Predavanje: Autoimuna oboljenja CNS-a	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 8.	Predavanje: Multipla skleroza	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 9.	Predavanje: Miastenia	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 10.	Predavanje: Glavobolje (idiopatske i simptomatske)	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 11.	Predavanje: Migrena (epidemiologija ,klinička slika,terapija)	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 12.	Predavanje: Sindrom intrakranijalne presije, Tumori nervnog sistema, Degenerativna i metabolička oboljenja u neurologiji	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 13.	Predavanje: Traume nervnog sistema, Kraniocerebralne povrede i posljedice, Trauma kičmene moždine	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 14.	Predavanje: Neurološki entiteti koji dovode do poremećaja gutanja, govora i mobiliteta jezika	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 15.	Predavanje: Kranijalni nervi i njihova oboljenja sa posebnim osvrtom na područje glave i lica.	1
	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0603	Naziv predmeta: Javno zdravstvo		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Odabir predmeta kao izbornog u trećoj godini studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je osposobiti studenta da usvoji socijalno medicinski pristup posmatranja i istraživanja složenih fenomena bolesti i zdravlja, što će pomoći uspješnijoj praksi doktora stomatologije u unapređenju zdravstvene zaštite stanovništva.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Teorijski koncept zdravlja i najznačajniji faktori koji utiču na zdravlje stanovništva. - Procjena zdravstvenog stanja stanovništva i socijalne bolesti. - Sistemi zdravstvene zaštite i njihovo finansiranje. Ekonomski aspekt zdravlja i bolesti. - Menadžment u zdravstvu i kvalitet u zdravstvu. - Promocija zdravlja - Legislativa u zdravstvu sa aspektom na stomatološku zaštitu - Motivacija za očuvanje oralnog zdravlja. 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Nakon odslušane nastave student će znati da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificira faktore rizika za javno zdravlje stanovništva na lokalnom i nacionalnom nivou, s posebnim osvrtom na oralne bolesti; - Shvati organizaciju, funkcioniranje i financiranje zdravstvenog sistema, te zakonodavne aspekte zdravstvene zaštite kao i standarde i normative vezane za stomatološku zdravstvenu zaštitu; - primjenjivati načela kritičkog čitanja znanstvene literature. <p>Vještine: Nakon odslušane nastave student će moći da:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Identificira i opiše različite vrste istraživačkih projekata: deskriptivne, analitičke i eksperimentalne - te usvoji načela kliničke oralne zdravstvene njege utemeljene na dokazima, -U kliničkoj praksi primjeni studije utemeljene na činjenicama. <p>Kompetencije: Nakon uspješnog završetka ovog modula studenti će biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osposobljeni da ocijene efikasnost kliničke prakse utemeljene na dokazima; - osposobljeni da planiraju, organiziraju i provode populacione studije o stanju oralnog zdravlja na lokalnom i nacionalnom nivou ; <p>- sposobni opisati, objasniti i identificirati najznačajnija pitanja za razvoj sistema dentalne zdravstvene zaštite usmjerenog na pacijenta uz potpuno poštivanje najviših principa zdravstvene etike.</p>		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja za sve studente; - praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu; - interaktivni oblik učenja (u sklopu predavanja i vježbi) 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Završna ocjena se formira na sljedećim elementima: Aktivnost na vježbama do maksimalno 10 bodova.		

	<p>Parcijalni ispit polaže se pismeno, po principu MCQ-testa. Maksimalan broj bodova koje student može postići na parcijalnom ispitu je 60. Polaganje parcijalnog ispita nije uslov za polaganje završnog ispita.</p> <p>Završni ispit se polaže pismeno, po principu MCQ testa. Maksimalan broj bodova koje student može postići na završnom ispitu je 30. Ukoliko student nije položio parcijalni ispit, tada na završnom ispitu polaže gradivo integralno, po principu MCQ testa, uz mogućnost postizanja maksimalno 90 bodova.</p> <p>Prema strukturi ukupnog broja bodova, student u toku aktivnosti i provjera znanja tokom semestra može osvojiti 70 bodova. Kroz omjer bodova 70:30 (aktivnost I provjera znanja tokom semestra:završni ispit),student stiče pravo da dobije ocjenu 7 bez pristupanja završnom ispitu.</p> <p>Student nakon polaganja završnog ispita i sabiranjem ocjenjivanja svih ostalih oblika nastave može osvojiti maksimalno do 100 bodova</p> <p>Skala ocjena :</p> <p>A (10) = 95- 100 bodova B (9) = 85- 94 boda C (8) = 75- 84 boda D (7) = 65- 74 boda E (6) = 55-64 boda F ispod 55 bodova, ne zadovoljava minimalne uslove</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Cucić V. Socijalna medicina, Savremena administracija, Beograd, 2000.</p> <p>Dopunska: Smajkić A. Socijalna medicina sa organizacijom zdravstva I dio. „Svjetlost „ Sarajevo i Škola Narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, 1998. Predavanja.</p>

Izvedbeni plan predmeta Javno zdravstvo

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u oblast javnog zdravstva, definicija, istorijat i razvoj, osnovni pojmovi, značaj. Vježbe : Opis vježbi i metodologije rada.	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Teorijski koncept zdravlja i najznačajniji faktori koji utiču na zdravlje stanovništva. Vježbe: Analiza različitih modela shvatanja zdravlja.	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Procjena zdravstvenog stanja stanovništva i socijalne bolesti. Vježbe : Primjena epidemioloških i statističkih principa u analizi zdravlja populacije	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Zdravstvena zaštita Vježbe: Zdravstvena zaštita specifičnih populacionih skupina	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Organizacija zdravstvene zaštite Vježbe: Organizacija i rad zdravstvenih ustanova	1 2
Sedmica 6.	Predavanje:Sistemi zdravstvene zaštite i njihovo finansiranje. Ekonomski aspekt zdravlja i bolesti. Vježbe: Modeli finansiranja zdravstvene zaštite	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Klasifikacioni sistemi u zdravstvu. Vježbe: Međunarodna klasifikacija bolesti povreda i uzroka smrti.	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Kvalitet u zdravstvu Vježbe: Evaluacija i kontrola kvaliteta u stomatološkoj zaštiti	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Oralna oboljenja kao javnozdravstveni problem Vježbe: Globalni epidemiološki pokazatelji oralnog zdravlja	1 2

Sedmica 10.	Predavanje: Prekomjerna težina i pretilost kao javnozdravstveni problem Vježbe: Uticaj prekomjerne težine i pretilosti na oralno zdravlje	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Planiranje za zdravlje. Vježbe: Planiranje resursa, kadra i opreme u pojedinim zdravstvenim ustanovama	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Promocija zdravlja Vježbe: Primjeri motivacije pojedinca i društva za očuvanje oralnog zdravlja.	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Vaspitanje za zdravlje Vježbe: Sadržaj i metode zdravstveno-vaspitanog rada	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Ponašanje i zdravlje. Vježbe: Modeli zdravstvenog ponašanja kao osnov zdravstveno-vaspitanih intervencija	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Motivacija za očuvanje oralnog zdravlja. Vježbe: Motivacioni modeli za očuvanje oralnog zdravlja.	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS3054	Naziv predmeta: ORALNA HIGIJENA		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Regulisani pravilima studiranja za prvi ciklus studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti budu osposobljeni za samostalni rad u svrhu postizanja optimalne oralne higijene kod djece i odraslih.		
Tematske jedinice:	<p>Uvod u predmet Oralna higijena s profilaksom</p> <p>Značaj oralne higijene u očuvanju oralnog zdravlja, epidemiologija, oboljenja uzrokovana zubnim plakom</p> <p>Oralni biofilm i druge naslage na zubima</p> <p>Metode detekcije i uklanjanja mekih naslaga</p> <p>Glavna sredstva za mehaničku kontrolu plaka – četkice obične, singl četkica i električne četkice, interdentalne četkice, konac</p> <p>Pomoćna sredstva za mehaničku kontrolu plaka</p> <p>Hemijska sredstva za kontrolu plaka – paste za zube, rastvori za ispiranje</p> <p>Edukacija, motivacija i remotivacija za održavanje oralne higijene</p> <p>Protokoli za održavanje oralne higijene u mlađem dječijem uzrastu (novorođenčad, dojenčad, mala djeca i predškolska djeca)</p> <p>Protokoli za održavanje oralne higijene u starijem dječijem školskom i adolescentnom uzrastu</p> <p>Protokoli za održavanje oralne higijene kod odraslih</p> <p>Protokoli za održavanje oralne higijene kod pacijenata sa protetskim radovima i ortodontskim aparatima, kao i kod drugih stanja i terapijskih mjera u usnoj šupljini pacijenata</p> <p>Protokoli za održavanje oralne higijene kod ostalih specifičnih populacionih skupina pacijenata</p>		
Ishodi učenja :	Nakon savladane nastave student će biti osposobljen da:		

	<ul style="list-style-type: none"> • definiše, motivira i educira pacijenta o značaju provođenja oralne higijene za očuvanje oralnog zdravlja • popuni anamnestički stomatološki upitnik • procijeni nivo održavanja oralne higijene • vlada primjenom osnovnih i pomoćnih sredstava za provođenje oralne higijene • vlada tehnikama održavanja oralne higijene • educira i preporuča pacijentima primjenu različitih sredstava i tehnika čišćenja zuba osnovnim i pomoćnim sredstvima. • educira i preporuča pacijentima primjenu različitih sredstava i tehnika čišćenja zuba osnovnim i pomoćnim sredstvima za različite uzraste i specifične populacione skupine
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Praktična nastava - vježbe u grupama prema standard • Konsultacija • Individualnog rada studenata • Seminarski radovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U strukturi ukupnog broja bodova, najmanje 50% bodova je predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra. Parcijalni ispit provjere znanja obavlja se u VII. sedmici nastave. Parcijalni ispit provjere znanja obavlja se pismenim putem. Na kraju V semestra obavlja se završni ispit pismenim putem. Na završni ispit mogu izaći i oni studenti koji nisu zadovoljni konačnom ocjenom postignutom kroz uspjeh tokom nastave i polaganja parcijalnog ispita u VII sedmici nastave. Pri tome se ispit polaže integralno. Konačna ocjena na završnom ispitu se formira prema sljedećoj bodovnoj skali: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arslanagić A, Bajrić E, Duratbegović D, Hasić-Branković L, Huseinbegović A, Islamagić E, Kobašlija S, Kovačević A, Marković N, Selimović-Dragaš M, Serhatlić S, Šišić Saračević M, Tiro A, Zukanović A. Osnove preventivne stomatologije sa kliničkom primjenom u praksi. Univerzitet u Sarajevu. Sarajevo 2024. (dostupno na www.ebooks.unsa.ba) 2. Jurić H. (urednik). Dječija dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. 3. Kobašlija S, Vulićević ZR, Jurić H. i sar. Minimalna invazivna terapija. Sarajevo: Dobra knjiga; 2012. 4. Marković N, Arslanagić A. (urednici). Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi. Specifičnosti stomatološkog tretmana. Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu; 2021. 5. Kobašlija S, Huseinbegović A, Selimović-Dragaš M, Berhamović E. Karijes zuba- Primarna prevencija i kontrola. Sarajevo: Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2010. 6. Vulović M, i saradnici. Preventivna stomatologija. Beograd: Elit-Medica; 2002. 7. Mihajlo G, Ivan T, Maja L, Jasmina T. Preventivna stomatologija. Pančevo: Stomatološki fakultet Pančevo; 2014. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowak AJ, Christensen JR, Mabry TR, Townsend JA (editors). Pediatric Dentistry. Infancy Through Adolescence. Sixth Edition. Elsevier; 2019.

2. Limeback H (ed). Comprehensive Preventive Dentistry. Wiley-Blackwell; 2012.
3. Harris NO, Garcia-Godoy F, Nathe CN. Primary Preventive Dentistry. Eighth edition. Pearson Education Limited; 2014.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA:

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>PREDAVANJA Uvod u predmet Oralna higijena s profilaksom Značaj oralne higijene u očuvanju oralnog zdravlja, epidemiologija, oboljenja uzrokovana zubnim plakom</p>	2
	<p>VJEŽBE Anamneza i klinički pregled (radno mjesto, stomatološki karton, stomatološka anamneza)</p>	2
Sedmica 2.	<p>PREDAVANJA Oralni biofilm i druge naslage na zubima Metode detekcije i uklanjanja mekih naslaga</p>	2
	<p>VJEŽBE Popunjavanje stomatološkog kartona (anamneza, pregled, procjena oralne higijene)</p>	2
Sedmica 3.	<p>PREDAVANJA Glavna sredstva za mehaničku kontrolu plaka – četkice obične, singl četkica i električne četkice, interdentalne četkice, konac,</p>	2
	<p>VJEŽBE Indeksi oralne higijene</p>	2
Sedmica 4.	<p>PREDAVANJA Pomoćna sredstva za održavanje oralne higijene Hemijska sredstva za kontrolu plaka – paste za zube</p>	2
	<p>VJEŽBE Detekcija i uklanjanje dentalnog plaka i drugih mekih naslaga</p>	2
Sedmica 5.	<p>PREDAVANJA Hemijska sredstva za kontrolu plaka – rastvori za ispiranje Edukacija, motivacija i remotivacija za održavanje oralne higijene</p>	2
	<p>VJEŽBE Primjena osnovnih i pomoćnih sredstava za održavanje oralne higijene Tehnike četkanja</p>	2
Sedmica 6.	<p>PREDAVANJA Protokoli za održavanje oralne higijene u mlađem dječijem uzrastu (novorođenčad, dojenčad, mala djeca i predškolska djeca) i starijem dječijem uzrastu (školski uzrast i adolescenti)</p>	2
	<p>VJEŽBE Primjena osnovnih i pomoćnih sredstava za održavanje oralne higijene Tehnike četkanja</p>	2
Sedmica 7.	<p>PREDAVANJA Protokoli za održavanje oralne higijene kod odraslih Protokoli za održavanje oralne higijene kod pacijenata sa protetskim radovima i ortodontskim aparatima, kao i kod drugih stanja i terapijskih mjera u usnoj šupljini pacijenata</p>	2

	VJEŽBE Primjena osnovnih i pomoćnih sredstava za održavanje oralne higijene	2
Sedmica 8.	PREDAVANJA Protokoli za održavanje oralne higijene kod ostalih specifičnih populacionih skupina pacijenata	1
	VJEŽBE Primjena hemijskih sredstava za kontrolu plaka	2
Sedmica 9.	VJEŽBE Primjena hemijskih sredstava za kontrolu plaka	2
Sedmica 10.	VJEŽBE Načini motivacije i remotivacije za održavanje oralne higijene kod pojedinca	2
Sedmica 11.	VJEŽBE Protokoli za održavanje oralne higijene u mlađem dječijem uzrastu (novorođenčad, dojenčad, mala djeca i predškolska djeca)	2
Sedmica 12.	VJEŽBE Protokoli za održavanje oralne higijene u starijem dječijem školskom i adolescentnom uzrastu	2
Sedmica 13.	VJEŽBE Protokoli za održavanje oralne higijene kod odraslih	2
Sedmica 14.	VJEŽBE Protokoli za održavanje oralne higijene kod pacijenata sa protetskim radovima i ortodontskim aparatima, kao i kod drugih stanja i terapijskih mjera u usnoj šupljini pacijenata	2
Sedmica 15.	VJEŽBE Protokoli za održavanje oralne higijene kod ostalih specifičnih populacionih skupina pacijenata	2

Šifra predmeta: SFSIS3055	Naziv predmeta: KONTROLA INFEKCIJE U RESTAURATIVNOJ STOMATOLOGIJI I ENDODONCIJI		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija stomatologije.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske osnove o kontroli infekcije u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji kako bi se osigurala zaštita pacijenta, ljekara i okoliša.		

Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procjena rizika od prijenosa infekcije, 2. Standardne mjere opreza, 3. Higijena ruku, 4. Lična zaštitna oprema, 5. Sterilizacija i dezinfekcija, 6. Kontrola infekcije okoliša, 7. Upravljanje otpadom, 8. Screening i obrazovanje pacijenata, 9. Obuka osoblja.
Ishodi učenja:	<p>Po završetku semestra iz predmeta Kontrola infekcije u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificirati potencijalne izvore infekcije unutar stomatološke prakse, - Razumjeti principe i procese dezinfekcije i sterilizacije, - Procijeniti mogućnost prijenosa zaraznih materija tokom stomatološke intervencije, - Procijeniti podložnost pacijenata i osoblja na infekcije, - Upravlјati infektivnim otpadom.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni ispit, kratku pismenu provjeru znanja, praktični i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 2. Miller, C. H., Palenik, C. J. (2014.). Infection Control and Management of Hazardous Materials for the Dental Team (6th ed.). Elsevier 3. Fulford, R., Stankiewicz, N.R. (2020.). Infection Control in Primary Dental Care. Springer Nature

Šifra predmeta: SFSIS3064	Naziv predmeta: KOMPLEKSNE RESTAURACIJE		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studenta sa indikacijama za kompleksne restauracije i načinom izrade direktnih i indirektnih restauracija kod opsežnog gubitka zubne krune.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karakteristike zuba sa opsežnim gubitkom zubne krune 2. Dodatni retencioni elementi 3. Direktna i indirektna kompleksna restauracija 4. Instrumentarij i procedure za izradu kompleksnih restauracija 		
Ishodi učenja:	<p>Po završetku VI semestra iz predmeta Kompleksne restauracije student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznati faktore koji kompromitiraju retenciju i rezistenciju ispuna i preostalog zubnog tkiva - savladati pravila izrade dodatnih retencionih elemenata - usvojiti pravila preparacije i izrade direktnih i indirektnih restauracija 		
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije. 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Na završnom ispitu student mora ostaviti minimalno 55% tačnih odgovora. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Roberson TM, Heymann HO, Swift EJ. Sturdevant's Art and Science of Operative Dentistry, Mosby Inc, 2013. 9. Summit JB, Robbins JW, Hilton TJ, Schwartz RS. Fundamentals of operative dentistry: a contemporary approach: Quintessence Publishing Co Inc, 2013. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mount GJ, Hume WR. Preservation and restoration of tooth structure. Mosby International Ltd. 1998. 		

--	--

Izvedbeni plan predmeta Kompleksne restauracije VI semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	8. Predavanje: Karakteristike zuba sa opsežnim gubitkom zubne krune	1
	22. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 2.	23. Predavanje: Redukcija kvržica	1
	23. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 3.	24. Predavanje: Dodatni retencioni elementi	1
	24. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 4.	25. Predavanje: Zubna osnova za izradu individualne krune	1
	25. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 5.	26. Predavanje: Savremeni sistemi matrica	1
	26. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 6.	27. Predavanje: Savremeni instrumenti za modeliranje i završnu obradu ispuna	1
	27. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 7.	28. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	29. Predavanje: Morfološke modifikacije zubne krune direktnim restaurativnim materijalom	1
	8. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 9.	9. Predavanje: Posteriorni kompozitni materijali	1
	30. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 10.	31. Predavanje: Klinički značaj polimerizacijske kontrakcije	1
	10. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 11.	11. Predavanje: Principi preparacije za estetske inleje i onleje	1
	32. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 12.	33. Predavanje: Principi preparacije za ljuspice	1
	12. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 13.	13. Predavanje: Izrada indirektnih restauracija CAD- CAM tehnologijom	1
	34. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 14.	35. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1
	14. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva	1
	36. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS3065	Naziv predmeta: PSIHOAKTIVNE SUPSTANCE I ORALNO ZDRAVLJE		
Ciklus: Integrisani	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5

Status: izborni	Ukupan broj sati: 15 Predavanja 15 Vježbe 15 Seminari 3
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Educirati studente o psihoaktivnim supstancama, različitim vrstama, karakteristikama, načinu djelovanja na cijeli organizam i zloupotrebi psihoaktivnih supstanci. -Epidemiologiji štetnih posljedica zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i štetnom utjecaju na sistemsko zdravlje sa posebnim osvrtom na oralno zdravlje -Obučiti studente kako prepoznati oralne lezije povezane sa upotrebom psihoaktivnih supstanci te njihov premaligni potencijal -Upoznati studente sa opštim, lokalnim i funkcionalnim preventivnim mjerama zloupotrebe psihoaktivnih supstanci koji danas predstavljaju globalni civilizacijski problem. -Osposobiti ih za provođenje preventivnih programa, prepoznavanje i liječenje bolesti u oralnoj šupljini uzrokovane različitim vrstama ovisnosti.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1 Psihoaktivne supstance, pojam i definicija ovisnosti 2. Zloupotreba psihoaktivnih supstanci - globalni civilizacijski problem 3. Alkoholizam, utjecaj na opšte i oralno zdravlje 4. Opijati(morfij, kodein,heroin) utjecaj na opšte i oralno zdravlje 5. SedativI- hipnotičke supstance , stimulansi 6. Halucinodgene psihoaktivne supstance 7. Ovisnost o nikotinu i bezdimnim proizvodima i utjecaj na opće zdravlje i zdravlje usne šupljine 8. Genetske upotrebe i zloupotrebe psihoaktivnih supstanci 9. Rizici prenošenja HIV infekcije kod ovisnika o psihoaktivnim supstancama 10. Metadon i ovisnost 11. Zloupotreba psihoaktivnih supstanci u adolescenciji 12. Dijagnoza, diferencijalna dijagnoza oralnih bolesti kod ovisnika 13. Specifični testovi povezani sa zloupotrebom psihoaktivnih supstanci 14. Prevencija zloupotrebe psihoaktivnih supstanci 15. Uloga doktora dentalne medicine u terapijskoj zajednici
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavni predmet “Psihoaktivne supstance i oralno zdravlje”student će znati: O psihoaktivnim supstancama, vrstama, načinu konzumiranja i njihovoj zloupotrebi kao i utjecaju na opće i oralno zdravlje.</p> <p>Savladat će primjenu anamnestičko- dijagnostičkih principa u pregledu oralnih sluznica, parodonta, zuba kao i praktičnu primjenu oralnih testova kod bolesti uzrokovane zloupotrebom psihoaktivnih supstanci.</p> <p>Student će biti upoznat sa protokolom liječenja oralnih bolesti uzrokovane zloupotrebom psihoaktivnih supstanci.</p> <p>Usvojiti će znaju o preventivnim programima i njihovom sprovođenju.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex catedra za sve studente 2. Vježbe 3. seminari na zadatu temu

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Ukupnu ocjenu čini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - redovno prisustvo na vježbama- 5 3 seminarski rada (max.15 po radu)- 45 bodova - završni ispit putem testa – 45 bodova. <p>Maximalno može osvojiti 100 bodova</p> <p>Vrednovanje i ocjenjivanje znanja studenata će se vršiti prema slijedećem sistemu: 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; 9(B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova; 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; 5(F) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Topić B. i saradnici: Oralna medicina. Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001. 2. Cerić I.,Mehić-Basara N.,Oruč LJ.,Salihović H.:Zloupotreba psihoaktivnih supstanci i lijekova.Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu ,2007. 3. Hadžić S., Gojkov Vulelić M.,Pašić E.,Mujić Jahić I., Muharemovića A.,Konjhidžić Prčić A.:Potencijalno maligni oralni poremećaji-oralne prekanceroze. Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2022. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Greenberg M.,Glick M.:Burketova Oralna medicina, dijagnoza i liječenje, deseto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 2006. 2. Đukanovic D.i saradnici: Atlas- oboljenja mekih tkiva usne duplje, Beograd, 2001 3. Laskaris G.: Atlas oralnih bolesti, III revidirano izdanje (prevod na Hrvatskom jeziku), Zagreb 2003.

Šifra predmeta: SFSIM0604	Naziv predmeta: INFEKTIVNE BOLESTI		
Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Položeni svi ispiti iz prethodnog semestra		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta : Cilj predmeta je upoznavanje studenata stomatologije sa teorijskim i praktičnim znanjem iz infektologije, što podrazumjeva: <ul style="list-style-type: none"> - znanja iz opće infektologije: - infektivne bolesti danas,perspektiva, 		

	<ul style="list-style-type: none"> - etiologija infektivnih bolesti - opća patogenezna infekcije (nastanak infekcije) odbrana organizma od patogenih uzročnika klinički tok, oblici i sindromi u infektivnim oblicima - anamneza kod infektivnih oboljenja klinički pregled infektivnih bolesnika - dijagnostika infektivnih bolesti - diferencijalna dijagnoza, prognoza - liječenje infektivnih oboljenja - prevencija infektivnih bolesti - znanja iz specijalne infektologije - Infektološki pristup problemu po specifičnim kriterijima (definicija, etiologija, epidemiologija, patogenezna, klinička slika, dijagnoza, diferencijalna dijagnoza, liječenje, ishod). - infekcije centralnog nervnog sistema (bakterijski meningitis, virusni meningitis, posttraumatski- - postoperativni meningitis, žarišne infekcije mozga), meningealni sindrom, encefalitični sindrom, lumbalna punkcija - sinusitis, otitis media, mastoiditis - infekcije kardiorespiratornog sistema (infektivni endokarditis, sindrom angine: bakterijski tonzilofaringitis, peritonzilarni abscesi (Streptococcus pyogenes; Staphylococcus aureus, Pseudomonas aeruginosa, E coli i druge koliformne bakterije, anaerobne bakterije kao Fusobacterium fusiforme i spiroheta Borrelia vincenti; Neisseria gonorrhoeae; Corynebacterium diphtheriae; Yersinia enterocolitica ; Treponema pallidum; hlamidije; mikoplazme; virusne angine: herpangina (enterovirusi), gingivostomatitis herpetica seu aphtosa (HSV), rinovirusi, korona virusi, adenovirusi, parainfluenca i influenza virusi, rijetki uzročnici angina CMV, EBV, koksaki AV, HIV-1 virus; gljive; druge nokse. - akutni laringitis, akutni laringotraheobronhitis (krup) i bakterijski traheitis, epiglotitis difterija, pertusis, parotitis epidemica, CMV, EBV pneumonia-pneumokokna, stafilokokna, streptokokna, pneumonije izazvane gram-negativnim mikroorganizmima, hlamidijama, legionelama, virusima. - infekcije jetre (virusni hepatitisi, vakcina protiv HBV, hepatitis markeri) - infekcije kože, mekih tkiva, mišića i kosti (erizipel, furunkul, karbunkul, celulitis, flegmona, maligna stafilokokcija lica, nekrotizirajući fascitis specifične anatomske forme, mionekroza, osteomijelitis). - ospjne groznice (scarlatina, varicela, herpes zoster, morbili, rubela). - HIV/AIDS, prevencija, postupak kod zadesnih ekspozicija zdravstvenih djelatnika - Sepsa, stomatološki aspekti nastajanja sepe - kandidoza, febrilnost nepoznatog porijekla-fokaloza - anaerobne infekcije i intoksikacije (tetanus, botulizam, gasna gangrena), antitetanična zaštita - infekcije u trudnoći, starost i infekt, šćerna bolest i infekt - intrahospitalne infekcije (IHI), mjere sprečavanja i suzbijanja IHI u stomatološkoj praksi
Tematske jedinice:	
Ishodi učenja:	Po završetku nastave student mora ovladati osnovama infektološkog pristupa bolesniku (anamneza koja uključuje i epidemiološku anketu, fizikalni pregled, etiopatogeneza, diferencijalna dijagnoza, dijagnoza, opći pristup liječenju). Poseban

	<p>akcentat u savladavanju znanja i vještina će se dati na bolesti koje su u uzročno posljedičnoj vezi sa bolestima usta i zuba.</p> <p>Pravilnom prevencijom i liječenjem određenih stomatoloških problema prevenirat će se razvoj nekih infektivnih bolesti.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>-interaktivna predavanja -praktične vježbe</p> <p>Napomena: Interaktivno učenje (IU) može se sagledavati iz više aspekata: u kamernom ambijentu provjeravati predznanje studenta iz oblasti koja će se predavati; animiranje studenata na diskusiju i naknadno pojašnjavanje nejasnih činjenica nakon iznesenog predavanja; simuliranje određenog medicinskog infektološko- stomatološkog problema i pokušaj studenta, na osnovu iznijetih podataka ex cathedra, da ga riješi</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela.</p> <p>Na praktičnom dijelu ispita student ima zadatak da dijagnosticira medicinski problem na osnovu usvojenog infektološkog pristupa bolesniku. Potreban broj bodova za polaganje praktičnog dijela ispita je 8.</p> <p>Ukoliko student položi praktični dio ispita stiče pravo da pristupi teoretskom dijelu.</p> <p>Teoretski dio ispita polaže se pismeno, u formi testa koji se sastoji od 30 pitanja. Prvih 5 pitanja u testu su eliminatorna.</p> <p>Testovi se sastavljaju za svaki ispitni rok podjeljeni u grupe A i B. Položenim ispitom smatra se svaki test koji ima najmanje 55% tačno odgovorenih pitanja (17).</p> <p>Prisustvo na vježbama maksimalno 10 bodova. Prisustvo na predavanjima maksimalno 10 bodova. Seminarski rad maksimalno 5 bodova. Praktični ispit se vrednuje sa maksimalno 15 bodova. Teoretski dio ispita maksimalno 60 bodova.</p> <p>Po okončanju semestra student može osvojiti maksimalno 100 bodova.</p> <p>Prema navedenom, skala ocjena je slijedeća:</p> <p>Skala ocjena : A (10) = 95- 100% (9) = 85- 94% (8) = 75- 84% (7) = 65- 74 % (6) = 55-64 % F ispod 55%</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Krkić-Dautović S. Infektologija. Medicinski fakultet Sarajevo i Asocijacija infektologa u BiH, Sarajevo-Tuzla, 2011.</p> <p>Dopunska: Begovac J. i sur. Klinička infektologija. Medicinska naklada, Zagreb,</p>

Izvedbeni plan predmeta Infektivne bolesti

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
---------	-------------------------	-----------

Sedmica 1.	Predavanje: Opća infektologija, etiologija, patogeneza, klinički tok, sindromi. Vježbe: anamneza kod infektivnih oboljenja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Dijagnoza, diferencijalna dijagnoza. Terapija i prevencija infektivnih bolesti Vježbe: Uzimanje materijala za mikrobiološku analizu. Interpretacija rezultata	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Infekcije CNS Vježbe: lumbalna punkcija, meningealni sindrom	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Infektivni endokarditis, pneumonije Vježbe: fizikalni pregled grudnog koša, dijagnoza slikovna prezentacija RTG snimaka	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Sindrom angine, akutni laringitis, laringotraheobronhitis, bakterijski traheitis, epiglottitis Vježbe: fizikalni pregled usne duplje	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: pertusis, parotitis epidemica, CMV, EBV Vježbe: fizikalni pregled glave, vrata, jetre, slezene	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: virusni hepatitis Vježbe: fizikalni pregled jetre, dg. dif. dg. ikteričnog sindroma, usvajanje tumačenja hepatitis markera	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Infekcije kože Vježbe: fizikalni pregled kože	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: osipne bolesti (skarlatina, varicele, herpes zoster, morbili, rubeola) Vježbe: fizikalni pregled. Diferencijalna dijagnoza osipa	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: HIV/AIDS Vježbe: fizikalni pregled, dg. dif. dg. Pristup pacijentu sa HIV oboljenjem	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: sepsa Vježbe: fizikalni pregled, važnost uzimanja mikrobioloških uzoraka prije uključivanja antimikrobika. Empirijska terapija kod sumnje na sepsu.	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: kandidoza, febrilnost nepoznatog porijekla - fokaloza Vježbe: anamneza, fizikalni pregled, popunjavanje obrasca o prijavljivanju nus pojava na lijek.	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: anaerobne infekcije (tetanus, botulizam, gasna gangrena) Vježbe: fizikalni pregled, slikovna prezentacija	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Infekcije u trudnoći Vježbe: anamneza, fizikalni pregled, dg dif dg.	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: intrahospitalne infekcije (IHI) Vježbe: anamneza, epidemiološka anketa, popunjavanje obrasca za prijavljivanje IHI.	2 1
Sedmica 16.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIM0602	Naziv predmeta: OFTALMOLOGIJA
--	--------------------------------------

Ciklus: integrirani	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 3. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Usvajanje teorijskog i praktičnog znanja iz oftalmologije</p> <ul style="list-style-type: none"> •znanja o osnovnim istorijskim podacima značajnim za oftalmologiju, te njenu podjelu po subdisciplinama; •usvojanje znanja i vještine oftalmološkog pregleda i oftalmološke dijagnostike; •sticanje elementarnih znanja iz refrakcije, strabologije, glaukoma; •usvajanja znanja o inflamatornim oboljenja prednjeg i stražnjeg očnog segmenta; •usvajanje znanja o etiologiji i vrsti mrežnice kao i savremene operativne metode njenog liječenja; •sticanje osnovnih znanja o vaskularnim bolestima očnog dna, kao i znanja iz endokrinooftalmologije i neurooftalmologije; •upoznavanje sa najčešćim povredama oka i orbite kao i tumorima oka; •informisanje studente o vrstama operativnih zahvata koji se najčešće izvode u oftalmologiji, kao i o primjeni lasera u oftalmologiji. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u oftalmologiju. Embriologija oka, anatomija oka, fiziologija oka 2. Orbita i patologija orbite. Kapci i bolesti kapaka 3. Suzni aparat i bolesti suznog aparata. Refrakcije i refrakcione anomalije oka 4. Crveno oko. Konjunktiva i bolesti konjunktive. Rožnica i bolesti rožnice. Šarenica i bolesti šarenice 5. Uveitisi i imunologija u oftalmologiji. Leća i katarakta. Apliciranje subkonjunktivalnih i parabolarnih injekcija. Anestezija u oftalmologiji. Operacije katarakte 6. Glaukom. Primarni, sekundarni, kongenitalni. Medikamentozno, lasersko i operativno liječenje glaukoma 7. Retina i bolesti retine. Ablacija retine, dijagnostika i liječenje. 8. Macula lutea i bolesti makule. Laser u oftalmologiji 9. Neurooftalmologija. Vidni put i bolesti vidnog puta 10. Strabizmi i ambliopija. Retinopatija prematura (ROP), dijagnostika i liječenje 11. Tumori i pseudotumori oka. Melanom oka, dijagnostika i liječenje 12. Hitna stanja u oftalmologiji 13. Povrede oka, zatvorene i otvorene povrede. 14. Operacije u oftalmologiji 15. Sistemske bolesti i promjene na očima. Savremeno u oftalmologiji. 		
Ishodi učenja:	<p>Studenti će ovladati osnovama oftalmološkog pregleda, dijagnostičkim postupcima u oftalmologiji, informisati se o najčešćim i najznačajnijim bolestima oka, kao i načinu njihovog liječenja. Poseban akcenat u savladavanju znanja i vještina će se dati na bolesti zuba i usta koje se direktno odražavaju na zdravlje očiju. Pravilnom prevencijom i liječenjem određenih stomatoloških problema prevenirati će se razvoj teških, najčešće upalnih, stanja na oku.</p>		
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> -predavanja sa interaktivnim učenjem (IU 2x 10 min) za sve studente -vježbe za grupe ne veće od 10 studenata <p>Napomena: Interaktivno učenje (IU) podrazumjeva teoretsku provjeru predznanja studenata iz oblasti koja će se predavati u trajanju 10 min, zatim diskusiju i naknadna pojašnjenja nakon iznesenog predavanja, u trajanju sljedećih 10 min.</p>		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja (praktični ispit i usmeni test) prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi : 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 84-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 73-83 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 62-72 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 51 - 61 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 50 bodova.
Literatura:	Obavezna: -Sefić M. i saradnici. Oftalmologija, Sarajevo: TKP Šahinpašić; 1998. -Čupak K. i saradnici. Oftalmologija, Zagreb: Jumena; 1990. Dopunska: -Mandić Z. i suradnici, Oftalmologija. Medicinska naklada Zagreb 2014. -Kanski J.J. Klinička oftalmologija. Beograd: Data Status, 2004. -Emina Alimanović Halilović. Laser u oftalmologiji. Sarajevo: NIR KCUS; 2006.

Izvedbeni plan predmeta Oftalmologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u oftalmologiju. Embriologija oka, anatomija oka, fiziologija oka Vježbe: Oftalmološka anamneza i status. Dijagnostičke metode u oftalmologiji	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Orbita i patologija orbite. Kapci i bolesti kapaka Vježbe: Pregled prednjeg oćnog segmenta (evrtiranje kapaka, biomikroskopski pregled konjunktive, roćnice, sklere, bojenje roćnice fluoresceinom, ispiranje sućnih puteva).	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Suzni aparat i bolesti sućnog aparata. Refrakcije i refrakcione anomalije oka Vježbe: Schirmer test 1 i 2. Prošpricavanje sućnih kanala. Određivanje vidne oštrine, subjektivno i objektivno	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Crveno oko. Konjunktiva i bolesti konjunktive. Roćnica i bolesti roćnice. Šarenica i bolesti šarenice Vježbe: Biomikroskopski pregled- direkćnim i procjepćnim svjetlom. Bojenje roćnice fluoresceinom, keratometrija po Placidu, ispitivanje osjetljivosti roćnice.	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Uveitisi i imunologija u oftalmologiji. Leća i katarakta Vježbe : Apliciranje subkonjunktivalnih i parabolbarnih injekcija. Anestezija u oftalmologiji. Operacije katarakte.	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Glaukom. Primarni, sekundarni, kongenitalni. Medikamentozno, lasersko i operativno lijećenje glaukoma Vježbe: Tonometrija, gonioskopija, pahimetrija, oftalmoskopija, perimetrija, OCT	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Retina i bolesti retine. Ablacija retine, dijagnostika i lijećenje. Vježbe: Oftalmoskopija, direkćna i indirekćna. Ultrazvuk. Fluoresceinska angiografija	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Macula lutea i bolesti makule. Laser u oftalmologiji Vježbe: Amsler test, OCT, OCT angiografija. Apliciranje intravitrealnih injekcija. Vrste lasera i priprema pacijenta za laser tretman.	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Neurooftalmologija. Vidni put i bolesti vidnog puta Vježbe: Ispitivanje reakcije zjenica, direkćna i indirekćna. Patološke reakcije zjenica. Relativni pupilarni defekt. Ispitivanje kolornog vida. Neurološki ispadi u vidnom polju	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Strabizmi i ambliopija. Retinopatija prematurusa (ROP), dijagnostika i lijećenje Vježbe: Cover- Uncover test, Maddox križ, sinoptofor	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Tumori i pseudotumori oka. Melanom oka, dijagnostika i lijećenje Vježbe: Dijagnostika tumora. Ultrazvuk, UBM ultrazvućna biomikroskopija, fluoresceinska angiografija	2 1

Sedmica 12.	Predavanje: Hitna stanja u oftalmologiji Vježbe: Liječenje kauzome. Liječenje okluzije art. centralis retine. Paracenteza	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Povrede oka, zatvorene i otvorene povrede. Vježbe: Dijagnostika povreda oka. Seidel test. Vađenje stranog tijela iz oka.	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Operacije u oftalmologiji Vježbe: Priprema pacijenta za operativni zahvat. Postoperativni tretman	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Sistemske bolesti i promjene na očima. Savremeno u oftalmologiji Vježbe: Pregled pacijenta i dijagnostika	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

ČETVRTA GODINA

Šifra predmeta: SFSOS0701	Naziv predmeta: ORALNA HIRURGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VII, VIII	Broj ECTS kredita: 10
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 150 Predavanja 60 Vježbe 90	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 4. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Upoznati studenta sa postupcima dezinfekcije i sterilizacije</p> <p>Upoznati studenta sa oralnohirurškom propedeutikom prvenstveno kako uzeti anamnezu sa posebnom pažnjom na medicinski kompromitirane pacijente</p> <p>Upoznati studenta sa radiološkom dijagnostikom od važnosti za oralnohirurški zahvat</p> <p>Poznavati specifični instrumentarij za ekstrakciju zuba, poznavati tehnike ekstrakcije zuba, komplikacije tokom i nakon ekstrakcije zuba i terapiju istih</p> <p>Poznavati osnovne tipove dentogene infekcije, dijagnostičke metode, diferencijalnu dijagnozu i terapiju.</p> <p>Upoznati studenta sa indikacijama za šivanje rane, materijalom i priborom za šivanje kao i tehnikama šivanja i operativnim rezovima u usnoj šupljini</p> <p>Poznavati dijagnostičke i terapijske metode u svrhu prepoznavanja i liječenja cističnih tvorbi u mekim i tvrdim tkivima</p> <p>Poznavati dijagnostičke i metode liječenja impaktiranih i subimpaktiranih zuba</p> <p>Upoznati studenta sa oboljenjima maksilarnog sinusa sa osvrtom na dentogeni sinusitis (dg, dif dg, terapija)</p> <p>Upoznati studenta sa dijagnostikom i terapijom traumatskih povreda u usnoj šupljini</p> <p>Upoznati studenta sa indikacijama, kontraindikacijama za apikotomiju kao i sa hirurškom procedurom apikotomije</p> <p>Upoznati studenta sa indikacijama i hirurškim procedurama u okviru pripreme pacijenta za protetsku nadoknadu</p> <p>Upoznati studenta sa indikacijama i kontraindikacijama za gingivektomiju kao i sa hirurškim procedurama gingivektomije, te sa benignim tvorbama u usnoj šupljini, dijagnostičkim procedurama i terapiji istih.</p>		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice će tokom dva semestra predavanja omogućiti studentu da savlada planirane ciljeve što je detaljno opisano u izvedbenom planu nastave kao posebnom dokumentu		

Ishodi učenja:	Student će savladati tehnike lokalne anestezije i ekstrakcije zuba u gornjoj i donjoj vilici, prepoznati infekciju dentogene etiologije, dijagnostiku periapikalnih lezija i njihovu terapiju, savladati savremene metode dijagnostike i terapije traumatskih povreda kao i tehnike šivanja u oralnoj hirurgiji Savladat će dijagnostičke procedure s ciljem postavljanja dijagnoze i terapije oroantralne komunikacije, impaktiranih i subimpaktiranih zuba, cističnih tvorbi, gingivektomije te prepoznati sve promjene u usnoj šupljini koje mogu onemogućiti ili otežati izradu protetske nadoknade
Metode izvođenja nastave:	predavanja vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Bodove može ostvariti na sljedeći način: aktivnost na predavanjima - 5 bodova (VII i VIII) aktivnost na vježbama uz kontinuirano praćenje samostalnog rada – 10 bodova (5+5 - VII i VIII) provjera znanja putem testa - u 15. sedmici 20 bodova (minimalni broj bodova za prolaznost je 10 bodova) kratka evaluacija poznavanja kliničkog rada - u 7. sedmici ljetnog semestra 15 bodova završni ispit 50 bodova (praktični ispit 10 bodova, usmeni ispit 40 bodova) Maksimalni broj bodova je 100. Prema navedenom skala ocjena je sljedeća: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Kućanski B, Sulejmanagić H, Mustagrudić D, Gojkov T. Oralna hirurgija, I dio, II izdanje, urednik: Sulejmanagić H. Sarajevo: USBiH; 1998. 2. Sulejmanagić H. Infekcije dentogene etiologije. Sarajevo: USBiH; 2000. 3. Perović J, Jojić B. Oralna hirurgija. Beograd; 2000. 4. Miše I. Oralna kirurgija. Zagreb: Jumena, 2. izd. ;1988. 5. Knežević G. Oralna kirurgija II. Medicinska naklada, Zagreb 2003. Dopunska: 1. Todorović et al, Oralna hirurgija; Izdavačko preduzeće Nauka, I izdanje, 2002. 2. 2.F.M. Andreasen, J.O. Andreasen, L.K. Bakland, M.T. Flores.Traumatske ozljede zubi, 2008. 3. Peterson L, Ellis E, Hupp J, Tucker M. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition, 2008. 4. Robinson P. Tooth Extraction: A Practical Guide. 2000; reprinted 2008. 5. Vlastimir Petrović, Snježana Čolić. Periapikalne lezije. Beograd; 2001.

Izvedbeni plan predmeta Oralna hirurgija VII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Kratak osvrt na historijski razvoj oralne hirurgije. Ekstrakcija zuba. Instrumentarij za ekstrakciju: kliješta i poluge. Vježbe : Protokol uzimanja anamneze, postupci dezinfekcije i sterilizacije u oralnohirurškoj ambulanti	2 3

Sedmica 2.	Predavanje: Ekstrakcija zuba: Indikacije, kontraindikacije, položaj ljevara i pacijenta pri ekstrakciji zuba u gornjoj i donjoj vilici. Osnovne faze ekstrakcije zuba. Vježbe: Rekapitulacija instrumenata za ekstrakciju zuba	2 3
Sedmica 3.	Predavanje: Ekstrakcija pojedinih zuba. Multiple ekstrakcije. Ekstrakcija zuba kod pojedinih sistemskih oboljenja Vježbe: Rekapitulacija instrumenata za ekstrakciju zuba	2 3
Sedmica 4.	Predavanje: Ekstrakciona rana. Normalan tok zarastanja ekstrakcione rane, otežano zarastanje rane. Vježbe : Rekapitulacija instrumenata za ekstrakciju zuba i položaja terapeuta i pacijenta prilikom ekstrakcije pojedinih zuba	2 3
Sedmica 5.	Predavanje: Komplikacije u toku ekstrakcije zuba: fraktura krunice, korijena, povreda susjednog zuba, povreda mekih tkiva, povreda alveolarnog nastavka, otvaranje gornjovilične šupljine, povrede sadržaja mandibularnog kanala, luksacija i fraktura mandibule, akcidentalna ekstrakcija zametka stalnog zuba Vježbe: Demonstriranje ekstrakcije zuba	2 3
Sedmica 6.	Predavanje: Komplikacije nakon ekstrakcije zuba: krvarenja, dolor post extractionem, te alveolitis, defnicija, etiologija terapija. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 7.	Predavanje: Radiološka dijagnostika u oralnoj hirurgiji Vježbe: Evaluacija znanja iz ekstrakcije zuba	2 3
Sedmica 8.	Predavanje: Predavanje: Definicija, etiologija, dijagnoza i diferencijalna dijagnoza dentogenih upala orofacijalne regije. Osnovni tipovi infekcije: absces, flegmona. Predilekciona mjesta za razvoj apscesa i flegmone. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 9.	Predavanje: Akutna dentogena infekcija. Razvojni stadiji dentogene upale. Subperiostalni i submukozni absces. Flegmona poda usta. Terapija dentogene infekcije - fizikalno medikamentozni pristup. Terapijska upotreba antibiotika. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 10.	Predavanje: Odontogeni abscesi–lože i prostori, sublingvalni, submandibularni, submentalni, bukalni, pterigomandibularni, pterigopalatinalni, parafaringealni, retrofaringealni, parotidomaseterični, infratemporalni, temporalni te absces jezika. Hirurško liječenje dentogene infekcije orofacijalne regije. Principi intraoralne i ekstraoralne incizije – drenaže. Vježbe: : Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 11.	Predavanje: Dentogene infekcije orofacijalnih prostora koji nisu topografsko anatomske definisani: subperiostalni palatinalni prostor, peritonzilarni prostor, prostor baze gornje usne, infraorbitalni prostor, periorbitalni prostor, mentalni i submaseterični prostor. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 12.	Predavanje: Putevi širenja dentogene infekcije. Komplikacije dentogene infekcije orofacijalne regije. Diferencijalna dijagnoza otoka u cerviko orofacijalnoj regiji. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 13.	Predavanje: Osteomijelitis viličnih kostiju Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 14.	Predavanje: Upale maksilarnog sinusa dentogene etiologije:dijagnoza, klinička slika i terapija. Strano tijelo u maksilarnom sinusu Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3
Sedmica 15.	Predavanje: Oroantralne i oronazalne komunikacije i fistule: etiologija, klinička slika, dijagnoza i terapija. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, ekstrakcija zuba)	2 3

Izvedbeni plan predmeta Oralna hirurgija VIII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Specifičnosti operativnih rezova i šavova u usnoj duplji, materijal i instrumentarij Vježbe : Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 2.	Predavanje: Apikotomija. Definicija, indikacije i kontraindikacije za apikotomiju. Priprema zuba za apikotomiju, operativni tok te postoperativni tretman pacijenta. Specifičnosti apikotomije pojedinih zuba, intraoperativne i postoperativne komplikacije. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 3.	Predavanje: Impaktirani i prekobrojni zubi. Dijagnoza i diferencijalna dijagnoza. Klasifikacija Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 4.	Predavanje: Hirurško odstranjivanje pojedinih impaktiranih zuba. Hirurško-ortodonska saradnja u liječenju impaktiranih zuba. Vježbe : Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 5.	Predavanje: Ciste oralnih tkiva. Definicija i klasifikacija. Dijagnoza i diferencijalna dijagnoza cista usne šupljine. Klinički stadijumi cista. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 6.	Predavanje: Odontogene ciste. Upalne radikularne ciste, apikalne i lateralne. Razvojne ciste. Solitarne i fisuralne ciste. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba) Asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 7.	Predavanje: Terapija manjih cista te osnovni principi terapije velikih cista. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 8.	Predavanje: Traumatske povrede dentoalveolarnog sistema. Najčešći uzroci povreda mliječnih i stalnih zuba. Postupak pri liječenju pacijenta sa povredom zuba. Klasifikacija povreda. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 9.	Predavanje: Frakture korijena kod stalnih zuba. Terapija fraktura stalnih zuba. Patohistološki aspekt zarastanja kod fraktura zubnih korjenova. Povrede parodontalnih tkiva kod rasklaćenih zuba – klasifikacija i dijagnoza. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 10.	Predavanje: Terapija rasklaćenih stalnih zuba. Splintovi, imobilizacione metode, kritički osvrt na tipove imobilizacionih sistema. Prelomi alveolarnog nastavka. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 11.	Predavanje: Osnovni pojmovi o replantaciji, transplantaciji i implantaciji. Liječenje traumatski ekstrahiranog stalnog zuba metodom replantacije. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3

Sedmica 12.	Predavanje: Zarastanje replantiranog zuba. Razlike u mehanizmima koštane integracije kod implantacije, replantacije i transplantacije. Prognoza replantiranih zuba. Resorpcija zubnog korijena nakon replantacije- tipovi resorpcije. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 13.	Predavanje: Predprotetska hirurgija mekih i koštanih tkiva - dijagnoza, diferencijalna dijagnoza, terapija Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 14.	Predavanje: Benigni tumori usne šupljine: dijagnoza, diferencijalna dijagnoza, terapija Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 15.	Predavanje: Gingivektomija. Klasična gingivektomija, radikalna gingivektomija, Ceizinsky-Widmann -Neumann. Gingivoalveolotomija. Vježbe: Klinički samostalni rad (anamneza, pregled pacijenta, postavljanje indikacije za ekstrakciju zuba, ekstrakcija zuba, asistiranje prilikom hirurških intervencija u ordinaciji i u operacionoj sali	2 3
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS0702	Naziv predmeta: RESTAURATIVNA STOMATOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VII i VIII	Broj ECTS kredita: 9 (za VII i VIII semestar)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60; 105 Predavanja: 15; 15 Vježbe: 45; 90		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija stomatologije. Uslov za polaganje završnog ispita je položen ispit Pretklinička restaurativna stomatologija II (3. godina).		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske i praktične osnove o terapiji karijesa, nekarijesnih defekata tvrdih zubna tkiva, dentinskoj hipersenzitivnosti i estetskim parametrima, uz paralelni klinički rad.		
Tematske jedinice VII i VIII semestar:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Radno mjesto doktora stomatologije 2. Osnove dijagnostike u restaurativnoj stomatologiji 3. Terapija karijesa 4. Nekarijesna oštećenja tvrdih zubnih tkiva- dijagnostika i terapija 5. Kontrola odontogenog bola 6. Savremene metode uklanjanja karijesa 7. Parametri estetike u restaurativnoj stomatologiji 8. Diskoloracije i tehnike izbjeljivanja zuba 9. Frakture tvrdih zubnih tkiva i njihova terapija 10. Uzroci neuspjeha restaurativnog tretmana i reparacija ispuna 		
Ishodi učenja:	Po završetku VII i VIII semestra iz predmeta Restaurativna stomatologija student će moći:		

	<ul style="list-style-type: none"> - opisati metode dijagnosticiranja karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva zuba, te načine njihovog zbrinjavanja, - objasniti reakciju pulpodentinskog kompleksa na iritacije, - opisati mehanizme nastanka boli, te diskutovati o kontroli odontogenog bola, - biti osposobljen samostalno izraditi kavitete svih klasa i pravilno rekonstruisati defekt zubnog tkiva odgovarajućim materijalom, - raspravljati o principima minimalno invazivne stomatologije, - prepoznati nekarijesne lezije, dentinsku preosjetljivost i diskoloracije zuba, te objasniti načine i sredstva njihovog zbrinjavanja, - argumentovati o pojmu estetskog u restaurativnoj stomatologiji, - definirati uzroke neuspjeha restaurativnog tretmana i posljedice neadekvatne primjene restaurativnih materijala.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije. <p>Vježbe podrazumijevaju praktični rad studenata na pacijentu. Praktičan rad podrazumijeva: anamnezu, klinički pregled, dijagnostiku i plan terapije karijesnih i nekarijesnih lezija zuba. Nakon dogovora s voditeljem vježbi, student provodi preparaciju kaviteta i postavku direktnog ispuna odgovarajućim materijalima.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prilikom ocjenjivanja u obzir se uzima praktični ispit i teorijski dio.</p> <p>Praktični ispit se ocjenjuje na osnovu cjelokupnog rada tokom semestra, nosi 20 bodova i podrazumijeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalnu dijagnostiku karijesnih i nekarijesnih lezija tvrdih zubnih tkiva, • preparacije kaviteta I, II, III, IV i V klase na zubima pacijenata, • zaštitu pulpo-dentinskog kompleksa, • aplikaciju i završnu obradu direktnog ispuna. <p>Teorijski dio podrazumijeva parcijalne i završni ispit. Oba parcijalna ispita se polažu pismeno u toku VII, odnosno VIII semestra. Prvi i drugi parcijalni ispit nose po 35 bodova i smatraju se položenim ukoliko je student ostvario minimalno po 18 bodova na svakom.</p> <p>Student koji je položio oba parcijalna ispita i praktični ispit ne izlazi na završni ispit. Završnom ispitu pristupaju studenti koji nisu položili prvi i/ili drugi parcijalni ispit. Na završnom ispitu student mora ostvariti minimalno 55% tačnih odgovora.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalne ispite i praktični ispit ili završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Živković i saradnici. Osnovi restaurativne stomatologije. Data Status, Beograd, 2009. 5. Šutalo i saradnici. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro, Zagreb, 1994. 6. Ritter AV. <i>Sturdevant's art & science of operative dentistry-e-book</i>. Elsevier Health Sciences; 2017. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Mount GJ, Hume WR. Preservation and restoration of tooth structure. Mosby International Ltd. 1998.

8. Summit JB, Robbins JW, Hilton TJ, Schwartz RS. Fundamentals of operative dentistry: a contemporary approach: Quintessence Publishing Co Inc, 2013.

Izvedbeni plan predmeta Restaurativna stomatologija VII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	9. Predavanje: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom) 37. Vježbe: Uputstva za izbor pacijenata, vođenje obavezne medicinske dokumentacije, upoznavanje sa pravima pacijenata, čuvanje ljekarske tajne, dress-code studenta	1 3
Sedmica 2.	28. Predavanje: Kontrola infekcije u kliničkom radu 38. Vježbe: Oprema i instrumentarij u ordinaciji; kliničko stomatološko radno mjesto; ingerencije ljekara i stomatološke sestre	1 3
Sedmica 3.	29. Predavanje: Klinički pregled u restaurativnoj stomatologiji; procjena aktivnosti karijesne lezije 39. Vježbe: Obavezna i opcionalna zaštitna oprema, kontrola infekcije u kliničkim uslovima rada, sprječavanje ukrštene kontaminacije	1 3
Sedmica 4.	40. Predavanje: Izolacija radnog polja 30. Klinički pregled u restaurativnoj stomatologiji – demonstracija na pacijentu	1 3
Sedmica 5.	7. Predavanje: Dijagnostika i diferencijalna dijagnoza karijesa, plan terapije 31. Vježbe: Stomatološki pregled, nomenklatura i registracija zuba, skidanje mekih naslaga (vježbe studenata u parovima)	1 3
Sedmica 6.	6. Predavanje: Radiografska detekcija karijesa 32. Vježbe: Stomatološki pregled, nomenklatura i registracija zuba, skidanje mekih naslaga (vježbe studenata u parovima)	1 3
Sedmica 7.	33. Predavanje: Direktne kompozitne restauracije u interkaninomu sektoru 7. Vježbe: Interpretacija dentalnih rentgenograma	1 3
Sedmica 8.	8. Predavanje: Direktne kompozitne restauracije u transkaninomu sektoru 34. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 9.	35. Predavanje: Terapija dubokog karijesa (IPP, DPP) 9. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 10.	10. Predavanje: Odgovor pulpo-dentinskog kompleksa na djelovanje nadražaja 36. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 11.	37. Predavanje: Fizička i hemijska oštećenja tvrdih zubnih tkiva 11. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 12.	12. Predavanje: Dentinska hipersenzitivnost 38. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 13.	39. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 13. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3
Sedmica 14.	40. Parcijalni ispit	
Sedmica 15.	41. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 15. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 3

Izvedbeni plan predmeta Restaurativna stomatologija VIII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Neinvazivna terapija karijesa; neželjeni efekti fluoridacije 1. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 2.	2. Predavanje: Savremene metode uklanjanja karijesa – minimalno invazivni pristup 2. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 3.	3. Predavanje: Morfološke i strukturne nepravilnosti tvrdih zubnih tkiva 3. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 4.	4. Predavanje: Parametri estetike u restaurativnoj stomatologiji 4. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 5.	5. Predavanje: Diskoloracije zuba 5. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 6.	6. Predavanje: Tehnike izbjeljivanja zuba 6. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 7.	7. Predavanje: Frakture tvrdih zubnih tkiva i njihova terapija 7. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 8.	8. Predavanje: Uzroci neuspjeha restaurativnog tretmana 8. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 9.	9. Predavanje: Korekcija, reparacija ispuna i sekundarni karijes 9. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 10.	10. Predavanje: Biokompatibilnost restaurativnih materijala 10. Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 11.	11. Predavanje: Značaj okluzije u restaurativnoj stomatologiji 11. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 12.	12. Predavanje: Mehanizmi nastanka i kontrole odontogenog bola 12. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 13.	13. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 13. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 14.	14. Parcijalni ispit	
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 15. Vježbe: Praktični rad na pacijentu- zbrinjavanje karijesnih i nekarijesnih defekata tvrdih zubnih tkiva	1 6
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS0703	Naziv predmeta: MOBILNA STOMATOLOŠKA PROTETIKA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: IV	Semestar: VII i VIII	Broj ECTS kredita: 14
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 210 (60+150) VII semestar: 105 Predavanja 30 Vježbe 75	
		VIII semestar: 105 Predavanja 30 Vježbe 75	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu. Svi studenti upisani u IV godinu studija.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta Mobilna stomatološka protetika je naučiti studente osnovnim teoretskim, biomedicinskim, tehnološkim znanjima, praktičnom radu i vještinama na kojima se temelji klinički rad u protetskoj terapiji potpuno i djelomično bezubih pacijenata.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>Modul 1 Totalna proteza</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Totalna bezubost. Klasifikacioni sistem za totalnu bezubost. 2. Dijagnostički postupci, plan terapije i prognoza. 3. Predprotetska hirurgija. 4. Otisci bezubih vilica. 5. Određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa kod totalno bezubih pacijenata. 6. Primjena dentalnog artikulatora u izradi totalne proteze. 7. Odabir prednjih i bočnih zuba. Postava zuba kod osoba sa I skeletnom klasom. 8. Specifičnosti postave zuba kod pacijenata sa II I III skeletnom klasom. Okluzalni koncepti kod totalnih proteza. 9. Klinička postupci probe modela voštane totalne proteze. 10. Retencija i stabilizacija totalnih proteza. 11. Predaja totalnih proteza pacijentu, kontrolni pregledi. Greške u izradi totalnih proteza. 12. Imedijatna totalna proteza. Reparaturne i podlaganja totalnih proteza. 13. Nove tehnologije u izradi totalnih proteza. 14. Prednosti i ograničenja digitalno izrađenih totalnih proteza. 15. Totalna proteza na dentalnim implantatima <p>Modul 2 Parcijalna proteza</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parcijalna bezubost. 2. Klasifikacija parcijalne bezubosti – topografska i funkcionalna. 3. Parcijalna pločasta proteza. Imedijatna i prelazna parcijalna proteza. 4. Parcijalna skeletirana proteza. 5. Dentalni paralelometar. Retencija parcijalne skeletirane proteze. 6. Biostatika i planiranje parcijalne skeletirane proteze. 7. Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: dijagnoza i plan terapije, priprema potpornih tkiva, otisci za parcijalnu protezu, proba metalnog skeleta, određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa. 		

	<p>8. Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa, upotreba obraznog luka i artikulatora, izbor vještačkih zuba, koncepti okluzije.</p> <p>9. Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: proba modela voštane proteze, predaja gotove parcijalne proteze, upute u oralnu higijenu, kontrolni pregledi, korekture, podlaganje i reparature parcijalnih proteza. Estetika parcijalnih proteza.</p> <p>10. Kompleksne parcijalne proteze.</p> <p>11. Parcijalne proteze sa atečmenima I dio.</p> <p>12. Parcijalne proteze sa atečmenima II dio.</p> <p>13. Parcijalne teleskop proteze.</p> <p>14. Drugi oblici parcijalnih proteza. Suptotalne proteze.</p> <p>15. Digitalne tehnike i novi materijali u izradi parcijalnih proteza.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Modul 1. Totalna proteza</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati posljedice potpunog gubitka zuba na stomatognati sistem i ležište gornje i donje totalne proteze - Indikovati predprotetsku terapiju pacijenta - Opisati sve kliničke i laboratorijske faze izrade konvencionalno i digitalno izrađenih totalnih proteza - Retencija i stabilizacija totalne proteze - Indikacije i planiranje totalne proteze na implantatima - Instrumente, materijale, opremu i uređaje <p>Vještine :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprovesti dijagnostičke postupke i napraviti plan terapije kod bezubih pacijenata, analizirati radiografske snimke - Uzeti otiske bezubih vilica, anatomske i funkcionalne otiske - Odrediti i registrovati međuvilični odnos, primijeniti obrazni luk i artikulator - Izvesti kliničku probu postave vještačkih zuba, probu modela proteze i predaju totalne proteze - Dati upute u oralnu higijenu <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno izvesti sve kliničke faze izrade totalnih proteza - Napraviti imedijatnu protezu i izvesti podlaganje proteze <p>Modul 2. Parcijalna proteza</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati posljedice djelimičnog gubitka zuba na stomatognati sistem i postaviti indikacije za izradu parcijalne proteze - Opisati sastavne dijelove parcijalne skeletirane proteze - Opisati dentalni paralelometar, upotrebu u planiranju dizajna skeletirane parcijalne proteze - Retencija i stabilizacija parcijalne proteze - Opisati kliničke faze izrade parcijalne proteze i povezati sa laboratorijskim fazama - Vrste atečmena - klizači, dugmičasta sidra, Ceka, prečke, dvostruke krune i kliničke faze izrade kompleksnih/kombinovanih fiksno - mobilnih proteza - Nove tehnologije i materijali za izradu parcijalnih proteza - Instrumenti, materijali, oprema i uređaji <p>Vještine :</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Izvesti dijagnostičke postupke i napraviti plan terapije kod parcijalno bezubih pacijenata, analizirati radiografske snimke - Uzeti anatomske i funkcionalne otiske kod parcijalno bezubih pacijenata - Probati skelet parcijalne proteze - Odrediti i registrovati međuvilični odnos kod parcijalno bezubih pacijenata - Izvršiti probu modela parcijalne proteze, kliničku probu postave zuba i okluzije - Predati parcijalnu protezu i dati upute u oralnu higijenu <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planiranje osnovnih i sastavnih elemenata lijevanih parcijalnih proteza prema pravilima biostatike na radnim modelima - Samostalno izvesti sve kliničke faze izrade parcijalne pločaste i lijevane parcijalne proteze.
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanja ex cathedra za sve studente i - praktičnih vježbi
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestara. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost - individualni rad sa pacijentima na kliničkim vježbama- maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u 15. sedmici nastave prvog semestra - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio parcijalnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave prvog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja parcijalnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio završnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave drugog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita. Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, na završnom ispitu polaže integralno praktični i/ili teoretski dio oba semestra. Student na završnom ispitu, koji polaže integralno može osvojiti maksimalno 90 bodova, a minimalno 49,5 bodova.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skali ocjena je sljedeća:</p> <p style="margin-left: 40px;">g) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> h) 9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ; i) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; j) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; k) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; l) 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krstić M, Petrović A, Stanišić-Sinobad D, Stošić Z. Stomatološka protetika: Totalna proteza. Drugo dopunjeno i preštampano izdanje. Beograd : Velarta, 1998. 2. Kraljević K. Potpuna proteza. Zagreb: Aerografika, 2001. 3. Stamenković D. Stomatološka protetika – parcijalne proteze. II dopunjeno izdanje. Beograd: Data Status, 2017. 4. Kraljević K., Kraljević Šimunković S. Djelomične proteze. Zagreb: Intri, 2012. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zarb G, Hobkirk JA, Eckert SE, Jacob RF. Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients. Complete Dentures and Implant-Supported Protheses. St. Louis: Elsevier Mosby, 2013. 2. Diriscoll CF, Golden WG. Treating the Complete Denture Patient. Wiley Blackwell, 2020. 3. Phoenix RD, Cagna DR, DeFreest CF. Stewart's Clinical Removable Partial Prosthodontics. Chicago: Quintessence, 2003. 4. Chang T-L, Orellana D, Beumer J III. Kratochvil's Fundamentals of Removable Partial Dentures. Chicago: Quintessence, 2019. 5. Tamimi F, Hirayama H. Digital Restorative Dentistry. A Guide to Materials, Equipment, and Clinical Procedures. Springer, 2019.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: MOBILNA STOMATOLOŠKA PROTETIKA MODUL 1-TOTALNA PROTEZA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	<p>Predavanja: Totalna bezubost – posljedice potpunog gubitka zuba na stomatognati sistem, ležište proteze.</p> <p>Klasifikacioni sistem za totalnu bezubost.</p> <p>Vježbe: Uzimanje anamneze, klinički pregled totalno bezubog pacijenta, prognoza i plan terapije, analiza radiografskih snimaka.</p>	2
Sedmica 2.	<p>Predavanja: Dijagnostički postupci, plan terapije i prognoza – anamneza, klinički pregled, dodatna dijagnostička ispitivanja, plan terapije.</p>	5
		2

	Vježbe: Uzimanje anatomskog otiska donje i gornje vilice.	5
Sedmica 3.	Predavanja: Predprotetska hirurgija – hiruške intervencije na kostima vilica i mekim tkivima usne duplje sa ciljem poboljšanja anatomsko - morfoloških uslova bezubih vilica Vježbe: Adaptacija individualnih kašika u usnoj šupljini pacijenta.	2 5
Sedmica 4.	Predavanja: Otisci bezubih vilica - anatomski otisak, - funkcionalni otisak. Zone ležišta proteze koje treba rasteretiti. Vježbe: Uzimanje funkcionalnog otiska gornje i donje vilice.	2 5
Sedmica 5.	Predavanja: Određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa kod totalno bezubih pacijenata. Greške koje mogu nastati u određivanju međuviličnih odnosa. Vježbe: Određivanje i registracija međuviličnog odnosa kod totalno bezubih pacijenata, izbor vještačkih zuba.	2 5
Sedmica 6.	Predavanja: Primjena dentalnog artikulatora u izradi totalne proteze. Postupak rada sa obraznim lukom i prenos modela u artikulator. Virtualni artikulator. Vježbe: Rad sa standardnim obraznim lukom.	2 5
Sedmica 7.	Predavanja: Odabir prednjih i bočnih zuba – odabir veličine, oblika, boje i materijala vještačkih zuba. Postava prednjih i bočnih zuba kod osoba sa I skeletnom klasom. Vježbe: Registracija ekscentričnih položaja mandibule i dobivanje pozicionih registrata.	2 5
Sedmica 8.	Predavanja: Specifičnosti postave zuba kod pacijenata sa II I III skeletnom klasom. Okluzalni koncepti kod totalnih proteza. Vježbe: Proba modela voštane proteze u ustima pacijenta, klinička proba postave vještačkih zuba.	2 5
Sedmica 9.	Predavanja: Klinička postupci probe modela voštane totalne proteze. Vježbe: Proba modela voštane proteze u ustima pacijenta, klinička proba postave vještačkih zuba.	2 5
Sedmica 10.	Predavanja: Retencija i stabilizacija totalnih proteza. Vježbe: Okluzalni koncepti kod totalnih proteza. Koncept bilateralno uravnotežene okluzije.	2 5
Sedmica 11.	Predavanja: Predaja totalnih proteza pacijentu, kontrolni pregledi. Greške u izradi totalnih proteza, njihove posljedice i tretman. Vježbe: Predaja totalnih proteza, provjera retencije i okluzalnih odnosa, reokludacija totalnih proteza, upute u oralnu higijenu.	2 5
Sedmica 12.	Predavanja: Imedijatna totalna proteza. Reparature i podlaganja totalnih proteza Vježbe: Specifičnosti u kliničkom radu tokom izrade imedijatne proteze. Reparature i podlaganje totalnih proteza.	2 5
Sedmica 13.	Predavanja: Nove tehnologije u izradi totalnih proteza – Totalne proteze izrađene CAD-CAM tehnologijom i tehnologijom trodimenzionalnog printanja. Vježbe: Specifičnosti u kliničkom radu tokom izrade digitalne totalne proteze.	2 5
Sedmica 14.	Predavanja: Prednosti i ograničenja digitalno izrađenih totalnih proteza. Digitalni tok izrade totalne proteze. Komparacija konvencionalnog i digitalnog toka izrade. Vježbe: Laboratorijske faze izrade digitalne totalne proteze.	2 5
Sedmica 15.	Predavanja: Implanto-protetska terapija totalne bezubosti – Totalna proteza na dentalnim implantatima. Vježbe: Planiranje totalne proteze na dentalnim implantatima, anamneza, pregled i analiza radiografskih snimaka.	2 5

MOBILNA STOMATOLOŠKA PROTETIKA MODUL 2-PARCIJALNA PROTEZA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	Predavanja: Parcijalna bezubost – posljedice djelimičnog gubitka zuba na stomatognati sistem. Vježbe: Uzimanje anamneze, klinički pregled djelimično bezubog pacijenta, prognoza i plan terapije, analiza radiografskih snimaka.	2 5
Sedmica 2.	Predavanja: Klasifikacija parcijalne bezubosti – topografska i funkcionalna. Podjela parcijalnih proteza. Oblici parcijalnih proteza. Zadaci protetske terapije parcijalnom protezom. Vježbe: Indikacije za vrstu parcijalne proteze, pripreme potpornih tkiva.	2 5
Sedmica 3.	Predavanja: Parcijalna pločasta proteza. Imedijatna i prelazna parcijalna proteza. Vježbe: Uzimanje anatomskog otiska gornje i donje vilice i analiza studijskih modela.	2 5
Sedmica 4.	Predavanja: Parcijalna skeletirana proteza – indikacije i kontraindikacije, elementi parcijalne skeletirane proteze (gingivalni dio proteze, dentalni dio proteze i veza gingivalnog i dentalnog dijela). Vježbe: Uzimanje funkcionalnog otiska kod parcijalno bezubog pacijenta.	2 5
Sedmica 5.	Predavanja: Dentalni paralelometar – podjela, dijelovi, princip rada sa dentalnim paralelometrom, zadaci u radu s dentalnim paralelometrom. Put unošenja proteze, put pomjeranja proteze, ekvator zuba, vodeće ravni. Retencija parcijalne skeletirane proteze. Mjerenje retencione sile po BIOS sistemu. Vježbe: Planiranje osnovnih i sastavnih elemenata lijevanih parcijalnih proteza prema pravilima biostatike na radnim modelima, elementi retencije i stabilizacije.	2 5
Sedmica 6.	Predavanja: Biostatika parcijalne skeletirane proteze. Planiranje parcijalne skeletirane proteze. Analiza modela za studije u artikulatu i paralelometru. Planiranje PSP u paralelometru, principi planiranja PSP. Vježbe: Određivanje međuviličnih odnosa kod pločastih parcijalnih proteza.	2 5
Sedmica 7.	Predavanja: Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: dijagnoza i plan terapije, priprema potpornih tkiva, otisci za parcijalnu protezu, proba metalnog skeleta, određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa. Vježbe: Proba skeleta parcijalne proteze i određivanje međuviličnih odnosa kod parcijalnih skeletiranih proteza.	2 5
Sedmica 8.	Predavanja: Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: određivanje i registrovanje međuviličnih odnosa, upotreba obraznog luka i artikulatora, izbor vještačkih zuba, koncepti okluzije. Vježbe: Rad sa standardnim obraznim lukom, registracija ekscentričnih položaja mandibule i dobivanje pozicionih registrata.	2 5
Sedmica 9.	Predavanja: Klinički postupci u terapiji parcijalnim skeletiranim protezama: probe modela voštane proteze, predaja gotove parcijalne proteze, upute u oralnu higijenu, kontrolni pregledi, korekture, podlaganje i reparature parcijalnih proteza. Estetika parcijalnih proteza.	2

	Vježbe: Proba modela parcijalnih proteza.	5
Sedmica 10.	Predavanja: Kompleksne parcijalne proteze – protetski tretman kombinovanim fiksno-mobilnim protetskim radovima, indikacije i smjernice za kliničku izradu. Fiksne nadoknade namjenjene prihvatanju parcijalne skeletirane proteze, frezovanje u stomatološkoj protetici, veza fiksne i mobilne nadoknade. Vježbe: Predaja parcijalnih proteza.	2
		5
Sedmica 11.	Predavanja: Parcijalne proteze sa atečmenima, I dio – opšte karakteristike atečmena, retencija i stabilizacija parcijalne skeletirane proteze sa atečmenima, vođenje nadoknade, dentalni prenos okluzalnih opterećenja, podjela atečmena, klizači, dugmičasta sidra, Ceka atečmen, prečke, zglobovi. Vježbe: Kontrolni pregledi, korekture proteze, reparature, podlaganja.	2
		5
Sedmica 12.	Predavanja: Parcijalne proteze sa atečmenima, II dio – izrada proteze sa atečmenima - principi planiranja PSP na atečmenima, specifičnosti kliničke izrade proteze na atečmenima, specifičnosti laboratorijske izrade proteze sa atečmenima, kontrolni pregledi, reparature parcijalnih proteza sa atečmenima. Vježbe: Terapija parcijalne bezubosti sa parcijalnim protezama sa atečmenima, smjernice za kliničku izradu.	2
		5
Sedmica 13.	Predavanja: Parcijalne teleskop proteze – opšte karakteristike dvostrukih kruna, dvostruke teleskop krune, dvostruke konus krune. Izrada parcijalne teleskop proteze - materijali u izradi dvostrukih kruna, principi planiranja, specifičnosti kliničke izrade proteza, specifičnosti laboratorijske izrade parcijalnih teleskop proteza, kontrolni pregledi. Vježbe: Terapija parcijalne bezubosti sa teleskop parcijalnim protezama, smjernice za kliničku izradu.	2
		5
Sedmica 14.	Predavanja: Drugi oblici parcijalnih proteza – supradentalne parcijalne proteze, parcijalne fleksibilne proteze, parcijalne proteze na implantatima, opturatori i postresekzione parcijalne proteze, bezmetalne parcijalne skeletirane proteze. Suptotalne proteze – suptotalna bezubost i suptotalne proteze, klinička slika, dijagnostički modeli i plan terapije, terapija suptotalne bezubosti, funkcionalne i estetske vrijednosti suptotalnih proteza. Vježbe: Imedijatna i prelazna proteza. Terapija subttotalne krezubosti, izbor retencionih i stabilizacionih elemenata.	2
		5
Sedmica 15.	Predavanja: Digitalne tehnike i novi materijali u izradi parcijalnih proteza. Digitalni otisak, kompjuterska izrada modela metalnog skeleta, izrada metalnog skeleta sinterovanjem Co-Cr-Mo legura, 3D štampa radnog modela. Vježbe: Smjernice za kliničke i laboratorijske faze izrade parcijalne proteze digitalnim tehnikama.	2
		5

Šifra predmeta: SFS0S0704	Naziv predmeta: ORALNA MEDICINA PATOLOGIJA 1		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 14 Seminar:1		

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je educirati studente o etiopatogenezi, kliničkim ekspresijama i terapijskim mjerama brojnih patoloških stanja i oboljenja koja se manifestuju u ustima. Kroz teoretsku i praktičnu nastavu obučiti studente da prepoznaju i uoče rane simptome, da adekvatno primjene preventivne mjere i da blagovremenom i adekvatnom terapijom otklone lokalne patološke procese ili u saradnji sa odgovarajućim specijalistom liječe sistemsku oboljenja.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Morfološke karakteristike oralnih sluznica 2. Fiziološke karakteristike oralnih sluznica 3. Patološke karakteristike oralnih sluznica 4. Faktori odbrane u usnoj duplji 5. Orofacijalna bol 6. Egzogena i endogena oštećenja oralnih sluznica 7. Cheilitisi: exfoliativa, solaris, allergica 8. Cheilitisi: angularis, glandularis, apostematosa 9. Anomalije i upale jezika 10. Bakterijske infekcije oralnih sluznica 11. Specifične bakterijske infekcije 12. Virusne infekcije oralnih sluznica (DNA virusi) 13. Virusne infekcije oralnih sluznica (RNA virusi) 14. Virusni hepatitis i HIV infekcije 15. Gljivične infekcije oralnih sluznica
Ishodi učenja:	Kroz nastavni predmet Oralna medicina patologija 1 student će znati morfološke, fiziološke i patološke karakteristike oralnih sluznica. Razumjeti će etiologiju, epidemiologiju i imunopatogenezu bolesti oralnih sluznica. Bit će upoznat sa multifaktorijalnom etiologijom oštećenja oralnih sluznica. Student će biti educiran da prepozna upalne promjene i razvojne anomalije jezika i usana, te steći će osnovna znanja o specifičnim i nespecifičnim infekcijama oralnih sluznica, s ciljem prepoznavanja i diferencijacije bakterijskih, virusnih i gljivičnih infekcija oralnih sluznica.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Bodove može ostvariti na slijedeći način: <ul style="list-style-type: none"> -redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, -prisustvo na vježbama – 5 bodova -aktivan rad na vježbama – 10 bodova (kolokvij u 7 sedmica vježbi -5 bodova U 15 sedmici seminarski rad -5 bodova -Parcijalni ispit putem testa – 25 bodova.

	<p>Student može u ovom semestru da ostvari max.45 bodova.</p> <p>Bodove koje student ostvari u ovom semestru se sabiraju sa bodovima u VIII semestru i zajedno čine završnu ocjenu.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Topić B.i saradnici. Oralna medicina, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001. 5. Dedić A. Autoimune oralne bolesti-praktikum, Sarajevo, 2010. 6. Pašić E., Hadžić S., Gojkov Vulelić M.Hukić M. Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017. 7. Hadžić S., Gojkov Vukelić M., Pašić E., Mujić Jahić I, Muharemović A. Potencijalno maligni oralni poremećaji-oralne prekanceroze. Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2022. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Dedić A. Dijabetes mellitus-oralni aspekti, Univerzitetsko izdanje, Sarajevo, 2004. 5. Đukanovic D. i saradnici.Atlas- oboljenja mekih tkiva usne duplje, Beograd, 2001 6. Laskaris G.Atlas oralnih bolesti, III revidirano izdanje (prevod na Hrvatskom jezik u), Zagreb 2003. 7. Greenberg M.,Glick M. Burketova Oralna medicina, dijagnoza i liječenje, deseto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 2006.

Izvedbeni plan predmeta Oralna medicina patologija VII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Morfološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Fiziološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Patološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Faktori odbrane u usnoj duplji Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Orofacijalna bol Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Egzogena i endogena oštećenja oralnih sluznica Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Cheilitisi: exfoliativa, solaris, allergica Vježbe: Provjera odslušanog gradiva putem kolokvija	1 1

Sedmica 8.	Predavanje: . Cheilitisi: angularis, glandularis, apostematosa Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Anomalije i upale jezika Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Bakterijske infekcije oralnih sluznica Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Specifične bakterijske infekcije Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: . Virusne infekcije oralnih sluznica (DNA virusi) Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Virusne infekcije oralnih sluznica (RNA virusi) Vježbe: Predkliničke vježbe	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Virusni hepatitis i HIV infekcije Vježbe: Razgovor o temi seminarskog rada(dileme)	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Gljivične infekcije oralnih sluznica Seminarski rad	1 1

Šifra predmeta: SFS0S0704	Naziv predmeta: ORALNA MEDICINA PATOLOGIJA 1		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja 30 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Educirati studente o etiopatogenezi, imunopatogenezi, implikacijama sistemskih i autoimunih bolesti na oralnim sluznicama. Naučiti studente o značaju multidisciplinarnе dijagnostike i terapije bolesti oralnih sluznica. Obučiti studente da prepoznaju i uoče inicijalne simptome bolesti i sindroma, te da multidisciplinarno, u saradnji sa odgovarajućim specijalistom provode terapijske protokole.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rekurentni aftozni stomatitis, Behçet-ov sindrom 2. Alergije 3. Pljuvačka, testovi, razvojne anomalije 4. Oboljenja pljuvačnih žlijezda 5. Bijele lezije 6. Bijele lezije 		

	<p>7. Autoimune bolesti</p> <p>8. Autoimune bolesti</p> <p>9. Oralne bolesti dječije dobi</p> <p>10. Oralne bolesti starije dobi</p> <p>11. Orofacijalna bol</p> <p>12. Endokrine bolesti</p> <p>13. Endokrine bolesti</p> <p>14. Oralno-dermatološki sindromi</p> <p>15. Laboratorijska dijagnostika infekcija u usnoj šupljini</p>
Ishodi učenja:	<p>Student će biti upoznat sa multikauzalnom etiologijom, patognomoničnom eflorescencom tipa recidivirajućeg ulkusa sa patohistološkom verifikacijom (vasculitis) i kliničkim oblicima i stadijima kod SAR-a. Poznavati simptome, kliničku sliku, patofiziologiju i imunološka zbivanja kod različitih oblika alergijskih reakcija. Prezentirati neophodne dijagnostičke procedure za postavljanje dijagnoze (klinička slika, laboratorijski nalazi i algero-testovi).</p> <p>Student će steći osnovna teoretska znanja o oboljenjima pljuvačnih žlijezda i savremenom pristupu u dijagnostici i terapiji.</p> <p>Biti upoznat sa definicijom bola, modulacijom bola, klasifikacijom orofacijalnog bola, diferencijalnom dijagnozom bola, kao i mehanizmima bolnih sindroma i značaju stomatologa u timskom pristupu liječenja orofacijalne boli.</p> <p>Student će biti upoznati sa etiologijom, kliničkom slikom, histopatologijom i terapijom bijelih lezija, značajem diferencijalne dijagnoze i značajem kliničkog, mikrobiološkog, eksfolijativno-citološkog i patohistološkog nalaza.</p> <p>Kroz teoriju će usvojiti osnovna znanja o značajnom uticaju humoralnog i celularnog imunog odgovora kod oralnih autoimunih bolesti, poznavati diferencijalnu dijagnozu autoimunih bolesti, kroz makroskopski, patohistološki, imunofluorescentni, mikrobiološki, laboratorijski nalaz i testove.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. kliničke vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se usmenom provjerom znanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - praktični ispit- 10 bodova - usmeni ispit – 35 bodova <p>U ovom semestru student može max.ostvariti 55 bodova. Student koji nije položio parcijalni ispit na kraju VIII semestra polaže cjelokupno gradivo i VII i VIII semestra usmeno. Završna ocjena se sastoji od zbira bodova koje je student ostvario u VII semestru i zbira bodova iz VIII semestra.</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova.</p>

	5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Topić B. i saradnici. Oralna medicina, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001. 2. Dedić A. Autoimune oralne bolesti-praktikum, Sarajevo, 2010. 3. Pašić E., Hadžić S., Gojkov Vulelić M., Hukić M. Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017. 4. Hadžić S., Gojkov Vukelić M., Pašić E., Mujić Jahić I., Muharemović A. Potencijalno maligni oralni poremećaji-oralne prekanceroze. Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2022. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Dedić A. Dijabetes mellitus-oralni aspekti, Univerzitetsko izdanje, Sarajevo, 2004. 9. Đukanović D. i saradnici. Atlas- oboljenja mekih tkiva usne duplje, Beograd, 2001 10. Laskaris G. Atlas oralnih bolesti, III revidirano izdanje (prevod na Hrvatskom jeziku), Zagreb 2003. 11. Greenberg M., Glick M., Burketova Oralna medicina, dijagnoza i liječenje, deseto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 2006.

Izvedbeni plan predmeta Oralna medicina VIII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Rekurentni aftozni stomatitis, Behçet-ov sindrom Vježbe: Anamnestičko dijagnostički postupak	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Alergije Vježbe: Anamnestičko dijagnostički postupak	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Pljuvačka, testovi, razvojne anomalije Vježbe: Klinički pregled oralnih sluznica	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Oboljenja pljuvačnih žlijezda Vježbe: Klinički pregled oralnih sluznica	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Bijele lezije Vježbe: Testovi u oralnoj medicini	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Bijele lezije Vježbe: Nativni bris (priprema i analiza)	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Autoimune bolesti Vježbe: Analiza kliničkih slučajeva putem slika i prezentacija	2 2

Sedmica 8.	Predavanje: Autoimune bolesti Vježbe: Analiza kliničkih slučajeva putem slika i prezentacija	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Oralne bolesti dječije dobi Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Oralne bolesti starije dobi Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Endokrine bolesti Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Endokrine bolesti Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Nasljedna oboljenja kože Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Oralno-dermatološki sindromi Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Laboratorijska dijagnostika infekcija u usnoj šupljini Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	2 2
Sedmica 17.	Završni ispit (usmena provjera znanja)	
Sedmica 19.	Popravni rok za student koji nisu zadovoljili na završnom ispitu	

Šifra predmeta: SFSIS0707	Naziv predmeta: Dentalna radiologija		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 (2+1) Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Regulisani pravilima visokoškolskih ustanova Univerziteta u Sarajevu		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa rentgenskim zračenjem i biološkim učincima zračenja. Sticanje znanja o metodama pregleda u dentalnoj radiologiji/rentgenografiji. Sticanje znanja o radiološkoj anatomiji i radiološkim opisima dijagnostike i diferencijalne dijagnostike patoloških stanja, anomalija i trauma u dentofacijalnom području.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> Konvencionalne i digitalne metode pregleda u dentalnoj radiologiji (vrste snimaka i indikacije) Fundamenti CBCT tehnologije. 		

<p><i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Radiološka vizualizacija anatomije facijalnog skeleta: -anatomija maksile -anatomija mandibule 4. Radiološki izgled patoloških stanja mekih tkiva i parodonta 5. Analiza ortopantomograma i telerendgen snimka – savremena ortodonska perspektiva 6. Radiološke karakteristike patologije tvrdih zubnih tkiva 7. Radiološka dijagnostika u endodonciji 8. Radiografske specifičnosti u dječijem uzrastu. 9. Važnost radiološke dijagnostike u detekciji oboljenja iz svakodnevnne oralnohirurške kazuistike 10. Upotreba MRI i CT u viscerokranijalnoj dijagnostici
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje: Poslije odslušane nastave student treba da: -zna da koristi dentalnu radiologiju za postavljanje dijagnoze, planiranje terapijskih stomatoloških postupaka i za praćenje razvoja bolesti i rezultata liječenja.</p> <p>Vještine Poslije odslušane nastave student treba da: -poznaje tehnike snimanja intraoralnim, ekstraoralnim metodama, digitalnom radiografijom i specijalnim tehnikama, - može da analizira dentalne rendgenograme.</p> <p>Kompetencije: Poslije odslušane nastave student će biti osposobljen da: -praktično primijeni sve radiološke procedure u stomatološkoj praksi -riješi diferencijalno dijagnostičke dileme kod oboljenja dentofacijalne regije.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja za sve studente - Praktične vježbe u grupama prema standardu - Interaktivna nastava za sve studente (u sklopu predavanja i praktičnih vježbi)</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Kontinuirana procjena znanja tokom semestra. Završna ocjena će biti formirana na sljedećim elementima: -obavezno prisustvo predavanjima i aktivno učešće 20% -obavezno prisustvo i aktivno učešće na vježbama 20% - jedan pisani i uspješno odbranjeni seminarski rad na zadatu temu 10% -završni ispit koji se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela ispita i ukupno čini 50% ispita (odnos praktični teoretski : 20% praktični, 30% teoretski).</p> <p>Praktični dio završnog ispita podrazumijeva: test sa više ponuđenih odgovora, analizu i opis dentalnih rendgenograma Teoretski dio ispita podrazumijeva usmenu provjeru znanja stečenog na osnovu izvedbenog plana i programa.</p> <p>Položenim završnim ispitom se podrazumijeva položen praktični dio ispita (test koji ima najmanje 55% tačno odgovorenih pitanja) i uspješno položen usmeni dio ispita.</p> <p>Skala ocjena :</p> <p>A (10) = 95- 100% B (9) = 85- 94% C (8) = 75- 84% D (7) = 65- 74 % E (6) = 55-64 % F (5) ispod 55%</p>

Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>1.Stipan Janković,Damir Miletic I sar. Dentalna radiografija i radiologija,2009 Split Dopunska.</p> <p>1.Rakočević Zoran, Mratinković Dragana Osnovi radiologije dentomaksilofacijalne regije. Praktikum,Beograd,2009</p>
--------------------	---

IZVEDBENI PLAN PREDMETA DENTALNA RADIOLOGIJA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	<p>Predavanja: Uvodno predavanje, konvencionalne i digitalne metode pregleda u dentalnoj radiologiji (vrste snimaka i indikacije)</p> <p>Vježbe: tehnička ispravnost snimaka, prepoznavanje vrste snimaka u dentalnoj radiologiji</p>	2 1
Sedmica 2.	<p>Predavanja: Radiološka anatomija normalnih struktura orofacijalnog sistema</p> <p>Vježbe: Normalne radiološke tamnine i svjetline, analiza i razlikovanje radioloških karakteristika zuba i čeljusti.</p>	2 1
Sedmica 3.	<p>Predavanja: Fundamenti CBCT tehnologije.</p> <p>Radiološka vizualizacija anatomije facijalnog skeleta: -anatomija maksile -anatomija mandibule</p> <p>Vježbe: Studenti posjećuju rendgen odjel. Upoznavanje CBCT aparata. Sastavni dijelovi CBCT aparata. Tehnika snimanja.</p>	2 1
Sedmica 4.	<p>Predavanja: Kvantitativna i kvalitativna evaluacija maksile i mandibule</p> <p>Planiranje dentalnih implantata korištenjem CBCT-a: -planiranje u području anteriorne i posteriorne mandibule -planiranje u području anteriorne i posteriorne maksile.</p> <p>Vježbe: Analiza anatomskih struktura na CBCT snimcima. Implantološko planiranje u softveru.</p>	2 1
Sedmica 5.	<p>Predavanja: Radiološka dijagnostika u fiksnoj protetici.</p> <p>Posljedice okluzalne traume, područja vertikalne i horizontalne resorpcije kosti i eksponirane furkacije, aksijalna inklinacija zuba, kontinuitet i integritet laminae durae, iprethodni endodontski tretmani sa ili bez kočič nadogradnji i prisutnost apikalnih promjena. Odnos kliničke krune naspram korijena (Ante-ovo pravilo) frakture korijena, analiza postojećih fiksnih protetskih radova.</p> <p>Predavanja: Radiografska analiza anatomsko – morfoloških karakteristika i dijagnoza patoloških promjena temporomandibularnog zgloba.</p> <p>Vježbe: Analiza radiografskih snimaka, dijagnoza i diferencijalna dijagnoza stanja. Povezivanje radiografskih karakteristika sa kliničkom slikom</p>	1 1 1
Sedmica 6.	<p>Predavanja: Radiološke karakteristike patologije tvrdih zubnih tkiva</p>	2

	Vježbe: Radiološka analiza i dijagnostika tvrdih zubnih tkiva (Analiza retroalveolarnog, nagriznog i OPG snimaka)	1
Sedmica 7.	Predavanja: Radiološka dijagnostika u endodonciji Vježbe: Radiološka analiza i dijagnostika u endodonciji (analiza OPG i CBCT snimaka)	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Znacaj radiološke dijagnostike u detekciji oboljenja iz oralnohirurške kazuistike i planiranju oralnohirurških zahvata Vježbe: Analiza Rtg snimaka u svrhu postavljanja dijagnoze	2 1
Sedmica 9.	Predavanja: Upotreba MRI i CT u viscerokranijalnoj dijagnostici Vježbe: Analiza MRI i CT u viscerokranijalnoj dijagnostici	2 1
Sedmica 10.	Predavanja: Analiza ortopantomograma i telerendgen snimka – savremena ortodonska perspektiva Vježbe: Analiza ortopantomograma i telerendgen snimaka	2 1
Sedmica 11.	Predavanja: Primjena CBCT-a u ortodonciji – dijagnoza i planiranje terapije impaktiranih zuba; procjena morfologije i položaja zuba Vježbe: Analiza CBCT snimaka	2 1
Sedmica 12.	Predavanja: Radiološki izgled patoloških stanja mekih tkiva i parodonta Vježbe: Prikaz slučajeva sa rendgenološkom analizom	2 1
Sedmica 13.	Predavanja: Rendgenografija u određivanju plana parodontalne terapije Vježbe: Analiza rendgenograma prije i poslije parodontalne terapije	2 1
Sedmica 14.	Predavanja: Radiografske specifičnosti u dječijem uzrastu. Vježbe: Analiza radioloških karakteristika dentofacijane regije u dječijem uzrastu	2 1
Sedmica 15.	Predavanja: Radiološke pretrage u preventivnoj i dječijoj stomatologiji Vježbe: Analiza radiograma dentoalveolarnog područja - specifičnosti u dječijem uzrastu.	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 18.-20.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS2045	Naziv predmeta: PEDIJARIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija		

Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Steći znanja iz anamneze i fizikalnog pregleda novorođenčadi, dojenčadi, djece i adolescenata, njihovim rastom i razvojem, njihovim mogućnostima da do perioda adulta postignu puni potencijal.</p> <p>Steći znanja o sprečavanju, prepoznavanju i liječenju bolesnog djeteta.</p> <p>Usvojiti znanja iz osposobljavanja, odnosno rehabilitacije djece ometene u razvoju u smislu prevencije, kurative i rehabilitacije. Svrha predmeta je osposobljavanje studenta da pravilno uzetom anamnezom i fizikalnim pregledom stekne sigurnost u postavljanju dijagnoze bolesnog djeteta. Da student priznatim pedijatrijskim protokolima usmjeri daljnji tok prepoznavanja i liječenja oboljelog djeteta. Na predavanjima, interaktivnoj nastavi i vježbama usvaja se teoretsko znanje i savladava vještina pregleda oboljelog djeteta po sistemima usvojenim iz doktrine dječije propedeutike.</p>
Tematske jedinice:	<p>Organizacija rada pedijatrijske klinike, preventivna pedijatrija , pulmologija i alergoimunologija, kardiologija, reumatologija, gastroenterohepatologija , nefrologija, neonatologije, oblast neurologija ,endokrinologije, hematologija , onkologija</p>
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavu predmeta "Pedijatrije" student će usvojiti slijedeća znanja: Uvod u pedijatriju i preventivna pedijatrija, Pulmologija i alergoloimunologija , Kardiologija, Reumatologija, Gastroenterohepatologija, Ishrana djeteta, Nefrologija, Neonatologija, Neurologija, Endokrinologija, Hematologija, Onkologija. Vještine koje treba znati praktično izvesti (zna kako i čini): Osnovni parametri vitalnih funkcija: temperatura, puls, respiracije, krvni pritisak Antropometrijske mjere: tjelesna masa, tjelesna visina, obim glave. Pregled turgora kože Palpacija limfnih čvorova na predilekcionim mjestima Pregled glave, vrata, grudnog koša, trbuha, genitalija, ekstremitet. Izvođenje meningealnih znakova. Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti sljedeće stavove: Ispravno uzimanje pedijatrijske anamneze Dobro poznavanje fizikalnog pregeleda bolesnog djeteta Poznavanje osnovnih laboratorijskih i dijagnostičkih procedura koji se primjenjuju kod oboljelog djeteta Poznavanje osnovnih terapijskih i preventivnih mogućnosti u pedijatrijskoj praksi.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku: -predavanja za sve studente, -vježbe ,za praktičnu nastavu koristiće se metode: „Četiri koraka po Peytonu“, PBL (Problem based learning) OSCE</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U okviru predviđenog broja sati održaće se i oblici kontinuirane provjere znanja (praktični ispit I, II i III dio, te parcijalni ispit I, II i III dio). Ukoliko student nije položio praktične i parcijalne dijelove ispita u toku semestra ili je nezadovoljan dobijenom ocjenom pristupa polaganju završnog ispita. Uslov za polaganje pismenog dijela završnog ispita je predhodno položen praktični dio ispita. Formiranje konačne ocjene. Broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) – izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama,95-100 bodova, 9(B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova, 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, 75-84 bodova, 7(D) – općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74 bodova, 6(E) – zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova,</p>

	5(F,FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada, ispod 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Mesihović – Dinarević S. i saradnici, Pedijatrija za studente stomatologije, SaVart, Sarajevo, 2025. Dopunska:

Izvedbeni plan predmeta Pedijatrija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u predmet ciljeve i zadatke pedijatrije te prava djeteta u sistemu zdravstvene zaštite. Vježbe :	
Sedmica 2.	Predavanje: Preventivna pedijatrija Vježbe:	
Sedmica 3.	Predavanje PULMOLOGIJA I ALERGOIMUNOLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 4.	Predavanje: KARDIOLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 5.	Predavanje: REUMATOLOGIJA Vježbe	
Sedmica 6.	Parcijalni ispit	
Sedmica 7.	Predavanje: GASTROENTEROHEPATOLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 8.	Predavanje: NEFROLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 9.	Predavanje: NEONATOLOGIJE Vježbe:	
Sedmica 10.	Parcijalni ispit	
Sedmica 11.	Predavanje: OBLAST NEUROLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 12.	Predavanje: OBLAST ENDOKRINOLOGIJE Vježbe:	
Sedmica 13.	Predavanje: HEMATOLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 14.	Predavanje: ONKOLOGIJA Vježbe:	
Sedmica 15.	Parcijalni ispit	
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM0709	Naziv predmeta: FIZIOTERAPIJA		
Ciklus: integrisani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 2

Status: obavezni	<p>Ukupan broj sati: 30 Predavanja: 15 Vježbe: 10 Seminar: 5</p>
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]
Preduslov za upis:	Studenti upisani u IV godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su upoznati studenta sa zadacima i osnovnim načelima fizikalne i rehabilitacijske medicine te upravljanjem posljedicama bolesti i ozljeda s kojima će se susretati u svojoj praksi u primarnoj skrbi; te holističkim pristupom rehabilitacijske medicine s ostalim kliničkim disciplinama, pri čemu treba razlikovati osnovne rehabilitacijske skupine bolesnika.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Osnovama fizikalne medicine i rehabilitacije -Kineziterapija, termoterapija, krioterapija -Poremećaj mišićno koštanog sistema -Pregled sistema za kretanje -Dijagnostički ultrazvuk mišićnokoštanog sistema, laser, magnetoterapija, elektroanalgezija
Ishodi učenja:	<p>Student će razlikovati osnovne rehabilitacijske kategorije i pojmove rehabilitacijske medicine. Poznavati indikacije za primjenu rehabilitacijske terapije te kontraindikacije za njezinu primjenu, kao i evaluaciju uspješnosti rehabilitacijskog postupka.</p> <p>Student će biti sposoban procijeniti uticaj hronične bolesti i nesposobnosti na bolesnika, njegovu obitelj i zajednicu.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> -predavanja -vježbi -seminara <p>Metode podučavanja: Interaktivno, teoretsko i praktično podučavanje</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenta vršit će se kontinuirano kroz semestar i na završnom ispitu. Svi dijelovi ispita će biti obuhvaćeni evaluacijom. Kontinuirana provjera znanja uključuje parcijalni ispit 1 i 2 u 7 i 15 sedmici nastavu, te uspješno odbranjen seminarski rad (minimalno 2 od 5). Smatra se da je student položio parcijalni ispit ako je ostvario minimalan broj bodova za prolazak (55 bodova od 100 bodova). Nepoloženi dijelovi ispita će biti evaluirani na završnom ispitu. Student koji položi parcijalni 1 i 2 dužan je izaći na završni ispit ako nije uspješno odbranio barem 2 seminarska rada. Prisustvo i aktivnost na nastavi 5 bodova, parcijalni ispit 1- 40 bodova, parcijalni ispit 2- 40 bodova, seminarski rad 3 boda (maksimalno 15 bodova). Konačna ocjena formira prema skali bodova:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	Obavezna: Jajić I. i suradnici: Fizikalna medicina i opšta rehabilitacija. Medicinska naklada, Zagreb 2008

Dopunska: Jajić i Z. Jajić: Fizijatrijsko reumatološka propedeutika. Medicinska naklada, Zagreb, 2004.

Šifra predmeta: SFSOS0705	Naziv predmeta: PRETKLINIČKA ENDODONCIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovama morfologije endodontskog prostora i bazičnim endodontskim terapijskim protokolom, endodontskim instrumentima, kao i sa osnovnim tehnikama biomehaničke obrade i obturacije korijenskih kanala.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Endodontski instrumenti 2. Morfologija i topografija endodontijuma 3. Osnove dijagnostike u endodonciji 4. Osnove hemomehaničke obrade i opturacije korijenskih kanala 		
Ishodi učenja:	<p>Po završetku VIII semestra iz predmeta Pretklinička endodoncija student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raspravljati o osnovnim oblicima endodontskog prostora, - razlikovati endodontske instrumente prema obliku i namjeni, - objasniti svojstva endodontskih irigansa i materijala za medikaciju i opturaciju korijenskih kanala, - primijeniti standardnu i step back tehniku mehaničke obrade korijenskih kanala, kao i materijale za medikaciju i opturaciju korijenskih kanala. 		
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije. <p>Student u toku VIII semestra izvodi endodontski tretman na humanim ekstrahiranim zubima, te simulatorima endodontskog prostora (endoblok).</p>		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog, praktičnog i završnog ispita.</p> <p>Parcijalni i završni ispit se polažu pismeno. Parcijalni ispit nosi 30 bodova i smatra se položenim ukoliko je student ostvario minimalno 17 bodova.</p> <p>Kroz praktični ispit se evaluira prepoznavanje i pravilna primjena endodontskih instrumenata, redoslijed endodontskog protokola, biomehaničke obrade, medikacije i opturacije korijenskog kanala. Praktični ispit nosi ukupno 20 bodova.</p> <p>Na završnom ispitu student mora ostaviti minimalno 55% tačnih odgovora.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz pacijalni, praktični i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova</p>		

	<p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Konjhodžić A, Jakupović S, Tahmišćija I, Korać S, Hasić-Branković L, Džanković A. Endodontska propedeutika, 1 ed. Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama; 2017. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Torabinejad M, Walton RE. Endodoncija: načela i praksa. Naklada Slap, Zagreb 2010. Živković S. i saradnici: Praktikum endodontske terapije. Data Status, 2012.

Izvedbeni plan predmeta Pretklinička endodoncija VIII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>10. Predavanje: Uvod u endodonciju, opšti principi endodontske terapije i planiranje endodontskog tretmana 41. Vježbe: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 2.	<p>42. Predavanje: Endodontski instrumenti- podjela i standardizacija 11. Vježbe: Demonstracija izolacije radnog polja</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 3.	<p>12. Predavanje: Endodontski instrumenti- način primjene 43. Vježbe: Demonstracija upotrebe koferdama</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 4.	<p>44. Predavanje: Osnove dijagnostike u endodonciji 13. Vježbe: Upoznavanje sa izgledom i primjenom ručnih endodontskih instrumenata</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 5.	<p>14. Predavanje: Morfologija i funkcija zubne pulpe i periapikalnih tkiva 45. Vježbe: Upoznavanje sa izgledom i primjenom mašinskih endodontskih instrumenata</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 6.	<p>46. Predavanje: Osnovi morfologije korijenskih kanala stalnih zuba 15. Vježbe: Upoznavanje sa osnovama dijagnostike u endodonciji (elektropulp test, termotest, rentgenogrami)</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 7.	16. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	<p>17. Predavanje: Uvod u patologiju pulpe i apeksnog periodoncija, klinička klasifikacija oboljenja 8. Vježbe: Analiza morfologije endodontskog prostora obzirom na vanjske morfološke karakteristike zuba</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 9.	<p>9. Predavanje: Izrada pristupnog endodontskog kaviteta 18. Vježbe: Formiranje pristupnog kaviteta na zubima interkaninog sektora i lokalizacija ulaza u korijenske kanale</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 10.	<p>19. Predavanje: Odontometrija 10. Vježbe: Formiranje pristupnog kaviteta na zubima transkaninog sektora i lokalizacija ulaza u korijenske kanale</p>	<p>1 2</p>
Sedmica 11.	<p>11. Predavanje: Osnovni principi obrade korijenskih kanala (standardna i step back tehnika) 20. Vježbe: Upoznavanje sa osnovnim principima rada apekslokatora</p>	<p>1 2</p>

Sedmica 12.	21. Predavanje: Osnove irigacije i medikacije korijenskog kanala 12. Vježbe: Biomehanička obrada korijenskih kanala zuba	1 2
Sedmica 13.	13. Predavanje: Obturacija korijenskih kanala (tehnika lateralne kondenzacije) 22. Vježbe: Biomehanička obrada korijenskih kanala zuba	1 2
Sedmica 14.	23. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 14. Vježbe: Obturacija korijenskih kanala	1 2
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 24. Vježbe: Polaganje praktičnog dijela ispita	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0801	Naziv predmeta: PROFILAKSA ORALNIH BOLESTI		
Ciklus: Integrirani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je educirati studente o anatomske morfološkim karakteristikama oralnih sluznica i njihovoj funkciji. Značaju faktora odbrane u profilaksi oralnih oboljenja. -Upoznati studente sa opštim, lokalnim i funkcionalnim preventivnim mjerama za očuvanje integriteta oralnih sluznica. -Obučiti studente da prepoznaju makroskopske patološke promjene na oralnim sluznicama, i poznaju oralne testove koji se koriste u dijagnostici oralnih bolesti.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Morfološke karakteristike oralnih sluznica 2. Fiziološke karakteristike oralnih sluznica 3. Patološke karakteristike oralnih sluznica 4. Patološke karakteristike oralnih sluznica 5. Mikroskopske patološke promjene oralnih sluznica 6. Faktori odbrane u usnoj šupljini 7. Faktori odbrane u usnoj šupljini 8. Patogeneza oboljenja oralnih sluznica 9. Anamnestičko dijagnostički principi u pregledu oralnih sluznica 10. Specifični oralni testovi 11. Specifični oralni testovi 12. Specifičnosti oralnih sluznica vezane za dob 13. Specifičnosti oralnih sluznica vezane za dob 14. Uticaj medikamentat na oralne sluznice 15. Principi terapije u oralnoj medicini 		
Ishodi učenja:			

	Kroz nastavni predmet Profilaksa oralnih bolesti student će znati anatomsko morfološke, fiziološke i patološke karakteristike oralnih sluznica. Savladat će primjenu anamnestičko dijagnostičkih principa u pregledu oralnih sluznica i praktičnu primjenu oralnih testova. Usvojiti će znanja o oralnoj flori i značaju faktora odbrane u prevenciji oboljenja oralnih sluznica.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Ukupnu ocjenu čini: - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivan rad na vježbama – 35 bodova, (pismeni prikaz kliničkog slučaja-20 bodova, odgovor na postavljeno esejsko pitanje -15 bodova) - završni ispit putem testa – 55 bodova. Maximalno može osvojiti 100 bodova Vrednovanje i ocjenjivanje znanja studenata će se vršiti prema sljedećem sistemu: 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; 9(B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova; 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, nosi 65-74 bodova; 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; 5(F) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 8. Topić Berislav i saradnici: Oralna medicina, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001 9. Dedić Amira: Autoimune oralne bolesti-praktikum, Sarajevo, 2010. 10. Pašić E, Hadžić S, Gojkov Vulelić M i Hukić M: Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017 Dopunska: 12. Dedić Amira: Dijabetes mellitus-oralni aspekti, Univerzitetsko izdanje, Sarajevo, 2004. 13. Đukanović Dragoslav i saradnici: Atlas- oboljenja mekih tkiva usne duplje, Beograd, 2001 14. Laskaris Georg: Atlas oralnih bolesti, III revidirano izdanje (prevod na Hrvatskom jeziku), Zagreb 2003.

Izvedbeni plan predmeta Profilaksa oralnih bolesti

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Morfološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Analiza histoloških preparata oralnih sluznica	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Fiziološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Analiza histoloških preparata oralnih sluznica	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Patološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Upoznavanje sa patološkim promjenama oralnih sluznica pomoću shema i slika	1 1

Sedmica 4.	Predavanje: Patološke karakteristike oralnih sluznica Vježbe: Upoznavanje sa patološkim promjenama oralnih sluznica pomoću shema i slika	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Mikroskopske patološke promjene oralnih sluznica Vježbe: Analiza patohistoloških preparata oralnih sluznica	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Faktori odbrane u usnoj šupljini Vježbe: Demonstracija kliničkog pregleda oralnih sluznica	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Faktori odbrane u usnoj šupljini Vježbe: Klinički pregled oralnih sluznica	1 1
Sedmica 8.	Predavanje: Patogeneza oboljenja oralnih sluznica Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Anamnestičko dijagnostički principi u pregledu oralnih sluznica Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Specifični oralni testovi Provjera studenta (prikaz slučaja)	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Specifični oralni testovi Vježbe: Demonstracije testova u oralnoj medicini	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Specifičnosti oralnih sluznica vezane za dob Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Specifičnosti oralnih sluznica vezane za dob Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Uticaj medikament na oralne sluznice Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Principi terapije u oralnoj medicini Student pismeno odgovara na esejsko pitanje	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit (test)	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0706	Naziv predmeta: Orofacijalna bol		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 4. godinu studija koji izberu ovaj predmet		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa definicijom boli, funkcionalnom anatomijom nervnog sistema vezanog za percepciju boli. Upoznavanje studenata o etiologiji, opštoj i specifičnoj podjeli uzroka boli u stomatologiji i načinu terapije.		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da se student stekne osnovna znanja o načinu kliničkog prepoznavanja pojedinih oblika boli, medikamentoznom i hirurškom načinu terapije. Plan izvođenja nastave dat je po sedmicama u prilogu		
Ishodi učenja:	Znanje: Usvojena znanja o kliničkom prepoznavanju i specifičnosti bola u stomatologiji		

	Vještine: Savladati medikamentozni način terapije boli, savladati lokalni način terapije boli kroz neke od interventnih zahvata u stomatologiji kojima se postiže lokalna analgezija Kompetencije: Savladati lokalnu anesteziju i regionalne blokove u stomatološkoj terapiji
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Usvojeno znanje se procjenjuje kroz provjeru znanja. Provjere znanja su u formi testa koji mora sadržavati najmanje 60% tačnih odgovora da bi bio evaluiran. Svaki ispitni rok sastavljaju se novi testovi, podjeljeni u grupe A, B, i C. Završni test predstavlja 50% konačne ocjene, a redovno prisustvo nastavi 50% konačne ocjene. Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna:1. Jovanović J. FARMAKOTERAPIJA BOLA. Elit medika-Beograd, 2003 Dopunska:1. Jovanović J. TERAPIJA NAJČEŠĆIH BOLNIH SINDROMA. Elit medika- Beograd, 2001 2. Ostali udžbenici interventne stomatologije

Izvedbeni plan predmeta Orofacijalna bol

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Bol-definicija, funkcionalna anatomija nervnog sistema Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Osnovne karakteristike, uzroci, klasifikacija bola. Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Terapija bola-osnovna podjela Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Medikamentozna terapija bola Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Hirurška terapija bola Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Osnove lokalne terapije bola Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Bol kod akutnih stanja upale Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 8.	Predavanje: Parodontalna bol Vježbe:* prate predavanja	1 1

Sedmica 9.	Predavanje: Pulpitična bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Periostalna bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Koštana bol - Frakturna bol, osteomijelitična bol, alveolitična bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Mialgična bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Artralgična bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Neuralgiformna bol, Trigeminalna bol: 1. neuralgije, 2. neuritisi Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Karcinomska bol Vježbe:* prate predavanja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS4071	Naziv predmeta: Stomatološka zaštita trudnica		
Ciklus: Integrirani	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni		Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Uslovi za pohanjanje nastave su regulisani pravilima studiranja za prvi ciklus studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti steknu osnovna znanja, vještine i kompetencije o zaštiti oralnog zdravlja trudnica sa osnovnim znanjima, vještinama i kompetencijama za zaštitu oralnog zdravlja djece uz spoznaju važnosti dobrog oralnog zdravlja navedene populacije za stomatološku zaštitu u zajednici.		
Tematske jedinice:	Stomatološka zaštita u trudnoći i postnatalnom period Promjene dentooralnih tkiva u trudnoći Stomatološki tretman trudnica Upotreba lijekova tokom trudnoće i u laktaciji Prenatalno savjetovalište Dento-oralna oboljenja dojenčeta i novorođenčeta, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći Postnatalno stomatološko savjetovalište Programi za zaštitu oralnog zdravlja trudnica i dojenčadi		
Ishodi učenja:	Znanje: Usvajanje teoretskih i praktičnih informacija o zaštiti oralnog zdravlja u trudnoći i djece u postnatalnom periodu života		

	<p>Vještine: Primjena znanja i propisanog načina rada u prevenciji, dijagnostici, terapiji dentooralnih bolesti kod trudnica i sprovođenja promocije oralnog zdravlja u navedenoj populaciji</p> <p>Kompetencije: Ovladavanje vještinama i sposobnostima za zaštitu oralnog zdravlja u trudnoći</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja ex katedra/online</p> <p>Vježbe: praktikum- analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima tematskih jedinica teoretske nastave sa izradom završnog referata na kraju semestra.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Završna ocjena će biti formiranja na sljedećim elementima: Obavezno prisustvo i aktivnost na nastavi, ocjena iz praktikuma čini do 70% ocjene u ukupnoj ocjeni na način da se prisustvo boduje sa do 20%, praktikum do 60%, Student je zadovoljio kriterij odslušane nastave i stekao pravo na ovjeru semestra iz ovog predmeta potpisom ako je opravdano odustvovao sa najviše 20% teoretske i praktične nastave. Kriteriji za bodovanje praktikuma: - Korištenje relevantnih dokaza do 20 % ocjene, - Tačnost podataka analize prezentiranih dokaza do 20 % ocjene. - koncept rada, sadržaj prilagođen temi koja se obrađuje do 20 % ocjene. Završni ispit je u formi testa i čini 30 bodova u ukupnoj ocjeni. Test se sastoji od 10 pitanja, tačan odgovor na svako pitanje se boduje sa 3 boda.</p> <p>Ukupna ocjena će se vrednovati na sljedeći način:</p> <p>ocjena 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 96-100% ; ocjena 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 86-95%; ocjena 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 76-85 %; ocjena 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, nosi 66-75 %; ocjena 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-65 % bodova; ocjena 5 (F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 %.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Arslanagić A, Bajrić E, Duratbegović D, Hasić-Branković L, Huseinbegović A, Islamagić E, Kobašlija S, Kovačević A, Marković N, Selimović-Dragaš M, Serhatlić S, Šišić Saračević M, Tiro A, Zukanović A. Osnove preventivne stomatologije sa kliničkom primjenom u praksi. Univerzitet u Sarajevu. Sarajevo 2024. (dostupno na www.ebooks.unsa.ba) Marković N, i sar. Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi: specifičnosti stomatološkog tretmana, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2021 Dopunska: American Dental Association. Pregnancy and Oral Health. American Dental Association, 2020</p>

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: Stomatološka zaštita trudnica

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanja: Uvod u predmet: Stomatološka zaštita u trudnoći i postnatalnom periodu</p> <p>Vježbe Uvod u praktikum, osnovni principi rada, metode rada zasnovane na dokazima, evaluacija i vredovanje</p>	1
Sedmica 2.	Predavanja: Fiziološke promjene u trudnoći	1

	Vježbe: Fiziološke promjene u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1
Sedmica 3.	Predavanja: Promjene dento-oralnih tkiva u trudnoći Vježbe: Promjene dentooralnih tkiva u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 4.	Predavanja: Stomatološki tretman trudnica Vježbe: Stomatološki tretman trudnica, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 5.	Predavanja: Stomatološki tretman trudnica sa sistemskim oboljenjima i komplikacijama u trudnoći Vježbe: Stomatološki tretman trudnica sa sistemskim oboljenjima i komplikacijama u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 6.	Predavanja: Stomatološki tretman trudnica u adolescenciji Vježbe: Stomatološki tretman trudnica u adolescenciji, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 7.	Predavanja: Upotreba lijekova tokom trudnoće i u laktaciji Vježbe: Upotreba lijekova tokom trudnoće i u laktaciji, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 8.	Predavanja: Propisivanje lijekova u trudnoći i laktaciji Vježbe: Propisivanje lijekova u trudnoći i laktaciji	1 1
Sedmica 9.	Predavanja: Prenatalno savjetovalište Vježbe: Prenatalno savjetovalište, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 10.	Predavanja: Poremećaji rasta i razvoja kraniofacijalnog kompleksa, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći Vježbe: Poremećaji rasta i razvoja kraniofacijalnog kompleksa, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 11.	Predavanja: Dento-oralna oboljenja dojenčeta i novorođenčeta, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći Vježbe: Dento-oralna oboljenja dojenčeta i novorođenčeta, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 12.	Predavanja: Stomatološki tretman u toku dojenja Vježbe: Stomatološki tretman u toku dojenja, aspekt preventivnog djelovanja u trudnoći, analiza zasnovana na relevantnim naučnim dokazima	1 1
Sedmica 13.	Predavanja: Postnatalno stomatološko savjetovalište Vježbe: Definisane teme referata na osnovu znanja i vještina stečenih u toku teoretske i praktične nastave.	1 1
Sedmica 14.	Predavanja: Programi za zaštitu oralnog zdravlja trudnica i dojenčadi Vježbe: Izrada referata na zadatu temu na osnovu analize prikupljenih informacija	1 1
Sedmica 15.	Predavanja: Orano zdravlje trudnica i dojenčadi, rekapitulacija gradiva Vježbe: Analiza referata, diskusija	1 1

Šifra predmeta: SFSIS4081	Naziv predmeta: SAVREMENE METODE OBRADJE KORIJENSKIH KANALA
-------------------------------------	---

Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni		Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 4. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske i praktične osnove o savremenim metodama obrade korijenskih kanala sa posebnim osvrtom na tehnike mašinske instrumentacije korijenskih kanala.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne karakteristike, način rada i specifičnosti primjene mašinskih endodontskih instrumenta i uređaja, 2. Tehnike instrumentacije mašinskim instrumentima, 3. Proceduralne greške pri mašinskoj instrumentaciji, preporuke za njihovo preveniranje i otklanjanje, 4. Tehnike opturacije mašinski obrađenih korijenskih kanala. 		
Ishodi učenja:	<p>Nakon završetka nastave VIII semestra iz predmeta Savremene metode obrade korijenskih kanala student će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - steći teoretsko i praktično znanje o endodontskim mašinskim instrumentima i uređajima, - manualno savladati tehnike mašinske obrade korijenskih kanala i njihovo definitivno punjenje. 		
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe, student u toku VIII semestra izvodi endodontski tretman na ekstrahiranim zubima, - konsultacije. 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Torabinejad M, Walton RE. Endodoncija: načela i praksa. Naklada Slap, Zagreb 2010. 2. Tronstad L. Klinička endodoncija: priručnik. Data status, Beograd, 2007. 3. Živković S. i saradnici: Praktikum endodontske terapije. Data Status, 2012. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ingle JI, Bakland LK. Endodontics. People's Medical Publishing House-USA, 2016. 3. Cohen S, Burns RC. Pathways of the pulp. Mosby Inc, St. Louis, 2015. 		

Izvedbeni plan predmeta Savremene metode obrade korijenskih kanala -VIII semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Karakteristike instrumenata za mašinsku obradu korijenskih kanala 1. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 2.	2. Predavanje: Endodontski motor (endomotor), karakteristike i način rada 2. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 3.	3. Predavanje: Recipročni endodontski instrumenti, endomotori sa recipročnom kretnjom 3. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 4.	4. Predavanje: Karakteristike formiranja pristupnog kaviteta za mašinsku instrumentaciju 4. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 5.	5. Predavanje: Tehnike instrumentacije korijenskih kanala mašinskim instrumentima 5. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 6.	6. Predavanje: Irigacija i lubrikacija korijenskog kanala tokom mašinske instrumentacije 6. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	1 1
Sedmica 8.	8. Predavanje: Opturacija mašinski instrumentiranih korijenskih kanala 8. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 9.	9. Predavanje: Proceduralne greške tokom mašinske obrade korijenskih kanala 9. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 10.	10. Predavanje: Revizija endodontskog punjenja primjenom mašinskih instrumenata 10. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 11.	11. Predavanje: Primjena ultrazvuka u endodonciji 11. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 12.	12. Predavanje: Endodontsko liječenje zuba sa zavijenim korijenskim kanalima 12. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 13.	13. Predavanje: Endodontsko liječenje zuba sa kalcificiranim korijenskim kanalima 13. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 14.	14. Predavanje: Intraktivna rekapitulacija gradiva 14. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 15. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS4082	Naziv predmeta: FARMAKOLOŠKI PROTOKOLI U ORALNOJ MEDICINI I PARODONTOLOGIJI		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 4. godinu studija koji izaberu ovaj predmet
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je edukacija studenata Stomatološkog fakulteta o terapijskom menadžmentu i farmakološkom protokolu u liječenju najčešćih oboljenja oralne sluznice i parodonta.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u Farmakologiju – opći pojmovi 2. Antiseptici u oralnoj medicini i parodontologiji 3. Preparati za higijenu usne šupljine 4. Lokalna primjena antibiotika u liječenju oralnih bolesti i parodonta 5. Sistemska primjena antibiotika u liječenju oralnih bolesti i parodonta 6. Primjena antimikotika u liječenju gljivičnih oboljenja 7. Primjena Antivirotika u liječenju virusnih oboljenja 8. Farmakološki protokol erozivno -ulceroznih lezija 9. Farmakološki protokol bijelih lezija 10. Farmakološki protokol oralnih prekanceroza 11. Farmakološki protokol kod sistemskih i lokalnih alergija 12. Farmakološki protokol autoimunih bolesti 13. Farmakološki protokol riziko pacijenata 14. Terapijska primjena vitamina,antiflogistika i anelgetika u oralnoj medicine i parodontologiji 15. Intereakcija lijekova i nepoželjna djelovanja lijekova (nus pojave)
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavni predmet „Farmakološki protokol u oralnoj medicine i parodontologiji“ studenti će nakon teoretske i praktične nastave usvojiti sljedeća znanja:</p> <p>Dobro će poznavati opće pojmove u Farmakologiji, načinu primjene i djelovanja lijekova kao i o neželjenim djelovanjima ili nus pojavama lijekova.</p> <p>Student će usvojiti znanje o o indikacijama,kontraindikacijama i primjeni antiseptika,antibiotika(lokalno i sistemski) u terapiji bolesti oralnih sluznica i parodonta. Studen će se upoznati i znati terapijski i farmakološki protokol liječenja erozivno-ulceroznih bolesti,bijelih lezija,oralnih prekanceroza,alergija i autoimunih oboljenja.</p> <p>Poznavat će doktrinarni pristup i farmakološki protokol kod oralnih prekanceroza i riziko pacijenata parodonta.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. kliničke vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom.</p> <p>Ukupnu ocjenu čini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivan rad na vježbama – 35 bodova, (u 10 sedmici, kolokvij iz odslušanih tema -15 bodova, Seminarski rad ili prikaz skučaja -20 bodova) - završni ispit putem testa – 55 bodova.

	<p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da se ukuono osvjene bodovi prevode u konačnu ovjenu kako slijedi;</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;</p> <p>f) 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije,manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Berislav Topić, Parodontologija, biologija, imunopatogeneza, praksa. Sarajevo -Zagreb, 2005 godina. Berislav Topić,Oralna medicina,Sarajevo,2001godina Ileana Linčir,Farmakologija za stomatologe,Zagreb,1991godina Ljiljana Janković,Oralna medicina,Beograd ,2001godina <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jan Lindhe, Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Prema 4. engleskom izdanju (prevod na Hrvatskom jeziku). Zagreb 2004 godina.

Izvedbeni plan predmeta Farmakološki protokoli u oralnoj medicini i parodontologiji

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u Framakologiju-Opći pojmovi Vježbe: Upoznavanje sa farmakološkim protokolima	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Antiseptici u oralnoj medicini i parodontologiji Vježbe: Prikazi slučajeva, (indikacije i način primjene antiseptika)	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Preparati za higijenu usne šupljine Vježbe: Prikazi slučajeva, prezentacije, demonstriranje preparata	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Lokalna primjena antibiotika u liječenju oralnih bolesti i parodonta Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, prikazi slučajeva (prezentacije)	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Sistemska primjena antibiotika u liječenju oralnih bolesti i bolesti parodonta Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, prikazi slučajeva (prezentacije)	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Primjena Antimikotika u liječenju gljivičnih oboljenja Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Primjena Antivrotika u liječenju virusnih oboljenja Vježbe: Individualni rad sa pacijentom farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 8.	Predavanje: Farmakološki protokol erozivno-ulceroznih lezija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Farmakološki protokol bijelih lezija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Farmakološki protokol oralnih prekanceroza Provjera studenata putem kolokvija	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Farmakološki protokol kod sistemskih i lokalnih alergija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, farmakološki protokol liječenja	1 1

Sedmica 12.	Predavanje: Farmakološki protokol autoimunih bolesti Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Farmakološki protokol riziko pacijenata Vježbe: Individualni rad, farmakološki protokol liječenja	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Terapijska primjena vitamina, antiflogistika i anelgetika u oralnoj medicini i parodontologiji Vježbe: Individualni rad, farmakološki protokol	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Interekcija lijekova i nepoželjna djelovanja lijekova (NUS pojave) Vježbe: prezentacije putem atlasa, slika i prikazi slučajeva	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit (test)	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

PETA GODINA

Šifra predmeta: SFSOS0901	Naziv predmeta: PREVENTIVNA STOMATOLOGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX i X	Broj ECTS kredita: 8
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 120 Predavanja 60 Vježbe 60		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u V godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Shvatiti i razumjeti biološke mehanizme zaštite oralnoga zdravlja. - Shvatiti i razumjeti ulogu, mjesto, principe i značaj preventivne stomatologije - Shvatiti, razumjeti i koristiti mjere preventivne stomatologije u odnosu na karakteristike populacije - Shvatiti, razumjeti i koristiti metode za isključivanje rizika za pojavu oralnih oboljenja. - Shvatiti i razumjeti ulogu ishrane u opštom i oralnom zdravlju te biti osposobljen za davanje adekvatnih dijetarnih instrukcija pacijentu. - Shvatiti i razumjeti ulogu održavanja oralne higijene u opštem i oralnom zdravlju te biti osposobljen za davanje adekvatnih oralno-higijenskih instrukcija pacijentu. - Shvatiti i razumjeti ulogu hemijske kontrole plaka i biti osposobljen za provođenje istih. - Shvatiti, razumjeti i znati postaviti indikacije za korištenje fluorida i zalivača fisura. Biti osposobljen za korištenje fluorida i zalivača fisura. - Shvatiti, razumjeti i znati značaj preventive u sveobuhvatnoj stomatološkoj zaštiti - Shvatiti, razumjeti i koristiti procjenu rizika za nastanak karijesa 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u preventivnu stomatologiju 2. Oralno zdravlje stanovništva i indeksi oralnog zdravlja 3. Biološki mehanizmi zaštite usne šupljine 4. Ishrana, značaj za oralno zdravlje 5. Dentalni plak 		

	<p>6. Mehanička sredstva za kontrolu plaka</p> <p>7. Hemijska sredstva za kontrolu plaka</p> <p>8. Nastanak karijesne lezije, etiologija karijesa</p> <p>9. Procjena rizika za nastanak karijesa</p> <p>10. Demineralizacija i remineralizacija- sredstva za remineralizaciju</p> <p>11. Fluoridi, mehanizam djelovanja fluorida, toksičnost</p> <p>12. Fluorizacija zuba, lokana i sistemska</p> <p>13. Zalivanje fisura</p> <p>14. Prevencija ranog dječijeg karijesa</p> <p>15. Motivacija za održavanje oralnog zdravlja</p> <p>16. Dijagnostika rizika za procjenu oralnih oboljenja (pljuvačka, plak, kvalitet ishrane)</p> <p>17. Etiologija gingivitisa i parodontitisa</p> <p>18. Inicijalna gingivalna lezija, dijagnostika, procjena rizika</p> <p>19. Principi prevencije parodontalnih oboljenja</p> <p>20. Prevencija oboljenja mekih tkiva usne šupljine</p> <p>21. Prevencija nastanka ortodontskih nepravilnosti</p> <p>22. Prevencija orofacijalnih povreda</p> <p>23. Prevencija sportskih povreda</p> <p>24. Prevencija temporomandibularnih poremećaja</p> <p>25. Prevencija oralnih oboljenja kod medicinski kompromitovanih pacijenata</p> <p>26. Prevencija oralnih oboljenja kod pacijenata sa posebnim potrebama</p> <p>27. Preventivne mjere u trudnoći</p> <p>28. Preventivne mjere odraslih i osoba osoba starije životne dobi</p> <p>29. Uloga stomatologa u prepoznavanju i prijavljivanju zanemarivanja i zlostavljanja</p> <p>30. Zdravstveno-vaspitni rad u stomatologiji</p>
Ishodi učenja:	Nakon odslušane nastave studenti će biti sposobni da samostalno planiraju i sprovode sveobuhvatene preventivne mjere u stomatološkoj zaštiti, za sve uzraste i sve populacione skupine.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanja za sve studente; - praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu; - konsultacija; - individualnog rada studenta; - seminari u smislu interaktivnog oblika učenja.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U strukturi ukupnog broja bodova, najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra. U IX semestru obavlja se parcijalni ispit provjere znanja u 15. sedmici nastave. Parcijalni ispit provjere znanja obavlja se usmenim putem, i da bi student položio ispit mora dobiti prolaznu ocjenu na svako od tri postavljena pitanja.</p> <p>U X semestru obavlja se parcijalni ispit provjere znanja u 15. sedmici nastave. Parcijalni ispit provjere znanja obavlja se usmenim putem, i da bi student položio ispit mora dobiti prolaznu ocjenu na svako od tri postavljena pitanja.</p> <p>Na kraju X semestra obavlja se završni ispit usmenim putem. Na završni ispit izlaze oni studenti koji nisu zadovoljili na parcijalnom ispitu u IX i/ili X semestru i polažu onaj dio nastavnog gradiva koji je ostao nepoložen kroz parcijalne ispite tokom IX i/ili X semestra kroz isti broj pitanja (tri po jednom parcijalnom ispitu). Također, na završni ispit mogu izaći i oni studenti koji nisu zadovoljni konačnom ocjenom postignutom kroz uspjeh tokom nastave i polaganja parcijalnih ispita u IX I X semestru nastave. Pri tome se ispit polaže usmenim putem integralno, i da bi student položio ispit mora dobiti prolaznu ocjenu na svako od šest postavljenih pitanja.</p> <p>Konačna ocjena na završnom ispitu se formira prema sljedećoj bodovnoj skali:</p>

	<p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jurić H.(urednik). Dječija dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. 2. Kobašlija S, Vulićević ZR, Jurić H. i sar. Minimalna invazivna terapija. Sarajevo: Dobra knjiga; 2012. 3. Marković N, Arslanagić A. (urednici). Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi. Specifičnosti stomatološkog tretmana. Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu; 2021. 4. Kobašlija S, Huseinbegović A, Selimović-Dragaš M, Berhamović E. Karijes zuba- Primarna prevencija i kontrola. Sarajevo: Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2010. 5. Vulović M, i saradnici. Preventivna stomatologija. Beograd: Elit–Medica; 2002. 6. Mihajlo G, Ivan T, Maja L, Jasmina T. Preventivna stomatologija. Pančevo: Stomatološki fakultet Pančevo; 2014. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cameron AC, Widmer RP. (editors). Handbook of Pediatric Dentistry. Fourth edition. Mosby Elsevier; 2013. 2. Nowak AJ, Christensen JR, Mabry TR, Townsend JA (editors). Pediatric Dentistry. Infancy Through Adolescence. Sixth Edition. Elsevier; 2019. 3. Limeback H (ed). Comprehensive Preventive Dentistry. Wiley-Blackwell; 2012. 4. Harris NO, Garcia-Godoy F, Nathe CN. Primary Preventive Dentistry. Eighth edition. Pearson Education Limited; 2014.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA U IX SEMESTRU

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>PREDAVANJA: Uvod u preventivnu stomatologiju</p> <p>VJEŽBE: Uvod upoznavanje sa radnim mjestom i procedurama sa aspekta rada preventivnog stomatologa</p>	2 2
Sedmica 2.	<p>PREDAVANJA: Oralno zdravlje stanovništva i indeksi oralnog zdravlja</p> <p>VJEŽBE: Anamneza od značaja za preventivnu stomatologiju</p>	2 2
Sedmica 3.	<p>PREDAVANJA: Biološki mehanizmi zaštite usne šupljine</p> <p>VJEŽBE: Klinički pregled od značaja za preventivnu stomatologiju</p>	2 2
Sedmica 4.	<p>PREDAVANJA: Ishrana, značaj za oralno zdravlje</p> <p>VJEŽBE:</p>	2 2

	Anamaneza, klinički pregled od značaja za preventivnu stomatologiju, indeksi oralnog zdravlja, dnevnik ishrane	
Sedmica 5	PREDAVANJA: Dentalni plak VJEŽBE: Analiza dnevnika ishrane, metode detekcije dentalnog plaka	2 2
Sedmica 6.	PREDAVANJA: Mehanička sredstva za kontrolu plaka VJEŽBE: Metode vizualizacije dentalnog plaka, profesionalno uklanjanje mekih naslaga	2 2
Sedmica 7.	PREDAVANJA: Hemijska sredstva za kontrolu plaka VJEŽBE: Metode vizualizacije dentalnog plaka, profesionalno uklanjanje mekih naslaga	2 2
Sedmica 8.	PREDAVANJA: Nastanak karijesne lezije, etiologija karijesa VJEŽBE: Tehnike četkanja zuba, upute za individualno održavanje oralne higijene, upute za primjenu hemijskih sredstava za kontrolu plaka	2 2
Sedmica 9.	PREDAVANJE: Procjena rizika za nastanak karijesa VJEŽBE: Tehnike čišćenja interdentalnih prostora, upute za individualno održavanje oralne higijene, upute za primjenu hemijskih sredstava za kontrolu plaka	2 2
Sedmica 10.	PREDAVANJE: Demineralizacija i remineralizacija- sredstva za remineralizaciju VJEŽBE: Procjena rizika, instrukcije za oralnu higijenu, ishranu, primjenu hemijskih sredstava za kontrolu plaka	2 2
Sedmica 11.	PREDAVANJE: Fluoridi, mehanizam djelovanja fluorida, toksičnost VJEŽBE: Lokalna fluorizacija zuba	2 2
Sedmica 12.	PREDAVANJE: Fluorizacija zuba, lokalna i sistemska VJEŽBE: Lokalna fluorizacija zuba, primjena ostalih sredstava za remineralizaciju zuba	2 2
Sedmica13.	PREDAVANJE: Zalivanje fisura VJEŽBE: Zalivanje fisura	2 2
Sedmica 14.	PREDAVANJE: Prevenција ranog dječijeg karijesa VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 15.	PREDAVANJE: Motivacija za održavanje oralnog zdravlja VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata Napomena: Parcijalni ispit će se održati u 15. sedmici nastave	2 2

IZVEDBENI PLAN PREDMETA U X SEMESTRU

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	PREDAVANJA: Dijagnostika rizika za procjenu oralnih oboljenja (pljuvačka, plak, kvalitet ishrane) VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata, pregled i procjena stanja gingive i parodonta	2 2
Sedmica 2.	PREDAVANJA: Etiologija gingivitisa i parodontitisa VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata, pregled i procjena stanja gingive i parodonta	2 2
Sedmica 3.	PREDAVANJA: Inicijalna gingivalna lezija, dijagnostika, procjena rizika VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata, pregled i procjena stanja gingive i parodonta	2 2
Sedmica 4.	PREDAVANJA: Principi prevencije parodontalnih oboljenja VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 5	PREDAVANJA: Prevenција oboljenja mekih tkiva usne šupljine VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 6.	PREDAVANJA: Prevenција nastanka ortodontskih nepravilnosti VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 7.	PREDAVANJA: Prevenција orofacijalnih povreda VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 8.	PREDAVANJA: Prevenција sportskih povreda VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 9.	PREDAVANJE: Prevenција temporomandibularnih poremećaja VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 10.	PREDAVANJE: Prevenција oralnih oboljenja kod medicinski kompromitovanih pacijenata VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 11.	PREDAVANJE: Prevenција oralnih oboljenja kod pacijenata sa posebnim potrebama VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2 2
Sedmica 12.	PREDAVANJE: Preventivne mjere u trudnoći VJEŽBE: Prenatalno savjetovalište- simulacija	2 2
Sedmica 13.	PREDAVANJE:	2

	Preventivne mjere odraslih i osoba osoba starije životne dobi VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2
Sedmica 14.	PREDAVANJE: Uloga stomatologa u prepoznavanju i prijavljivanju zanemarivanja i zlostavljanja VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata	2
Sedmica 15.	PREDAVANJE: Zdravstveno-vaspitni rad u stomatologiji VJEŽBE: Preventivno-profilaktički tretman pacijenata Napomena: Parcijalni ispit će se održati u 15. sedmici nastave	2

Šifra predmeta: SFSOS0903	Naziv predmeta: FIKSNA STOMATOLOŠKA PROTETIKA		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX i X	Broj ECTS kredita: 12
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 210 (60+150) IX SEMESTAR: 105 Predavanja 30 Vježbe 75 X SEMESTAR: 105 Predavanja 30 Vježbe 75		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studenta da samostalno izvodi kliničke faze prilikom izrade fiksnih protetskih nadoknada.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Modul 1 1. Preparacije zuba. 2. Oblik marginalne preparacije i njen odnos prema mekim tkivima, navigirana preparacija zuba. 3. Anamneza, prvi pregled i komunikacija sa pacijentom. 4. Predprotetska terapija. Kontraindikacije. Predprotetska hirurgija, paradontologija, restaurativna dentalna medicina, restaurativna endodoncija - predprotetska ortodoncija. 5. Predprotetska terapija, restauracija endodontski tretiranih zuba. 6. Planiranje protetske terapije, foto i video dokumentacija i estetska analiza. 7. Odluka analogna ili digitalna terapija. Dentalni materijali. 8. Analogno i digitalno planiranje. 9. Navoštavanje (Wax up). 10. Digitalno navoštavanje. 11. Priprema gingive za otisak. 12. Analogni otisak. Digitalni otisak.		

	<p>13. Registracija zagrizi. Određivanje boje zuba. Ordinacijski provizorij.</p> <p>14. Analogno i digitalno završavanje rada i kliničke probe rada.</p> <p>15. Cementiranje, privremeno i trajno.</p> <p>Modul 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vrste zubnih mostova. 2. Statika mosta. 3. Indikacije i kontraindikacije za izradu zubnog mosta, specifičnosti preparacije zuba za dentalni most (paralelizacija zuba). 4. Vrednovanje pojedinih zuba nosača, izbor sidra za most. 5. Žvačne sile. Opšta statička koncepcija zubnih mostova. 6. Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova, metal keramički sistemi). 7. Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova keramički materijali. 8. Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova cirkonski materijali. 9. Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova (digitalni način izrade mostova – cirkonski materijali). Oblici izrade. 10. Otisni postupci klasičnom i digitalnom metodom. Registracija zagrizi i određivanje međuviličnih odnosa. 11. Specifičnosti probe podkonstrukcija i punih anatomskih oblika dentalnih mostova od različitih materijala. 12. Oralna rehabilitacija kombinovanim radovima. 13. Estetske ljuste, inlay, onlay, overlay. 14. Cementiranje dentalnih mostova, estetskih ljusti, inlay-a, onlay-a i overlay-a. 15. Trajnost fiksnoprotetskih radova i komplikacije tokom i nakon fiksnoprotetske terapije.
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Modul 1</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Steći osnovna znanja o planiranju krunica i kočić nadogradnji. - Postaviti indikaciju i kontraindikaciju. - Procijeniti stanje zuba nosača protetskog rada. - Steći osnovna znanja o načelima brušenja, metodama prikazivanja preparacione granice i tehnikama otiskivanja, postupku izvođenja proba kao i načinima cementiranja. - Poznavati vrste dentalnih krunica i nadogradnji. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzeti anamnezu, uraditi klinički pregled pacijenta, analizirati rgt snimak i napraviti plan terapije. - Samostalno rukovati opremom. - Samostalno odabrati odgovarajuće brusno sredstvo za preparaciju. - Samostalno ispreparirati zub za indicirani protetski rad. - Samostalno ispreparirati korijen za kočić nadogradnju. - Samostalno plasirati konac u gingivalni sulkus i uzeti adekvatane otiske klasičnom i digitalnom metodom. - Samostalno uzeti registar međuviličnih odnosa. - Samostalno isprobati fiksni protetski rad po fazama. - Samostalno fiksirati fiksni protetski rad, privremeno i trajno.

	<ul style="list-style-type: none"> - Samostalno skinuti dotrajali protetski rad. - Dati uputstvo pacijentu. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno napraviti plan terapije fiksno-protetskim nadomjescima. - Samostalno izvesti sve kliničke faze prilikom izrade različitih vrsta krunica i kočić nadogradnji. <p>Modul 2</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planiranje fiksno-protetskog rada. - Poznavati indikacije i kontraindikacije za dentalni most, keramičke ljuste, inleji i overleji, te kombinovani protetski rad. - Usvojiti načela preparacije za pomenute protetske nadoknade, metode prikazivanja preparacione granice, tehnike otiskivanja, postupke izvođenja probe kao i načine cementiranja. - Pounavati vrstu materijala i izvršiti njegov pravilan odabir za pomenute protetske nadoknade. - Definisati vrste trajnosti i komplikacije fiksno-protetskog rada. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzeti anamnezu i uraditi klinički pregled pacijenta, analizirati rtg snimak, postaviti dijagnozu i pravilno odabrati optimalnu terapiju fiksnim ili kombinovanim protetskim radom. - Izvršiti najpovoljniji odabir gradivnog materijala od kojeg će biti napravljena nadoknada. - Samostalno rukovati opremom. - Samostalno odabrati odgovarajuće brusno sredstvo za preparaciju. - Samostalno ispreparirati zube nosače, za dentalni most ili drugi indicirani protetski rad. - Samostalno uzeti adekvatne otiske klasičnom i digitalnom metodom. - Samostalno isprobati fiksni protetski rad po fazama. - Samostalno fiksirati fiksni i kombinovani protetski rad, privremeno i trajno. - Dati uputstvo pacijentu o upotrebi fiksnog ili kombinovanog protetskog rada. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno napraviti plan terapije kod potpune oralne rehabilitacije - Samostalno izvesti sve kliničke faze tokom terapije dentalnim mostovima, kombinovanim radovima i minimalno invazivnim nadomjescima.
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanja ex katedra (P) za sve studente - praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu - interaktivnog učenja (IU)

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestara. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost - individualni rad sa pacijentima na kliničkim vježbama maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u u 15. sedmici nastave prvog semestra - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja. Praktični dio parcijalnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave prvog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja parcijalnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio završnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave drugog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita. Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, na završnom ispitu polaže integralno praktični i/ili teoretski dio oba semestra. Student na završnom ispitu, koji polaže integralno može osvojiti maksimalno 90 bodova, a minimalno 49,5 bodova.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <p>10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;</p> <p>8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84</p> <p>7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;</p> <p>6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;</p> <p>5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Schillinburg TH, Hobo S, Whitsett I, Jacobi R. Osnove fiksne protetike 3 rd edition. Media ogled 2008. 2. Jakovac M. Protokol. Zagreb: Stega tisak; 2023. 3. Redžepagić S. Rubno zatvaranje u fiksnoj stomatološkoj protetici. Udruženje stomatologa Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1999. 4. Čatović A. i sur. Klinička fiksna protetika. Ispitno štivo. Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999. 5. Trifunović DM, Vujošević LJ. Stomatološka protetika: Fiksne nadoknade. 1st ed. Beograd: Europski centar za razvoj i mir; 1998. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosenstiel S, Land F, Fujimoto J. Contemporary fixed prosthodontics. 6th ed. Elsevier Health Sciences, 2022. 2. Gurel G. Znanje i vještina u izradi estetskih keramičkih ljuski. Media-ogled d.o.o., Zagreb, 2009.

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	PREDAVANJE: Preparacije zuba. Sredstva za preparaciju. Načela preparacije zuba. Retencija, rezistencija. VJEŽBE: Rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 2.	PREDAVANJE: Oblik marginalne preparacije i njen odnos prema mekim tkivima. Minimalno invazivna preparacija. Mock up i navigirana preparacija zuba. Preparacija za minimalno invazivne restauracije. VJEŽBE: Rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 3.	PREDAVANJE: Anamneza, prvi pregled i komunikacija sa pacijentom. Rendgen snimci, virtuelno planiranje DSD – Digital Smile Design i PSD – Photoshop Smile Design. VJEŽBE: Rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 4.	PREDAVANJE: Predprotetska terapija. Kontraindikacije. Predprotetska hirurgija, predprotetska paradontologija, predprotetska restaurativna dentalna medicina. Predprotetska restaurativna endodoncija - Predprotetska ortodoncija. VJEŽBE: Rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 5.	PREDAVANJE: Predprotetska terapija. restauracija endodontski tretiranih zuba (principi preparacije korijenskog kanala i vrste nadogradnji). VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 6.	PREDAVANJE: Planiranje protetske terapije, analogno i digitalno. Foto i video dokumentacija, protokol dentalne fotografije i estetska analiza, ekstraoralne, intraoralne i makrofotografije. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 7.	PREDAVANJE: Odluka analogna ili digitalna terapija. Dentalni materijali. Analogni ili digitalni pristup: legure, polimeri, kompoziti, keramike. Izbor materijala / sistema. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 8.	PREDAVANJE: Analogno i digitalno planiranje. Otisci, registracija međuviličnih odnosa, registracija obraznim lukom, registracija protruzije, laterotruzije i koncepti okluzije. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 9.	PREDAVANJE: Navoštavanje (Wax up). Tehnika skeniranja. Digitalno planiranje, Dentalna fotografija, digitalni otisak, digitalni međučeljusni registrat, digitalni obrazni luk, 3D rendgenske snimke, skeneri lica. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 10.	PREDAVANJE: Digitalno navoštavanje. Ekstraoralni skeneri, CAD programi, CAD dizajn, 3D printeri. Proba dizajna/ navoštavanja mock up, silikonski indeks. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 11.	PREDAVANJE: Priprema gingive za otisak. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 12.	PREDAVANJE: Analogni otisak. Digitalni otisak. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 13.	PREDAVANJE: Registracija zagrizu. Modeli, artikulat, tehnike prijenosa zagrizu, laboratorijski provizorij. Određivanje boje zuba. Ordinacijski provizorij. Modeli, analogni i digitalni. Artikulatori, analogni i digitalni. Tehnike prijenosa zagrizu. Digitalno preklapanje. Laboratorijski provizorij. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5

Sedmica 14.	PREDAVANJE: Analogno završavanje rada i kliničke probe rada. Digitalno završavanje rada i kliničke probe rada. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.*	2 5
Sedmica 15.	PREDAVANJE: Privremeno cementiranje. Trajno cementiranje. Indikacije za vrstu cementiranja. Održavanje rada. VJEŽBE: Klinički rad i rad na fantomu.* PARCIJALNI ISPIT	2 5

*Teme posebnih kliničkih vježbi ne izvode se navedenim hronološkim redom već slijedom dolazaka pacijenata različite kazuistike na kliničke vježbe.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: FIKSNA STOMATOLOŠKA PROTETIKA – X semestar

Sedmica 1.	PREDAVANJE: Mostovi- osnovni pojmovi. Vrste zubnih mostova: krilni most, prednji most, bočni most, polucirkularni, cirkularni most, inlay most. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 2.	PREDAVANJE: Indikacije i kontraindikacije za izradu zubnog mosta. Specifičnosti preparacije zuba za dentalni most (paralelizacija zuba). VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 3.	PREDAVANJE: Statika mosta, tijelo mosta, širina mosta, visina mosta, otpornost mosta, okluzija i artikulacija mosta. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 4.	PREDAVANJE: Nosači mosta vrednovanje pojedinih zuba nosača - topografska situacija i opterećenje nosača, izbor sidra za most. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 5.	PREDAVANJE: Žvačne sile (funkcionalne sile, sile otpora – bioreakcijske sile), Opšta statička koncepcija zubnih mostova sile u akciji biofizički i mehanički zakon u fiksnoj protetici. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 6.	PREDAVANJE: Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova (analogni i digitalni način izrade mostova – metal keramički sistemi). Oblici izrade. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 7.	PREDAVANJE: Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova (digitalni način izrade mostova – keramički materijali). Oblici izrade. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 8.	PREDAVANJE: Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova (digitalni način izrade mostova – cirkonski materijali). Oblici izrade. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 9.	PREDAVANJE: Izbor materijala / sistema za izradu dentalnih mostova (digitalni način izrade mostova – cirkonski materijali). Oblici izrade. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 10.	PREDAVANJE: Otisni postupci klasičnom i digitalnom metodom. Specifičnosti analognog i digitalnog otiska kod terapije mostovima. Registracija zagriža i određivanje međuviličnih odnosa kod pacijenata sa izgubljenom vertikalnom dimenzijom okluzije. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 11.	PREDAVANJE: Specifičnosti probe podkonstrukcija dentalnih mostova od različitih materijala. Specifičnosti probe dentina i punih anatomskih oblika mostova. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 12.	PREDAVANJE: Oralna rehabilitacija kombinovanim radovima. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5

Sedmica 13.	PREDAVANJE: Estetske ljuske, inlay, onlay, overlay. Indikacije, kontraindikacije, izbor materijala, preparacija proba i cementiranje. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 14.	PREDAVANJE: Cementiranje dentalnih mostova, estetskih ljuski, inlay-a, onlay-a i overlay-a. Edukacija pacijenata, motivacija i instrukcije o oralnoj higijeni VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 15.	PREDAVANJE: Trajnost fiksno protetskih radova i komplikacije tokom i nakon fiksno protetske terapije. VJEŽBE: Klinički rad*	2 5
Sedmica 17.	Završni ispitni rok	
Sedmica 19.-20.	Popravni ispitni rok	

*Teme posebnih kliničkih vježbi ne izvode se navedenim hronološkim redom već slijedom dolazaka pacijenata različite kazuistike na kliničke vježbe.

Šifra predmeta: SFS0S0904	Naziv predmeta: OSNOVI PARODONTOLOGIJE		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje osnovnih znanja i kliničkih vještina iz područja parodontologije -Upoznati studente s anatomijom, biologijom i fiziologijom parodontalnih tkiva, epidemijom, etiologijom i patogenezom parodontalne bolesti, kao i klasifikacijama parodontalnih oboljenja.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodno predavanje: Opšti pojmovi o predmetu parodontologija 2. Biologija parodonticija 3. Biologija parodonticija 4. Etiologija parodontalnih bolesti 5. Etiologija parodontalnih bolesti 6. Etiologija parodontalnih bolesti 7. Mikrobiologija parodontalnih bolesti 8. Mikrobiologija parodontalnih bolesti 9. Imunopatogenetski aspekt parodontalne bolesti 10. Imunopatogenetski aspekt parodontalne bolesti 11. Klasifikacija i dijagnoza parodontalnih bolesti 12. Epidemiologija parodontalnih bolesti -Gingivalni indeksi 13. Epidemiologija parodontalnih bolesti - Parodontalni indeksi 14. Rtg analiza u parodontologiji 15. Rtg analiza u parodontologiji 		

Ishodi učenja:	Kroz nastavni predmet Osnovi parodontologije student će kroz teoretsku i praktičnu nastavu znati: biologiju parodonticija, etiologiju parodontalne bolesti, epidemiologiju parodontalne bolesti, imunopatogenetski aspekt parodontalne bolesti, klasifikaciju i dijagnozu parodontalne bolesti, te moći će samostalno raditi Rtg analizu u svrhu postavljanja dijagnoze parodontalne bolesti.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: 3. predavanje ex catedra za sve studente 4. kliničke vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Bodove može ostvariti na slijedeći način: - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - redovno prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivnost na vježbama- - 10 bodova (kolokvij 1 i kolokvij 2) - parcijalni ispit putem testa- 25 Student može u ovom semestru da ostvari max.45 bodova. Bodove koje student ostvari u ovom semestru se sabiraju sa bodovima u X semestru i zajedno čine završnu ocjenu.
Literatura:	Obavezna: 6. Berislav Topić, Parodontologija, biologija, imunopatogeneza, praksa. Sarajevo -Zagreb, 2005 godina. 7. Pašić E, Hadžić S, Gojkov Vulelić M i Hukić M: Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017 8. Dopunska: 9. Jan Lindhe, Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Prema 4. engleskom izdanju (prevod na Hrvatskom jeziku). Zagreb 2004 godina. 5. Đajić Dragoljub: Atlas- Parodontologija, Beograd 2001.

Izvedbeni plan predmeta Osnovi parodontologije IX semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodno predavanje:Opšti pojmovi o predmetu parodontologija Vježbe: Uvodne vježbe Seminari:	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Biologija parodonticija Vježbe: Anamnestičko-dijagnostički postupak Seminari:	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Biologija parodonticija Vježbe: Anamnestičko-dijagnostički postupak Seminari:	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Etiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Anamnestičko-dijagnostički postupak Seminari:	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Etiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Parodontološki instrumenti Seminari:	1 2

Sedmica 6.	Predavanje: Etiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Parodontološki instrumenti Seminari	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Mikrobiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Klinički pregled parodontacija Seminari	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Mikrobiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Klinički pregled parodontacija Seminari	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Imunopatogenetski aspekt parodontalne bolesti Kolokvij 1 Anamnestičko dijagnostički postupak i klinički pregled	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Imunopatogenetski aspekt parodontalne bolesti Vježbe: Analiza rtg-a i OPG-a Seminari:	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Klasifikacija i dijagnoza parodontalnih bolesti Vježbe: Indeksi oralnog zdravlja Seminari:	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Epidemiologija parodontalnih bolesti -Gingivalni indeksi Vježbe: demonstracija rada na pacijentu Seminari:	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Epidemiologija parodontalnih bolesti-Parodontalni indeksi Vježbe: demonstracija rada na pacijentu Seminari:	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Rtg analiza u parodontologiji Vježbe: Analiza rtg-a i OPG-a Seminari:	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Rtg analiza u parodontologiji Kolokvij 2 analiza rtg nalaza, instrumenti, parodontalni indeksi	1 2
Sedmica 17.	Pismena provjera teoretskog znanja putem testa	
Sedmica 19.		

Šifra predmeta: SFS0S0904	Naziv predmeta: OSNOVI PARODONTOLOGIJE		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: V	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je kroz teoretsku i praktičnu nastavu upoznati studenata sa klasifikacijama parodontalnih oboljenja, akutnim i hroničnim stanjima parodontacija, dijagnostici i diferencijalnoj dijagnozi parodontalnih bolesti. - Educirati studente o ciljevima parodontalne terapije, te o značaju inicijalne parodontalne terapije i subgingivalne kiretaže, kao i parodontološkom tretmanu pacijenata sa sistemskim oboljenjima i terapijom kod kojih je neophodan multidisciplinarni pristup.		

	- Naučiti studente o pulpo-periodontalnim komplikacijama, kao i tretmanu i pripremi medicinsko kompromitovanih, riziko-pacijenata.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akutna stanja u parodontologiji 2. Akutna stanja u parodontologiji 3. Hronična stanja u parodontologiji 4. Hronična stanja u parodontologiji 5. Hronična stanja u parodontologiji 6. Hronična stanja u parodontologiji 7. Recesije 8. Komplikacije parodontalnih bolesti 9. Ciljevi parodontalne terapije 10. Inicijalna terapija 11. Inicijalna terapija 12. Inicijalna terapija 13. Tretman riziko-pacijenata 14. Subgingivalna kiretaža 15. Rekapitulacija akutnih i hroničnih stanja parodontacija
Ishodi učenja:	<p>Student će znati: kliničku sliku, etiologiju, dijagnozu, diferencijalnu dijagnozu i terapijski protokol akutnih i hroničnih stanja parodonta.</p> <p>Student će biti upoznat sa komplikacijama parodontalnih bolesti, pulpo-periodontalnim kompleksom, diferencijalno-dijagnostičkim procedurama i terapijskom protokolu kod ovih stanja.</p> <p>Kroz teoretsku i praktičnu nastavu bit će educiran o ciljevima parodontalne terapije i o važnosti svih segmenata inicijalne terapije (motivacija pacijenta, značaj oralne higijene, plak kontrola, uklanjanje lokalnih etioloških faktora i fizioterapija), kao i o indikacijama, instrumentima i metodama izvođenja subgingivalne kiretaže.</p> <p>Student će moći praktično primjenjivati inicijalnu terapiju i subgingivalnu kiretažu.</p> <p>Poznavat će parodontalni tretman riziko-pacijenata, te značaj uticaja sistemskih bolesti na nastanak i razvoj parodontalnih oboljenja</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. kliničke vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Bodove može ostvariti na slijedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - redovno prisustvo na vježbama – 5 bodova - praktični ispit - 10 bodova - usmena provjera znanja - 35 <p>Student može u ovom semestru da ostvari max.55 bodova.</p> <p>Bodove koje student ostvari u ovom semestru se sabiraju sa bodovima koje je student ostvario u IX semestru i zajedno čine završnu ocjenu.</p> <p>Završni ispit sastoji se iz praktične provjere znanja na pacijentu i usmene provjere teorijskog znanja odslušanog X semestra.</p> <p>Ocjena iz testa na kraju IX semestra ulazi u završnu ocijenu.</p> <p>Ukoliko student nije položio parcijalni ispit polaže gradivo i IX i X semestra zajedno usmenm odgoaranjem.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je slijedeća:</p>

	<p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>10. Berislav Topić, Parodontologija, biologija, imunopatogeneza, praksa. Sarajevo -Zagreb, 2005 godina.</p> <p>11. Pašić E, Hadžić S, Gojkov Vulelić M i Hukić M: Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017</p> <p>Dopunska:</p> <p>12. Jan Lindhe, Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Prema 4. engleskom izdanju (prevod na Hrvatskom jeziku). Zagreb 2004 godina.</p> <p>13. Đajić Dragoljub: Atlas- Parodontologija, Beograd 2001.</p>

Izvedbeni plan predmeta Osnovi parodontologije X semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Akutna stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Akutna stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Hronična stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Hronična stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Hronična stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Hronična stanja u parodontologiji Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Recesije Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Komplikacije parodontalnih bolesti Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Ciljevi parodontalne terapije Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Inicijalna terapija Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Inicijalna terapija Vježbe: Individualan rad sa pacijentom	1 2

	Seminari:	
Sedmica 12.	Predavanje: Inicijalna terapija Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Tretman riziko-pacijenata Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Subgingivalna kiretaža Vježbe: Individualan rad sa pacijentom Seminari:	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija akutnih i hroničnih stanja parodontcija Vježbe: Praktična provjera znanja	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit (usmena provjera znanja)	
Sedmica 19.	Popravni rok za studente koji nisu zadovoljili na završnom ispitu.	

Šifra predmeta: SFSOS0905	Naziv predmeta: ENDODONCIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX I X	Broj ECTS kredita: 8 (za IX I X semestar)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60; 60 Predavanja: 15; 15 Vježbe: 45; 45	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija stomatologije. Uslov za polaganje završnog ispita je položen ispit Pretklinička endodoncija (4. godina) i Restaurativna stomatologija (4. godina).		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske i praktične osnove o endodontskom dijagnostičkom protokolu, etiologiji, patogenezi i kliničkoj klasifikaciji oboljenja pulpe i apikalnog periodoncijuma, tehnikama mehaničke obrade, medikacije i opturacije korijenskih kanala, hitnim stanjima, lokalnoj anesteziji i analgeziji u endodonciji, komplikacijama i neuspjesima endodontske terapije, te principima izrade postendodontske restauracije.		
Tematske jedinice IX i X semestar:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Endodontski dijagnostički protokol 2. Etiologija, patogeneza i klinička klasifikacija oboljenja pulpe i apikalnog periodoncija 3. Ručne i mašinske tehnike instrumentacije korijenskih kanala 4. Irigacija i medikacija korijenskih kanala 5. Opturacija korijenskih kanala 6. Postendodontska restauracija 7. Procjena ishoda, komplikacije i neuspjesi endodontske terapije 8. Odnos endodontskog prostora i periodoncija 9. Endodontski aspekt traume zuba 		
Ishodi učenja:	<p>Po završetku IX i X semestra iz predmeta Endodoncija student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati etiologiju, patogenezu i kliničku klasifikaciju oboljenja pulpe i apeksnog periodoncija, - opisati načine instrumentacije, irigacije i medikacije korijenskih kanala, - objasniti materijale za definitivnu opturaciju korijenskih kanala i tehnike opturacije, - objasniti principe i načine izrade postendodontskih restauracija, 		

	<ul style="list-style-type: none"> - raspravljati o komplikacijama tokom endodontske terapije, - raspravljati o međusobnom odnosu endodontskog prostora i periodoncija, - prepoznati i razlikovati endodontski aspekt traume zuba, - prepoznati hitna stanja u endodonciji, - objasniti metode lokalne anestezije i analgezije u endodonciji, - provesti endodontski tretman zuba.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - obavezni program praktičnih vježbi u grupama i - konsultacije. <p>Vježbe podrazumijevaju praktični rad studenata na pacijentu. Praktičan rad podrazumijeva: anamnezu, klinički pregled, dijagnostiku i plan terapije zuba sa dubokim karijesom. Nakon dogovora s voditeljem vježbi, student provodi uklanjanje karijesa, izradu pristupnog kaviteta, lokalizaciju ulaza u korijenske kanale, ekstirpaciju, odontometriju, hemomehaničku obradu, opturaciju korijenskih kanala i postendodontsku restauraciju.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prilikom ocjenjivanja u obzir se uzima praktični ispit i teorijski dio. Praktični ispit se ocjenjuje na osnovu cjelokupnog rada tokom semestara, nosi 20 bodova i podrazumijeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostalnu dijagnostiku oboljenja pulpe i apikalnog periodoncija, • izradu pristupnog kaviteta, ekstirpaciju i odontometriju, • hemomehaničku obradu i medikaciju korijenskog kanala, • opturaciju korijenskog kanala, • postendodontsku restauraciju. <p>Teorijski dio podrazumijeva parcijalni ispit, kratku pismenu provjeru znanja i završni ispit. Prvi parcijalni ispit se polaže u toku IX semestra, nosi 35 bodova i smatra se položenim ukoliko je student ostvario minimalno 18 bodova. Kratka pismena provjera znanja se polaže u toku X semestra i nosi 10 bodova. Završni ispit se polaže usmeno. Na završnom ispitu student mora ostvariti minimalno 55% tačnih odgovora. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni ispit, kratku pismenu provjeru znanja, praktični i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Torabinejad M, Walton RE. Endodoncija: načela i praksa. Naklada Slap, Zagreb 2010. 2. Konjhodžić A, Jakupović S, Tahmišćija I, Korać S, Hasić-Branković L, Džanković A. Endodontska propedeutika, 1 ed. Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama; 2017. 3. Živković S. i saradnici: Praktikum endodontske terapije. Data Status, 2012. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ingle JI, Bakland LK. Endodontics. People's Medical Publishing House-USA, 2016. 1. Cohen S, Burns RC. Pathways of the pulp. Mosby Inc, St. Louis, 2015.

Izvedbeni plan predmeta Endodoncija IX semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
---------	-------------------------	-----------

Sedmica 1.	25. Predavanje: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom) 47. Vježbe: Uvodne vježbe- upoznavanje sa endodontskim dijagnostičkim protokolom	1 3
Sedmica 2.	48. Predavanje: Endodontski dijagnostički protokol 26. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 3.	27. Predavanje: Radiološka dijagnostika u endodonciji 49. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 4.	50. Predavanje: Etiologija, patogeneza i klinička klasifikacija oboljenja pulpe 28. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 5.	29. Predavanje: Nekroza zubne pulpe i mikrobiologija inficiranog korijenskog kanala 51. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 6.	52. Predavanje: Etiologija, patogeneza i klinička klasifikacija periapikalnih oboljenja 14. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 7.	53. Predavanje: Lokalna anestezija i analgezija u endodonciji 15. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 8.	16. Predavanje: Mehanička obrada endodontskog prostora- opis tehnika instrumentacije ručnim instrumentima 54. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 9.	55. Predavanje: Karakteristike instrumenata za mašinsku obradu endodontskog prostora i principi instrumentacije 17. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 10.	18. Predavanje: Irigacija korijenskih kanala- sredstva i protokol 56. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 11.	19. Predavanje: Medikacija korijenskih kanala- sredstva i protokol 57. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 12.	58. Predavanje: Materijali za definitivnu opturaciju korijenskih kanala 20. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 13.	21. Predavanje: Tehnike opturacije korijenskih kanala 59. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 14.	60. Parcijalni ispit	
Sedmica 15.	61. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 16. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3

Izvedbeni plan predmeta Endodoncija X semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	2. Predavanje: Postendodontska restauracija 16. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 2.	3. Predavanje: Međusobni odnos endodontskog prostora i periodoncijuma 17. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 3.	18. Predavanje: Hitna stanja u endodonciji 14. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 4.	19. Predavanje: Traumatske povrede potpornog aparata zuba i terapija 15. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 5.	16. Predavanje: Longitudinalne frakture zuba 20. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3

Sedmica 6.	21. Predavanje: Endodontski aspekt traume zuba 17. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 7.	18. Predavanje: Endodoncija u starijoj životnoj dobi 22. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 8.	23. Predavanje: Jednoseansni ili višeseansni endodontski tretman 19. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 9.	20. Predavanje: Komplikacije tokom endodontske terapije 24. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 10.	21. Predavanje: Revizija endodontske terapije 25. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 11.	22. Predavanje: Ocjena ishoda endodontskog tretmana 26. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 12.	27. Predavanje: Endodontska hirurgija 23. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 13.	24. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 28. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 14.	29. Kratka pismena provjera znanja	
Sedmica 15.	16. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 30. Vježbe: Endodontska terapija zuba interkaninog i transkaninog sektora	1 3
Sedmica 17.	17. Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	18. Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS5091	Naziv predmeta: Pretklinička ortodoncija		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 2 (30)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta pretklinička ortodoncija je upoznati studente stomatologije sa: <ul style="list-style-type: none"> - Osnovnim procesima rasta i razvoja kraniofacijalnog kompleksa - Procesima rasta i razvoja denticije i okluzije - Konceptom I indikatorima biološke dobi u ortodonciji - Osnovama etiologije za nastanak nepravilnog obrasca rasta i razvoja kraniofacijalnog kompleksa - Pretkliničkim ortodontskim dijagnostičkim postupcima - Dizajnom i konstrukcijom mobilnih i termoplastičnih ortodontskih aparata 		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da studenti <ul style="list-style-type: none"> - savladaju osnovne procese rasta razvoja kraniofacijalnog kompleksa, denticije I okluzije , -da usvoje koncepte biološke dobi, 		

	-da savladaju osnove pretkliničke ortodontije kroz dijagonostičke i laboratorijske potupke. Plan nastave po sedmicama dat je u prilogu.
Ishodi učenja:	Znanje : Student će znati opisati i objasniti : -Osnovne procese prenatalnog i postnatalnog rasta razvoja kranofacijalnog kompleksa , sa naglaskom na rast i razvoj maksile i mandibule, denticije i okluzije. -Nabrojati osnovne etiološke faktore koji odvođe do nepravilnog rasta i razvoja -Opisati i objasniti koncept i indikatore biološke dobi Vještine: studenti će moći Analizirati ortodontske studijske modele (digitalne i gipsane) Analizirati ortopantomogram i dentalnu dob Analizirati lateralni cefalogram i skeletnu dob Analizirati dentalnu fotografiju Kompetencije: studenti će biti osposobljeni da -prepoznaju parvilan ili nepravilan obrazac kraniofacijalnog rasta - procjene dalji razvoj ortodontskih anomalija u odnosu na etiologiju.
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi se tokom semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuiranom evaluacijom rada na vježbama student maksimalno može osvojiti 20 bodova. Praktični ispit podrazumjeva procjenu usvojenih vještina, polaže se u 14. sedmici semestra i nosi maksimalno 10 bodova. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene. Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi : 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 2.Marković M. Ortodontija, Ortodontska sekcija Srbije, Beograd 3.Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby; 2006 Dopunska: 1.Marković N, Rakanović – Todić M, Burnazović – Ristić L, Arslanagić A, Tiro A, Džemidžić V. „Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi – specifičnosti stomatološkog tretmana“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2021.

Izvedbeni plan Pretklinička ortodontija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
---------	-------------------------	-----------

Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u predmet, historija, povezanost ortodontije sa drugim granama (bodovi, parcijalni ispit, završni ispit, izostanci) Vježbe : Otisci	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Ortodontski aspekt anatomije, histologije i fiziologije glave i vrata (kosti mišići, tipovi osifikacije, pregradnja kosti, metabolizam Ca, P, Vitamin D) Vježbe: Laboratorijska izrada studijskih modela	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Prenatalni rast i razvoj kraniofacijalnog kompleksa Vježbe: Intraoralno skeniranje	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Postnatalni rast i razvoj neurokranijuma : svod i baza lobanje, teorije rasta Vježbe: Laboratorijska izrada baze aktivne ploče savijanje retencionih elemenata	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Postnatalni rast i razvoj viscerokranijuma: nazomaksilarni kompleks i mandibula Vježbe: Laboratorijska Izrada retencionog aparata od termoplastične folije	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Kranimetrija, rtg cefalometrija i fotogrametrija u ortodontiji Vježbe: analiza CBCT snimka, rtg snimka, digitalnog modela, analiza fotografije	2 2
Sedmica 7.	Predavanje Rast i razvoj denticije i okluzije od rođenja do kompletiranja mliječne denticije Vježbe: Dentalni status	2 2
Sedmica 8.	Predavanje:, Rast i razvoj mješovite denticije i okluzije Vježbe: Dentalni status	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Rast i razvoj permanentne denticije, ključevi okluzije Vježbe: Dentalni status	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Metričke i prostorne analize u mliječnoj, mješovitoj i stalnoj denticiji Vježbe: Analize u mliječnoj i mješovitoj denticiji (digitane i na studijskim modelima)	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Dinamika rasta i topografske promjene lica tokom života, rasni, spolni, geografski i drugi uticaji Vježbe: Analize u mliječnoj, mješovitoj i stalnoj denticiji (digitalne i na studijskim modelima)	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Etiološki faktori u ortodontiji , osnovna podjela i značaj Vježbe: Analize u mliječnoj, mješovitoj i stalnoj denticiji (digitalne i na studijskim modelima)	2 2
Sedmica 13.	Predavanje : Nepravilnosti u rastu i razvoju kraniofacijalnog kompleks, CLP i najčešći kraniofacijalni sindromi Vježbe: Analiza fotografije, CBCT, OPG i LCG snimcima	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Koncept biološke dobi u ortodontiji Vježbe: . Određivanje dentalne i skeletne zrelosti na RTG snimcima	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija gradiva Vježbe: Rekapitulacija gradiva	2 2
Sedmica 17.	Završni ispit,	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS5102	Naziv predmeta: Gerontostomatologija		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2

Status: obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija.
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje sa specifičnostima pacijenata starije životne dobi, uz primjenu odgovarajućih dijagnostičkih postupaka, planiranje i izvođenje različitih vrsta terapije (tehnika održavanja oralne higijene, preko endodontskog liječenja, restaurativnih postupaka tvrdih zubnih tkiva, prilagođenih hirurških zahvata do klasičnih protetskih rekonstrukcija izgubljene estetike i funkcije orofacijalnog sistema).
Tematske jedinice:	1. Biološki i fiziološki aspekti starenja 2. Uticaj sistemskih oboljenja na oralno zdravlje kod starijih osoba 3. Preventivni tretman, dijagnostika i terapija oboljenja orofacijalnog sistema kod starijih osoba
Ishodi učenja:	Nakon završetka nastave X semestra iz predmeta Gerontostomatologija student će: - naučiti razumijeti specifičnosti stomatološkog tretmana kod osoba starije životne dobi, - prepoznati česta medicinska/stomatološka stanja i oboljenja kod pacijenata starije životne dobi kao i etiologiju ovih oboljenja, - naučiti izraditi primjeren plan stomatološke terapije uz sve potrebne dijagnostičke protokole.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se odvijati kroz: - interaktivna predavanja, - vježbe.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Adnan Čatović i sur. Gerontostomatologija. Medicinska naklada, Zagreb, 2010. 2. Adnan Čatović i sur. Dentalna medicina starije dobi u praksi. Medicinska naklada, Zagreb, 2018. Preporučena: 1. Pedersen P-H, Walls AWG, Ship JA. Textbook of geriatric dentistry, 3rd Ed. Wiley-Blackwell, New York, 2015.

2. Paula K. Friedman. Geriatric Dentistry Caring for our Aging Population, 1st Ed. Wiley-Blackwell 2014.

Izvedbeni plan predmeta Gerontostomatologija IX semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Uvod u stomatologiju treće životne dobi /gerontostomatologiju Vježbe –analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 2.	2. Predavanje: Biološki i fiziološki aspekti starenja Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 3.	3. Predavanje: Salivarna funkcija i poremećaji lučenja pljuvačke kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 4.	4. Predavanje: Uticaj sistemskih oboljenja na oralno zdravlje kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 5.	5. Predavanje: Primjena lijekova kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 6.	6. Predavanje: Prehrana i preventivna stomatologija kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	
Sedmica 8.	8. Predavanje: Orofacijalna bol kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 9.	9. Predavanje: Promjene i bolesti tvrdih zubnih tkiva kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 10.	10. Predavanje: Promjene i bolesti endodoncijuma kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 11.	11. Predavanje: Oralna medicina kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 12.	12. Predavanje: Bolesti parodonta kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 13.	13. Predavanje: Fiksnoprotetska i mobilnoprotetska terapija kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 14.	14. Predavanje: Oralnohirurške bolesti i terapija kod starijih osoba Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva Vježbe–analiza kliničkog slučaja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFS0S0704	Naziv predmeta: ORALNA MEDICINA PATOLOGIJA 2		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta je educirati studente o etiopatogenezi, kliničkim ekspresijama i terapijskim mjerama brojnih patoloških stanja i oboljenja koja se manifestuju u ustima.</p> <p>Kroz teoretsku i praktičnu nastavu obući studente da prepoznaju i uoče rane simptome, da adekvatno primjene preventivne mjere i da blagovremenom i adekvatnom terapijom otklone lokalne patološke procese ili u saradnji sa odgovarajućim specijalistom liječe sistemsku oboljenja.</p>		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krvne bolesti- bolesti eritropoeze 2. Krvne bolesti- bolesti leukopoeze i hemostaze 3. Prekancerozne lezije 4. Prekancerozna stanja 5. Dijagnostika i terapija potencijalno malignih lezija 6. Fokalni kompleks 7. Dijagnostika i detekcija oralnih fokusa 8. Savremeni koncept terapije fokusa 9. Benigni tumori 10. Maligni tumori 11. Oralni mukozitis 12. Medikamentozna terapija oralnih bolesti 13. Medikamentozna terapija oralnih bolesti 14. Primjena lasera u oralnoj medicini 15. Prevencija i kontrola infekcije 		
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavni predmet Oralna medicina patologija 2 student će biti educiran o značaju detekcije oralnih prekanceroza.</p> <p>Biti će upoznat sa značajem svih elemenata krvne loze, bolestima eritropoeze, leukopoeze, hemoblastoze, hemostaze, kao i komplikacijama pri radu sa ovim riziko pacijentima-premedikaciji i multidisciplinarnom pristupu.</p> <p>Steći će osnovna znanja o značaju disfunkcije endokrinih poremećaja i njihovih implikacija na oralnim sluznicama, o savremenom aspektu fokalne infekcije, dijagnoze i terapije, i poznavat će diferencijalno dijagnostičke metode i terapijske protokole sa multidisciplinarnim pristupom kod promjena na oralnim sluznicama u različitoj životnoj dobi.</p> <p>Bit će educirani za pisanje recepata za lijekove u terapiji lezija oralnih sluznica.</p>		

Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: predavanje ex cathedra za sve studente vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Bodove može ostvariti na slijedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - u 7 sedmici provjera znanja putem kratkog testa -10 bodova - u 12 sedmici pismena obrada kliničkog slučaja- 15 bodova <p>praktični ispit -10 bodova usmena provjera znanja-55 bodova Maksimalni broj bodova je 100.</p> <p>Završna ocjena se sastoji od zbira bodova koje je student ostvario u VII semestru i zbira bodova iz VIII semestra.</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74bodova. 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije,55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>Topić B.i saradnici. Oralna medicina, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001.</p> <p>Dedić A. Autoimune oralne bolesti-praktikum, Sarajevo, 2010.</p> <p>Pašić E., Hadžić S., Gojkov Vulelić M.Hukić M. Oralna mikrobiologija, Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2017.</p> <p>Hadžić S., Gojkov Vukelić M., Pašić E., Mujić Jahić I., Muharemović A. Potencijalno maligni oralni poremećaji-oralne prekanceroze. Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2022.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Dedić A. Dijabetes mellitus-oralni aspekti, Univerzitetsko izdanje, Sarajevo, 2004.</p> <p>Đukanović D. i saradnici. Atlas- oboljenja mekih tkiva usne duplje, Beograd, 2001</p> <p>Laskaris G. Atlas oralnih bolesti, III revidirano izdanje (prevod na Hrvatskom jeziku), Zagreb 2003.</p> <p>Greenberg M., Glick M. Burketova Oralna medicina, dijagnoza i liječenje, deseto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 2006.</p>

Izvedbeni plan Oralna medicina patologija IX semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Krvne bolesti- bolesti eritropoeze Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Krvne bolesti- bolesti leukopoeze i hemostaze Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2

Sedmica 3.	Predavanje: Prekancerozne lezije Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Prekancerozna stanja Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Dijagnostika i terapija potencijalno malignih lezija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Fokalni kompleks Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Dijagnostika i detekcija oralnih fokusa Vježbe: Pismena provjera znanja putem kratkog testa (Esej)	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Savremeni koncept terapije fokusa Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Benigni tumori Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Maligni tumori Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, pisanje medicinskog mišljenja sa preskripcijom terapije	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Oralni mukozitis Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, pisanje medicinskog mišljenja sa preskripcijom terapije	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Medikamentozna terapija oralnih bolesti Vježbe: Pismena obrada kliničkog slučaja	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Medikamentozna terapija oralnih bolesti Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, pisanje medicinskog mišljenja sa preskripcijom terapije	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Primjena lasera u oralnoj medicini Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, pisanje medicinskog mišljenja sa preskripcijom terapije	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Prevencija i kontrola infekcije Vježbe: Individualni rad sa pacijentom, pisanje medicinskog mišljenja sa preskripcijom terapije	1 2

Šifra predmeta: SFSOM1102		Naziv predmeta: OTORINOLARINGOLOGIJA	
Ciklus: integrirani dodiplomski i diplomski studij dentalne medicine	Godina: V	Semestar: IX	ECTS bodovi: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 30 (predavanja 15 + vježbe 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Odslušana nastava prethodne godine		
Cilj (ciljevi) predmeta:	S obzirom da doktor dentalne medicine radi u usnoj šupljini u prilici je prije drugih liječnika vidjeti patološka stanja u usnoj šupljini i ždrijelu koja su u domeni rada otorinolaringologa. Prepoznavanje ove patologije mu omogućuje ranu dijagnozu i pravovremeno upućivanje otorinolaringologu. Stoga su ciljevi predmeta:		

	<p>- Omogućiti studentu da usvoji znanja o uzrocima, kliničkoj slici, dijagnostici i liječenju patoloških stanja uha, nosa i paranazalnih sinusa, ždrijela, jednjaka, grkljana, dušnika, i drugih dijelova lica i vrata koji su u području djelovanja otorinolaringologa.</p> <p>- Omogućiti studentu da usvoji vještine za postavljanje dijagnoze i pružanje prve pomoći/rješavanje otorinolaringoloških problema.</p> <p>- Omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s bolesnicima, kolegama i suradnicima u rješavanju medicinskih problema.</p>
<p>Tematske jedinice:</p>	<p>PREDAVANJA</p> <p>Otologija, audiologija - Uvod u otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata. Primjenjena anatomija uha. Fiziologija sluha i ravnoteže. Nistagmus. Upalne bolesti uha. Naglušost i gluhoća. Slušna pomagala. Periferne vrtoglavice. Otogene komplikacije. Osnove kirurškog liječenja bolesti uha.</p> <p>Rinologija - Nos i paranazalni sinusi: kratko embriologija, primjenjena anatomija i fiziologija. Funkcije nosa. Nosni ciklusi. Rinitisi (akutni, kronični, infektivni, neinfektivni). Rinosinuitisi (akutni, kronični). Odontogeni sinuitis. Nosna polipoza. Antrohoanalni polip. Komplikacije rinosinuitisa. Hitna stanja u rinologiji. Epistaksa. Strano tijelo u nosu. Ozljede nosa. Sudskomedicinski značaj. Tumori nazofarinksa, nosa i PNS. Osnove liječenja.</p> <p>Faringologija - Usna šupljina, ždrijelo, tonzile: kratko anatomija i fiziologija. Upalne bolesti ždrijela i tonzila. Komplikacije tonzilitisa. Laringofaringealni refluks. Tonzilarni problem. Međunarodne smjernice za grlobolju. Tumori usne šupljine i ždrijela.</p> <p>Laringologija - Anatomija i fiziologija larinksa. Kongenitalne malformacije grkljana. Ozljede grkljana. Stridor (vrste, diferencijalna dijagnoza). Laringitis. Epiglotitis. Traheotomija, konikotomija. Strano tijelo u gornjim i donjim dišnim putovima. Tumori grkljana. Osnove liječenja tumora grkljana.</p> <p>VJEŽBE</p> <p>Radno mjesto za otorinolaringološki pregled. Otokopija. Prikaz otomikroskopije i endoskopije uha. Toaleta uha. Metode za ispitivanje sluha i ravnoteže. Kabinet za audiometriju. Kabinet za vestibulometriju. Rad u ORL poliklinici. Upoznavanje sa specifičnostima operacijske dvorane za ORL i kirurgiju glave i vrata. Praćenje otokirurških i ostalih ORL zahvata. Radno mjesto za ORL pregled. instrumentarij, pomagala i uređaji za pregled glave i vrata. Fizikalne pretrage nosa i PNS. Rad u ORL poliklinici. Radiološke pretrage nosa i PNS (Rtg, CT, MRI). Rad u poliklinici. Prikaz smjernica EPOS i smjernica ARIA. Rad u poliklinici. Materijali, instrumenti i postupci za tretman epistakse. Video prezentacije postupaka provedenih na lutki. Instrumenti i postupci za tretman ozljeda nosa. Prikaz liječenja tumora nosa i PNS. Praćenje operacija u dvorani. Orofaringoskopija: pregled usne šupljine i ždrijela. Rad u poliklinici. Regije vrata. Palpacija vrata. Rad u ORL poliklinici. Indirektna laringoskopija. Kabinet za endoskopiju - endoskopija grkljana i hipofarinksa. Rad u poliklinici. Osobitosti ORL operacijske dvorane - oprema za mikrolaringoskopiju, rigidnu ezofagoskopiju i traheobronhoskopiju. Trahealna kanila. Skrb traheotomiranoga bolesnika. Rad u ORL poliklinici.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>U predmetu Otorinolaringologija na vježbama i predavanjima studenti stječu znanja, vještine i stavove koji studentima omogućuju aktivno provođenje prevencije, prenošenje znanja, osnove dijagnostike i osnove pružanja prve pomoći kod otorinolaringoloških bolesti glave i vrata.</p> <p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije:</p> <p>Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina.</p>

	<p>Moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Specifične kompetencije:</p> <p>Znat će osnove kirurške anatomije organa i regija glave vrata koji su u domeni otorinolaringologa te moći svoje znanje upotrijebiti za razumijevanje otorinolaringoloških kirurških postupaka.</p> <p>Znat će upotrijebiti osnove kliničke fiziologije, embriologije i histologije za objašnjenje patoloških stanja organa glave i vrata koji su u domeni otorinolaringologa.</p> <p>Moći će obavljati osnovnu dijagnostiku i pružati prvu pomoć kod bolesti iz područja otorinolaringologije.</p> <p>Moći će rabiti osnovne specifične instrumente i pomagala za osnovne dijagnostičke postupke kako bi utvrdio stanje organa glave i vrata kojima se bavi otorinolaringologija.</p> <p>Na osnovi gore stečenih znanja i vještina moći će provoditi prenošenje znanja o prevenciji i pružanju prve pomoći kod bolesti iz područja otorinolaringologije.</p> <p>Moći će samostalno dijagnosticirati i pružati prvu pomoć u žurnim stanjima u proučavanim organima glave i vrata, a posebno bolesti i ozljeda u području križanja dišnog i probavnog puta.</p> <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad na odjelu s bolesnicima), raspravama tijekom nastave, te na završnom ispitu (pismeni test).</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - Vježbe, grupe do 10 studenata <p>Studentske obveze su pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi i provjeri znanja i vještina.</p> <p>Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje bolesti koje su u domeni predmeta. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled bolesnika. U ordinacijama i kabinetima Poliklinike i na bolesničkim stacionarnim odsjecima student asistira specijalisti ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijaliste. U operacijskim dvoranama student upoznaje materijale, instrumente, uređaje i postupke koji su specifični za otorinolaringologiju. Prati i asistira u operacijama glave i vrata, samostalno radi primarnu obradu manje pravilne rane uz nadzor specijaliste.</p> <p>Napomena - u slučaju izvanrednih mjera koje ograničavaju pristup studenata zdravstvenim ustanovama nastavne metode će se prilagoditi online nastavi (videoprezentacije vještina na lutkama, videoprezentacije bolesnika, videoprezentacije operacijskih zahvata, itd.).</p>

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>			
OTORINOLARINGOLOGIJA (5 ECTS bodova)			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi (s IU)	50	2,00	15 %
Vježbe (vještine)	25	1,00	25 %
Završni ispit (pisani)	70	2,00	60 %
Ukupno	145	5,00	100 %

KRITERIJI OCJENJIVANJA ZNANJA I VJEŠTINA USVOJENIH NA PRAKTIČNOJ I TEORETSKOJ NASTAVI

VJEŽBE

Na vježbama se vrši kontinuirana provjera stečenih znanja i vještina. Za Izostanak s vježbe (0 bodova) mora se nadoknaditi.

Ocjenjivanje aktivnosti na vježbi: 0 – ne zadovoljava, 1,5 – zadovoljava, 2,0 – dobro, 2,5 – vrlo dobro, odlično.

Znanja i vještine na praktičnim vježbama	Maksimalno bodova	Minimalno bodova (za prolaz)
Po vježbi	2,5	1,5
Ukupno	20	12

INTERAKTIVNO UČENJE (IU)

Interaktivno učenje (IU) podrazumjeva teoretsku provjeru predznanja studenta (10 minuta) iz sljedeće teme predavanja, nakon kojega slijedi aktivno sudjelovanje studenta u raspravi o činjenicama iznesenim na predavanju (10 minuta).

Ocjenjivanje IU po jednom predavanju: ocjena 6 – 1,0 bod; 7 – 1,1 do 1,2 boda; 8 – 1,3 do 1,4 boda; 9 – 1,5 boda; 10 – 1,6 boda.

Kriterij ocjenjivanja IU	Maksimalno bodova	Minimalno bodova (za prolaz)
Po predavanju	1,6	1,0
Ukupno	14	8

ZAVRŠNI TEST

Završni ispit - pisani test (32 pitanja, višestruki izbor, jedan tačan odgovor).

Ocjena iz testa	Bodovi na testu
5 (F)	≤18
6 (E)	19-21
7 (D)	22-24
8 (C)	25-28
9 (B)	29-30
10 (A)	31-32

	KONAČNA OCJENA <table border="1" style="margin: auto;"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 (F)</td> <td>≤ 38</td> </tr> <tr> <td>6 (E)</td> <td>39 - 45</td> </tr> <tr> <td>7 (D)</td> <td>46 - 52</td> </tr> <tr> <td>8 (C)</td> <td>53 - 58</td> </tr> <tr> <td>9 (B)</td> <td>59 - 62</td> </tr> <tr> <td>10 (A)</td> <td>63 - 66</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	Bodovi	5 (F)	≤ 38	6 (E)	39 - 45	7 (D)	46 - 52	8 (C)	53 - 58	9 (B)	59 - 62	10 (A)	63 - 66
Ocjena	Bodovi														
5 (F)	≤ 38														
6 (E)	39 - 45														
7 (D)	46 - 52														
8 (C)	53 - 58														
9 (B)	59 - 62														
10 (A)	63 - 66														
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kapidžić i sur. Otorinolaringologija Sarajevo: Arka Press; 2009. Jelavić B, Leventić M. Kliničke vještine u otorinolaringologiji i kirurgiji glave i vrata za studente medicine. Mostar: Pressum; 2022. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bumber Ž, Katić V, Nikšić-Ivančić M, Pegan B, Petric V, Šprem N i sur. Otorinolaringologija. Zagreb: Medicinska biblioteka, Naklada Ljevak; 2004. Prezentacije s predavanja dostupne su studentima. Video prezentacije vještina demonstriranih na lutkama dostupne su studentima. 														

Izvedbeni plan predmeta Otorinolaringologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	<p>PREDAVANJE: Uvod u otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata . Nos i paranazalni sinusi: kratko embriologija, primjenjena anatomija i fiziologija. Funkcije nosa. Nosni ciklusi.</p> <p>VJEŽBE: Radno mjesto za ORL pregled. instrumentarij, pomagala i uređaji za pregled glave i vrata</p>	1 1
Sedmica 2.	<p>PREDAVANJE: Rinitisi (akutni, kronični, infekcijski, neinfekcijski). Rinosinuitisi (akutni, kronični).</p> <p>VJEŽBE: Fizikalne pretrage nosa i PNS. Rad u ORL poliklinici.</p>	1 1
Sedmica 3.	<p>PREDAVANJE: Odontogeni sinuitis. Nosna polipoza. Antrohoanalni polip.</p> <p>VJEŽBE: Radiološke pretrage nosa i PNS (Rtg, CT, MRI). Rad u poliklinici.</p>	1 1
Sedmica 4.	<p>PREDAVANJE: Komplikacije rinosinuitisa. Hitna stanja u rinologiji..</p> <p>VJEŽBE: Prikaz smjernica EPOS i smjernica ARIA. Rad u poliklinici.</p>	1 1
Sedmica 5.	<p>PREDAVANJE: Epistaksa. Strano tijelo u nosu.</p> <p>VJEŽBE: Materijali, instrumenti i postupci za tretman epistakse. Video prezentacije postupaka provedenih na edukacijskom medicinskom modelu.</p>	1 1
Sedmica 6.	<p>PREDAVANJE: Ozljede nosa. Sudskomedicinski značaj ozljeda nosa.</p> <p>VJEŽBE: Instrumenti i postupci za tretman ozljeda nosa</p>	1 1
Sedmica 7.	<p>PREDAVANJE: Tumori nazofarinksa, nosa i PNS. Osnove liječenja.</p> <p>VJEŽBE: Prikaz liječenja tumora nosa i PNS. Praćenje operacija u dvorani.</p>	1 1

Sedmica 8.	PREDAVANJE: Usna šupljina, ždrijelo, tonzile: kratko primjenjena anatomija i fiziologija. Upalne bolesti ždrijela i tonzila. Komplikacije tonzilitisa. Laringofaringealni refluks. VJEŽBE: Orofaringoskopija: pregled usne šupljine i ždrijela. Rad u poliklinici..	1 1
Sedmica 9.	PREDAVANJE: Tonzilarni problem. Međunarodne smjernice za grlobolju. Tumori usne šupljine i ždrijela VJEŽBE: Regije vrata. Palpacija vrata. Rad u ORL poliklinici.	1 1
Sedmica 10.	PREDAVANJE: Primjenjena anatomija uha. Fiziologija sluha i ravnoteže. Nistagmus. Upalne bolesti uha.. VJEŽBE: Otoskopija. Prikaz otomikroskopije i endoskopije uha. Toaleta uha.. Rad u ORL poliklinici.	1 1
Sedmica 11.	PREDAVANJE: Naglušost i gluhoća. Slušna pomagala. Periferne vrtoglavice. VJEŽBE: Metode za ispitivanje sluha i ravnoteže. Kabinet za audiometriju. Kabinet za vestibulometriju	1 1
Sedmica 12.	PREDAVANJE: Otogene komplikacije. Osnove kirurškog liječenja bolesti uha VJEŽBE: Upoznavanje sa specifičnostima operacijske dvorane za ORL i kirurgiju glave i vrata. Praćenje otokirurških i ostalih ORL zahvata.	1 1
Sedmica 13.	PREDAVANJE: Primjenjena anatomija i fiziologija larinksa. Kongenitalne malformacije grkljana. Ozljede grkljana VJEŽBE: Indirektna laringoskopija. Kabinet za endoskopiju - endoskopija grkljana i hipofarinksa..	1 1
Sedmica 14.	PREDAVANJE: Stridor (vrste, diferencijalna dijagnoza). Laringitisi. Epiglotitis. Traheotomija, konikotomija. Strano tijelo u gornjim i donjim dišnim putovima. VJEŽBE: Osobitosti ORL operacijske dvorane - oprema za mikrolaringoskopiju, rigidnu ezofagoskopiju i traheobronhoskopiju. Rad u poliklinici.	1 1
Sedmica 15.	PREDAVANJE: Tumori grkljana. Osnove liječenja tumora grkljana VJEŽBE: Trahealna kanila. Skrb traheotomiranoga bolesnika. Rad u ORL poliklinici.	1 1
Sedmica 17,18.	Završni ispit, prvi rok.	
Sedmica 19, 20.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOM1103	Naziv predmeta: Onkologija		
Ciklus: integrisani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja: 15 Vježbe: 10 Seminara: 5		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u V godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studenti treba da:		

	Savladaju osnovna znanja o procesu dijagnostike, liječenja, praćenja i istraživanja zloćudnih bolesti, kao i da mogu prepoznati faktore rizika koji mogu utjecati na razvoj bolesti.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>Tematske jedinice su formirane s ciljem da student stekne predodžbu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Epidemiologija zloćudnih bolesti - Biološka osnova raka - Citološka i patološka dijagnostika tumora - laboratorijska dijagnostika u onkologiji - metode liječenja u onkologiji - zloćudni tumori glave i vrata - zloćudni tumori dojke -zloćudni tumori probavnog sistema - zloćudni tumori mokraćnog Sistema -zloćudni tumori muškog i ženskog spolnog Sistema -zloćudni tumori kože -zloćudni tumori mekih tkiva I kosti -zloćudni tumori središnjeg živčanog sistema -tumori žlijezda sa unutrašnjim izlučivanjem -palijativna njega u onkologiji -psihološko psihoterapijski pristup onkološkom pacijentu
Ishodi učenja:	<p>Student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> -navesti, opisati i objasniti biologiju, etiologiju i epidemiologiju malignih tumora s naglaskom na tumore orofacijalnog područja - objasniti i klasificirati maligne tumore prema stadijima - prepoznati simptome malignog tumora s naglaskom na tumorima orofacijalnog područja - opisati, raščlaniti, povezati, odabrati, razlikovati i raspraviti oblike specifičnog onkološkog liječenja te usporediti sličnosti i razlike pojedinih oblika specifičnog onkološkog liječenja (citostatska terapija, radioterapija, hormonska terapija, imunoterapija, ostali oblici [genska terapija, fotodinamska terapija, hipertermija, antiangiogenetska terapija, antimetastatska terapija]). -dati primjer za terapijske opcije za pojedinog pacijenta - nabrojati i diskutovati o neželjenim posljedicama specifičnog onkološkog liječenja - kritički prosuđivati nastavne teme i materijale , te sudjelovati u argumentiranoj raspravi i iznositi mišljenje i stavove o ovoj temi
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> -predavanja -vježbi - grupe 6-8 studenata - seminari <p>Metode podučavanja: Interaktivno, teoretsko i praktično podučavanje</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Provjera znanja studenta vršit će se kontinuirano I kroz semestar i na završnom ispitu. Svi dijelovi ispita će biti obuhvaćeni evaluacijom. Kontinuirana provjera znanja uključuje parcijalni ispit 1 i 2 u 7 i 15 sedmici nastavu, te praktični ispit koji se polaže na kraju semestra. Smatra se da je student položio parcijalni ispit ako je ostvario minimalan broj bodova za prolazak (55 bodova od 100 bodova). Nepoloženi dijelovi ispita će biti evaluirani na završnom ispitu. Student koji položi</p>

	<p>parcijalni 1 i 2 dužan je izaći i položiti praktični dio ispita da bi ostvario pravo na upis ocjene. Prisustvo i aktivnost na nastavi 5 bodova, parcijalni ispit 1- 40 bodova, parcijalni ispit 2- 40 bodova, praktični dio ispita 15 bodova.</p> <p>Konačna ocjena formira prema skali bodova: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna: Z.Kusić i sar.” Onkologija za studente dentalne medicine” udžbenik, Zagreb, Medicinska naklada, 2013 E Vrdoljak, Z Krajina, M Šamija, Z Kusić, M Petković, D Gugić. KLINIČKA ONKOLOGIJA. Medicinska naklada, Zagreb 2013. Dopunska: -Halperin EC, Brady LW, Wazer DE, Perez CA, editors. Perez and Brady's Principles and Practice of Radiation Oncology. 6th ed. Philadelphia (PA): Lippincott, Williams& Wilkins; 2013. - DeVita VT, Lawrence TS, Rosenberg SA, editors. DeVita, Hellman, and Rosenberg's Cancer: Principles & Practice of Oncology. 9th ed. Philadelphia (PA): Lippincott, Williams & Wilkins; 2012.</p>

Šifra predmeta: SFSOS5101	Naziv predmeta: Klinička ortodoncija		
Ciklus:Integrirani	Godina: V	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 2 (30)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-Definisati, opisati i uzeti ortodontsku anamnezu pacijenta, definisati, opisati i izvršiti ortodontski pregled pacijenta -Upoznati studente sa indeksima za određivanje potrebe za ortodontskom terapijom, te klasifikacijom ortodontskih nepravilnosti -Upoznati studente sa načinima nastanka i razvoja ortodontskih nepravilnosti, njihovim karakteristikama te mogućnostima ortodontske terapije. -Predočiti studentima ulogu ortodoncije u multidisciplinarnom tretmanu pacijenata.		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da studenti nauče ortodontski dijagnostički protokol, procjenu potrebe za ortodontskom terapijom,		

	klasifikaciju ortodontskih nepravilnosti. Plan nastave po sedmicama dat je u prilogu.
Ishodi učenja:	Znanje: Student će znati uraditi kompletan ortodontski pregled pacijenta. Vještine: student će moći prepoznati ortodontske nepravilnosti i klasificirati ih. Vještine: Poznavat će način nastanka i razvoja malokluzija, njihove karakteristike i obilježja, te mogućnosti njihovog liječenja. Poznavat će ulogu i značaj ortodontije u multidisciplinarnom tretmanu pacijenata. Kompetencije: Student će biti u mogućnosti da odredi potrebu za ortodontskom terapijom i blagovremeno pacijenta uputi ortodontu.
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi se tokom semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuiranom evaluacijom rada na vježbama student maksimalno može osvojiti 20 bodova. Praktični ispit podrazumijeva procjenu usvojenih vještina- postavljanje indikacije za ortodontsku terapiju, prepoznavanje i detaljan opis prisutne ortodontske nepravilnosti. Polaže se u 14. sedmici semestra. Evaluacija usvojenih vještina se vrši kroz klinički pregled pacijenta i/ili analizom studijskih modela i nosi maksimalno 10 bodova. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene. Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi : 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 2. Tiro A, Nakaš E, Džemidžić V, Redžepagić – Vražalica L, Jelešković A. „Kompleksne ortodontske nepravilnosti“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2020. 3. Marković N, Rakanović – Todić M, Burnazović – Ristić L, Arslanagić A, Tiro A, Džemidžić V. „Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi – specifičnosti stomatološkog tretmana“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2021. 4. Marković M. Ortodoncija, Ortodontska sekcija Srbije, Beograd Dopunska: 1. Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby; 2006

Izvedbeni plan Klinička ortodoncija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
---------	-------------------------	-----------

Sedmica 1.	Predavanje: Prvi ortodontski pregled -dijagnostički protokol (ortodontska anamneza, klinički ortodontski pregled pacijenta, otisci, intraoralno skeniranje, registracija međuviličnih odnosa, rtg snimci, fotografije) Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Klasifikacija ortodontskih nepravilnosti Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Procjena potrebe za ortodontskim tretmanom (indeksi potrebe za ortodontskom terapijom) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Nepravilnosti pojedinih zuba (nepravilnosti broja, položaja, oblika, veličine zuba) Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Nepravilnosti zubnih nizova (rastresitost zubnih nizova, zbijenost zubnih nizova, nepravilan oblik zubnih nizova, nepravilna veličina zubnih nizova) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Nepravilnosti I klase (bimaksilarna protruzija) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Nepravilnosti II klase (II/1) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 8.	Predavanje: Nepravilnosti II klase (II/2) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Nepravilnosti III klase (jednostavni obrnuti preklap, prinudna progenija, pseudoprogenija) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Nepravilnosti III klase (prava progenija) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Transverzalne nepravilnosti (ukršten zagriz, devijacija) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Vertikalne nepravilnosti (otvoren zagriz, dubok zagriz) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Kongenitalne anomalije – orofacijalni rascjepi, kraniofacijalni sindromi Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Multidisciplinarni tretman (ortodoncija odrasle dobi; parodontološki kompromitovani pacijenti, predprotetska ortodontska terapija, prehirurška ortodontska terapija, impakcije) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija gradiva Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS5091	Naziv predmeta: Radiologija u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		

Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pružiti studentu teoretske i praktične osnove o stomatološkoj radiologiji kao dijagnostičkoj metodi, načinu izvođenja pojedinih rendgenoloških pretraga, te interpretaciji dentalnih rendgenograma u ovisnosti o njihovoj vrsti.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 4. Tehnike izvođenja dentalnih rendgenograma 5. Interpretacija snimaka ovisno o njihovoj vrsti 6. Radiološka diferencijalna dijagnoza
Ishodi učenja:	<p>Nakon završetka nastave IX semestra iz predmeta Radiologija u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati različite radiološke pretrage, - samostalno izvesti različite radiološke pretrage, - objasniti nastanak radioloških artefakata, te opisati načine spječavanja njihovog nastanka, - samostalno interpretirati stomatološke rendgenogramе, s naročitim osvrtom na stanje karijesa, restauracije, potpornih tkiva, kao i drugih koštanih lezija od radiološkog značaja.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe, - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student položio 55% gradiva.</p> <p>Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)- općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova 6(E)- zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iannucci JM, Howerton LJ. Dental radiography: principles and techniques. 5th ed. St. Louis, Missouri: Elsevier/Saunders; 2016. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Whaites E. Essentials of Dental Radiography and Radiology. 3rd ed. Elsevier Science Limited; 2003. 3. Pramod JR. Textbook of Dental Radiology. 2nd ed. New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers; 2011.

Izvedbeni plan predmeta Radiologija u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji

IX semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Uvod u dentalnu radiografiju, značaj radiologije u stomatologiji, kratki historijat, razvoj digitalnih tehnika, definicija osnovnih pojmova u radiologiji, nomenklatura u dentalnoj radiologiji. 1. Vježbe: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)	1 1
Sedmica 2.	2. Predavanje: Osnove radijacione fizike, oprema i zaštita od zračenja 2. Vježbe rtg kabinet: Zaštita od zračenja osoblja i pacijenata, organizacija rada kabineta, sprečavanje unakrsne infekcije.	1 1
Sedmica 3.	3. Predavanje: Dentalna radiografija, tehnike snimanja retroalveolarnog snimaka 3. Vježbe rtg kabinet: Konvencionalna i digitalna stomatološka radiologija	1 1
Sedmica 4.	4. Predavanje: Dentalna radiografija, tehnike izvođenja bite-wing i nagriznog snimka 4. Vježbe rtg kabinet: Tehnike izvođenja standardne retroalveolarne radiografije, posebne retroalveolarne tehnike snimanja	1 1
Sedmica 5.	5. Predavanje: Dentalna radiografija, tehnike izvođenja OPG snimka 5. Vježbe rtg kabinet: Tehnike izvođenja standardne retroalveolarne radiografije, posebne retroalveolarne tehnike snimanja	1 1
Sedmica 6.	6. Predavanje: CBCT u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji 6. Vježbe rtg kabinet: Tehnike izvođenja OPG snimaka sa naročitim osvrtom na povećanje tehničke ispravnosti i preciznosti snimka	1 1
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	1
Sedmica 8.	8. Predavanje: Fiziološke strukture vidljive na rendgenogramima, anatomske rendgen svjetline i tamnine. 8. Vježbe: Tehnička ispravnost snimka, artefakti i sprečavanje njihovog nastanka	1 1
Sedmica 9.	9. Predavanje: Interpretacija rendgenoloških snimaka- karijes i procjena kvaliteta restauracije, 9. Vježbe rtg kabinet: Tehnike snimanja CBCT snimka, povećanje preciznosti i smanjenje artefakata	1 1
Sedmica 10.	10. Predavanje: Interpretacija rendgenoloških snimaka- stanja potpornog aparata zuba i periapikalnih tkiva, 10. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- karijes i procjena kvaliteta restauracije.	1 1
Sedmica 11.	11. Predavanje: Prepoznavanje razvojnih anomalija 11. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- stanja potpornog aparata zuba i periapikalnih tkiva.	1 1
Sedmica 12.	12. Predavanje: Radiološka diferencijalna dijagnoza, opis lezije, raspoznavanje lezija prema denzitetu. 12. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- OPG	1 1
Sedmica 13.	13. Predavanje: Koštane lezije od radiološkog značaja 13. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- CBCT	1 1
Sedmica 14.	14. Predavanje: Trauma zuba i facijalnog skeleta 14. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- individualni plan terapije	1 1
Sedmica 15.	15. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 15. Vježbe: Interpretacija rendgenoloških snimaka- individualni plan terapije	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0906	Naziv predmeta: STOMATOLOŠKA ZAŠTITA OSOBA SA POTEŠKOĆAMA		
Ciklus: integrirani	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvojiti osnovne definicije i pojmove u vezi pojedinih oboljenja osoba sa poteškoćama, identificirati specifičnosti oralne patologije najučestalijih stanja i oboljenja osoba sa poteškoćama Upoznati studenta sa specifičnostima pojedinih oboljenja te na koji način pružiti odgovarajuću stomatološku zaštitu. Identificirati specifičnosti rada u uslovim lokalne i opće anestezije		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice će tokom izvođenja nastave omogućiti studentu da savlada planirane ciljeve na način da se upozna sa najčešćim oboljenjima osoba sa poteškoćama, dijagnostičkim i terapijskim mogućnostima u okviru pružanja stomatološke zaštite što je detaljno opisano u izvedbenom planu nastave kao posebnom dokumentu		
Ishodi učenja:	Student će uspješno opisati kliničku sliku pojedinih oboljenja i primijeniti dijagnostički protokol za svakog pacijenta. Procijenit će mogućnosti vezane za stomatološku terapiju, mogućnost primjene lokalne i opće anestezije za svakog pacijenta sa poteškoćama.		
Metode izvođenja nastave:	predavanja vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Bodove može ostvariti na sljedeći način: aktivnost na predavanjima - 5 bodova aktivnost na vježbama – 5 bodova provjera znanja putem testa - u 8. sedmici - 40 bodova završni ispit -50 bodova Maksimalni broj bodova je 100. Prema navedenom skala ocjena je sljedeća: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama, 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.		
Literatura:	Obavezna: 1. Zukanović A, Gržić R. Stomatološko liječenje medicinski kompromitiranih pacijenata. Hrvatska Komora dentalne medicine, 2012. Dopunska: 1.Neville BW, Damm DD, Allen CM, Bouquot JE. Oral and maxillofacial pathology. 3rd edition Saunders Elsevier 2009 2.Lazarevski P, Škrinjarić I, Vranić A. Psihologija za stomatologe. Naklada Slap, 2005.		

Izvedbeni plan predmeta Stomatološka zaštita osoba sa poteškoćama

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Cilj i značaj predmeta. Osnovni pojmovi i definicija osoba sa poteškoćama, psihosocijalna gledišta stomatološke zdravstvene zaštite, zdravstveno osiguranje osoba sa poteškoćama. Modeli stomatološke zaštite osoba sa poteškoćama u različitim zemljama u svijetu. Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osoba sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Pojmovi i def. pojedinih poteškoća: tjelesni invaliditet, oštećenja vida i sluha, višestruka oštećenja Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Pojmovi i def. pojedinih poteškoća: autizam, Down sindrom, sindrom Treacher-Collins, Crouzon-ov sindrom, sindrom Gorlin-Goltz, mentalna retardacija Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Osoba sa poteškoćama, roditelj/staratelj/skbitelj i stomatolog – mogućnosti i značaj u očuvanju oralnog zdravlja Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Preventivni aspekt stomatološke zaštite osoba sa poteškoćama. Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Specifičnosti pojedinih oboljenja osoba sa poteškoćama i oralno zdravlje Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: : Stomatološka zaštita osoba sa poteškoćama i dijagnostički protokol (Prvi pregled, dijagnoza, terapija, premedikacija). Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lok i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Mogućnosti pružanja stomatološke zaštite u lokalnoj anesteziji Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Sedacija i opća anestezija - stomatološka zaštita osoba sa poteškoćama Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Oralno hirurške intervencije kod osoba sa poteškoćama u lokalnoj anesteziji sa osvrtom na aspekt premedikacije, pripreme pacijenta i komplikacije Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Oralno hirurške intervencije kod osoba sa poteškoćama u općoj anesteziji sa osvrtom na aspekt premedikacije, pripreme pacijenta i komplikacije Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Važnost multidisciplinarnog pristupa liječenju osoba sa posebnim poteškoćama, stomatolog kao član multidisciplinarnog tima. Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Stomatološka zaštita osoba sa poteškoćama starije životne dobi, Parkinsonova, Alzheimerova bolest. Vježbe: postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Cerebralna paraliza - oralno zdravlje i stomatološka zaštita Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2

Sedmica 15.	Predavanje: Oralno zdravlje i stomatološka zaštita osoba oboljelih od mijastenije gravis i mišićne distrofije. Vježbe: Postavljanje indikacija i aktivno sudjelovanje u pružanju stomatološke zaštite osobama sa poteškoćama u lokalnoj i općoj anesteziji	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0907	Naziv predmeta: EPIDEMIOLOGIJA OBOLJENJA PARODONCIJUMA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je edukacija studenata o epidemiologiji parodontalne bolesti, faktorima koji učestvuju u nastanku i razvoju parodontalne bolesti. Naučiti studente o metodama primjene indeksa u parodontologiji, sredstvima i parodontalnim instrumentima, kao i osnovnim principima inicijalne parodontane terapije.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Epidemiologija parodontalnih bolesti 2. Naslage na zubima 3. Sredstva i pribor za detekciju naslaga 4. Indeksi zubnih naslaga 5. Sredstva i metode održavanja oralne higijene 6. Anatomo-morfološke karakteristike gingive 7. Indeksi gingive 8. Indeksi gingive 9. Parodontalni džepovi 10. Parodontalni džepovi 11. Parodontalni indeksi 12. Rekapitulacija indeksa u parodontologiji 13. Ciljevi parodontalne terapije 14. Osnovni principi inicijalne parodontalne terapije 15. Osnovni principi inicijalne parodontalne terapije 		
Ishodi učenja:	Kroz nastavni predmet „Epidemiologija oboljenja parodontcijuma“ studenti će znati: - osnovne anatomske morfološke karakteristike parodontcija, - indekse u parodontologiji i njihovu primjenu, - značaj parodontalnih indeksa za procjenu potrebne parodontalne terapije.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. vježbe		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom.</p> <p>Ukupnu ocjenu čini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivan rad na vježbama – 35 bodova, (u 10 sedmici, provjera znanja iz odslušanog gradiva putem kratkog testa-15 bodova, seminar ili prikaz slučaja u pisanoj formi-20 bodova) - završni ispit putem testa – 55 bodova. <p>Vrednovanje i ocjenjivanje znanja studenata će se vršiti prema slijedećem sistemu: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>14. Berislav Topić, Parodontologija, biologija, imunopatogeneza, praksa. Sarajevo -Zagreb, 2005 godina.</p> <p>Dopunska:</p> <p>15. Jan Lindhe, Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Prema 4. engleskom izdanju (prevod na Hrvatskom jeziku). Zagreb 2004 godina.</p> <p>3. Džajic Dragoljub: Atlas- Parodontologija, Beograd 2001.</p>

Izvedbeni plan predmeta Epidemiologija oboljenja parodonticijuma

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Epidemiologija parodontalnih bolesti Vježbe: Osnovni principi parodontalnog pregleda	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Naslage na zubima Vježbe: Osnovni principi parodontalnog pregleda	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Sredstva i pribor za detekciju naslaga Vježbe: Osnovni principi parodontalnog pregleda	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Indeksi zubnih naslaga Vježbe: Demonstracija primjene indeksa zubnih naslaga	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Sredstva i metode održavanja oralne higijene Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Anatomo-morfološke karakteristike gingive Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Indeksi gingive Vježbe: Demonstracija primjene indeksa gingive	1 1
Sedmica 8.	Predavanje: Indeksi gingive Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Parodontalni džepovi Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Parodontalni džepovi Provjera studenata putem kolokvija	1 1

Sedmica 11.	Predavanje: Parodontalni indeksi Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Rekapitulacija indeksa u parodontologiji Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Ciljevi parodontalne terapije Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Osnovni principi inicijalne parodontalne terapije Vježbe: Individualni rad	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Osnovni principi inicijalne parodontalne terapije Vježbe: Demonstracija primjene parodontalnih indeksa - individualni rad sa pacijentom	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit (test)	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS0908	Naziv predmeta: KLINIČKA GNATOLOGIJA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: V	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - da student ovlada teorijskim i praktičnim znanjima iz oblasti kliničke gnatologije, - osposobljavanje studenta za izvođenje funkcijske analize orofacijalnog kompleksa i planiranje terapije okluzijskih poremećaja, temeljem osnovnih principa postizanja i održavanja okluzijske harmonije, - da student usvoji znanje o savremenim kriterijima normalnog, funkcionalno zdravog i kompenziranog stomatognatog sistema, - da student usvoji spoznaje o kompleksnim odnosima između njegovih komponenti u mirovanju i tokom funkcije, koji su primjenjivi za sve stomatološke postupke. 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temporomandibularne disfunkcije; definicija i podjela; istorija bolesti i klinički pregled orofacijalnog kompleksa 2. Evaluacija stanja okluzionog kompleksa 3. Analiza međuviličnih odnosa – iznalaženje referentnih položaja mandibule 4. Analiza kontaktnog odnosa zuba u centralnom položaju mandibule 5. Analiza okluzalnih odnosa u interkuspalnom položaju mandibule 6. Analiza okluzalnih odnosa pri ekscentričnim kretnjama mandibule 		

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Modaliteti, ciljevi, indikacije i plan okluzalne terapije; Izbor referentnog (terapeutskog) položaja mandibule u toku okluzalne terapije 8. Reverzibilna okluzalna terapija 9. Determinante okluzalne morfologije u toku ireverzibilne okluzalne terapije 10. Izbor modela okuzije u toku ireverzibilne okluzalne terapije 11. Koncept (model) bilateralno uravnotežene okluzije 12. Koncept (model) uzajamno štíćene okluzije 13. Ireverzibilna okluzalna terapija – selektivno brušenje 14. Ireverzibilna okluzalna terapija – smjernice za protetsku terapiju 15. Mogućnosti i limiti Helkimo indeksa temporomandibularnih disfunkcija; Upotreba RDC/TMD protokola u dijagnostici temporomandibularnih disfunkcija
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - način evaluacije stanja okluzalnog kompleksa i temporomandibularnih zglobova - opći stavovi u okluzijskog terapiji - osnovni principi reverzibilne i ireverzibilne terapije temporomandibularnih disfunkcija <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzimanje anamnestičkih podataka i klinički pregled pacijenta sa temporomandibularnim poremećajem - ispitivanje okluzije i registracija okluzalnih interferenci - evaluacija radiografskih snimaka temporomandibularnog zgloba - tehnike registrovanja referentnih položaja donje vilice - izrada stabilizacionog splinta - selektivno brušenje <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavljanje dijagnoze temporomandibularnih disfunkcija - terapija temporomandibularnih disfunkcija pomoću stabilizacionog splinta - planiranje rekonstruktivne intervencije u skladu sa važećim konceptima okluzije.
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja ex catedra za sve studente - praktičnih vježbi
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u 8. sedmici semestra - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda i - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova.

	<p>Parcijalni ispit se polaže u formi testa i može se bodovati samo ako test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, završni ispit polaže integralno.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> m) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; n) 9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ; o) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; p) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; q) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; r) 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ajanović M. i sar. Osnovi gnatologije. Stomatološki fakultet s klinikama Univerziteta u Sarajevu. Sarajevo, 2015. - Stanišić-Sinobad D. Osnovi gnatologije. Beograd: BMG; 2001. - Okeson JP. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada; 2008. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanišić- Sinobad D. Zglobna veza mandibule sa kranijumom, normalna funkcija i poremećaji. Beograd: BMG; 2001. - Badel T. Temporomandibularni poremećaji i stomatološka protetika. 1. izd. Zagreb: Medicinska naklada; 2007.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA KLINIČKA GNATOLOGIJA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Temporomandibularne disfunkcije; definicija i podjela Istorija bolesti i klinički pregled orofacijalnog kompleksa: istorija bolesti inspekcija glave, lica i vilica pregled temporomandibularnih zglobova ispitivanje dijapazona i uniformnosti osnovnih kretnji donje vilice	1

	identifikacija okluzalnih kontakata i utvrđivanje okluzalnih smetnji pri protruzionoj i laterotruzionim kretnjama mandibule podaci se unose u klinički karton vježba se boduje	2
Sedmica 7.	Predavanje: Modaliteti, ciljevi, indikacije i plan okluzalne terapije Izbor referentnog (terapeuskog) položaja mandibule u toku okluzalne terapije Vježbe: Praktični rad studenata - <u>funkcijska analiza orofacijalnog kompleksa</u> analiza kretnji mandibule: otvaranje - ugodno (mm), otvaranje - maksimalno (mm), devijacija, defleksija (mm), kretnja u lijevo - maksimalno (mm), kretnja u desno - maksimalno (mm), ucrtavanje puta otvaranja mandibule podaci se unose u klinički karton vježba se boduje	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Reverzibilna okluzalna terapija: splintovi i nagrizne ploče konvencionalna i digitalna tehnologija izrade terapijskog splinta Vježbe: Praktični rad studenata - <u>funkcijska analiza orofacijalnog kompleksa</u> pregled temporomandibularnog zgloba (vrsta zvuka, intenzitet zvuka, kretnja pri kojoj se zvuk javlja, vrijeme, učestalost javljanja zvuka, bol na palpaciju, kretnja pri kojoj se bol palpira, bol na palpaciju retrodiskalnog tkiva) podaci se unose u klinički karton vježba se boduje	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Determinante okluzalne morfologije u toku ireverzibilne okluzalne terapije: distribucija opterećenja u završnom okluzionom položaju mandibule faktori od kojih zavisi usklađenost okluzalne morfologije sa kretnjama donje vilice faktori koji determinišu vertikalnu komponentu okluzalne morfologije faktori koji determinišu horizontalnu komponentu okluzalne morfologije Vježbe: Praktični rad studenata - <u>funkcijska analiza orofacijalnog kompleksa</u> pregled mišića (mjesto bola, intenzitet bola, tip bola, kretnja pri kojoj se javlja bol, bol u mirovanju, tehnika palpacije mišića) podaci se unose u klinički karton vježba se boduje	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Izbor modela okuzije u toku ireverzibilne okluzalne terapije: istorijski pregled savremeni koncepti Vježbe: pregled mišića (mjesto bola, intenzitet bola, tip bola, kretnja pri kojoj se javlja bol, bol u mirovanju, tehnika palpacije mišića) podaci se unose u klinički karton vježba se boduje	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Koncept (model) bilateralno uravnotežene okluzije Vježbe: video prezentacija – konvencionalna tehnika izrade stabilizacijskog splinta	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Koncept (model) uzajamno štice okluzije Vježbe: video prezentacija – digitalna tehnologija izrade stabilizacijskog splinta demonstrirati uzimanje otiska intraoralnim skeniranjem u ordinaciji prikazati način izrade stabilizacijske udloge tehnologijom glodanja i/ili 3D printanja u laboratoriji	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Ireverzibilna okluzalna terapija – selektivno brušenje: procjena efikasnosti selektivnog brušenja eliminacija deflektivnih kontakata u centralnom položaju mandibule uspostavljanje optimalnog vođenja mandibule selektivnim brušenjem materijal i instrumenti koji se koriste u toku selektivnog brušenja Vježbe: video prezentacija – selektivno brušenje	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Ireverzibilna okluzalna terapija – smjernice za protetsku terapiju: indikacije ciljevi okluzalne terapije izbor referentnog terapeuskog položaja mandibule uspostavljanje optimalnog vođenja prednjim zubima	1

	uspostavljanje odgovarajućeg sistema vođenja na radnoj strani uspostavljanje stabilnih centralnih kontakata pri optimalnoj VDO primjena modela bilateralno uravnotežene okluzije u protetskoj terapiji Vježbe: specijalni plan okluzalne terapije - izbor referentnog terapeutskog položaja mandibule pri rekonstrukciji okluzije i izbor koncepta okluzije koji je primjeren datom slučaju - prezentacija i analiza slučajeva	2
Sedmica 15.	Predavanje: Mogućnosti i limiti Helkimo indeksa temporomandibularnih disfunkcija; Upotreba RDC/TMD protokola u dijagnostici temporomandibularnih disfunkcija Vježbe: upoznavanje sa RDC/TMD protokolom	1 2

Šifra predmeta: SFSIS5103	Naziv predmeta: Interceptivna ortodoncija		
Ciklus: Integrirani	Godina: V	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 1 (15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je edukacija studenta o preventivnim i interceptivnim mjerama u ortodonciji, te značaju ranog prepoznavanja i eliminaciji faktora koji utiču na pravilan rast i razvoj orofacijalnog kompleksa.		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane sa ciljem da student nauči osnovne procedure preventivnih i interceptivnih mjera u ortodonciji. Izvedbeni plan po sedmicama je dat u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Opisati preventivne i interceptivne mjere, opisati interceptivne aparate i mehanizam njihovog djelovanja Vještine: Prepoznati odstupanja od pravilnog rasta i razvoja orofacijalnog kompleksa; prepoznati faktore koji utiču na razvoj ortodontskih nepravilnosti; prepoznati situacije u kojima je moguće primjeniti mjere interceptivne ortodoncije. Kompetencije: Uputiti pacijenta u parvo vrijeme na specijalistički ortodontski pregled; znati primjeniti preventivne i interceptivne ortodontske mjere		
Metode izvođenja nastave:	- predavanja -vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Znanje studenta provjerava se kontinuirano tokom semestra. Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi se tokom semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuiranom evaluacijom rada na vježbama student maksimalno može osvojiti 20 bodova. Praktični ispit podrazumijeva procjenu usvojenih vještina, polaže se u 14. sedmici semestra i maksimalni broj bodova je 10. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene. Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod.		

	<p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 2. Tiro A, Nakaš E, Džemidžić V, Redžepagić – Vražalica L, Jelešković A. „Kompleksne ortodontske nepravilnosti“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2020. 3. Marković N, Rakanović – Todić M, Burnazović – Ristić L, Arslanagić A, Tiro A, Džemidžić V. „Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi – specifičnosti stomatološkog tretmana“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2021. 4. Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby; 2006 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marković M. Ortodoncija, Ortodontska sekcija Srbije, Beograd

Izvodbeni plan Interceptivna ortodoncija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodno predavanje – Pojam preventivne i interceptivne ortodoncije Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Dječija i adolescentna psihologija sa aspekta ortodoncije; Motiviranost pacijenata za ortodontsku terapiju Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Uticaj ortodontskih nepravilnosti na kvalitet života Vježbe: Parametri/indeksi za procjenu kvaliteta života	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Razvoj funkcije govora i poremećaji Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Rani ortodontski tretman – ciljevi ranog ortodontskog tretmana Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Rani ortodontski tretman nepravilnosti II klase Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Rani ortodontski tretman nepravilnosti III klase Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Prevencija ortodontskih nepravilnosti – mogućnosti i ograničenja Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Miofunkcionalna terapija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Mogućnosti interceptivne ortodoncije u terapiji parafunkcija i disfunkcija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Mogućnosti interceptivne ortodoncije u terapiji nedostatka zuba (hipodoncija, karijes, trauma)	2 1

	Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	
Sedmica 12.	Predavanje: Mogućnosti interceptivne ortodoncije u terapiji funkcijskih nepravilnosti (prinudni kontakt, obrnuti preklop, ukršteni zagrižaj) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Važnost pravilne selekcije pacijenata za vođenu erupciju zuba Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Preventivne i interceptivne mjere specifičnih stanja (impakcija/retencija očnjaka) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Kada je pravo vrijeme za uputu pacijenta na ortodonciju? Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1001	Naziv predmeta: Povrede usta i zuba u djece		
Ciklus: Integrirani	Godina: V	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u 5. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti kroz teoretsku nastavu i studije slučaja savladaju u dijagnostički postupak i modalitete tretmana akutnih traumatskih povreda u mliječnoj i stalnoj denticiji djece i adolescenata.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Epidemiologija i etiologija dentofacijalnih povreda djece i adolescenata, predisponirajući faktori. 2. Vrsta i posljedice dentofacijalnih povreda, klasifikacija. Pregled, dijagnoza i plan tretmana dentofacijalnih povreda. 3. Traumatske povrede stalnih zuba i mladih stalnih zuba 4. Traumatske povrede u mliječnoj denticiji. 5. Prioriteti u liječenju dentofacijalnih povreda. Proces cijeljenja povreda; dijagnoza komplikacija cijeljenja pulpe i parodontija nakon dentofacijalnih povreda 6. Endodontsko liječenje traumatiziranih zuba. Hirurško zbrinjavanje zubnih trauma 7. Rekonstrukcija frakturiranih kruna zuba. Ortodontski i medicinsko pravni aspekti zubnih trauma 8. Prevencija zubnih trauma. 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Poznavanje epidemiologije, etiologije i klasifikacije dentofacijalnih povreda u mliječnoj i stalnoj denticiji kod djece i adolescenata. Poznavanje procesa cijeljenja povreda, opcija i prioriteta tretmana te posljedica dentofacijalnih povreda kod djece i adolescenata.</p> <p>Vještine: Primjena usvojenih znanja u sprovođenju dijagnostičkog postupka uključujući anamnezu, klinički i radiografski pregled. Planiranje adekvatnog plana</p>		

	<p>tretmana povreda mliječnih i stalnih zuba djece. Priprema edukativnog predavanja za pacijente i roditelje o prevenciji dento-facijalnih trauma.</p> <p>Kompetencije: Osposobljenost za sprovođenje dijagnostičkog postupka i planiranja tretmana akutnih traumatskih povreda u mliječnoj i stalnoj denticiji djece i adolescenata. Osposobljenost za sprovođenje edukativnog predavanja za pacijente i roditelje o prevenciji dento-facijalnih trauma.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ predavanja; ▪ praktične nastave (studija slučaja/edukativno predavanje); ▪ konsultacija.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Studenti nakon izvođenja i ocjenjivanja svih oblika nastave i okončanja i ocjenjivanja završnog ispita mogu osvojiti maksimalno do 100 bodova. Završna ocjena će biti formirana na sljedećim elementima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnost na vježbama do maksimalno 30 bodova. Vježbe se sprovode kroz dva zadatka (studija slučaja i edukativno predavanje). Rad na vježbama će se ocjenjivati kontinuirano tokom njihovog izvođenja i ocjenjivanjem analize i prezentacije. Svaki zadatak nosi maksimalno 15 bodova. 2. Jedan parcijalni ispit koji nosi do maksimalno 50 bodova. Parcijalni ispit polaže se pismeno u 8. sedmici nastave (obuhvata gradivo prvih 10 tematskih jedinica). Polaganje parcijalnog ispita nije uslov za polaganje završnog ispita, ukoliko student ne položi parcijalni ispit cjelokupno gradivo polaže na završnom ispitu. 3. Završni ispit nosi maksimalno 20 bodova. Ukoliko student ostvari prolazan broj bodova u okviru aktivnosti na vježbama i parcijalnom ispitu, nije obavezan pristupiti završnom ispitu. <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da se broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>Andreasen JO i sar. Traumatske ozljede zubi. Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008. Marković D i sar. Povrede zuba (vodič za svakodnevnu kliničku praksu). Stomatološki fakultet Beograd, 2016. Jurić H i sar, Dječija dentalna medicina. Naklada Slap, Zagreb, 2015</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Cameron A, Widmer R. Handbook of Paediatric Dentistry, 3rd Edition, Mosby, 2008.</p>

Izvedbeni plan predmeta Povrede usta i zuba u djece

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvod u predmet. Epidemiologija i etiologija dentofacijalnih povreda djece i adolescenata, predisponirajući faktori	2
Sedmica 2.	Predavanje: Vrsta i posljedice dentofacijalnih povreda, klasifikacija. Pregled i dijagnoza dentofacijalnih povreda, plan tretmana.	2
Sedmica 3.	Predavanje: Prevencija zubnih trauma. Prioriteti u liječenju dentofacijalnih povreda. Vježbe: Prevencija dentofacijalnih trauma: primjeri edukativnih predavanja za javnost i pacijente.	2 3
Sedmica 4.	Predavanje: Traumatske povrede u mliječnoj denticiji. Posljedice povreda u mliječnoj denticiji Vježbe: Prevencija dentofacijalnih trauma: primjeri edukativnih predavanja za javnost i pacijente.	2 4
Sedmica 5.	Predavanje: Povrede stalnih zuba i mladih stalnih zuba: nekomplikirane i komplikirane frakture krune; frakture korijena zuba i kombinirane frakture krune i korijena; luksacijske povrede	2 4

	Vježbe: Analiza kliničkog slučaja, postavljanje dijagnoze na osnovu kliničke dokumentacije, plan tretmana.	
Sedmica 6.	Predavanje: Prevencija zubnih trauma. Prioriteti u liječenju dentofacijalnih povreda. Vježbe: Analiza kliničkog slučaja, postavljanje dijagnoze na osnovu kliničke dokumentacije, plan tretmana.	2 4
Sedmica 7.	Predavanje: Endodontsko liječenje traumatiziranih zuba. Hirurško zbrinjavanje zubnih trauma.	2
Sedmica 8.	Predavanje: Ortodontski i medicinsko pravni aspekti zubnih trauma Parcijalni ispit	1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS5104	Naziv predmeta: TEMPOROMANDIBULARNI POREMEĆAJI		
Ciklus: Integrirani	Godina: V	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Cilj predmeta je naučiti studente osnovnim teoretskim, savremenim saznanjima o etiologiji, vrstama temporomandibularnih poremećaja, dijagnostici i terapijskim mogućnostima temporomandibularnih poremećaja. 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temporomandibularni poremećaji – epidemiologija i etiologija poremećaja 2. TMD - dijagnostičke kategorije 3. Poremećaji mastikatornih mišića – mijalgija 4. Poremećaji temporomandibularnog zgloba – poremećaj kondil-disk kompleksa, artralgiya 5. Poremećaji temporomandibularnog zgloba – devijacije oblika, subluksacija, luksacija zgloba 6. Upalni poremećaji temporomandibularnog zgloba 7. Ankilozna, mišićna kontraktura, urođeni i razvojni poremećaji 8. Klinički pregled i dodatna dijagnostička ispitivanja 9. Protokoli u dijagnostici temporomandibularnih poremećaja 10. Terapija okluzalnim udlagama 11. Izrada okluzalnih udlaga konvencionalnom metodom 12. Bruksizam, dijagnoza i terapija 		

	<p>13. Izrada okluzalnih udlaga digitalnom metodom 14. Vježbe, relaksacija, fizikalna terapija, farmakoterapija 15. Okluzalno uravnoteženje i definitivna okluzalna terapija TMD</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati etiologiju i kliničku sliku mišićnih, intrakapsularnih, upalnih poremećaja i poremećaja rasta - Opisati bruksizam, posljedice i terapijske mogućnosti - Objasniti dijagnostičke postupke i terapijske mogućnosti pojedinih vrsta temporomandibularnih poremećaja <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na osnovu kliničkog pregleda i radiološke dijagnostike utvrditi vrstu temporomandibularnog poremećaja - Identificirati problem bruksizma - Razlikovati diferencijalno dijagnostički temporomandibularne poremećaje od drugih poremećaja - Djelovati preventivno na razvoj temporomandibularnih poremećaja <p>Kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Napraviti okluzani splint i provesti selektivno ubrušavanje - Dati upute u metode fizikalne terapije
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja ex cathedra za sve studente - praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost na vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u 8. sedmici semestra - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda i - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se polaže u formi testa i može se bodovati samo ako test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, završni ispit polaže integralno.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p>

	<p>s) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>t) 9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ;</p> <p>u) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova;</p> <p>v) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;</p> <p>w) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;</p> <p>x) 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Okeson J.P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. 1. hrvatsko izdanje. Valentić Peruzović M., ured.hrv.izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2008. Badel T. Temporomandibularni poremećaji i stomatološka protetika. 1. izd. Zagreb: Medicinska naklada; 2007 Edward F Wright: Manual of Temporomandibular disorders; Willey Blackwell third ed, 2014. <p>Preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Laskin DM, Greene CS, Hylander WL. Temporomandibular disorders, an evidence- based approach to diagnosis and Treatment..Quintessence Publishing Co,Inc. Chicago, 2006. Bumann A, Lotzmann U. TMJ Disorders and Orofacial pain. The role of Dentistry in a Multidisciplinary Diagnostic Approach. Thieme Stuttgart, New York;2002. Carlsson GE, Magnusson T. Management of temporomandibular disorders in the general dental practice. Quintessence Publishing Co, Inc; 1999.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: TEMPOROMANDIBULARNI POREMEĆAJI

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	<p>Predavanja: Temporomandibularni poremećaji – epidemiologija i etiologija poremećaja.</p> <p>Vježbe: Anamneza i klinički pregled- nespecifični. Mjerenja aktivnih kretnji mandibule, opseg otvaranja usta, devijacije, defleksije, opseg lateralne kretnje i protruzije.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
Sedmica 2.	<p>Predavanja: TMD - dijagnostičke kategorije. Klinički znaci i simptomi temporomandibularnih poremećaja. Glavobolje vezane za TMP.</p> <p>Vježbe: Palpacija temporomandibularnog zgloba- ispitivanje bola i zvukova u zglobu.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
Sedmica 3.	<p>Predavanja: Poremećaji mastikatornih mišića – mijalgija, miofascijalna bol miospazam, miozitis, fibromijalgija.</p> <p>Vježbe: Palpacija mišića, izometričko naprezanje mišića, trigger tačke, funkcijska manipulacija.</p>	<p>1</p> <p>1</p>

Sedmica 4.	Predavanja: Poremećaji temporomandibularnog zgloba – artralgiya. Poremećaji kondil-disk kompleksa. Vježbe: Klinička dijagnostika artrogene temporomandibularne boli i dijagnoza artroze i diskopatija TM zgloba.	1 1
Sedmica 5.	Predavanja: Poremećaji temporomandibularnog zgloba – devijacije oblika, adhezije, adherence, subluksacija i luksacija zgloba. Vježbe: Specifični klinički pregled- ortopedski testovi manuelne funkcijske analize.	1 1
Sedmica 6.	Predavanja: Upalni poremećaji temporomandibularnog zgloba - sinovitis/kapsulitis, retrodiscitis, artritis - osteoarthritis, osteoartroza. Sistemski artritis – reumatoidni artritis. Vježbe: Analiza okluzije, prisustvo okluzalnih interferencija, laterotruzijskih, mediotruzijskih, atricija zuba, snižena vertikalna dimenzija okluzije.	1 1
Sedmica 7.	Predavanja: Ankiloza, mišićna kontraktura, urođeni i razvojni poremećaji – hipoplazija, hiperplazija kondila, hipertrofija mišića, neoplazme. Vježbe: Analiza i interpretacija radiografskih nalaza u dijagnostici temporomandibularnih poremećaja.	1 1
Sedmica 8.	Predavanja: Klinički pregled i dodatna dijagnostička ispitivanja. Diferencijalna dijagnostika. Vježbe: Protokoli u dijagnostici temporomandibularnih poremećaja.	1 1
Sedmica 9.	Predavanja: Protokoli u dijagnostici temporomandibularnih poremećaja, DC/TMD. Vježbe: Protokoli u dijagnostici temporomandibularnih poremećaja.	1 1
Sedmica 10.	Predavanja: Terapija okluzalnim udlagama, vrste, indikacije, mehanizam djelovanja i vrste udloga. Vježbe: Reverzibilna okluzalna terapija, izrada okluzalne udloge	1 1
Sedmica 11.	Predavanja: Izrada okluzalnih udloga konvencionalnom metodom Vježbe: Reverzibilna okluzalna terapija, izrada okluzalne udloge	1 1
Sedmica 12.	Predavanja: Bruksizam, dijagnoza i terapija Vježbe: Reverzibilna okluzalna terapija, izrada okluzalne udloge –klinička izrada Michigan udloge.	1 1
Sedmica 13.	Predavanja: Izrada okluzalne udloge digitalnom metodom. Vježbe: Reverzibilna okluzalna terapija, izrada okluzalne udloge – digitalni tok izrade stabilizacionog splinta.	1 1
Sedmica 14.	Predavanja: Vježbe, relaksacija, fizikalna terapija, farmakoterapija. Vježbe: Vježbe u terapiji, pasivno istezanje mišića, asistirano istezanje mišića, vježbe uz otpor, potporna terapija. Tehnike ručne manipulacije. Liječenje spontane dislokacije TM zgloba.	1 1
Sedmica 15.	Predavanja: Okluzalno uravnoteženje i definitivna okluzalna terapija TMD. Vježbe: Ireverzibilna okluzalna terapija.	1 1

ŠESTA GODINA

Šifra predmeta: SFSOS1101	Naziv predmeta: MAKSILOFACIJALNA HIRURGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 7
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 75 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45		

Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 6. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata o etiologiji, kliničkoj slici, dijagnostici i načinu terapije bolesti i povreda iz oblasti maksilofacijalne hirurgije. Sticanje osnovnih znanja o kliničkim manifestacijama i kliničkom prepoznavanju pojedinih oboljenja i povreda maksilofacijalne regije, dijagnostici i hirurško- medikamentoznom načinu terapije. Savladati algoritme u načinu terapije (od postavljene kliničke pretpostavke, adekvatne dijagnoze, do upute u specijalizirane kliničke ustanove). Savladati osnovne spoznaje o interventnoj ambulatnoj maksilofacijalnoj hirurgiji.
Tematske jedinice:	Definicija i osnovni pojmovi o nastanku različitih upalnih stanja pljuvačnih žlijezda (Etiologija, patogeneza i način terapije), Tumori pljuvačnih žlijezda- etiologija, patogeneza i načini terapije, Urođjene anomalije (koštani urođeni deformiteti- disgnatije, rascjepi usne i nepca), Traumatologija u maksilofacijalnoj hirurgiji- etiologija, patogeneza i načini terapije, Povrede donje i gornje vilice, Povrede jagoične kosti, Povrede koštanog okvira orbite, Povrede sadržaja orbite I periorbitalnog mekotkivnog pokriva Povrede koštanog sadržaja fronto- etmoidalnog kompleksa (prepoznavanje kliničke slike, rtg dijagnostika, načini konzervativne- hirurške i hirurške terapije), povrede mekih tkiva glave i vrata općenito, Povrede kože i potkožnog tkiva i način terapije (primarna i sekundarna obrada hirurške rane, postoperativni protokol antimikrobne terapij I terapije bola), Povrede esencijalnih krvnih sudova glave i vrata- etiologija, patogeneza, dijagnostika i terapija, Povrede kranijalnih nerava, Oboljenja temporomandibularnog zgloba –etiologija patogeneza, RTG dijagnostika i terapija, Upalna stanja u maksilofacijalnoj regiji, Tumori maksilofacijalne regije.
Ishodi učenja:	Po završetku nastave, studenti moraju: Savladati osnovno kliničko prepoznavanje i ponašanje različitih oblika bolesti i povreda maksilofacijalne regije. Savladati algoritme u načinu terapije (od postavljene kliničke pretpostavke, adekvatne dijagnoze, do upute u specijalizirane kliničke ustanove). Savladati osnovne spoznaje o interventnoj ambulatnoj maksilofacijalnoj hirurgiji.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: -predavanja za sve studente, -vježbe.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Uspjeh studenata na ispitu i drugim oblicima provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS sistemom kako slijedi: 10(A) -izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; 9 (B) -iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova; 7 (D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74; 6 (E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; 5 (F)-ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Osnovi maksilofacijalne hirurgije. Autor: T.Mašić i saradnici, Sarajevo. 2012

	Dopunska: -Piranić H, Dautović S, Dizdarević R. Maksilofacijalna hirurgija – praktikum, Sarajevo, 2004 -Maksilofacijalna hirurgija(skripta grupe autora Mladenović, Piranić, Latić ., S. Dautović, Z.Tomić.- Tumori maksilofacijalne regije. -H. Piranić Ratne povrede maksilofacijalne regije.
--	--

Izvedbeni plan predmeta Maksilofacijalna hirurgija XI semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje Definicija i osnovni pojmovi o nastanku različitih oblika upalnih stanja u maksilofacijalnoj hirurgiji Vježbe :	3 2
Sedmica 2.	Predavanje: Etiologija, patogeneza i načini terapije različitih upalnih stanja u maksilofacijalnoj hirurgiji. Vježbe:	3 2
Sedmica 3.	Predavanje: Celulitisi dentogenog i neodontogenog porijekla(etiologija, patogeneza, način terapije). Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 4.	Predavanje: Abscesi dentogenog i neodontogenog porijekla(etiologija, patogeneza, način terapije) Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 5.	Predavanje: Konzervativni i hirurški način terapije upala u maksilofacijalnoj hirurgiji Vježbe : praktične vježbe	3 2
Sedmica 6.	Predavanje: Specifični upalni procesi u maksilofacijalnoj hirurgiji Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 7.	Predavanje Antimikrobna terapija(antibiotici, kemoterapeutici) Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 8.	Predavanje: Konzervativni način liječenja tumorske bolesti (radio-, kemo- i adjuvantna terapija). Vježbe:	3 2
Sedmica 9.	Predavanje: Tumori specifičnih kliničkih lokaliteta maksilofacijalne regije- tumori kože Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 10.	Predavanje: Tumori orbite, baze lobanje i subbazalnog prostora Vježbe:	3 2
Sedmica 11.	Predavanje: Tumori oralne šupljine (oralne sluznice, baze usta i jezika). Vježbe:	3 2
Sedmica 12.	Predavanje: Tumori gornje i donje vilice Vježbe: praktične vježbe	3 2
Sedmica 13.	Predavanje: Tumori usana Vježbe:	3 2
Sedmica 14.	Predavanje: Tumori pljuvačnih žlijezda i nerava Vježbe:	3 2
Sedmica 15.	Predavanje: Palijativni oblici tretmana tumorske bolesti terapija Vježbe:	3 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1105	Naziv predmeta: DENTALNA IMPLANTOLOGIJA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XI i XII	Broj ECTS kredita: 8
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 120 (60+60) XI semestar Predavanja 30 Vježbe 30 XII semestar Predavanja 30 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu. Položeni ispiti iz prethodnih godina.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da student u edukaciji za rad sa pacijentima dobije potrebna znanja iz oblasti implantološke terapije u skladu sa stručnim i znanstvenim kretanjima u oblasti suvremene stomatološke znanosti.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Predmet se sastoji iz dva modula: Modul 1. (XI semestar) i Modul 2. (XII semestar) Modul 1. 1. Anatomsko razmatranje u implantologiji - Hirurška anatomija maksile 2. Hirurška anatomija mandibule. Putevi širenja dentalne infekcije. 3. Klinička biomehanika u implantologiji. 4. Fiziologija kosti, metabolizam i biomehanika. 5. Seminarski rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinica. 6. Evaluacija pacijenta za implantološki tretman. 7. Preimplantološka stomatološka protetska razmatranja. 8. Seminarski rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinica. 9. Hirurški protokol ugradnje implantata „STEP BY STEP“ 10. Hirurški protokol ugradnje implantata „STEP BY STEP“ Komplikacije tokom i nakon ugradnje dentalnih implantata. 11. Protetski tretman pacijenata sa dentalnim implantatima. 12. Seminarski rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinica. 13. Sinus lift. 14. Sinus lift. Postavljanje vještačke kosti, 15. Rekapitulacija pređenog nastavnog gradiva. Modul 2. 1. Vrste protetskih radova na dentalnim implantatima uz prikaz slučajeva. 2. Profil pacijenta, estetski profil, profil nadomjestka. 3. Planiranje implantoprotetske terapije uz upotrebu		

	<p>softvera, izrada hirurških vodilica sa radiografskom analizom.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Vrijeme implantacije i protokol opterećenja u dentalnoj implantologiji. 5. Otisci u implantologiji. 6. Intraoralni digitalni otisak u implantoprotetici. 7. Vrsta abutmenta – suprastruktura. 8. Seminarski rad studenata – Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki 9. Privremene nadoknade na implantatima, izlazni profil. 10. Vrste fiksnih protetskih radova na implantatima. 11. Vrste mobilnih protetskih radova na implantatima. 12. Okluzijski koncepti. 13. Praćenje pacijenta i održavanje nadomjestka. 14. Protetske komplikacije kod fiksnih i mobilnih nadoknada na implantatima. 15. Seminarski rad studenata – Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Modul 1. Hirurški dio implantologije – XI semestar</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomske osnove maksile i mandibule s aspekta dentalne implantologije - Klinička biomehanika u implantologiji - Proces oseintegracije - Preimplantološka protetska razmatranja - Hirurški protokol ugradnje implantata - Sinus lift - Komplikacije u toku i nakon ugradnje implantata <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprovesti dijagnostičke postupke i napraviti plan terapije, analizirati različite snimke u cilju procjene za ugradnju implantata - Ugraditi implantat u gornjoj i donjoj vilici - Postaviti suturu <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno izvesti hirurške faze pri ugradnji implantata <p>Modul 2. Protetski dio implantologije – XII semestar</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrste otisaka u implantologiji - Profil pacijenta, estetski profil, profil nadomjestka - Vrijeme implantacije i protokoli opterećenja u implantologiji - Vrste protetskih radova na implantatima (fiksni i mobilni) - Protetske komplikacije kod fiksnih i mobilnih protetskih nadoknada na implantatima <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzeti otisak na implantatima - Sprovesti sve kliničke faze probe fiksnog i mobilnog protetskog rada na implantatima <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno izvesti sve kliničke faze izrade fiksnog i mobilnog protetskog rada na implantatima

Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: <ul style="list-style-type: none"> - interaktivnih predavanja - praktičnih vježbi - seminara u smislu interaktivnog oblika učenja
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestara. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost - individualni rad sa pacijentima na kliničkim vježbama maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u u 15. sedmici nastave prvog semestra - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja. Praktični dio parcijalnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave prvog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja parcijalnog ispita je položen praktični dio ispita.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio završnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave drugog semestra u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita. Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine</p> <p>Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, na završnom ispitu polaže integralno praktični i/ili teoretski dio oba semestra. Student na završnom ispitu, koji polaže integralno može osvojiti maksimalno 90 bodova, a minimalno 49,5 bodova.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>9(B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova ;</p> <p>8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova;</p> <p>7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, nosi 65-74 bodova;</p> <p>6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;</p> <p>5(F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jurišić M. Oralna implantologija. Stomatološki fakultet Univerzitet u Beogradu, 2006. 2. Carl E. Misch. Contemporary Implant Dentistry. Third edition. Missouri: Mosby Elsevier, 2007. 3. Wolfart S. Implantoprotetika koncept usmjeren na pacijenta. Quintessenz Verlags – GmbH, Berlin 2014. 4. Lang NP, Lindhe J. Periodontology and Implant Dentistry. Sixtd edition. West Sussex: Wiley Blackwell, 2015.

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: IMPLANTOLOGIJA MODUL 1 - XI SEMESTAR

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	Predavanja: Anatomska razmatranja u implantologiji: a. Hirurška anatomija maksile - Mišići koji se hvataju za maksilu - Senzorna inervacija maksile - Maksilarna arterija - Venska drenaža maksile - Limfna drenaža maksile Vježbe: Anamneza i prvi pregled	2 2
Sedmica 2.	Predavanja: b. Hirurška anatomija mandibule - Mišići koji se hvataju za mandibulu - Inervacija mandibule - Krvni sudovi mandibule c. Putevi širenja dentalne infekcije Vježbe: Metode procjene pacijenata za implantološki tretman	2 2
Sedmica 3.	Predavanja: Klinička biomehanika u implantologiji a. Opterećenje na dentalnim implantatima b. Masa sila i težina c. Razlaganje sila i mehanizmi pogreške d. Moment inercije Vježbe: Analiza različitih snimaka u cilju procjene za implantologiju i planiranje	2 2
Sedmica 4.	Predavanja: Fiziologija kosti, metabolizam i biomehanika: a. Osteologija: maksila, mandibula i TMZ b. Specifične metode za procjenu c. Klasifikacija koštanog tkiva d. Modelacija i remodelacija e. Rast korteksa i sazrijevanje f. Deponovanje kalcijuma g. Metabolička oboljenja kosti h. Zarastanje koštanih rana Vježbe: Upoznavanje studenata sa implantološkim i hirurškim setovima	2 2
Sedmica 5.	Predavanja: Seminarski rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki. Vježbe: Vrste anestezija u implantologiji.	2 2
Sedmica 6.	Predavanja: Evaluacija pacijenta za implantološki tretman a. Dijagnostički protokoli i tehnike u implantologiji b. Faktori sile u vezi s zdravstvenim stanjem pacijenta c. Dinamika žvakanja d. Pozicija zubnih lukova e. Faktori rizika Vježbe: Vrste šavova.	2 2
Sedmica 7.	Predavanja: Preimplantološka stomatološko protetska razmatranja: Evaluacija, specifični kriteriji i preimplantološka protetska rješenja a. Pozicija prednjih maksilarnih zuba b. Vertikalna dimenzija	2

	<ul style="list-style-type: none"> c. Okluzalna ravan d. Ugao usana e. Odnosi maksilomandibularnih lukova f. Postojeća okluzija g. Temporomandibularni zglob h. Fiksne restauracije i. Mobilni protetski radovi j. Estetske procjene k. Psihološki profil l. Finansijske prepreke m. Progresivno opterećenje <p>Vježbe: Priprema operacionog polja u implantologiji</p>	2
Sedmica 8.	<p>Predavanja: SeminarSKI rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki.</p> <p>Vježbe: Ugradnja implantata u mandibuli.</p>	2
Sedmica 9.	<p>Predavanja: Hirurški protokol ugradnje implantata „STEP BY STEP“</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Upoznavanje sa hirurškim setovima. b. Upoznavanje sa implantološkim setovima. c. Pravilno pozicioniranje dentalnih implantata kod djelomično bezubih pacijenata. d. Pravilno pozicioniranje dentalnih implantata kod totalno bezubih pacijenata. <p>Vježbe: Ugradnja implantata u maksili.</p>	2
Sedmica 10.	<p>Predavanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> e. Pravilno postavljanje hirurškog reza. f. Pilot dril g. Twist dril h. Pravilno širenje ležišta implantata. i. Obrada korteksa prije ugradnje implantata. j. Uvrtanje implantata i pokrovnog šarafa. k. Odabir vrste suture i hirurškog konca za suturu. l. Nadomještanje kosti prije, tokom i nakon ugradnje implantata. m. Medikamentozno zbrinjavanje implantoloških pacjenata. n. Komplikacije tokom i nakon ugradnje dentalnih implantata. <p>Vježbe: Tehnika sinus lifta.</p>	2
Sedmica 11.	<p>Predavanja: Protetski tretman pacijenata sa dentalnim implantatima:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Upoznavanje sa protetskim suprastrukturama i alatima u dentalnoj implantologiji. b. Otisne tehnike u dentalnoj implantologiji. c. Uloga i značaj okluzalne anatomije i visine vještačkih zuba kod pacijenata sa dentalnim implantatima. d. Postupci i mogućnosti kod nadomještanja jednog zuba. e. Postupci i mogućnosti kod nadomještanja više zuba kod djelomično bezubih pacijenta. f. Postupci i mogućnosti kod nadomještanja svih izgubljenih zuba kod totalno bezubih pacijenata. <p>Vježbe: Otisne tehnike u implantologiji i izrada modela.</p>	2
Sedmica 12.	<p>Predavanja: SeminarSKI rad studenata - Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki.</p> <p>Vježbe: Suprastrukture</p>	2
Sedmica 13.	<p>Predavanja: Sinus lift</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Građa maksilarnog sinusa 	2

	b. Upoznavanje sa hirurškim i implantološkim alatima i materijalima koji se koriste u postupku podizanja sinusa. Vježbe: Fiksiranje gotovih protetskih radova.	2
Sedmica 14.	Predavanja: c. Pravilno pozicioniranje i otvaranje lateralnog prozora d. Podizanje sinusne membrane-Šnajderova membrana e. Postavljanje resorptivne membrane f. Pravilno postavljanje i kondenzacija vještačke kosti g. Pozicioniranje implantata i imobilizacije šine h. Postavljanje ne resorptivne membrane i. Odabir vrste suture i hirurškog konca za suturu j. Medikamentozno zbrinjavanje pacijenata k. Komplikacije tokom i nakon podizanja sinusnog dna Vježbe: LIVE SURGERY	2
Sedmica 15.	Predavanja: Rekapitulacija pređenog nastavnog gradiva. Vježbe: LIVE SURGERY	2 2

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: IMPLANTOLOGIJA MODUL 2 - XII SEMESTAR

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, samostalna praksa)
Sedmica 1.	Predavanja: Vrste protetskih radova na dentalnim implantatima uz prikaz slučajeva Vježbe: Upoznavanje studenata sa vrstama protetskih radova na implantatima, upotreba protetskog seta	2 2
Sedmica 2.	Predavanja: Profil pacijenta, estetski profil, profil nadomjestka. Vježbe: Planiranje u implantološkom softveru.	2 2
Sedmica 3.	Predavanja: Planiranje implantoprotetske terapije uz upotrebu softvera, izrada hirurških vodilica sa radiografskom analizom. Vježbe: Izrada hirurške vodilice.	2 2
Sedmica 4.	Predavanja: Vrijeme implantacije i protokol opterećenja u dentalnoj implantologiji. Vježbe: Uzimanje otisaka otvorenom metodom – praktični rad.	2 2
Sedmica 5.	Predavanja: Otisci u implantologiji (otvorena i zatvorena tehnika). Vježbe: Uzimanje otisaka zatvorenom metodom – praktični rad	2 2
Sedmica 6.	Predavanja: Intraoralni digitalni otisak u implantoprotetici. Vježbe: Upoznavanje sa introralnim skenerom, uzimanje digitalnog otisaka.	2 2
Sedmica 7.	Predavanja: Vrsta abutmenta – suprastruktura. Vježbe: Određivanje i fiksiranje međuviličnih odnosa.	2 2
Sedmica 8.	Predavanja: SeminarSKI rad studenata – Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinki. Vježbe: Izrada privremenih protetskih radova.	2 2
Sedmica 9.	Predavanja: Privremene nadoknade na implantatima, izlazni profil. Vježbe: Laboratorijski postupak izrade fiksnog protetskog rada (priprema otiska za izlivanje, postavljanje gingivalne maske, odabir suprastrukture).	2 2

Sedmica 10.	Predavanja: Vrste fiksnih protetskih radova na implantatima. Vježbe: Izrada fiksnog protetskog rada na implantatima.	2 2
Sedmica 11.	Predavanja: Vrste mobilnih protetskih radova na implantatima. Vježbe: Izrada fiksnog protetskog rada na implantatima.	2 2
Sedmica 12.	Predavanja: Okluzijski koncepti. Vježbe: Laboratorijski postupak izrade mobilnog protetskog rada.	2 2
Sedmica 13.	Predavanja: Praćenje pacijenta i održavanje nadomjestka Vježbe: Izrada mobilnog protetskog rada na implantatima	2 2
Sedmica 14.	Predavanja: Protetske komplikacije kod fiksnih i mobilnih nadoknada na implantatima Vježbe: Izrada mobilnog protetskog rada na implantatima	2 2
Sedmica 15.	Predavanja: SeminarSKI rad studenata – Rasprava na temu predhodno obrađenih nastavnih jedinica Vježbe: Izrada mobilnog protetskog rada na implantatima	2 2

Šifra predmeta: SFSOS6111	Naziv predmeta: Savremena ortodonska terapija		
Ciklus: Integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 1 (15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> -Usvajanje osnovnih znanja o mogućnostima i načinima ortodonske terapije. -Upoznati studente s mehanizmom djelovanja ortodonskih aparata, biomehanikom ortodonskog pomjeranja zuba. -Upoznati studente sa mogućnostima interdisciplinarnog pristupa u rješavanju ortodonskih problema. -Naučiti studente stomatologije da prepoznaju ortodonsku nepravilnost i pravovremeno je upute na daljne ortodonsko liječenje 		
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da studenti nauče osnovne postupke ortodonske terapije. Plan nastave po sedmicama dat je u prilogu.		
Ishodi učenja:	<p>Znanje : Objasniti koje vrste ortodonske terapije postoje. Prepoznati indikacije i kontraindikacije za fiksni i mobilni ortodonski aparat. Znati mogućnosti savremenih metoda liječenja, samoligirajućom tehnikom i alignerima.</p> <p>Vještine: studenti će moći prepoznati malokluziju i odrediti indikaciju za ortodonski tretman.</p> <p>Kompetencije: student će biti u mogućnosti da teoretsko znanje primjeni s ciljem pravovremenog prepoznavanja ortodonske nepravilnosti i daljnog upućivanja ortodontu.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi u toku semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuirana evaluacija rada na vježbama vrši se tako što student određuje indikacije za različite vrste ort terapije na pacijentima i studijskim modelima. Svaka tačno određena indikacija nosi 2 boda, student maksimalno može osvojiti 20 bodova. Praktični ispit podrazumjeva procjenu usvojenih vještina- postavljanje indikacije za različite ortodontske aparate. Polaže se u 14. sedmici semestra. Evaluacija usvojenih vještina se vrši kroz klinički pregled pacijenta ili analizom studijskih modela i nosi maksimalno 10 bodova. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene. Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod. Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 2. Tiro A, Nakaš E, Džemidžić V, Redžepagić – Vražalica L, Jelešković A. „Kompleksne ortodontske nepravilnosti“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2020. 3. Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby; 2006 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marković M. Ortodontija, Ortodontska sekcija Srbije, Beograd

Izvedbeni plan predmeta SAVREMENA ORTODONTSKA TERAPIJA

Sedmica	Oblik nastave i građiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Savremena ortodontska terapija- uvod (bodovi, parcijalni ispit, završni ispit, izostanci) Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Biomehanika pomjeranja zuba Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Vrste pomjeranja zuba Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Terapija mobilnim ortodontskim aparatima (gornja i donja aktivna ploča) Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Terapija funkcionalnim aparatima Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Fiksna ortodontska terapija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1

Sedmica 7.	Predavanje: Pomoćni aparati u fiksnoj ortodontskoj terapiji (hedger, RPE, transpalatinalni.luk) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Samoligirajuća tehnika Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Terapija alignerima Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Kombinovana ortodontsko hirurška terapija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Terapija odraslih, parodontološko kompromitovanih pacijenata Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Retencija i recidiv Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Štetni efekti ortodontske terapije Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Štetni efekti ortodontske terapije Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija gradiva Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit,	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFS0S1104	Naziv predmeta: KLINIČKA PARODONTOLOGIJA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je educirati studenata o značaju parodontoloških hirurških zahvata u cilju uspostave morfološko-fiziološkog stanja parodonta. Upoznati studente o indikacijama, tehnikama i instrumentariju potrebnom za hirurške zahvate, kao i savremenim metodama vođene tkivne i koštane regeneracije, kao i upotrebom medikamenata (lokalno i sistemski) u parodontalnoj terapiji, preoperativno i postoperativno. Educirati studente o značaju parodontalnog aspekta okluzije, analizi okluzije, okluzalnom uravnoteženju i stabilizaciji zuba pomoću splintova.		
Tematske jedinice:	1. Osnovni principi i ciljevi parodontalne hirurgije (Full mouth therapy) 2. Resektivna parodontalna hirurgija-Gingivektomija sa gingivoplastikom		

	<p>3. Parodontalna pristupna hirurška terapija</p> <p>4. Pristupni režnjevi u parodontalnoj hirurgiji (Acces flap)</p> <p>5. Parodontalna hirurška terapija -zahvaćenost furkacija</p> <p>6. Osnovni ciljevi i principi Mukogingivalna plastične hirurgije</p> <p>7. Mukogingivalna hirurgija-savremene terapijske procedure</p> <p>8. Vođena koštana regeneracija(GBR)</p> <p>9. Vođena tkivna regeneracija(GTR)</p> <p>10. Primjena lasera u parodontalnoj terapiji</p> <p>11. Medikamentozna terapija u parodontologiji</p> <p>12. Parodontološki aspekt okluzije</p> <p>13. Parodontološki aspekt okluzije</p> <p>14. Splintovi u parodontalnoj terapiji</p> <p>15. Potporna parodontalna terapija</p>
Ishodi učenja:	<p>Kroz nastavni predmet Klinička parodontologija student će usvojiti slijedeća znanja:</p> <p>-Znat će indikacije, kontraindikacije, tehnike i instrumente za gingivektomiju, režanj-operaciju, mukogingivalnu hirurgiju, te bit će upoznat sa savremenim metodama vođene koštano-tkivne regeneracije.</p> <p>-Poznavat sa pojmom statike, artikulacije i dinamike, okluzalnim poremećajima i njihovom uticaju na nastanak parodontalnih bolesti. neuravnoteženja i upoznati studente .</p> <p>Bit će upoznat sa lokalnom i sistemskom medikamentoznom terapijom koja je u parodontologiji indicirana u liječenju akutnih i hroničnih stanja, preoperativno i postoperativno.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. kliničke vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Bodove može ostvariti na slijedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - provjera znanja putem testa - 15 bodova - (u 7 sedmici pismena provjera znanja-indkacije,kontaindikacije,tehnike rada u parodontalnoj hirurgiji) - prikaz slučaja -20 bodova - (u 10 sedmici,pismena obrada kliničkog slučaja) - praktični ispit -10 bodova - usmena provjera znanja-45 bodova <p>Maksimalni broj bodova je 100.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je slijedeća</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama,nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan,sa primjetnim greškama,nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Berislav Topić, Parodontologija, biologija, imunopatogeneza, praksa. Sarajevo -Zagreb, 2005 godina. <p>Dopunska:</p>

	<p>2. Jan Lindhe, Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Prema 4. engleskom izdanju (prevod na Hrvatskom jeziku). Zagreb 2004 godina.</p> <p>3. Đajic Dragoljub: Atlas- Parodontologija, Beograd 2001.</p>
--	--

Izvedbeni plan predmeta Klinička parodontologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Osnovni principi i ciljevi parodontalne hirurgije (Full mouth therapy) Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Resektivna parodontalna hirurgija-Gingivektomija sa gingivoplastikom Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Parodontalna pristupna hirurška terapija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Pristupni režnjevi u parodontalnoj hirurgiji (Acces flap) Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Parodontalna hirurška terapija -zahvaćenost furkacija Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Osnovni ciljevi i principi mukogingivalne plastične hirurgije Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Mukogingivalna hirurgija-savremene terapijske procedure Pismena provjera znanja putem testa:(indikacije,kontraindikacije i tehnike rada u parodontalnoj hirurgiji)	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Vođena koštana regeneracija (GBR) Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Vođena tkivna regeneracija (GTR) Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Primjena lasera u parodontalnoj terapiji Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Medikamentozna terapija u parodontologiji Pismena obrada kliničkog slučaja	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Parodontološki aspekt okluzije Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Parodontološki aspekt okluzije Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Splintovi u parodontalnoj terapiji Vježbe: Individualni rad sa pacijentom	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Potporna parodontalna terapija Vježbe: Praktična provjera znanja	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit (usmena provjera znanja)	
Sedmica 19.	Popravni rok za studente koji nisu zadovoljili na završnom ispitu.	

Šifra predmeta: SFSOS6112	Naziv predmeta: Pedodoncija 1		
Ciklus: integrisani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 4

Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 1 (15) Vježbe 2 (30)
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 6. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>- Sticanje osnovnih znanja o specifičnostima rada s djecom i osnovama kliničkog stomatološkog pregleda (pristup pacijentu, uspostava kontakta i kontrola bola).</p> <p>- Sticanje osnovnih znanja o svim aspektima dijagnostike i tretmana nefizioloških stanja kod djece i adolescenata.</p> <p>- Sticanje znanja o psihičkom i fizičkom rastu i razvoju od začeca do kraja adolescentnog perioda.</p> <p>- Poznavanje i razumijevanje uzroka nastanka i kliničke slike nefizioloških stanja kod djece i adolescenata.</p> <p>- Upoznati studente sa stomatološkim materijalima koji se koriste u pedodonciji te sprovesti do sada usvojene stomatološke intervencije.</p>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1.Fizički i psihički rast i razvoj djeteta; 2.Psihološki tipovi djece.Problemi u ponašanju i tehnike kontrole ponašanja. 3.Tehnike za preveniranje i reduciranje dentalne anksioznosti i straha. 4.Prvi pregled pacijenta. 5.Razvoj zuba, erupcija i smjena zuba. 6.Poremećaji u erupciji. 7.Anomalije broja, veličine i oblika, mjesta i boje zuba. 8.Razvojni defekti zuba. 9.Rast i razvoj vilica, zuba i okluzije u mliječnoj, mješovitoj i stalnoj denticiji.Funkcije, disfunkcije i parafunkcije. 10.Radiološka dijagnostika kod djece i problemi sa temporomandibularnim zglobovima. 11.Restaurativni stomatološki materijali u pedodonciji. 12.Bol i kontrola boli kod djece i adolescenata. 13.Interceptivna ortodoncija.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Poznavanje teorijskog koncepta i praktičnih informacija o fiziološkom rastu i razvoju, metodama dijagnostike odstupanja u razvoju vilica i zuba, te metodama tretmana.</p> <p>Vještine: Primjena znanja o dijagnostičkom protokolu (anamneza, pregled, diferencijalna dijagnoza, konačna dijagnoza) i planiranju tretmana nefizioloških stanja kroz rad s pacijentima na praktičnim vježbama.</p> <p>Kompetencije: Osposobljenost za tretman nefizioloških stanja, izbor i primjenu adekvatnih stomatoloških materijala i kontrolu bola i anksioznosti kod djece i adolescenata.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ predavanja; ▪ praktične nastave; ▪ konsultacija.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Stečeno znanje se provjerava kroz aktivnost na praktičnoj nastavi, parcijalni i završni ispit. Parcijalni ispit i aktivnost na vježbama čine 50% ocjene. Završni ispit čini drugih 50% ocjene.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na osnovu ukupno osvojenih bodova, prema slijedećoj skali:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosjecan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova.</p>

	6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.
Literatura	<p>Obavezna literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jurić H.(urednik), Dječija dentalna medicina . Naklada Slap, Zagreb, 2015. • Kobašlija S, Vulićević ZR, Jurić H i sar. Minimalna invazivna terapija (2012). • Vulićević ZR, Jurić H, Kobašlija S i sar. Klinička primena materijala u dečijoj stomatologiji (2010). • Koch G, Poulsen S. Pedodonticija-klinički pristup (2005). • Beloica D i sar. Dečja stomatologija, Elit Medica, (2000). <p>Dopunska literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cameron AC, Widmer RP. Handbook of Pediatric Dentistry (2003). • Pinkham JR i sar. Pediatric Dentistry-Infancy through Adolescence (2005).

Izvedbeni plan predmeta: Pedodonticija 1

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Fizički i psihički rast i razvoj djeteta Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Psihološki tipovi djece .Problemi u ponašanju i tehnike kontrole ponašanja. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Tehnike za preveniranje i reduciranje dentalne anksioznosti i straha Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Prvi pregled pacijenta – specifičnosti rada s djecom, vrijeme i struktura prve posjete, anamneza i karton. Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Prvi pregled pacijenta – stomatološki pregled, rani pregled, početni tretman, planiranje tretmana. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Razvoj zuba, erupcija i smjena zuba. Poremećaji u erupciji. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 7.	Predavanje: Anomalije broja, veličine i oblika, mjesta i boje zuba.Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Razvojni defekti zuba. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Rast i razvoj vilica, zuba i okluzije u mliječnoj, mješovitoj i stalnoj denticiji. Funkcije, disfunkcije i parafunkcije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Radiološka dijagnostika kod djece Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Restaurativni stomatološki materijali u pedodonticiji.(I) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Restaurativni stomatološki materijali u pedodonticiji.(II) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Bol i kontrola boli kod djece i adolescenata. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Bol i kontrola boli kod djece i adolescenata. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2

Sedmica 15.	Predavanje: Interceptivna ortodoncija. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1206	Naziv predmeta: DIGITALNE DENTALNE TEHNOLOGIJE		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 3
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 20 (15+5) Predavanja 15 Laboratorijske vježbe 5 Seminar 5		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je steći savremena teorijska saznanja iz oblasti digitalnih dentalnih tehnologija te kako i kada se primjenjuju u kliničkoj praksi.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u digitalne dentalne tehnologije 2. Digitalno snimanje – metode 3. Digitalno snimanje, dijagnoza, planiranje i procjena ishoda tretmana 4. Intraoralni i ekstraoralni skeneri 5. Digitalni otisci – primjena i limitacije 6. Virtualni artikulator 7. CAD – Kompjuterom vođen dizajn 8. CAM – kompjuterom vođena proizvodnja – suptraktivna tehnologija 9. CAM – kompjuterom vođena proizvodnja – aditivna tehnologija 10. Dentalni materijali u digitalnim tehnologijama 11. Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u fiksnoj protetici 12. Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u mobilnoj protetici 13. Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u implantološkoj hirurgiji – kompjuterski vođena hirurgija 14. Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u implantoprotetici 15. Virtualni pacijent 		
Ishodi učenja:	Znanje: - Student će steći savremena saznanja o svim dostupnim digitalnim dentalnim tehnologijama, njihovim mogućnostima,		

	<p>ograničenjima i prednostima njihove upotrebe u planiranju i primjeni u svakodnevnoj kliničkoj praksi.</p> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilan odabir i svrsishodna primjena konkretne digitalne tehnologije - Analizirati i planirati tretman, ocjeniti ishod tretmana - Student će moći kritički ocjeniti i usporediti komercijalno ponuđene digitalne dentalne tehnologije <p>Kompetence :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primjeniti savremene digitalne dentalne tehnologije u svakodnevnoj kliničkoj praksi.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanja za sve studente - laboratorijskih vježbi - seminara u smislu interaktivnog oblika učenja
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seminarski rad na zadanu temu - maksimalno 20 bodova, minimalno 11 bodova - parcijalni ispit (u formi testa u 8. sedmici semestra) – maksimalno 30 bodova, minimalno 16,5 bodova - završni ispit – maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se može bodovati samo ako svaki test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja test</p> <p>Završni ispit se polaže u formi usmene provjere teoretskog znanja. Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, na završnom ispitu polaže integralno cjelokupno gradivo.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> g) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; h) 9 (B) - iznad prosjeka , sa ponekom greškom , nosi 85-94 bodova; i) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; j) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, nosi 65-74 bodova; k) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; l) 5(F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Masri R, Discroll CF. Clinical Application of Digital Dental Technology. Wiley-Blackwell; 2023. 2. Literatura - članci dostupni online u punim verzijama iz referentnih baza podataka (PubMed, SCOPUS, Science Citation Index Expanded, EBSCO) i Google Scholar, Semantic Scholar, SciELO, SpringerLink, Wiley Online Library.

Izvedbeni plan predmeta: Digitalne dentalne tehnologije

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe, seminari)
Sedmica 1.	Predavanja: Uvod u digitalne dentalne tehnologije	1
Sedmica 2.	Predavanja: Digitalno snimanje – metode	1
Sedmica 3.	Predavanja: Digitalno snimanje, dijagnoza, planiranje i procjena ishoda tretmana	1
Sedmica 4.	Predavanja: Intraoralni i ekstraoralni skeneri Seminar	1
Sedmica 5.	Predavanja: Digitalni otisci – primjena i limitacije Seminar	1
Sedmica 6.	Predavanja: Virtualni artikulator	1
Sedmica 7.	Predavanja: CAD - Kompjuterom vođen dizajn Laboratorijske vježbe: Kompjuterom vođen dizajn	1 1
Sedmica 8.	Predavanja: CAM – kompjuterom vođena proizvodnja – suptraktivna tehnologija Laboratorijske vježbe: Suptraktivna tehnologija Seminar	1 1
Sedmica 9.	Predavanja: CAM – kompjuterom vođena proizvodnja – aditivna tehnologija Laboratorijske vježbe: Aditivna tehnologija Seminar	1 1
Sedmica 10.	Predavanja: Dentalni materijali u digitalnim tehnologijama Seminar	1
Sedmica 11.	Predavanja: Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u fiksnoj protetici Laboratorijske vježbe: Digitalna dentalna tehnologija u fiksnoj protetici	1 1
Sedmica 12.	Predavanja: Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u mobilnoj protetici	1
Sedmica 13.	Predavanja: Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u implantološkoj hirurgiji – kompjuterski vođena hirurgija	1
Sedmica 14.	Predavanja: Klinička primjena digitalne dentalne tehnologije u implantoprotetici Laboratorijske vježbe: Digitalna dentalna tehnologija u implantoprotetici	1 1
Sedmica 15.	Predavanja: Virtualni pacijent	1

Šifra predmeta: SFSOS1103	Naziv predmeta: Forenzička medicina i stomatologija		
Ciklus: integrisani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30)	

Vježbe 1 (15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje studenata ulogom doktora dentalne medicine u procedurama identifikacije živih i preminulih osoba, sa zakonsko-pravnim okvirom za rad u oblasti dentalne medicine s posebnim naglaskom na greške i nemar ljekara
Tematske jedinice:	Tematske jedinice su formirane s ciljem da student nauči osnovne procedure identifikacije osoba putem dentalnih metoda, te da se upozna sa ostalim poljima djelovanja forenzičke stomatologije, kao što su jurisprudencija i sudsko-medicinska vještačenja. Plan izvođenja nastave dat je po sedmicama u prilogu.
Ishodi učenja:	Znanje: Usvojiti i razumjeti načine prikupljanja informacija važnih u identifikacijama i vještačenjima. Poznavati sudsko-medicinski značaj odgovornosti i greške doktora dentalne medicine, te poznavati forenzičku kvalifikaciju oralnih povreda Vještine: Savladati nomenklaturu i terminologiju korištenu u forenzičkoj stomatologiji, poznavati osnove dentalnih metoda identifikacije, poznavati i koristiti analizu rendgenograma u određivanju dentalne dobi Kompetencije: Biti u mogućnosti prikupljati, upoređivati i analizirati prijesmrtne i poslijesmrtne dentalne podatke, određivati dentalnu dob kod različitih dobnih skupina, razumjeti sudsko-medicinska vještačenja i odgovornost doktora dentalne medicine
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja Praktične vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ocjenjivanje sadrži slijedeće elemente: Prvi parcijalni ispit je u pisanoj formi i sadrži praktični zadatak, MCQ i esejska pitanja nosi minimalni broj bodova 20, a maksimalni broj bodova 35. Položenim parcijalnim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Drugi parcijalni ispit je u pisanoj formi i sadrži praktični zadatak, MCQ i esejska pitanja te nosi minimalno 35 bodova, a maksimalno 65. Položenim parcijalnim ispitom smatra se ukoliko ima najmanje 60% tačno odgovorenih pitanja. Završni ispit se organizira za studente koji nisu zadovoljili na parcijalnim ispitima. Broj ukupno osvojenih bodova prevodi se u konačnu ocjenu: ocjena opis osjene broj bodova 10 (A) izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama 95-100 9 (B) iznad prosjeka, sa ponekom greškom 94-85 8 (C) prosječan, sa primjetnim greškama 75-84 7 (D) općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima 74-65 6 (E) zadovoljava minimalne kriterije 55-64 5 (F, FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 55 5 (FX) ne zadovoljava minimalne kriterije < 50
Literatura:	Obavezna: 1.Brkić H. i suradnici: Forenzična stomatologija, Školska knjiga dd Zagreb, 2000. Dopunska: 1. Čakar J. i suradnici. Forenzička biologija, Univerzitet u Sarajevu-Institut za genetički inženjering i biotehnologiju, Sarajevo, 2023 2.Stimson PG, Mertz CA Forensic Dentistry, CRC Press LLC, 1997. 3. Whittaker DK, Mac Donald DG: A Colour Atlas of Forensic Dentistry, Wolf Medical Publicationas Ltd, England, 1998.

	4.Irish JD, Nelson GC, Techniques and Applications in Dental Anthropology, Cambridge University 1. Press,2008
--	--

Izvedbeni plan predmeta Forenzička medicina i stomatologija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodne napomene o predmetu. Definicija forenzičke stomatologije Historija razvoja forenzičke stomatologije Vježbe: Nomenklatura i evidencija u forenzici	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Smrt, uzroci i znaci smrti Vježbe: Obrasci i instrumentarij u forenzičkoj stomatologiji	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Znanja i vještine forenzičkog stomatologa. Identifikacija putem dentalnih metoda, oprema i procedure. Sakupljanje, održavanje i čuvanje dokaza; protokoli Vježbe: Analiza izvora AM i PM podataka.	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Specifične karakteristike zuba i vilica značajne za forenzičku identifikaciju: nasljedne i stečene Vježbe: Rad na WinId obrascima AM i PM. Evidentiranje specifičnih karakteristika zuba	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: WinId i Interpolovi obrasci za identifikaciju: antemortem i postmortem. Terminologija i kodovi Vježbe: Rad na Interpolovim obrascima AM	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Upoređivanje AM i PM podataka- izvođenje zaključka identifikacije Vježbe: Rad na Interpolovim obrascima PM	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Masovna stradanja: uloga stomatologa. Organizacija rada, timovi, kontrola stresa Vježbe: Kompjuterski potpomognuta identifikacija	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Procjena dentalne dobi kod odraslih: morfološke, radiološke, biohemijske i histološke tehnike procjene dentalne dobi Vježbe: Procjena dentalne dobi kod odraslih osoba na osnovu radiografske analize i morfološke analize zuba	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Procjena dentalne dobi kod subadulta -vizuelne, morfološke, radiološke i histološke tehnike procjene dentalne dobi Vježbe: Procjena dentalne dobi kod djece na osnovu radiografske analize	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Procjena rase metodama forenzičke antropologije Vježbe: Procjena dentalne dobi kod adolescenata na osnovu radiografske analize Pisanje forenzičkog antropološkog izvještaja	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Procjena spola analizom lobanje, čeljusti i zuba Vježbe: Procjena spola radiografskom analizom čeljusti i zuba	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Analiza tragova ugriza:prikupljanje dokaza, evidentiranje i tumačenje Vježbe: Analiza simuliranih tragova ugriza	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Jurisprudencija i vještačenje Vježbe: Analiza otisaka usana i nepčanih nabora	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Profesionalna odgovornost doktora dentalne medicine Vježbe: Analiza slučaja iz prakse	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Dentalne traume-medicinski i forenzička klasifikacija Vježbe: Analiza dentalnih trauma	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1205	Naziv predmeta: KLINIČKA PRAKSA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XII	Broj ECTS kredita: 9
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 180 Predavanja 0 Vježbe 12 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet U izvođenju nastavu participiraju svi nastavnici i saradnici: Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju.		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studente za samostalan rad sa pacijentima		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dijagnostički i terapijski postupci u protetskoj rehabilitaciji pacijenata 2. Dijagnostičko terapijski protokol bolesti parodonta – klinički rad 3. Dijagnostičko terapijski protokol bolesti oralnih sluznica – klinički rad 4. Dijagnostički i terapijski postupci ortodontske nepravilnosti, njihove karakteristike te mogućnosti terapije istih.- klinički rad 5. Dijagnostičko terapijski protokol u restaurativnoj stomatologiji i endodonciji-klinički rad. 6. Dijagnostičko terapijski protokol u oralnoj hirurgiji- klinički rad 7. Dijagnostičko terapijski protokol u pedodonciji. 		
Ishodi učenja:	<p>Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti stavove. Potpuno sagledavanje značaja pravilnog odabira terapije i provođenje terapije: Postaviti indikaciju, sprovesti dijagnostičke postupke, napraviti plan terapije i izvesti protetsku terapiju pacijenata.</p> <p>Znati prepoznati ortodontske nepravilnosti, njihove karakteristike te mogućnosti terapije istih., te odrediti stepen potrebe za ortodontskom terapijom i blagovremeno pacijenta uputi ortodontu.</p> <p>Biti osposobljen samostalno izraditi kavitete svih klasa i pravilno rekonstruisati defekt zubnog tkiva odgovarajućim materijalom, prepoznati nekarijesne lezije, dentinsku preosjetljivost i diskoloracije zuba, te načine i sredstva njihovog zbrinjavanja. Ovladati endodontskim dijagnostičkim i terapijskim protokolom.</p>		

	<p>Poslije provedene nastave na Katedri za preventivnu stomatologiju i pedodonciju student treba da zna da:</p> <p>Primijeni znanja o dijagnostičkom protokolu (anamneza, pregled, diferencijalna dijagnoza, konačna dijagnoza), planiranju i provođenju tretmana navedenih patoloških stanja kroz rad s pacijentima na praktičnim vježbama.</p> <p>Primijeni znanja i kliničke vještine pri tretmanu patoloških stanja, uz izbor i primjenu adekvatnih stomatoloških metoda i materijala.</p> <p>Studenti će usavršiti tehnike lokalne anestezije, savladat će i tehnike ekstrakcije zuba u lokalnoj anesteziji kao i ekstrakcije sa svim eventualnim komplikacijama.</p> <p>Prepoznavanje morfoloških specifičnosti zuba i njihov uticaj na ishod savremenih restaurativnih tretmana.</p> <p>Analiza morfoloških specifičnosti endodontskog prostora -prvi korak ka uspješnom endodontskom tretmanu.</p>
Metode izvođenja nastave:	- praktična nastava na pacijentu, klinički rad za sve student
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prisustvo na vježbama- 60 bodova Aktivnost na vježbama- 30 bodova Seminar – 10 bodova</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; 9(B) - iznad prosjeka , sa ponekom greškom , nosi 85-94 bodova ; 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 -84 bodova; 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; 5(F,FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Svi udžbenici – parodontologije, , oralne hirurgije i restaurativne stomatologije i endodoncije, protetike i dječije i preventivne stomatologije.</p> <p>Literatura - članci dostupni online u punim verzijama iz referentnih baza podataka (PubMed, SCOPUS, Science Citation Index Expanded, EBSCO) i Google Scholar, Semantic Scholar, SciELO, SpringerLink, Wiley Online Library.</p>

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: KLINIČKA PRAKSA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (samostalna praksa – klinički rad)	Broj sati
Sedmica 1.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom,	2
	Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno),	2
	Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju,	2
	Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom,	2
	Katedra za ortodonciju,	2
	Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju.	2

	Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju	2 2
Sedmica 10.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju	2 2 2 2 2 2
Sedmica 11.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju.	2 2 2 2 2 2
Sedmica 12.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju	2 2 2 2 2 2
Sedmica 13.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju	2 2 2 2 2 2
Sedmica 14.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju.	2 2 2 2 2 2
Sedmica 15.	Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom, Katedra za dentalu patologiju i endodonciju i Katedra za morfologiju zuba sa dentalnom antropologijom (zajedno), Katedra za oralnu medicinu i parodontologiju, Katedra za oralnu hirurgiju sa dentalnom implantologijom, Katedra za ortodonciju, Katedra za preventivnu stomatologiju i pedodonciju Seminarski rad	2 2 2 2 2 2 1

Šifra predmeta: SFSOS1202	Naziv predmeta: Pedodoncija 2		
Ciklus: Integrirani	Godina: VI	Semestar: XII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 75 Predavanja 30 Vježbe 45		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanja osnovnih znanja o svim aspektima dijagnostike i tretmana svih patoloških stanja kod djece i adolescenata, poznavanje i razumjevanje uzroka nastanka i kliničke slike ovih stanja. Svrha predmeta je osposobiti studenta da može pružiti osnovni klinički tretman u cilju rješavanja pomenutih stanja kao i znati moderne stomatološke materijale koji se u tu svrhu koriste.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oboljenja tvrdih zubnih tkiva: karijes, atricija, abrazija, erozija zuba. 2. Makroskopske i mikroskopske karakteristike rane kariozne lezije (reverzibilni stadij). Rani dječiji karijes. 3. Restaurativne tehnike i minimalna invazivna terapija. 4. Endodontski tretman u mliječnoj denticiji. 5. Endodontski tretman mladih trajnih zuba sa nezavršenim rastom korijena. 6. Oralna patologija-oboljenja parodonticija kod djece i adolescenata. 7. Oralna patologija-oboljenja sluznica i mekih tkiva kod djece i adolescenata. 8. Oralno-hirurške intervencije u pedodonticiji (ekstrakcije zuba, upalni procesi vilica) 9. Traumatske povrede zuba (epidemiologija, klasifikacija, prvi prijem pacijenta, dijagnostika); Traumatske povrede zuba u mliječnoj denticiji. 10. Traumatske povrede zuba u mladoj trajnoj denticiji. 11. Estetika u pedodonticiji. Protetika u pedodonticiji. Čelične konfekcijske krunice. 12. Opća oboljenja sa manifestacijama u usnoj šupljini kod djece i adolescenata. Rad sa medicinski kompromitovanom djecom. 13. Urgentna stanja i primjena antibiotika u pedodonticiji. 14. Analiza i plan kliničkog tretmana djece i adolescenata. 15. Stomatološka zaštita trudnica.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Poznavanje teorijskog koncepta i praktičnih informacija o oboljenjima tvrdih zubnih tkiva i pulpe, oralnih sluznica i parodonticija, te metodama tretmana, kao i traumatskim povredama zuba, oralnohirurškim intervencijama, kako kod zdrave tako i medicinski kompromitovane djece.</p> <p>Vještine: Primjena znanja o dijagnostičkom protokolu (anamneza, pregled, diferencijalna dijagnoza, konačna dijagnoza), planiranju i provođenju tretmana navedenih patoloških stanja kroz rad s pacijentima na praktičnim vježbama.</p> <p>Kompetencije: Osposobljenost za tretman patoloških stanja, uz izbor i primjenu adekvatnih stomatoloških metoda i materijala.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava se izvodi u obliku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ predavanja; ▪ praktične nastave; ▪ konsultacija.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	<p>Stečeno znanje se provjerava kroz aktivnost na praktičnoj nastavi, parcijalni i završni ispit. Parcijalni ispit i aktivnost na vježbama čine 50% ocjene. Završni ispit čini drugih 50% ocjene.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da se broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja, prevodi u konačnu ocjenu kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jurić H.(urednik), Dječija dentalna medicina . Naklada Slap, Zagreb, 2015.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kobašlija S, Vulićević ZR, Jurić H i sar. Minimalna invazivna terapija (2012). • Vulićević ZR, Jurić H, Kobašlija S i sar. Klinička primena materijala u dječijoj stomatologiji (2010). • Koch G, Poulsen S. Pedodoncija-klinički pristup (2005). • Beloica D i sar. Dečja stomatologija, Elit Medica, (2000). <p>Dopunska literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cameron AC, Widmer RP. Handbook of Pediatric Dentistry (2003). • Pinkham JR i sar. Pediatric Dentistry-Infancy through Adolescence (2005).
--	---

Izvedbeni plan predmeta Pedodoncija 2

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Oboljenja tvrdih zubnih tkiva: karijes, atricija, abrazija, erozija zuba. Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Makroskopske i mikroskopske karakteristike rane kariozne lezije (reverzibilni stadij). Rani dječiji karijes. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Restaurativne tehnike i minimalna invazivna terapija. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Endodontski tretman u mliječnoj denticiji. Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Endodontski tretman mladih trajnih zuba sa nezavršenim rastom korijena. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Oralna patologija-oboljenja parodoncija kod djece i adolescenata. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Oralna patologija-oboljenja sluznica i mekih tkiva kod djece i adolescenata. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 8.	Predavanje: Oralno-hirurške intervencije u pedodonciji (ekstrakcije zuba, upalni procesi vilica) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Traumatske povrede zuba (epidemiologija, klasifikacija, prvi prijem pacijenta, dijagnostika); Traumatske povrede zuba u mliječnoj denticiji. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Traumatske povrede zuba u mladoj trajnoj denticiji. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Estetski i protetski tretmani u dječijoj stomatologiji. Čelične konfekcijske krunice. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 12.	Predavanje: Opća oboljenja sa manifestacijama u usnoj šupljini kod djece i adolescenata. Rad sa medicinski kompromitovanom djecom. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Urgentna stanja i primjena antibiotika u pedodonciji. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Analiza i plan kliničkog tretmana djece i adolescenata. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Stomatološka zaštita trudnica. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja.	2 2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSOS1204	Naziv predmeta: ESTETSKA STOMATOLOGIJA		
Ciklus: integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XII	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 (30+30) Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrisani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da student u edukaciji za rad sa pacijentima dobije potrebna znanja iz oblasti estetske stomatologije u skladu sa stručnim i znanstvenim kretanjama u oblasti savremene stomatološke znanosti.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temelji brušenja zuba u individualnim slučajevima. 2. Digital Smile Design DSD – prvi pregled i komunikacija sa pacijentom, virtualno planiranje – Photoshop Smile Design. 3. Navoštavanje (wax up) – vosak i tehnika navoštavanja, estetika i prednji zubi, funkcija i bočni zubi, proba dizajna navoštavanja. 4. Oblik i izraz usana – ljepota, anatomija, funkcija, proces starenja perioralne regije, analiza regije usana. 5. Anamneza i pregled pacijenta – pacijentove želje, kontraindikacije, analiza i nalazi, dokumentacija i fotodokumentacija, informativni razgovor, procjena troškova, plan tretmana. 6. Dermalna punila na bazi hijaluronske kiseline – svojstva i zahtijevi koje trebaju ispunjavati za upotrebu estetske korekcije usana, proizvodi koji se upotrebljavaju kao punila za usne i perioralnu regiju, proizvodi za revitalizaciju i hidrataciju, proizvodi za umjerenu, duboku i vrlo duboku augmentaciju. 7. Postupak anestezije – primjena hladnih podražaja, krema za lokalnu anesteziju, primjena lidokaina, tačkasta aplikacija lidokaina na mjestu uboda, blokade živaca blokiranjem sluznice ili mikro – blok tehnikom, provodna anestezija, komplikacije lokalne anestezije. 8. Komplikacije i nuspojave – promjena boje, stvaranje edema, infekcija, stvaranje kvržica, vaskularne komplikacije, kontrole. 9. Injekcione tehnike – ubrizgavanje po slojevima kože, injekcione tehnike i učinci – oštra igla, injekcione tehnike i učinci – tupa kanila. 10. Tehnike estetske korekcije usana – hidratacija i revitalizacija – tehnike, akcenti – tehnike, perioralne bore – tehnike. 11. Volumen usana – tehnike, perioralni volumen – tehnike, tehnike – oblikovanja i uljepšavanja. 12. Aktivni sastojak botulinum toksin – struktura, mehanizam djelovanja, klinički učinak, doziranje, kontraindikacije, nuspojave, razgovor sa pacijentom, nalaz, dokumentacija i fotodokumentacija. 13. Tretman – šprice i igle, primjena injekcione otopine, tehnike ubrizgavanja, označavanje, tretman lica prije i poslije zahvata, uklanjanje neželjenih pojava nakon tretmana. 14. Regionalna primjena – donja trećina lica gummy smile, bore u 		

	<p>predjelu gornje i donje usne, bruksizam, marionetske bore, kaldrmasta brada.</p> <p>15. Prikazi slučajeva iz prakse.</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti stavove. Potpuno sagledavanje značaja pravilnog odabira terapije i provođenje terapije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planiranje indicirane terapije - realizacija indicirane terapije <p>Vještine: Samostalno kreirati i provesti terapiju iz estetske stomatologije.</p> <p>Kompetencije: Samostalan rad studenta u realizaciji potpune indicirane terapije u estetskoj stomatologiji – stomatološkoj protetici.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - praktična nastava na pacijentu, vježbe za sve studente
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestra. U strukturi ukupnog broja bodova student može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima - maksimalno 10 bodova - Provjera usvojenog znanja na kliničkim vježbama – maksimalno 15 bodova - Kliničke vježbe - individualni rad sa pacijentom – maksimalno 25 bodova - Završni ispit - maksimalno 50 bodova <p>Završni ispit se sastoji iz praktične provjere znanja i usmene provjere teoretskog znanja.</p> <p>Praktični dio završnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita. Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova; b) 9(B) - iznad prosjeka , sa ponekom greškom, 85-94 bodova ; c) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, 75 -84 bodova; d) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostatcima, 65-74 bodova; e) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova; f) 5(F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reymond R, Köhler Ch. Usne – 45 injekcionih tehnika za estetsku korekciju usana Media ogled, Zagreb 2021. 2. Sattler G, Kolster BC. Estetski tretmani lica botulinum-toksinom SLIKOVNI ATLAS Doziranje Lokalizacija Primjena - Media ogled, Zagreb, 2022. <p>Dopunska:</p> <p>Literatura - članci dostupni online u punim verzijama iz referentnih baza podataka (PubMed, SCOPUS, Science Citation Index Expanded, EBSCO) I Google Scholar, Semantic Scholar, SciELO, SpringerLink, Wiley Online Library.</p>

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Temelji brušenja zuba u individualnim slučajevima. Vježbe: Temelji preparacije za individualne slučajeve – primjeri iz prakse.	2 2
Sedmica 2.	Predavanje: Digital Smile Design DSD – prvi pregled i komunikacija sa pacijentom, virtualno planiranje – Photoshop Smile Design. Vježbe: Pregled pacijenta i DSD – Digital Smile Design.	2 2
Sedmica 3.	Predavanje: Navoštavanje (wax up) – vosak i tehnika navoštavanja, estetika i prednji zubi, funkcija i bočni zubi, proba dizajna navoštavanja. Vježbe: Navoštavanje – tehnike navoštavanja, proba dizajna navoštavanja.	2 2
Sedmica 4.	Predavanje: Oblik i izraz usana – ljepota, anatomija, funkcija, proces starenja perioralne regije, analiza regije usana. Vježbe: Analiza regije usana.	2 2
Sedmica 5.	Predavanje: Anamneza i pregled pacijenta – pacijentove želje, kontraindikacije, analiza i nalazi, dokumentacija i fotodokumentacija, informativni razgovor, procjena troškova, plan tretmana. Vježbe: Anamneza i pregled pacijenta, dokumentacija, fotodokumentacija i plan tretmana.	2 2
Sedmica 6.	Predavanje: Dermalna punila na bazi hijaluronske kiseline – svojstva i zahtjevi koje trebaju ispunjavati za upotrebu estetske korekcije usana, proizvodi koji se upotrebljavaju kao punila za usne i perioralnu regiju, proizvodi za revitalizaciju i hidrataciju, proizvodi za umjerenu, duboku i vrlo duboku augmentaciju. Vježbe: Upoznavanje sa dermalnim punilima i njihovom primjenom.	2 2
Sedmica 7.	Predavanje: Postupak anestezije – primjena hladnih podražaja, krema za lokalnu anesteziju, primjena lidokaina, tačkasta aplikacija lidokaina na mjestu uboda, blokade živaca blokiranjem sluznice ili mikro – blok tehnikom, provodna anestezija, komplikacije lokalne anestezije. Vježbe: Postupak anestezije – primjena hladnih podražaja, krema za lokalnu anesteziju, primjena lidokaina, tačkasta aplikacija lidokaina na mjestu uboda, blokade živaca blokiranjem sluznice ili mikro – blok tehnikom, provodna anestezija, komplikacije lokalne anestezije – praktični rad.	2 2
Sedmica 8.	Predavanje: Komplikacije i nuspojave – promjena boje, stvaranje edema, infekcija, stvaranje kvržica, vaskularne komplikacije, kontrole. Vježbe: Komplikacije koje mogu nastati nakon tretmana, promjena boje, stvaranje edema, infekcija, stvaranje kvržica, vaskularne komplikacije – prikazi.	2 2
Sedmica 9.	Predavanje: Injekcione tehnike – ubrizgavanje po slojevima kože, injekcione tehnike i učinci – oštra igla, injekcione tehnike i učinci – tupa kanila. Vježbe: Injekcione tehnike – ubrizgavanje po slojevima kože tehnike i učinci – oštra igla i tupa kanila.	2 2
Sedmica 10.	Predavanje: Tehnike estetske korekcije usana – hidratacija i revitalizacija – tehnike, akcenti – tehnike, perioralne bore – tehnike. Vježbe: Tehnike estetske korekcije usana – hidratacija i revitalizacija, akcenti, perioralne bore – praktični rad.	2 2
Sedmica 11.	Predavanje: Volumen usana – tehnike, perioralni volumen – tehnike, tehnike – oblikovanja i uljepšavanja. Vježbe: Volumen usana – tehnike, perioralni volumen – tehnike, tehnike – oblikovanja i uljepšavanja – praktični rad.	2 2

Sedmica 12.	Predavanje: Aktivni sastojak botulinum toksin – struktura, mehanizam djelovanja, klinički učinak, doziranje, kontraindikacije, nuspojave, razgovor sa pacijentom, nalazi, dokumentacija i fotodokumentacija. Vježbe: Primjena botulinum toksina – anamneza, nalaz, dokumentacija i fotodokumentacija	2 2
Sedmica 13.	Predavanje: Tretman – šprice i igle, primjena injekcione otopine, tehnike ubrizgavanja, označavanje, tretman lica prije i poslije zahvata, uklanjanje neželjenih pojava nakon tretmana. Vježbe: Tretman – šprice i igle, primjena injekcione otopine, tehnike ubrizgavanja, označavanje, tretman lica prije i poslije zahvata, uklanjanje neželjenih pojava nakon tretmana.	2 2
Sedmica 14.	Predavanje: Regionalna primjena – donja trećina lica gummy smile, bore u predjelu gornje i donje usne, bruksizam, marionetske bore, kaldrnasta brada. Vježbe: Regionalna primjena – donja trećina lica - gummy smile.	2 2
Sedmica 15.	Predavanje: Prikazi slučajeva iz prakse. Vježbe: Regionalna primjena – bore u predjelu gornje i donje usne, bruksizam, marionetske bore, kaldrnasta brada.	2 2

Šifra predmeta: SFSIS1106	Naziv predmeta: REKONSTRUKCIJA ENDODONTSKI LIJEČENIH ZUBA		
Ciklus: Integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 15 Vježbe 30	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet Katedra za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom		
Preduslov za upis:	Uslovi su regulisani Pravilima studiranja za Integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta u Sarajevu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pripremiti studente za rad na pacijentima u oblasti fiksne stomatološke protetike u području rekonstrukcije endodontski liječenih zuba. Omogućiti studentima da u okviru studiranja budu osposobljeni za izradu indiciranih protetskih terapija u oblasti rekonstrukcije endodontski liječenih zuba.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anamneza, klinički pregled. 2. Promjene na endodontski tretiranim zubima. 3. Indikacije i kontraindikacije. 4. Plan terapije. 5. Instrumentarij. 6. Preparacija korijenskih kanala interkanine regije. 7. Preparacija korijenskih kanala transkanine regije. 8. Otisne metode. 9. Proba kočić nadogradnje. 10. Postupak adhezivnog cementiranja 11. Individualne kočić nadogradnje. 12. Konfekcijske kočić nadogradnje. 13. Rekonstrukcija visine zagriza. 14. Izbor protetske nadoknade. 		

	15. Rasprava na temu prethodno obrađenih jedinki.
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usvojiti znanja o promjenama na endodotski tretiranim zubima te indikacijama i kontraindikacijama prilikom njihovog zbrinjavanja - Poznavati instrumente za preparaciju. - Poznavati vrste kočica njihove prednosti i nedostatke, kao i vrste materijala od kojih će biti izrađena buduća nadoknada. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzeti anamnezu i uraditi klinički pregled pacijenta, analizirati RTG snimak i napraviti plan terapije. - Samostalno objasniti pacijentu vrstu moguće terapije. - Samostalno rukovati opremom. - Samostalno odabrati odgovarajuće sredstvo za preparaciju. - Samostalno ispreparirati korijen za kočic nadogradnju. - Samostalno uzeti otisak prepariranog korijenskog kanala. - Samostalno izvršiti probu kočic nadogradnje. - Samostalno cementirati kočic nadogradnju u korijenskom kanalu. - Samostalno ispreparirati zub za indicirani protetski rad. - Samostalno plasirati konac u gingivalni sulkus i uzeti adekvatane otiske, klasičnom i digitalnom metodom. - Samostalno uzeti registrat međuviličnih odnosa. - Samostalno isprobati fiksni protetski rad po fazama. - Samostalno fiksirati cementirati protetski rad, privremeno i trajno. - Samostalno skinuti dotrajali protetski rad. - Dati uputstvo pacijentu o upotrebi fiksnog protetskog rada. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalno napraviti i sprovest plan terapije endodotski liječenih zuba izradom adekvatne protetske nadoknade.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> -predavanja za sve studente -praktične nastave – vježbe u grupama prema standardu

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Usvojeno znanje i vještine provjeravaju se kontinuirano tokom semestara.</p> <p>U strukturi ukupnog broja bodova student kroz semestar može ostvariti za aktivnosti i provjere znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivnost - individualni rad sa pacijentom na kliničkim vježbama - maksimalno 10 bodova, minimalno 5,5 bodova - parcijalni ispit u 8. sedmici nastave - maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda - završni ispit - maksimalno 50 bodova, minimalno 27,5 bodova. <p>Parcijalni ispit se polaže u formi testa i može se bodovati samo ako test ima najmanje 55% tačnih odgovora. Sva pitanja u testu se ne moraju ocjenjivati jednakim brojem bodova. Odluku o načinu bodovanja pitanja iz testa donose predmetni nastavnici prije izvođenja testa.</p> <p>Završni ispit se sastoji iz praktičnog i teoretskog dijela. Praktični dio završnog ispita student polaže u 15. sedmici nastave u okviru kliničkih vježbi. Uslov za izlazak na usmenu provjeru teoretskog znanja završnog ispita je položen praktični dio ispita. Položen praktični dio ispita je važeći tokom jedne studijske godine. Student koji nije zadovoljio na parcijalnoj provjeri znanja, završni ispit polaže integralno.</p> <p>Prolazni bodovni nivo na ispitu je 55%.</p> <p>Prema navedenom skala ocjena je sljedeća:</p> <p>10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;</p> <p>8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84</p> <p>7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;</p> <p>6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;</p> <p>5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna:</p> <p>Schillinburg TH, Hobo S, Whitsett I, Jacobi R. Osnove fiksne protetike 3rd edition. Media ogled 2008.</p> <p>Redžepagić S. Rubno zatvaranje u fiksnoj stomatološkoj protetici. Udruženje stomatologa Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1999.</p> <p>Čatović A. i sur. Klinička fiksna protetika. Ispitno štivo. Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999.</p> <p>Konjihodžić A, Jakupović S, Tahmišćija I, Korač S, Branković-Hasić L, Džanković A. Endodontska propedeutika. I Univerzitetsko izdanje, Stomatološki fakultet sa klinikama Sarajevo, 2017.</p> <p>Torabinejad M, Walton R. Endodoncija: načela i praksa. Prijevod 4. izdanja. Naklada Slap, 2010.</p> <p>Hargreaves KM, Berman LB. Cohen's Pathways of the Pulp, 11. th edition, St Louis: Elsevier, 2016.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Rosenstiel S, Land F, Fujimoto J. Contemporary fixed prosthodontics. 3rd ed. Mosby inc. Publishing, 2001</p> <p>Gurel G. Znanje i vještina u izradi estetskih keramičkih ljuski. Media-ogled d.o.o., Zagreb, 2009.</p>

IZVEDBENI PLAN PREDMETA: REKONSTRUKCIJA ENDODONSKI LIJEČENIH ZUBA

Sedmica	Oblik nastave i gradiva (predavanja, vježbe, samostalna praksa)	Broj sati (predavanja, vježbe)
Sedmica 1.	Predavanja: Anamneza, klinički pregled, radiološka dijagnostika, hirurška, parodontološka, konzervativna i ortodonska priprema u izradi fiksnih nadoknada.	1
	Vježbe: Uzimanje anamnestičkih podataka od pacijenta, klinički pregled, plan fiksnoprotetske terapije i rtg dijagnostika.	2
Sedmica 2.	Predavanja: Promjene na endodontski tretiranim zubima (strukturne promjene, promjene fizikalnih karakteristika dentina, estetske promjene).	1
	Vježbe: Preparacija korijenskih kanala interkanine regije.	2
Sedmica 3.	Predavanja: Indikacije i kontraindikacije za rekonstrukciju endodontski liječenih zuba.	1
	Vježbe: Preparacija korijenskih kanala transkanine regije.	2
Sedmica 4.	Predavanja: Plan terapije, izbor materijala i vrste nadoknada.	1
	Vježbe: Izbor kašike, uzimanje otiska za kočić nadogradnju. Registracija međuviličnih odnosa voštanim registratom i elastomerima ili pomoću zagrižajnih šablona.	2
Sedmica 5.	Predavanja: Instrumentarij za preparaciju korijenskih kanala.	1
	Vježbe: Proba kočić nadogradnje. Izbor cemenata i postupak cementiranja.	2
Sedmica 6.	Predavanja: Preparacija korijenskih kanala interkanine regije.	1
	Vježbe: Brušenje rekonstuisanih zuba.	2
Sedmica 7.	Predavanja: Preparacija korijenskih kanala transkanine regije.	1
	Vježbe: Prikazivanje preparacione granice gingivalnog sulkusa.	2
Sedmica 8.	Predavanja: Otisne metode.	1
	Vježbe: Izbor kašike, uzimanje otisaka. Registracija međuviličnih odnosa voštanim registratom i elastomerima ili pomoću zagrižajnih šablona.	2
Sedmica 9	Predavanja: Proba kočić nadogradnje. Izbor cemenata i postupak cementiranja.	1
	Vježbe: Određivanje boje klasičnom i digitalnom metodom.	2
Sedmica 10.	Predavanja: Postupak adhezivnog cementiranja estetskih kočića i izrada ekstraradikularnog dijela kočić nadogradnje (core build up).	1
	Vježbe: Izrada i cementiranje imedijatne krunice direktnom metodom u ustima pacijenta ili privremeno cementiranje privremene krunice izradjene laboratorijskom metodom.	2
Sedmica 11.	Predavanja: Individualne kočić nadogradnje, prednosti i nedostaci.	1
	Vježbe: Proba podkonstrukcija za krunice.	2
Sedmica 12.	Predavanja: Konfekcijske kočić nadogradnje, prednosti i nedostaci.	1
	Vježbe: Dentinska proba krunice.	2
Sedmica13.	Predavanja: Rekonstrukcija visine zagriža livenim kočić nadogradnjama.	1
	Vježbe: Postupak cementiranja krunice	2
Sedmica 14.	Predavanja: Izbor protetske nadoknade na pojedinim vrstama korjenskih nadogradnji.	1
	Vježbe: Skidanje postojećih dotrajalih krunica.	2
Sedmica 15.	Predavanja: Rasprava na temu prethodno obrađenih jedinki.	1
	Vježbe: Postupak adhezivnog cementiranja estetskih konfekcijskih kočića i izrada ekstraradikularnog dijela kočić nadogradnje (core build up).	2
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1107	Naziv predmeta: URGENTNA STANJA U STOMATOLOGIJI		
Ciklus: integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni		Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje osnovnih znanja i kliničkih vještina iz područja urgentne medicine. Upoznati studente na koji način prepoznati naznake nastale ili prijeteće životne ugroženosti. Ovladati osnovnim vještinama ranog prepoznavanja i liječenja urgentnih stanja koja se mogu dogoditi u stomatološkoj ordinaciji		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tematske jedinice će tokom izvođenja nastave omogućiti studentu da savlada planirane ciljeve na način da se upozna sa najčešćim urgentnim stanjima koja se mogu dogoditi u stomatološkoj ordinaciji, njihovoj kliničkoj slici i hitnim terapijskim postupcima što je detaljno opisano u izvedbenom planu nastave kao posebnom dokumentu		
Ishodi učenja:	Student će znati nabrojati najučestalije uzroke urgentnih stanja u stomatološkoj ordinaciji. U skladu sa anamnestičkim podacima pacijenta, procijenit će rizik za pojavu određenog urgentnog stanja u stomatološkoj ordinaciji te ujedno prilagoditi potrebnu stomatološku terapiju s obzirom na mogući rizik Uspješno će prepoznati kliničku sliku pojedinih urgentnih stanja i postupke za njihovo zbrinjavanje.		
Metode izvođenja nastave:	predavanja vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Bodove može ostvariti na sljedeći način: aktivnost na predavanjima - 5 bodova aktivnost na vježbama – 5 bodova provjera znanja putem testa - u 8. sedmici - 40 bodova završni ispit - 50 bodova Maksimalni broj bodova je 100. Prema navedenom skala ocjena je sljedeća: 10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, 85-94 bodova 8(C) –prosjecan,sa primjetnim greškama, 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, 65-74bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.		
Literatura:	Obavezna: 1.Petrović V, Gavrić M: Urgentna stanja u stomatologiji. Draganić, Beograd, 1995. 2. Vučović D., Pavlović A, Urgentna medicina u stomatološkoj praksi		

	<p>3.Šečić S., Ajanović M., Ahmić A., Zukić S., Zukanović A., Tosum S., Dervišević A. Stomatološka anesteziologija Sarajevo 2018.</p> <p>4.Kučanski B, Sulejmanagić H, Mustagrudić D, Gojkov T. Oralna hirurgija, I dio, II izdanje, urednik: Sulejmanagić H. Sarajevo: USBiH; 1998.</p> <p>5.Sulejmanagić H. Infekcije dentogene etiologije. Sarajevo 2000</p> <p>Dopunska:</p> <p>1. F.M. Andreasen, J.O. Andreasen, L.K. Bakland, M.T. Flores. Traumatske ozljede zubi, 2008.</p>
--	--

Izvedbeni plan predmeta Urgentna stanja u stomatologiji

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	<p>Predavanje: Značaj i cilj izučavanja urgentnih stanja. Uloga stomatologa u rješavanju urgentnih medicinskih stanja. Prevencija urgentnih stanja: anamneza, priprema pacijenta i premedikacija. Sudsko-medicinska odgovornost stomatologa u rješavanju urgentnih stanja. Standardi, certificirani nivo osoblja i opreme za životno ugrožavajuće situacije.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 2.	<p>Predavanje: Urgentna kardiovaskularna stanja: sinusna bradikardija, sinusna tahikardija, angina pectoris, hipertenzivna kriza, akutni infarkt miokarda. Inicijalni tretman akutnog infarkta miokarda. Kardiopulmonalno cerebralna reanimacija kod odraslih.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 3.	<p>Predavanje: Urgentna respiratorna stanja: laringospazam, laringealni edem, bronhospazam, opstrukcija dišnih puteva. Strana tijela u gornjim dišnim putevima. Tretman akutnog napada bronhijalne astme, uspostavljanje i održavanje disajnog puta</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 4.	<p>Predavanje: Diabetes mellitus, hipoglikemijski šok, hiperglikemična kriza.</p> <p>Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 5.	<p>Predavanje: Poremećaji svijesti u stomatološkoj ordinaciji</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 6.	<p>Predavanje: Toksična reakcija na lokalne anestetike. Procjena upotrebe adekvatnog anestetika, određivanje maksimalne doze lokalnog anestetika.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 7.	<p>Predavanje: Alergijske reakcije: sistemske i lokalne. Anafilaktička reakcija i anafilaktički šok.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 8.	<p>Predavanje: Bolna stanja: dijagnoza orofacijalnog bola, porijeklo bola u orofacijalnom predjelu, karakteristike orofacijalnog bola.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 9.	<p>Predavanje: Krvarenje: uzroci, tipovi. Hemostaza: mehaničke metode, hemijske metode, biološke metode, fizičke metode.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 10.	<p>Predavanje: Krvarenje kao posljedica hirurških intervencija u usnoj šupljini. Krvarenje kao posljedica povreda mekih i koštanih tkiva</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 11.	<p>Predavanje: Odontogene infekcije: etiologija, klinička slika, dijagnoza i diferencijalna dijagnoza. Akutna dentogena infekcija. Hirurško liječenje dentogene infekcije: principi intraoralne i ekstraoralne incizije, drenaža. Terapijska upotreba antibiotika. Izbor adekvatnog antibiotika. Komplikacije dentogene infekcije.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1
Sedmica 12.	<p>Predavanje: Povrede usne šupljine, vilica i lica: prva pomoć kod povreda mekih tkiva usne šupljine.</p> <p>Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja</p>	1 1

Sedmica 13.	Predavanje: Povrede usne šupljine, vilica i lica: prva pomoć kod povreda zuba i vilica. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Urgentna stanja u toku hirurške terapije: (prilikom aplikacije lokalne anestezije i vađenja zuba, pri izvođenju incizije, pri radu s hirurškim instrumentima, komplikacije u toku postavljanja šavova, postoperativna urgentna stanja). Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Urgentna stanja u toku endodontske, parodontološke i protetske stomatološke terapije. Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS6113	Naziv predmeta: STOMATOLOŠKI PRINCIPI LIJEČENJA PO SISTEMIMA		
Ciklus: Integrirani studij	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je edukacija studenata Stomatološkog fakulteta o bolestima pojedinih organa, diferencijalno dijagnostičkom protokolu i klasifikaciji stomatoloških tretmana i principa liječenja bolesti pojedinih organskih sistema.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klasifikacija stomatoloških tretmana pacijenata sa bolestima pojedinih organa 2. Stomatološki principi liječenja bolesti kardiovaskularnog sistema 3. Stomatološki principi liječenja bolesti respiratornog sistema 4. Stomatološki principi liječenja bolesti gastrointestinalnog trakta 5. Stomatološki principi liječenja bolesti urinarnog trakta i bubrega 6. Stomatološki principi liječenja bolesti eritropoeze i leukopoeze 7. Terapijski postupci kod bolesti hemostaze 8. Stomatološki principi liječenja alergija 9. Stomatološki principi liječenja bolesti endokrinih žlijezda 10. Stomatološki principi liječenja neuroloških i psihogenih bolesti 11. Stomatološki principi liječenja orofacijalnih i kongenitalnih bolesti 12. Stomatološka kazuistika i principi liječenja bolesti vezane za dob 13. Stomatološki principi liječenja spolnih bolesti 14. Stomatološki principi liječenja bolesti kože 15. Stomatološki principi liječenja premalignih i malignih oboljenja 		
Ishodi učenja:	Kroz nastavni predmet "Stomatološki principi liječenja po sistemima" student će savladati i znati primijeniti klasifikaciju stomatoloških tretmana bolesti pojedinih organskih sistema. Usvojiti će znaje o stomatološkim principima liječenja bolesti kardiovaskularnih, respiratornih organa, gastrointestinalnog, urogenitalnog trakta, bolesti bubrega, krvi, endokrinih žlijezda, bolesti kože, neuroloških, psihogenih,		

	kongenitalnih bolesti te će poznavati stomatološku kazuistiku i terapijske principe liječenja bolesti vezane za dob i malignitet.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi: 1. predavanje ex cathedra za sve studente 2. vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Jedan od oblika aktivnosti je i prisustvo na predavanjima i vježbama. Provjera iz teoretskog znanja odslušanog semestra će se obaviti u pismenoj formi – testom. Ukupnu ocjenu čini: - redovno prisustvo predavanjima - 5 bodova, - prisustvo na vježbama – 5 bodova - aktivan rad na vježbama – 35 bodova, (u 7 sedmici kratki test od tri pitanja-15bodova, i u 15 sedmici seminarski rad ili prikaz slučaja-20 bodova) - završni ispit putem testa – 55 bodova. Maximalno može osvojiti 100 bodova Vrednovanje i ocjenjivanje znanja studenata će se vršiti prema sljedećem sistemu: f) 10(A)- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; g) 9(B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova; h) 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova; i) 7(D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova; j) 6(E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova; k) 5(F) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Berislav Topić. Stomatološka praksa i bolesti pojedinih organskih sustava. Sarajevo-Zagreb, 2008. Berislav Topić i sar. Oralna medicina. Sarajevo, 2001. Dopunska: Ana Cekić. Oralna medicina. Zagreb,2005. Dubravka Šimić. Bolesti sluznica. Zagreb, 2012.

Izvedbeni plan predmeta Stomatološki principi liječenja po sistemima

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Klasifikacija stomatoloških tretmana pacijenata sa bolestima pojedinih organa Vježbe: Klasifikacija stomatoloških tretmana bolesti pojedinih organskih sistema-praktični pristup	1 1
Sedmica 2.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti kardiovaskularnog sistema Vježbe: Klasifikacija stomatoloških tretmana bolesti pojedinih organskih sistema-praktični pristup	1 1
Sedmica 3.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti respiratornog sistema Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 4.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti gastrointestinalnog trakta Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 5.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti urinarnog trakta i bubrega Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 6.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti eritropoeze i leukopoeze Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 7.	Predavanje: Terapijski postupci kod bolesti hemostaze Kratki test putem kviza	1 1

Sedmica 8.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja alergija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 9.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti endokrinih žlijezda Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 10.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja neuroloških i psihogenih bolesti Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 11.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja orofacijalnih i kongenitalnih bolesti Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 12.	Predavanje: Stomatološka kazuistika i principi liječenja bolesti vezane za dob Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 13.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja spolnih bolesti Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 14.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja bolesti kože Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	1 1
Sedmica 15.	Predavanje: Stomatološki principi liječenja premalignih i malignih oboljenja Seminarski rad ili prikaz slučaja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit (test)	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1002	Naziv predmeta: Prehiruska ortodonska terapija		
Ciklus: Integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 1 (15)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa mogućnostima multidisciplinarnog tretmana ortodonsko – hirurških pacijenata		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tematske cjeline su formirane sa ciljem da student nauči osnovne informacije o multidisciplinarnom tretmanu ortodonsko – hirurških slučajeva. Izvedbeni plan po sedmicama je dat u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Opisati mogućnosti i indikacije ortodonsko – hirurške terapije impaktiranih/retiniranih zuba, multidisciplinarni pristup u terapiji orofacijalnih rascjepa; opisati mogućnosti i indikacije ortodonsko – hirurške terapije skeletnih nepravilnosti. Vještine: Prepoznati ortodonske nepravilnosti kod kojih je indiciran ortodonsko – hirurški tretman. Kompetencije: Pripremiti pacijenta za ortodonsko – hirurški tretman; učestvovati u multidisciplinarnom rješavanju kompleksnih ortodonskih nepravilnosti.		

Metode izvođenja nastave:	-predavanja -vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Znanje studenta provjerava se kontinuirano tokom semestra. Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi se tokom semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuiranom evaluacijom rada na vježbama student maksimalno može osvojiti 20 bodova.</p> <p>Praktični ispit podrazumijeva procjenu usvojenih vještina, polaže se u 14. sedmici semestra i maksimalni broj bodova je 10. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova. 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova. 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova. 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tiro A, Nakaš E, Džemidžić V, Redžepagić – Vražalica L, Jelešković A. „Kompleksne ortodontske nepravilnosti“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2020. 2. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 3. Marković N, Rakanović – Todić M, Burnazović – Ristić L, Arslanagić A, Tiro A, Džemidžić V. „Oralno zdravlje trudnica i dojenčadi – specifičnosti stomatološkog tretmana“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2021. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby; 2006.

Izvedbeni plan Prehiruska ortodontska terapija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodno predavanje Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Dijagnostičke procedure Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Retinirani zubi Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 4.	Predavanje: Retinirani zubi Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1

Sedmica 5.	Predavanje: Vađenje umnjaka Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Mini implantati i mini plates u ortodontici Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Klasifikacija i epidemiologija ortodontskih nepravilnosti Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Ortognata hirurgija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Ortodontsko-hirurška terapija klase II Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Ortodontsko-hirurška terapija klase III Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Ortodontsko-hirurška terapija nepravilnosti u vertikalnoj ravni Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Ortodontsko-hirurška terapija nepravilnosti u transverzalnoj ravni Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Kraniosinostoze Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Operativni tretman CLP (rani i kasni) Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS6114	Naziv predmeta: Endodonska terapija zuba sa kompleksnom morfologijom		
Ciklus: integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 30 Predavanja 15 Vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Studenti upisani u VI. godinu studija Stomatologija i predmet Endodonticija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa nestandardnim oblicima morfologije korijensko-kanalnog sistema i osigurati veću kompetentnost budućeg stomatologa u provođenju endodonske terapije.		
Tematske jedinice:	30. Dentalni operativni mikroskop 31. Varijacije morfologije korjenova i korijensko-kanalnog sistema molara 32. Endodonska terapija kalcificiranih i zakrivljenih korjenskih kanala		
Ishodi učenja:	Po završetku VI semestra student će moći: - raspravljati o morfologiji korijensko-kanalnog sistema svakog tipa zuba, - objasniti razliku između standardne morfologije korijensko-kanalnog sistema i varijacija, - pokazati poznavanje unutrašnje anatomije stalnih zuba, apikalne anatomije korijena i njegove implikacije na endodonski tretman,		

	<ul style="list-style-type: none"> - biti osposobljen prepoznati zube sa kompliciranom morfologijom endodontskog prostora.
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se odvijati kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja, - vježbe i - konsultacije.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ispit se sastoji iz parcijalnog ispita tokom semestra i završnog ispita, koji se polažu pismeno. Svaki ispit nosi po 50 bodova. Parcijalni ispit se polaže u toku semestra i smatra položenim ukoliko je student ostvario minimalno 28 bodova. Završni ispit se smatra položenim ukoliko je student ispravno odgovorio na 55% pitanja. Konačna ocjena se formira sabiranjem bodova ostvarenih kroz parcijalni i završni ispit, na način kako slijedi:</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova 8(C) – prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova 7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74bodova 6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova 5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Versiani, M. A., Basrani, B., Sousa-Neto, M. D. (Eds.). The root canal anatomy in permanent dentition. Cham: Springer International Publishing. 2019. 8. De Deus G. Shaping for cleaning the root canals : a clinical based strategy. Springer Nature, 2021. 9. Vertucci FJ. Root canal morphology and its relationship to endodontic procedures. Endodontic topics. 2005;10(1):3-29. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Peters O.A. The Guidebook to Molar Endodontics Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2017.

Izvedbeni plan predmeta Endodontska terapija zuba sa kompleksnom morfologijom XI semestar

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	1. Predavanje: Dentalni operativni mikroskop	1
	1. Vježbe: Uvodni čas (upoznavanje sa sadržajem predmeta, načinom izvođenja nastave i ispita, te literaturom)	1
Sedmica 2.	2. Predavanje: Primjena CBCT u endodonciji	1
	2. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1
Sedmica 3.	3. Predavanje: Kompleksnost radikularne i apikalne morfologije zuba	1
	3. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1
Sedmica 4.	4. Predavanje: Terapija vitalne i eksponirane pulpe stalnih molara	1
	4. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1
Sedmica 5.	5. Predavanje: Kliničke smjernice u detekciji korijenske kanalne morfologije	1
	5. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1
Sedmica 6.	6. Predavanje: Instrumentacija i irigacija kanala	1
	6. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1
Sedmica 7.	7. Parcijalni ispit	

Sedmica 8.	8. Predavanje: Endodontska terapija kalcificiranih i zakrivljenih korjenskih kanala 8. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 9.	8. Predavanje: Anomalije korjenova u dužini i zakrivljenosti (dilaceracija korijena, S-oblik) 9. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 10.	9. Predavanje: Dens invaginatus i Dens evaginatus 9. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 11.	10. Predavanje: Taurodontizam zuba 10. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 12.	11. Predavanje: Prekobrojni korjenovi 11. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 13.	12. Predavanje: C- oblik morfologije korijensko-kanalnog sistema 12. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 14.	13. Predavanje: Eksterna cervikalna resorpcija 13. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 15.	14. Predavanje: Interaktivna rekapitulacija gradiva 14. Vježbe: nehirurški endodontski tretman zuba, analiza slučaja	1 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1108	Naziv predmeta: Fiksna ortodoncija		
Ciklus: Integrirani	Godina: VI	Semestar: XI	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 2 (30) Vježbe 1 (15)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi student upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-Upoznati studenta sa različitim fiksnim ortodontskim tehnikama i njihovim mogućnostima		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tematske jedinice su formirane sa ciljem da student nauči osnovne dijelove fiksnih ortodontskih aparata i biomehaniku fiksnih aparata. Izvedbeni plan po sedmicama je dat u prilogu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će znati nabrojati i opisati dijelove fiksnih ortodontskih aparata; opisati različite fiksne ortodontske tehike i materijale koji se koriste u fiksnoj ortodontskoj tehnici; opisati načine postavljanja fiksnih ortodontskih aparata;		

	<p>objasniti mehanizam djelovanja fiksnih ortodontskih aparata; navesti faze terapije u fiksnoj ortodontskoj tehnici.</p> <p>Vještine: Prepoznati različite vrste fiksnih ortodontskih aparata; prepoznati komplikacije i neželjene efekte fiksne ortodontske terapije</p> <p>Kompetencije: Pružiti prvu pomoć pacijentima sa fiksnim ortodontskim aparatima</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>- predavanja</p> <p>-vježbe</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Znanje studenta provjerava se kontinuirano tokom semestra.</p> <p>Studenti će polagati parcijalni ispit, praktični ispit i završni ispit te biti kontinuirano evaluirani tokom rada na vježbama. Parcijalni ispit provodi se tokom semestra, pismeno i nosi 20 bodova. Kontinuiranom evaluacijom rada na vježbama student maksimalno može osvojiti 20 bodova.</p> <p>Praktični ispit podrazumijeva procjenu usvojenih vještina, polaže se u 14. sedmici semestra i maksimalni broj bodova je 10. Da bi se praktični ispit smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 6 bodova. Osvojeni broj bodova dodaje se ostalim bodovima pri formiranju konačne ocjene.</p> <p>Završni ispit je pismeni test koji sadrži 10 teoretskih pitanja i nosi ukupno 50 bodova. Tačan odgovor na svako pitanje nosi 5 bodova. Da bi se smatrao položenim, student mora osvojiti najmanje 21 bod.</p> <p>Formiranje konačne ocjene vrši se na način da broj ukupno osvojenih bodova, dobivenih kroz sve oblike provjere znanja prevodi se u konačnu ocjenu kako slijedi :</p> <p>10(A)- izuzetan uspjeh, bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova.</p> <p>9 (B)- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova</p> <p>8(C) –prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova</p> <p>7(D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova.</p> <p>6(E)-zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova.</p> <p>5(F)- ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demirović D. Osnovi fiksne tehnike u ortodontiji, Sarajevo, 2005. 2. Nakaš E, Tiro A, Džemidžić V, Redžepagić-Vražalica L, Ajanović M. „Osnovi ortodontske dijagnostike“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2014. 3. Tiro A, Nakaš E, Džemidžić V, Redžepagić – Vražalica L, Jelešković A. „Kompleksne ortodontske nepravilnosti“, Sarajevo: Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, 2020. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Karađinović D. Osnovi fiksne ortodontije, Beograd 2. Proffit WR, Fields HW, Sarver DM. Contemporary orthodontics, 4th edition. St. Louis: Mosby

Izvedbeni plan Fiksna ortodontcija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje: Uvodno predavanje Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 2.	Predavanje: Razvoj fiksne ortodontske tehnike Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 3.	Predavanje: Ortodontska dijagnoza i planiranje fiksne ortodontske terapije Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1

Sedmica 4.	Predavanje: Biomehanička osnova fiksnih ortodontskih aparata Vježbe : Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 5.	Predavanje: Materijali u fiksnoj ortodontskoj tehnici Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 6.	Predavanje: Elementi (dijelovi) fiksnih ortodontskih aparata Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 7.	Predavanje: Različite tehnike fiksnih ortodontskih aparata – Tweed, Roth, MBT, segmentne tehnike Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 8.	Predavanje: Različite tehnike fiksnih ortodontskih aparata – samoligirajuće tehnike Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 9.	Predavanje: Različite tehnike fiksnih ortodontskih aparata – lingvalne tehnike Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 10.	Predavanje: Faze terapije fiksnim ortodontskim aparatima Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 11.	Predavanje: Komplikacije i neželjeni efekti fiksne ortodontske terapije Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 12.	Predavanje: Fiksni ortodontski tretman parodontološko kompromitovanih pacijenata Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 13.	Predavanje: Fiksni ortodontski tretman medicinski kompromitovanih pacijenata Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 14.	Predavanje: Mogućnosti i ograničenja fiksne ortodontske terapije Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 15.	Predavanje: Rekapitulacija Vježbe: Nastavnim sadržajem prate predavanja	2 1
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	
Sedmica 19.	Popravni ispitni rok	

Šifra predmeta: SFSIS1109	Naziv predmeta: AMBULANTNA ORALNA I MAKSILOFACIJALNA HIRURGIJA		
Ciklus: integrirani	Godina: IV	Semestar: X I	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 15 Vježbe 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Svi studenti upisani u 6. godinu studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa značajem ambulante hirurgije i steći osnovne spoznaje iz različitih oblika odnosno operativnih procedura koje se izvode. Sticanje praktičnih saznanja i izvedbi pojedinih operativnih tehnika koje se izvode ambulantno u lokalnoj anesteziji.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Hirurška topografija glave i vrata, Značaj ambulante hirurgije Podjela operativnih procedura u okviru ambulantnog izvođenja u lokalnoj anesteziji, Probatorna biopsija, Eliptične ekscizije kože i sluznica i rješavanje defekta direktnom suturom, Incizije abscesa u području predvorja usta, oralne šupljine i ekstraoralne regije, Ambulantno hirurški rad na oralnim		

	sluznicamaopćenito, Ambulantno hirurški rad na koštanim tkivima gornje i donje vilice-općenito, Postoperativno praćenje-(previjanje terapija bola i antimikrobna terapija), Analiza potoperativnih rezultata, Drenažni sistemi u ambulatnoj hirurgiji, Potrebne dijagnostičke procedure u ambulatnoj, Potrebne laboratorijske analize u ambulatnoj hirurgiji, Specifičnost ambulatne hirurgije kod hroničara:kardiovaskularna oboljenja, krvne diskrazije, hepatitisi, specifična oboljenja, Intra i postoperativne komplikacije u okviru ambulatne hirurgije/dijagnostika i način terapije.
Ishodi učenja:	Po završetku nastave, studenti moraju: Savladati osnovne teoretske spoznaje ambulatne hirurgije Savladati osnovne hirurške vještine ambulatne hirurgije Savladati postoperativno praćenje ambulatno operisanih bolesnika
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u obliku: -predavanja za sve studente, -vježbe.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ispit se polaže pismeno u formi teksta koji sadrži 10 pitanja . Za prolaznu ocejnu potrebno je da 60% odgovora budu tačni. Svaki ispitni rok sastavljaju se novi testovi, podijeljeni u grupe A,B i C. Završni ispit predstavlja 50% konačne ocjene. Redovno prisustvo na nastavi čini 50% konačne ocjene. Po okončanju semestara student može osvojiti maksimalno 100 bodova. FORMIRANJE KUMULATIVNE OCJENE: 10(A) -izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 91- 100 bodova; 9 (B) -iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 81-90 bodova; 8 (C)- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 71-80 bodova; 7 (D)-općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 61-70; 6 (E)-zadovoljava minimalne kriterije,nosi 51-60 bodova; 5 (F)-ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: Osnovi maksilofacijalne hirurgije, Prof. Dr Tarik Mašić

Izvedbeni plan predmeta Ambulantna oralna i maksilofacijalna hirurgija

Sedmica	Oblik nastave i gradiva	Broj sati
Sedmica 1.	Predavanje Hirurška topografija glave i vrata Vježbe :	1 2
Sedmica 2.	Predavanje: Značaj ambulante hirurgije Vježbe:	1 2
Sedmica 3.	Predavanje: Podjela operativnih procedura u okviru ambulatnog izvođenja u lokalnoj anesteziji. Vježbe:	1 2
Sedmica 4.	Predavanje: Probatorna biopsija Vježbe:	1 2
Sedmica 5.	Predavanje: Eliptične ekscizije kože i sluznica i rješavanje defekta direktnom suturom Vježbe :.	1 2
Sedmica 6.	Predavanje: Incizije abscesa u području predvorja usta, oralne šupljine i ekstraoralne regije Vježbe:	1 2

Sedmica 7.	Predavanje: Ambulantno hirurški rad na oralnim sluznicamaopćenito Vježbe:	1 2
Sedmica 8.	Predavanje: Ambulantno hirurški rad na koštanim tkivima gornje i donje vilice-općenito Vježbe:	1 2
Sedmica 9.	Predavanje: Postoperativno praćenje-(previjanje terapija bola i antimikrobna terapija) Vježbe:	1 2
Sedmica 10.	Predavanje: Analiza potoperativnih rezultata Vježbe:	1 2
Sedmica 11.	Predavanje: Drenažni sistemi u ambulatnoj hirurgiji Vježbe:	1 2
Sedmica 12.	Predavanje: Potrebne dijagnostičke procedure u ambulatnoj Vježbe:	1 2
Sedmica 13.	Predavanje: Potrebne laboratorijske analize u ambulatnoj hirurgiji Vježbe:	1 2
Sedmica 14.	Predavanje: Specifičnost ambulatne hirurgije kod hroničara: kardiovaskularna oboljenja, krvne diskrazije, hepatitisi, specifična oboljenja Vježbe:	1 2
Sedmica 15.	Predavanje: Intra i postoperativne komplikacije u okviru ambulatne hirurgije /dijagnostika i način terapije Vježbe:	1 2
Sedmica 17.	Završni ispit, Popravni ispitni rok	